

"ta finnes säkrast befrämja det med detsammas beviljande åsyftade ändamål."

Och kommer Utskottet då Creditivets lyftning ägt rum år 1826 att här nedan, i sammanhang med Berättelsen öfver nämnde års Revision af MagazinsVerkets förvaltning, meddela yttrande huruvida, genom berörde Nåd. förklarande, bifall i alla delar hlifvit lemnadt till hvad R. Str. rörande dispositionen af det till Spannmålsuppköp vilkorligen anslagna Creditiv, i underd. hemställt.

§. 2.

Ang:de anmärkningar, omfattande f. d. Allm. MagazinsDirectionens förvaltningstid.

(R. B. 1825 pag. 10.)

1 Mom. Med anledning af Revisorernes anmärkning att 1822 års till deras granskning öfverlemnade Hufvudbok för MagazinsInrättningen då ännu icke undergått vanlig revision i K. M:ts och Rikets KammarRätt, har Utskottet undersökt och erfarit att nämnde kontroll i början af år 1826 blifvit behörigen verkställd, äfvensom att de senare årens räkenskaper inom föreskrifven tid till sådan gransknings undergående aflemnats.

(R. B. 1825 pag. 10. Förkl. pag. 84.)

2 Mom. Ehuru den af R. Str:s Revisorer dervid gjorda anmärkning, att mjöl i stället för gröpad säd blifvit till bränvinsbränning användt, icke föranleder till någon åtgärd, har Utskottet dock velat härmed förklara, att det instämmer i Revisorernes berörde

yttrande, helst förklaringen icke nöjaktigt vederlägger det anmärkte förhållandet och man från denna anstalt, i icke obetydlig mon, torde kunna härleda orsaken till det genom vidbränning skadade bränvin, som, efter hvad här nedan nämnes, befunnits i KronoLagerkällarne härstädes.

(R. B. 1825 pag. 10. Förkl. pag. 84.)

3 *Mom.* Med afseende dels å hvad f. d. Allm. MagazinsDirectionen i dess underd. förklaring anført samt dels å innehållet af K. Brevet den 16 Maji 1824, finner Utskottet Revisorernes anmälan, angående den Redogörelse vid Ladugårdslands f. d. KronoBränneri, emot hvad förut skall varit medgifvit, beviljade afskrifningsprocent å gröpe, icke kunna föranleda till någon åtgärd.

(R. B. 1825 pag. 10, 11. Förkl. 85—87.)

4 *Mom.* Då Revisorerne icke varit i tillfälle att fullständigt utreda förhållandet med de högst betydliga quantiteter dels underhaltigt dels vidbrändt eller med unken och vidrig smak besväradt bränvin, som, efter Verkets öfvertagande af UtredningsStyrelsen, upptäckts i härvarande KronoLagerkällare, utan endast anmält att de, i anledning af berörde förhållande, väckte anmärkningsfrågor, ännu vid Revisions-tidens slut, icke voro till pröfning upptagne, men att K. KammarRätten under d. 4 Nov. 1825 återförvist målen till UtredningsStyrelsen att af densamma afgöras, med hänvisnings lemnande åt de missnöjde till besvårs anförande i K. KammarRätten; — så anser

Ut-

Utskottet sig höra redovisa för dessa måls behandling och slutliga afgörande; i hvilket ändamål det synts Utskottet lämpligast, att här intaga hufvudinnehållet af K. KammarRättens d. 21 Maji 1828 meddelade Utslag, i anledning af KronoFactorn Christ. Holmgrens besvär emot Styrelsens för Allm. MagazinsInrättningens utredning d. 5 Maji 1826 meddelade beslut, hvarigenom Holmgren blifvit ålagd ansvarsskyldighet för de partier, hvilka, vid anställd undersökning af BränvinsLagret i Börs- och RiddarhusLagerkällarne, befunnits innehålla dels underhaltigt dels i mer eller mindre mån skadadt Bränvin.

Beträffande först KronoFactoren Holmgrens klagan öfver MagazinsStyrelsens d. 8 Maji 1826 meddelade och honom d. 28 derpåföljde Augusti delgifne Utslag, i hvad det rörer ett uti Börs- och RiddarhusLagerkällarne befunnet partie af 23,170 k:r mer och mindre till färg, lukt och smak skadadt bränvin, emot hvars erhållande in natura, Holmgren blifvit ålagd att inom 2:ne månader anskaffa lika qvantum oskadadt och försäljningsgildt bränvin; så har, emedan Holmgrens andragande att berörde qvantum bränvin, enligt K. StatsContoirets förr än Utslaget honom tillhandakom, meddelde förordnande, blifvit försåldt till lika pris med oskadadt bränvin, besannats genom de från K. StatsContoiret begärde och erhållne upplysningar eller att, af ifrågavarande skadade 23,170 kannor bränvin, under loppet af 3:dje Qvartalet 1826, blifvit,

utan minskning i det för fullgodt bränvin stadgade pris, försålde 22,727 k:r, hvarefter återstoden 443 k:r beräknats i afskrifning för Redogöraren, K. Kammar-Rätten genom ofvan åberopade Utslag, af nyss anförde skäl och då sålunda var gifvit att något af det skadade bränvinet icke fanns i behåll, i anseende hvar till det äfven blef omöjligt för Holmgren att UtredningsStyrelsens Utslag efterkomma och fullgöra, destoheldre ansett UtredningsStyrelsens Utslag i denna del böra förfalla, som K. M:t och Kronan icke, i och för det såsom felaktigt anmärkta bränvinspartiet, lidit någon uppenbar förlust.

Vidkommande åter frågan om det till en fjerdedels grad underhaltiga partie bränvin af 12,240 k:r; så, ehuruval K. StatsContoiret uti skrifvelse af den 4 Dec. 1827 tillkännagifvit, att någon försäljning af underhaltigt bränvin, i Kronans Lagerkällare icke blifvit medgifven, utan att, då i detta afseende hittills utfärdade stadganden gällde och någon af Allmänheten icke begagnat det, genom annonser i Tidningarne, lemnade tillfälle att söka rättelse, derest sämre vara än vederbordt blifvit försåld; det icke kunde antagas annat, än att Redogöraren i detta afseende sin skyldighet fullgjort; likväl och som, genom utdrag af MagazinsRäkenskaperne blifvit upplyst och styrkt att, vid 3:dje Qvartalets slut år 1827, uti Riddarhus- och Börs-Lagerkällarne varit i behåll 65,325 kannor, hvaribland omförmäldte till en fjerdedels grad underhaltiga bränvin skulle kunna befinnas; alltså och med gillande af den uti UtredningsStyrelsens Utslag antagna grund,

att Uppbörds mannen, emot erhållande afskrifning, alltid är ansvarig att fulla sex graders bränvin är till försäljning i Kronans Lager att tillgå, har K. KammarRätten pröfvat rättvist på det sätt förklara ofta omförmälte Utslag, att Holmgren skulle uti liquid om de honom tillkommande procenter, eller eljest af K. StatsContoires Magazins UtredningsContoir, enligt uträkning efter det slutliga försäljningspriset, påföras belöpande skillnaden emellan sex graders och fem tredjededels graders bränvin för det af ofvanberörde belopp 12,240 kannor, som möjligen måst såsom underhaltigt försäljas.

Då, genom den, jemlikt K. M:ts Nådigt meddelade föreskrift, verkställda försäljningen af Kronans behållne Bränvinslager såväl i ofvannämnde som uti de öfriga härvarande lagerkällarne, äfven det till färg och smak felaktiga, utan minskning i det pris, som för fullgod vara varit bestämdt, afyttrats samt någon anmärkning å Köparnes sida icke blifvit gjord emot den minskning i styrka, som möjligen ägt rum; så anser Utskottet, då härtill kommer att det vilkor för kafs anställande mot Redogörarne, som genom Utslagen blifvit stadgadt, nemligen att de, mot fullgod varas præsterande, borde af den på ett eller annat sätt felaktiga komma i disposition, genom den anbefallda och verkställda försäljningen ej kan uppfyllas, att all fråga om ersättnings påståenden mot Redogörarne vid lagerkällarne i de af Revisorerne uppgifne hänseenden af sig sjelf förfaller.

R. B. 1825 pag. 13. Förkl. p. 88, 89.

5 Mom. Såsom bevis på beskaffenheten af den säd, som stundom skall emottagits i Kronans Magazin samt sättet, hvarpå den under liggningen derstädes blifvit vårdad, hafva Revisorerna meddelt åtskilliga uppgifter å den afgång, som vid sädens afharpoing ägt rum; men då, på sätt Revisorerna jemväl tillkännagifvit, dessa och flera andra felaktigheter vid Upplagsmagazinen blifvit genom utfärdade anmärkningar i vanlig revisionsväg åtalade, anser Utskottet sig ej eller i anledning af de uppgifna speciella fallen äga något annat att tillägga, än att Utskottet instämmer uti den af Revisorerna pag. 14 yttrade allmänna reflexion om det ofördelaktiga af Statens inblandande i ekonomiska företag.

R. B. 1825, pag. 14—18. Förkl. p. 90—92.

6 Mom. Efter en fullständig utredning af den förlust MagazinsInrättningen fått vidkännas genom den till Italien verkställda Spanmåls-export, hvilken förlust ansetts utgöra minst 185,086 R:dr 4 sk. 7 r:st., men, om Spanmålens Magazinsvärde påföres efter det i 1822 års RevisionsBerättelse upptagne Calculationsmedelpris, uppgår till 301,703 R:dr 31 sk. 2 r:st., hafva 1825 års Revisorer, då öfver sjelfva exportföretaget redan 1822 års Revisorer och Rikets senast församlade Ständer sig utlåtut, ansett sig endast böra fästa uppmärksamhet å den betydliga kostnad, som ägt rum genom afsändandet till Italien af ett serkildt Ombud för Allmänna MagazinsInrättningens räkning, utgörande icke mindre än R:dr Hamb. B:co 8,985: 4. 4., eller Skjutspenningar

för hela resetouren, under en tid af $2\frac{1}{3}$ år; efter fyra extra posthästar med R:dr Hamb. B:co . . 1,997: 39. 7. äfvensom öfriga underhållskostnader, efter circa 8 R:dr Hamb. B:co för dagen . . . 6,987: 12. 9. eller ofvanstående . . . . . 8,985: 4. 4. hvartill ytterligare kommer den gratification, som Hr ExpeditionsSecreteraren Askelöf, vid uppdragets emottagande, fått sig försäkrad genom K. Brefvet d. 27 Juni 1821 och hvilken K. M:t för båda Expeditionerna så väl till England som Italien uti Nådigt Bref d. 16 Maj 1826 bestämt till 2000 R:dr Svenskt Banco.

Hvad f. d. MagazinsDirectionen uti förklaringen rörande detta ämne anført, har Utskottet behörigen öfvervägat, men icke funnit de gjorda anmärkningarne nöjaktigt besvarade; utan instämmer Utskottet helt och hållet i den åsigt Revisorerne hyst, nemligen att alla dessa omkostnader uteblifvit och försäljnings-expeditionen medfört mindre förlust, om, i stället för att medskicka ett eget dyrt ombud, f. d. Directionen directe anlitat några välkända Handelshus, som för Magazins-Inrättningens räkning afyttrat den utskickade spanmålen.

Då, till följd af de för Magazinsrörelsen sedermera stadgade förändrade grunder, några dylika handelsföretag och dermed förenade serskilta omkostnader ej vidare kunna komma i fråga, anser Utskottet berörde förhållande, såsom dessutom tillhörande en längesedan förfluten tid, ej föranleda till någon åtgärd.

(R. B. pag. 17—18. Förkl. pag. 92.)

7 *Mom.* Ehuru det af Revisorerna anmälda förhållande, angående ersättningen för 15,000 Spanska Piastrar, hvilka i Maji månad år 1822 inlefvades till R. St:rs Bank, i afräkning på de förskotter Magazins-Inrättningen fått lyfta utaf den till myntbara metallers anskaffande vid 1818 års Riksdag af R. St:r anslagna Fond, icke föranleder till någon åtgärd å R. St:rs sida, har Utskottet dock skolat upplysa, att genom den uti K. Brevet d. 11 Febr. 1824 stadgade Liquidationsgrund, eller att ersättningen för nämnda summa i Piastrar skulle beräknas efter medelpriset för det inom landet samma år anskaffade silfver eller $130\frac{47}{8}$ skillingar i sedlar för SilfverRiksdalern i stället för $138\frac{3}{4}$ sk., hvartill värdet å dessa Piastrar med inberäknade omkostnader i MagazinsInrättningens Räkenskaper upptagits, denna Inrättning lidit en förlust af 2,248 R:dr 47 sk. 1 r. B:co.

(R. B. pag. 18—20. Förkl. pag. 92.)

8 *Mom.* Revisorerna hafva vidare yttrat, att värdet af den Kronan tillhöriga spanmål, som vid eldsvådan i Norrköping dels uppbrändes och dels skadades, utgörande tillsammans 12,604 R:dr 8 sk. 5 r., bordt såsom förlust drabba StatsVerket och icke Allmänna MagazinsInrättningen, uti hvars Räkenskaper nämnde summa likväl blifvit afskrifven. —

Då MagazinsInrättningen öfvertagit hushållningen med StatsVerkets spanmål emot tillgodonjutande af 1 R:dr B:co för hvarje utlefvad Tunna spanmål, till bestridande af förvaltningskostnaderne, och sålunda

haft berörde befattning på ett slags Passevolance, anser Utskottet nämnde förlust rätteligen vara afförd i MagazinsInrättningens Räkenskaper.

(R. B. pag. 20—23. Förkl. pag. 92.)

9 Mom. I afseende på de, till följd af K. Brefven d. 10 September 1823 och 10 November 1824, uti MagazinsVerkets Räkenskaper verkställda afskrifningar dels å 2,122 R:dr 37 sk. B:co eller värdet af 287 Tunnor 30 kappar Hafre, som K. M:ts Bef:h:de i Elfsborgs Län redan år 1814 utlemnadt till de mest nödlidande af gränsortens invånare och dels å 768 R:dr 12 sk. 2 r. eller värdet af den Spanmål, som, i anseende till den år 1821 i Norrbottens Län inträffade missväxt, blifvit utdelad bland de fattigaste af Länets inbyggare, hafva Revisorerne meddelat en fullständig berättelse, innefattande alla i dessa frågor tillgängliga upplysningar.

Hvad nu den förra afskrifningsfrågan angår; så ehuru Utskottet icke betviflar att den af K. M:ts Bef:h:de verkställda utdelning af ofvanberörde parti Hafre varit af verkligt behof påkallad, likväl och då sådant skett utan föregången anmälan och erhållet tillstånd samt utan vilkor af återbetalning, anser Utskottet denna afskrifningsfråga, hvilken tillskyndat Allmänna MagazinsInrättningens Fond en opåräknad förlust, destohellre bordt öfverlemnas till R. St:rs pröfning, som K. M:t jemlikt Dess Nådiga förklarande uti skrifvelse till UtredningsStyrelsen af d. 6 Juli 1825 ansett en sådan åtgärd böra vidtagas med en balance från åren 1813 och 1814 å resterande undsättnings-spanmåls-

medel uti samma eller Elfsborgs Län, utgörande 4231 R:dr 9 sk. 3 r., för hvilkas betalning all tillgång funnits brista hos de skuldsatte.

Enär likväl någon ersättning för denna undsättning, efter så lång tids förlopp, ej är att förvänta och det bör kunna förutsättas, att verklig nöd för den-
sammias beviljande legat till grund, hemställer Utskottet, att den verkställda afskrifningen må godkännas.

Emot den senare afskrifningstillåtelsen, finner Utskottet deremot ej något vara att erinra, enär undsättningen varit en följd af vederbörlig anmälan om den i Norrbottens Län år 1821 inträffade svåra missväxt samt behofvet af ett sådant understöd nogsamt blifvit ådagalagdt derigenom, att utdelningen till de nödlidande verkställdes högst fjerdingtals, men för det mesta kapptals; — varande dessutom genom anställde utmätningsoförsök utröndt, att Låntagarne saknat förmåga till Spanmålens återgäldande.

(R. B. pag. 23. Förkl. pag. 92.)

10 Mom. Genom Nådigt Bref af d. 18 Februari 1824, har K. M:t tackts af Gunst och Nåd befria förre Notarien C. M. Elfstedt från honom ådömd återbäring af 283 R:dr 11 sk. 3 r., som han af MagazinsInrättningens medel forskottsvis uppburit. Utskottet, som, lika med Revisorerne, icke inser, hvarför denna af Gunst och Nåd beviljade eftergift drabbat nämnda Inrättnings fond, tror sig här, i likhet med hvad Utskottet angående en Kgl. Räntmästaren Ouchterlony

beviljad gratification uti Betänkandet N:o 62 §. 5 yttrat och tillstyrkt, höra hemställa:

det R. St:r i underd. anhålla, att, i alla frågor rörande Kronans tillständiga rätt i ett eller annat afseende, verkan af derom meddelade beslut icke må förringas genom inblandning af ämnen som dermed icke äga oskiljaktigt sammanhang; samt att då särskilda Gratificationers beviljande i fråga kommer, sådane må anvisas å behörig Titel.

(R. B. pag. 24.)

11 *Mom.* I anledning af hvad Revisorerne omförmält angående MagazinsInrättningens godtgörelse för 62 Sk ℓ 8 L ℓ Koppar, som på Nådig befallning blifvit från Inrättningens förråd utlemnade till taktäckning å K. Slottet samt Högtsalig H. K. H. Prinsessan Sophia Albertinas Palais här i Hufvudstaden, får Utskottet upplysa, att ersättning för nämnde partie Koppar, bestämd efter det värde, hvartill den i Räkenskaperne upptagits eller 8,320 R:dr, till fullo ingått på de bestämda liquidations-terminerna.

(R. B. pag. 25.)

12 *Mom.* Hvad Revisorerne inberättat angående en af K. M:ts Bef:hde i Wermlands Län gifven Resolution, rörande fordrad lösen för utskrifne Debetsedlar å utborgad undsättningssäd, den Revisorerne ansett ej allenast oförenlig med 1815 års Bevillnings-Förordning utan äfven innehärande egenskapen af en godtycklig beskattning, anser Utskottet, på sätt Revisorerne äfven medgifvit, ej vara ämne för deras gransknings åtgärd och således ej heller kunna föranleda tillstyrkandet

af någon åtgärds vidtagande å R. St:rs sida. Dock bör Utskottet upplysa att K. M:t, i anledning af berörde anmälan, i Nåder anbefallt vederbörandes hörande.

(R. B. pag. 25, 26.)

13 Mom. På grund af Revisorernes anmälan det de utaf handlingarne inom UtredningsVerket icke kunnat vinna ringaste upplysning, huruvida de af Rikets år 1823 församlade Ständer, under åberopande af 30 §. af RiksdagsOrdningen, uti tio serskilda frågor hos K. M:t i underd. anmälda anmärkningar blifvit pröfvade, får Utskottet nu meddela, det K. M:t genom Nådigt Bref d. 10 Augusti 1826 täckts i Nåder förklara, att såväl de uti R. St:rs underd. skrifvelse af d. 6 November 1823 emot f. d. Allm. MagasinsDirectionen framställda nio anmärkningar, äfvensom den, uti serskild underd. skrifvelse af d. 24 October berörde år gjorda anmärkning rörande det vid inköpet af Eldqvarnen till Säljarne lemnade förskott, icke böra föranleda till laga åtal emot Ledamöterna i ett sedermera upplöst EmbetsVerk, hvars förvaltning, innefattande en mängd helt och hållet ekonomiska detaljer, icke varit eller kunnat vara af så bestämda föreskrifter begränsad, att icke i många fall dess åtgärder skulle efter utgången bedömas.

Då likväl, i Utskottets tanka, en hos K. M:t, i stöd af RiksdagsOrdningens 30 §. 2 mom. af R. St:rgjord underd. anmälan om förefunnen anledning att mot redovisande Embetsman, i laga ordning ansvar yrka, fordrar Domæremakts handläggning, har Utskottet funnit sig böra fästa ConstitutionsUtskottets upp-

märksamhet på det, vid denna frågas behandling, i StatsRådet förde Protokoll; och hvarom Memorial under N:o 118 till RiksStånden afgått.

14 Mom. Uti Räkenskaperne balanceras den summa Hr Landshöfdingen m. m. af Wingård blifvit känd skyldig att ersätta Allmänna MagasinsInrättningen, i händelse tillgång för denna Inrättnings fordran uti förre LandsSekreteraren, Lagman Klemans Konkursmassa skulle saknas. Denna balancering grundar sig på K. Brefvet d. 8 Juni 1826, deruti K. M:t såväl för denna som för åtskilliga andra skuldposter, hvilka af enahanda anledning, för andra publika Verks räkning, blifvit bemälde Hr Landshöfding till ersättning ådömd, i Nåder medgifvit betalningsanstånd till dess Rikets nu församlade Ständer kommit i tillfälle att deröfver meddela yttrande. Och kommer Utskottet, till följd af erhållen remiss å K. M:ts härom aflätne Nåd. Proposition, att serskildt yttrande i detta ämne meddela.

§. 2.

Ang:de anmärkningar vid den serskilda UtredningsStyrelsens förvaltning.

Innan Revisorerne ingått i granskning af UtredningsStyrelsens förvaltnings-åtgärder hafva de, på sätt RevisionsBerättelsen pag. 27—31 innehåller, fullständigt upptagit de flera Nåd. föreskrifter, som blifvit Styrelsen meddelade i afseende på ett af hufvudföremålen för dess verksamhet, eller realisationen af Inrättningens öfverflödiga spannmålslager; och hafva Revisorerne uppgifvit resultatet af förvaltningen i denna

del sålunda: att behållningarne uti Kronans Magazin vid slutet af Augusti månad år 1825, eller efter nära $1\frac{1}{2}$ års förlopp, voro obetydligt minskade och att med hänsigt till den intäkt som förmodades komma att äga rum medelst 1825 års Räntesäds lefvererande in natura, med visshet kunde föreses, att Kronans Spannmålsförråd den 1 April 1826 skulle vara lika betydliga om ej större än vid utredningens början.

Ehuruväl det är att förmoda att en del af de förluster som äro en följd af alltför stora Magazins-behållningar och hvilka äfven till icke obetydlig grad drabbat Magazins-fonden icke inträffat, om utredningen af denna inrättning, sedan dess upplösning var beslutad, med mera skyndsamhet fått verkställas; anser Utskottet hvad Revisorerne i detta hänseende anfört, ej föranleda till någon främställning, enär R. St:r sjelfve yttrat sig om nödvändigheten af en varsam öfvergång ifrån det förut följda systemet vid Magazins-förvaltningen samt förhållandet numera i öfrigt är helt olika.

(R. B. 1825 pag. 31.)

1 Mom. Beträffande det af R. St:r vid 1823 års Riksdag hos K. M:t i underd:het anmälte samt af K. M:t i Näder gillade förslag till inrättande af Sockne- eller DistrictMagaziner uti Gefleborgs, WesterNorrlands, Jemtlands, Westerbottens och Norrbottens, tillika med Stora Kopparbergs och Wermlands Län och till hvilket ändamåls befrämjande ett låneunderstöd af 60,000 T:r Råg, Korn och Hafre af R. St:r anvises på Allm. MagazinsInrättningens behållningar, hafva Revisorerne yt-

trat, det de saknat all ledning för ett säkert bedömande, huruvida och i hvad mån dylika anläggningar komme att gå i verkställighet.

Utskottet som, med anledning häraf, sökt förskaffa sig underrättelse om DistrictMagazinsInrättningen sedermera kommit till stånd, har erfarit, att detta ämne varit föremål för flera gånger förnyade undersökningar och vederbörandes hörande i åtskilliga Län; att en definitiv Regleringsåledes ej ännu blifvit verkställd, men att resultatet förmodas på det hela blifva: att Norrbottens och Wermlands Län icke erhålla några DistrictMagazin: att i Stora Kopparbergs Län ett sådant allenast kommer att inrättas i en enda Socken: att i Gefleborgs Län några förut der befintliga SockneMagaziner erhålla Spannmålsanslag till förstärkning samt att i WesterNorrlands Län äfvenledes blott en Socken anmält sig vilja anlägga eget Magazin; att inrättningen deremot komme till allmännare verkställighet uti en betydlig del af Westerbottens och i nästan hela Jemtlands Län, der större delen af det beviljade Spannmåls-anslaget blifvit inlefvvereradt genom afbetalningar på Socknarnes Spannmålsskulder, så att dessa senare uti Frösö Magazins-räkenskaper balanceerade totala belopp, utom räntemedel, numera gör endast 19,210 R:dr 18 sk. 5 r:st. B:co. Varande återbetalningen af den öfriga i Länet utestående betydliga summa, i stadgad ordning försäkrad genom DistrictMagazins-föreningarne.

(R. B. pag. 32.)

2 Mom. Såsom tillägg till Revisorernes yttrande

angående försäljningen af Allm. MagazinsInrättningens öfverblifna behållningar af Inventarier, Materialier och andra förbrukningspersedlar, får Utskottet meddela att det partie Skånska Stenkol, som vid Kronobrännerierna härstädes vid Revisionstidens slut ännu varit qvarliggande och, oaktadt flera försök, icke kunnat försäljas, i början af år 1826 blifvit afyttrade.

3 Mom. I afseende på Allm. MagazinsInrättningens äldre fordringar hos publike Verk och enskilt personer, hafva Revisorerne fäst at R. St:s uppmärksamhet på följande omständigheter:

1:o Att K. M:t genom Nådigt Bref den 3 Junii 1824 anbefallt UtredningsStyrelsen att afskrifva MagazinsInrättningens fordringar hos Comitén för Krigs-ärenderne med tillsammans 364,178 R:dr 1 sk. 4 r:st., ehuru R. St:r d. 14 Julii 1818 härom aflåtn underd. skrifvelse upptog endast 356,078 R:dr 1 sk. 4 r:st. — Då likväl denna skillnad härrört af en från Umeå Magazin, till följd af behörig föreskrift, år 1810 till krigsbehof utlemnad Spannmålspost, bestående af 100 tunnor Råg och 1,500 tunnor Korn, hvarför Krigs-Comitén funnits böra ytterligare debiteras, torde berörde förhöjning i afskrifnings-summan anses nöjaktigt förklarad.

2:o Att MagazinsInrättningens från längre tid tillbaka hos Förvaltningen af Sjöärenderna ägande fordran, stor 177,987 R:dr 7 sk. 3 r:st. på grund af K. M:ts Nåd. Bref d. 23 Februarii 1825 väl blifvit i serskild liqvid påförd Förvaltningen, men med tillägg "såsom lefverering utan ersättning," hvilket Revisorer-

ne ansett innebära ett fränkännande af allt anspråk å MagazinsInrättningens sida på ersättning för nämnde fordran. Att detta omdöme varit välgrundadt, synes deraf, att beloppet blifvit uti näst derefter afslutade Hufvudbok för Allm. MagazinsInrättningen affördt under åberopande af högstberörde K. Bref.

Vid detta förhållande och då dessa fordringar, på sätt vederbörande uti afgifvet utlåtande upplyst, efter den antagna grundsatsen för liqviderandet af ömsesidiga försträckningar publice verk emellan, under 1808 och 1809 årens krig, redan då voro afföringsgillde, samt de anslag, som för 10:de HufvudTiteln blifvit gjorda, hafva varit beräknade allenast för Flottans årliga underhåll och således icke lemnat tillgång till så beskaffade äldre skulders betalning, som den ifrågavarande, anser Utskottet sig böra tillstyrka, att vid den verkställda afskrifningen må bero.

3:o Att MagazinsInrättningens fordringar i Finland, icke blifvit godtgjorde och att Revisorerne saknade upplysning, hvad ersättning kunde påräknas för Magazinsfonden af den summa 150,000 R:dr, som af Ryska Regeringen i ett för allt blifvit till Svenska Regeringen öfverlemnad.

Angående denna punkt har Utskottet i Memorial N:o 165 meddelt yttrande; och kommer, om detsamma af R. St:r gillas, MagazinsInrättningens såsom ersättningsgilld hittills balancerade fordran 139,079 R:dr 23 sk. 2 r. att inskränkas till 48,710 R:dr.

4:o Att oftanämnde Inrättnings hos Barthelemy-Fonden ägande och sedan år 1816 balancerade for-

dran, 4099 R:dr 28 sk. ännu vid Revisorernes sammanträde var obetald. Detta belopp är numera genom vederbörande till fullo liqvideradt.

5:o Att liqviden med H:r CommerceRådet Björnberg, rörande dennes skulder till MagazinsInrättningen, icke var uppgjord samt att Inrättningens, redan vid 1822 års Revisionsförrättning såsom oafslutade anmärkte fordringar hos Herr Hofmarskalken Löfvensköld, hos förre MagazinsFörvaltaren Renner samt hos Skepparen J. P. Stähle fortfarande i Räkenskaperna balancerades.

Härom får Utskottet upplysa, att, i den mån de serskilda liqvidfrågorna med CommerceRådet Björnberg bunnit i laga ordning afgöras, den inbetalning, som blifvit honom ålagd, äfven verkstälts eller blifvit utkrafd; att en del af fordringsbeloppet hos Hofmarskalken Löfvenskjöld uttagits hos hans Löftesmän och att i öfrigt, oaktadt flere gånger meddelade erinringar om dessa frågors befordrande till slutlig utredning, sådant förhindrats af yppade Rättegångar, af svårigheten att anträffa de betalningsskyldige samt af dröjsmålet med ntredningen af de Concurser, uti hvilka Inrättningens fordringsanspråk blifvit bevakade.

R. B. pag. 28.

5 mom. Öfver MagazinsInrättningens byggnader kommer en fullständig förteckning att upprättas och skall Utskottet angående dispositionen af desamma, afgifva serskilt yttrande.

R. B.

R. B. pag. 40.

6 Mom. Den så kallade Eldqvarnen äges fortfarande af Allmänna MagazinsInrättningen och är utarrenderad mot 1000 R:dr Banco om året. Utskottet, som delar Revisorernes åsigt, att lämpligare och mera förmånligt vore om denna lägenhet kunde utan allt för stor förlust för MagazinsInrättningen försäljas, skall i sammanhang med frågan om dispositionen af dess byggnader, deröfver sig närmare utlåta.

R. B. pag. 41—44.

7 Mom. På de skäl som i RevisionsBerättelsen äro fullständigt utvecklade, ansér Utskottet någon anmärkning icke vara att göra hvarken i afseende på uthytet af det Kronan förut tillhöriga f. d. Santessonska Sockerbruket i Götheborg emot en hälft utaf f. d. Ostindiska Compagniets derstädes ägande Hus, eller vid åtgärden med uppförande af en Bageribyggnad, för dervarande Garnizons och Staters behof. Beträffande frågan om MagazinsInrättningens Skadeslöshållande för utgifne kostnader i och för nämnde Bageribyggnad, skall yttrande derom meddelas i sammanhang med utlåtandet rörande Inrättningens byggnader i allmänhet.

R. B. pag. 44.—46.

8 Mom. Den berättelse Revisorerne lemnat rörande förhållandet med MagazinsInrättningens fordran hos Flottan i Carlskrona alltsedan år 1799 å tillsammans 89,520 R:dr 40 sk. 1 rst. för till Flottan aflemnadt Proviantlager samt dels angående de, jemlikt K.

M:ts Nådiga befallning uti Skrifvelse den 7 Junii 1825, till bildande af Reservlager för hastigt påkommande Rustningar, dit aflemnade 5000 Tunnor säd, föranleder icke nu, i sammanhang med RevisionsBerättelsen, någon behandling, då Utskottet i dessa ämnen emottagit Nädig Proposition och kommer att deröfver särskilt utlåtande meddela.

R. B. pag. 46—49.

9 Mom. Hvad de år 1825 församlade Revisorer i öfrigt hemställt och inberättat:

1:o Om 3:ne MagazinsFörvaltarelöners uppförande å StatsContoirets Stat, sedan utredningen af MagazinsVerket hunnit verkställas;

2:o angående verkställigheten af senast församlade R:s Strs beslut rörande KronoBränneriernes indragning;

3:o om afskrifningsprocentens förhöjande för MagazinsFörvaltare, såsom enda kraftiga medlet att förekomma förluster genom förskämningar å den Magazinerade Spannemålen, samt

4:o angående föreskrifters meddelande till vinnande af säkrare kontroll å verkliga behållningarne i Kronans egne Magazin och såkallade biförråd; —

Fordrar i Utskottets tanka ingen åtgärd, på grund af hvad t. f. Chefen för UtredningsStyrelsen uti underd. Förklaring af den 11 Mars 1826 i desse ämnen anfört och upplyst. (pag. 98—101.)

*Andra Afdelningen, omfattande 1827 års
RevisionsBerättelse.*

Sedan de år 1825 församlade Revisorer ända till 1:sta September samma år erhållit fullständig underrättelse om fortgången med MagazinsVerkets utredning med hvad dertill hörde, men 1827 års Revisorer, upå deras begäran att undfå del af Protocoller och K. Bref intill den tid då de sammanträdde, erhållit ett nekande svar, på den grund att tiden efter 1825 års utgång icke utgjorde föremål för Revisionsförrättningen, hafva Rikets senast församlade Revisorer omförmålt, att deras granskningsåtgärd varit inskränkt egentligen till de 4 sista månaderne år 1825 samt till en recapitulation af hvad nästföregående Revisorer redan undersökt och inberättat.

Då denne anmälan så vidt den afser förvaltningen och redovisningen för den egentligen så kallade MagazinsFonden ingår i den principfråga rörande vidsträcktheten af Revisorerne granskningsrätt, hvilken redan i sin allmänlighet af Utskottet är afhandlad uti Betänkandet N:o 62 angående Revisionen af StatsVerket, och genom hvars afgörande äfven denna partiella fråga blifver bestämd, finner Utskottet något serskilt yttrande härom icke böra afgifvas.

R. B. 1827 pag. 66—69.

Till de utaf 1825 års Revisorer redan gjorde anmärkningar, vid MagazinsVerkets förvaltning för åren 1824 och 1825, hafva senast församlade Revisorer tillagt följande, nämligen *vid Räkenskaperne*:

1:o Att MagazinsInrättningens förlust på en såld

ÅngMachin vid Ladugårdslands KronoBränneri upptagits till 7,800 R:dr, då den likväl rätteligen icke utgjort mera än 7,262 R:dr 8 sk.; och

2:o att Westerås Magazinsräkning för år 1825 upptager 4 Tunnor 30 k:pr Hvete, såsom sålde till ett sammanräknadt belopp af 9 R:dr 42 sk. eller omkring 2 R:dr Tunnan, utan att någon verification öfver försäljningen funnits Räkningen bilagd; samt *i afseende på förvaltningsåtgärderna.*

1:o att utredningsStyrelsen, utan föregående anmälan och erhållit behörigt tillstånd, till afskrifning bifallit en MagazinsInrättningens Domfäste fordran hos Skepparen Rasmusson för en förolyckad Spanmålslast å 150 Tunnor Råg och 100 Tunnor Korn; och

2:o att, då uti 1825 års Räkenskaper bland Balancerade fordringar, upptages under Titel Frösö Magazin, f. d. Redogöraren Strandbergs Balance till ett belopp af 8,118 R:dr 39 sk. 7 r:st. Banco, utan att denna balance förut varit synlig, anledning icke saknades till den förmodan att kontrollen å den Strandberg anförtrodde uppbörd icke behörigen utöfvats.

Utskottet får i anledning häraf anmäla, det Utskottet anser dessa anmärkningspunkter vara fullständigt och nöjaktigt förklarade genom K. StatsContoires den 3 April 1828 till K. M:t afgifna underdåniga Utlåtande, som igenfinnes vid 1827 års RevisionsBerättelse sub. pag. 226—233; — och har blott i afseende på Strandbergs Balance skolat tillägga, att densamma är under afgörande uti K. KammarRätten, och att de personers egendom, hvilka borgat för Strand-

berg, blifvit, genast efter Balancens upptäckande, för MagazinsVerkets säkerhet sequestrerad.

I sammanhang med Berättelsen öfver den verkställda, af ofvan anförde orsak inskränkta Revisionen, hafva de år 1827 församlade Revisorerna äfven anmält att, ehuru det så kallade SpannemålsCreditivet af en Million R:dr, år 1826, i anseende till då inträffad missvext, blifvit lyftadt och oansedt R. St:r, vid beviljandet af berörde Creditiv, ibland annat i underdånighet hemställt om Nädig befallning till StatsCon-toiret, att derför afgifva årlig Redovisning till granskings undergående i K. Kam.Rätten samt af R. St:r och deras Revisorer, desse senare likväl, uppå deras begäran om vederbörandes anbefallande att meddela en summarisk Redogörelse för de lyftade Creditiv-medlen, erhållit det svar, att K. M:t icke funnit skäl att till Revisorernes anhållan lemna bifall, då ofvanberörde Creditivs lyftning och användande först egt rum år 1826 och K. M:t sålunda ansett granskningen af all redogörelse derför ligga utom Revisionens befattning.

Enligt hvad Utskottet redan antydt, kommer frågan om Creditivets lyftning här nedanföre, efter framställningen om 1826 års Revision, att serskilt behandlas; och som Utskottet tror rättast vara, att jämförelsen emellan de vilkor R. St:r för Creditivets anlåtande, framställt, och de föreskrifter K. M:t derom meddelt, på ett ställe framlägges, anser Utskottet sig äfven till dess böra uppskjuta sitt yttrande öfver Re-

visorerne ofvanberörde anmälan om vägradt delfående af Redogörelsen för de lyftade Creditiv-medlen.

Trdeje Afdelningen, innefattande Berättelse om verkställd granskning af MagazinsInrättningens förvaltning och räkenskaper för år 1826.

Under förra hälften af detta år fortgick MagazinsInrättningens utredning under den serskildta Styrelsens inseende med den framgång, att, oaktadt de flere, enligt Revisorerne anmälan, förut inträffade hinder för en hastigare realisering af Inrättningens tillgångar, ansågs likväl utredningen, vid slutet af nämnde tidpunkt, hafva framskridit så långt, att den utan olägenhet kunde af K. StatsContoiret öfvertagas; och, till följd af K. Brefvet den 16 Maji 1826, verkställdes öfverflyttningen den 1 Julii samma år. Utom denna förändring i sjelfva Styrelsen af Inrättningen, innefattar 1826 års Magazinsrörelse tvänne alldeles stridiga förhållanden, i det att den serskilda Styrelsen fortfarande sysselsatte sig med befrämjandet af Verkets utredning medelst försäljning af tillgångarne, då åter StatsContoiret, sedan detsamma öfvertagit MagazinsÄrenderna, nödgades, i följd af den inträffade missväxten, ej allenast inställa allt förtrytande af Inrättningens lager, utan äfven gå i författning så väl om direct uppköp af Spannmål, som ock om undsättningars meddelande åt de nödställda orterna. För att kunna rätt bedöma de olika resultater som här af varit en följd, har Utskottet granskat, i ett helt för sig, de år 1826 verkställda spannmålsförsäljningar samt de grunder Utred-

ningsStyrelsen, under hvars förvaltningstid försäljningarne ägde rum, dervid följt.

Härvid blifver nödigt att i korthet sammanfatta de föreskrifter, som i berörde hänseende varit UtredningsStyrelsen meddelade.

Redan uti underd. Betänkande den 10 Dec. 1823 angående Allm. MagazinsInrättningen och dess upphäfvande, hemställde R. St:r hos K. M:t, att försäljningen af Inrättningens öfverflödiga spannmålslager måtte med varsamhet tillvägabringas till undvikande af menliga följder för de redan då lågt nedfallne Spannmålsprisen, och uti Nåd. Bref af den 17 Mars 1824, behagade K. M:t, som, i anseende till nödvändigheten af en varsam öfvergång från det dittills följda allmänna undsättnings-systemet, förbehöll sig att, i händelse af missväxt i något Landskap innan de föreslagne DistrictMagazinen kunde hinna inrättas, disponera det befintliga Spannmålslagret till behöfvande orters understöd mot återbäring af säd in natura, tillika i Nåder förklara, att försäljningen af MagazinsInrättningens Spannmålslager icke finge ske utan efter gjord underd. anmälan och lemnadt Nåd. tillstånd. Då emellertid åtskilliga underrättelser från Länen inkommit, att Spannmålslagren voro af mask angripne, föranlät UtredningsStyrelsen till K. M:t den 6 April nämnde år ingå med underd. hemställan om försäljning af skadad säd i KronoMagazinen, hvarpå K. M:t uti Nåd. Svar af den 5 Maji tacktes medgifva, att de af MagazinsInrättningens Spannmålslager, som funnos vara af

mask så angripne, att de icke utan ökad förlust för K. M:t och Kronan kunde ytterligare förvaras, borde, efter undersökning om förhållandet, genom Styrelsens försorg å öppen auction till den mestbjudande försäljas. Genom Nåd. Bref af den 3 Junii 1824 behagade K. M:t, i anledning af hvad Styrelsen uti underd. skrifvelse af den 6 förutgångne Maji rörande förhållandet med Spannmålslagren ytterligare andragit, Nådigt förordna, att, med undantag af en serskilt tillåten försäljning af Korn i Frösö Magazin, det i öfrigt komme att förblifva vid hvad redan blifvit stadgad och att således någon annan än skadad Spannmål tills vidare icke finge föryttras, innan utsigterna till årets skörd blifvit tillförlitligen kända, hvarefter Styrelsen ägde inkomma med förslag, i hvilka Län och på hvad villkor Spannmål kunde försäljas med bibehållande af det förråd, som för DistrictMagazinens formerande borde afsättas. Under loppet af sommaren och början af hösten biföll K. M:t sedermera uti Nåd. Bref till Styrelsen af den 14 och 21 Julii samt 29 September, att försäljning i minut emot contant betalning finge ske från 2:ne uppgifna Magazin, men verkan häraf blef på det hela obetydlig. Sedan utsigterna af en förmånligare sädes-afkastning i de flesta Provincer stadgat sig och mer än troligt var, att de fleste Kronans Råntegifvare skulle under den instundande vintern in natura leverera sina sädesskatter, hvarigenom saknad af nödigt utrymme på många ställen kunde med visshet förutses, framställde Styrelsen hos K. M:t, i underd. skrifvelse af den 3 September meranämnde

år, dessa bekymmer såsom talande skäl för medgifvandet af en vidsträcktare Spannmålsförsäljning och uti Nåd. Svar så väl härå, som å UtredningsStyrelsens den 14 October ytterligare aflåtna underd. skrifvelse i samma ämne, behagade K. M:t d. 24 November till efterrättelse meddela, att, då K. M:t insett nödvändigheten af att frångilja Spannmålslagren den säd, som vore af mask angripen, men tillika funnit att sådan förskämning i ökad mon under den kallare årstiden icke borde befaras, så ville K. M:t lemna Styrelsen Nåd. tillstånd, att besörja om försäljning på allmän Auction och med sex månaders anstånd för betalningens erläggande, emot ställd vederhäftig borgen, utaf de sädesquantiteter, hvilka redan då kunde vara så betydligt af mask angripne, att verklig fara vore för handen, det den nya Säden genom sammanblandning med den äldre kunde taga skada och vore tillfinnandes i sådana Magazin, der afrad under vintern måste emottagas, men utrymme felades att skilja den ena sädesposten från den andra; dock att äfven denna försäljning blefve inskränkt till det oundgängligaste och i verket ställd så långt frampå vintern, som ändamålet kunde medgifva, då fråga endast vore att derigenom undanrödja vådan för den nya intægten. I afseende åter på fortskyndandet af Spannmålslagrens försäljning i vidsträcktare mening, hvilken Styrelsen äfven i underd:het tillstyrkt, hade K. M:t funnit denna försäljning både till tiden och sättet då ännu icke lämplig och alltså pröfvat för godt uppskjuta med Dess beslut till dess åtskillige erforderliga ansedda upplysnin-

gar från K. M:ts Befehlde genom Styrelsen blifvit infordrade. Men innan dessa utlåtanden från Länen inkommo, ökades under tiden genom Kronans SpannmålsRäntors lefverering in natura Styrelsens förlägenhet af de ständigt växande Magazinsbehållningarne samt faran af de äldre lagrens förskämning, hvilket föranledde Styrelsen att å nyo den 26 Februarii 1825 hos K. M:t i underd:het anhålla om Nådiga föreskrifter till rättelse vid blifvande nödiga åtgärder i denna gren af förvaltningen; till svar hvarå K. M:t genom Nåd. Bref af d. 27 April förklarade, att det skulle på Styrelsen få bero, att efterhand försälja sådane Spannmåls-lager, hvilka icke till fond för DistrictMagaziner eller andra allmänna behof vore erforderliga, på det sätt Styrelsen till MagazinsInrättningens förmån utan Spannmålsprisens nedsättande, kunde finna lämpligast, dock så att priset icke finge bestämmas lägre än sexton skillingar under Markegången i de Län, der försäljningen skedde. Afyttringen under loppet af år 1825 var dock ej af någon större betydighet och de samma år församlade Revisorerne yttrade, på sätt redan är anmärkt, den förmodan, att Magazins-behållningarne vid början af år 1826 skulle uppgå till, om ej öfverstiga dem, som funnos då utredningen tog sin begynnelse. — Uti den Berättelse som till Revisorerne år 1825 afgafs, dolde icke heller Styrelsen de bekymmer och olägenheter, som från Spannmålslagren mött och då ännu mötte för utredningens fortgång och Revisorerne yttrade jemväl den åsigt att, såvida icke alla tjenliga utvägar och medel af Styrelsen finge begagnas till de

umbärliga sädesbehållningarnes afyttrande, skulle kännbara förluster otvifvelaktigt ytterligare drabba MagazinsFonden.

Vid början af år 1826 blef, i följd af de gängse nedsatte Spannmålsprisen, afsättningen på några orter i betydligare mon befordrad; och i öfverensstämmelse med UtredningsStyrelsens hufvudåliggande att förminska de stora Spannmålslagerne, hvaraf Revisorerne äfven intygat vigten, fortsattes försäljningarne emot småningom förhöjda pris, i det Styrelsen sjelf, dels genom Auction och dels under hand, efter gjorda anbud, försålde betydliga Spannmålsposter samt, sedan priset på denna vara äfven i landsorterna något stigit, uppdrog åt vederbörande K. M:ts Bef:hde att, på föreskrifna villkor, verkställa Spannmålslagrens försäljning.

Sammanlagde quantiteten af de år 1826 eller rättare till och med Junii månad samma år försålda Magazins-behållningar utgjorde 62,270 Tunnor 30 kappar säd samt 29,953 L^ö 14 m:kr mjöl och torrt bröd för en sammanräknad summa af 343,521 R:dr 19 sk. B:co.

Utskottet har i detalj granskat de verkställda försäljningarne och anser sig förbundet att deröfver afgifva det omdöme: att försäljningarne i allmänhet blifvit verkställda till de å försäljningsstället, enligt inkomne officiella rapporter, för fullgod vara gällande pris; att i intet fall, för oskadad vara, försäljningspriset understigit det genom K. Brefvet d. 27 April 1825 stadgade minimum, eller 16 sk. under markegångspriset, samt att det skadade som sålts derunder utgjort

endast några smärre poster. — Och har Utskottet upplysningsvis skolat tillägga att, af den Spannmål som fram på sommaren från KronoMagazinen utlemnades, en betydlig del utgjordes af sådane poster, som redan under vintern blifvit försålda emot då gängse pris, men hvilka, enligt köparnes yttrade åstundan, emot vissa vilkor, fått i Magazinen qvarligga.

I afseende på dessa försäljningar har Utskottet trott sig böra vidröra tvenne omständigheter, dem Utskottet funnit i förvaltnings-hänseende förtjena närmare uppmärksamhet. Den första angår tidpunkten då försäljningarne inställdes eller frågan om icke denna åtgärd bordt, förr än som skedde, vidtagas och således de under Junii månad 1826 i Skaraborgs och Östergöthlands Län genom LänsStyrelserna verkställda försäljningar af Magazins-behållningar, hvilka utfallit mindre förmånligt för Inrättningen, på sätt här nedanföre vidare omförmäles, kunnat inställas.

Enligt hvad de till UtredningsStyrelsen, under loppet af år 1826, från LänsStyrelserna inkomna rapporter om årsväxten innehålla, var ännu vid slutet af Maj och början af Junii månader nämnde år, ingen anledning att befara den sedermera inträffade missvexten. Omkring medlet af Junii yttrades väl från ett och annat Län farhåga, att en uthållande torrka torde förderfva de förut ej missgynnande utsigterna och här i Stockholm höjdes och sänktes Börsprisen å Spannemål och Bränvin, allt efter som de för dagen utgifna olika rykten vunno mer eller mindre trovärdighet. Då denna osäkerhet medförde en starkare efter-

frågan af Spannemåls-artiklar och, i följd deraf, å MagazinsInrättningens behållningar gjordes förmånliga anbud, ansåg UtredningsStyrelsen sig höra begagna denna den första gynnande conjunctur sedan dess verksamhet vidtog, och fortfor med försäljningen till omkring medlet af Junii månad. Först efter denna tid inkommo bestämdare uppgifter om en hotande missvext och då dessa genast derefter utsträcktes till ännu flera och deribland till åtskilliga af Rikets mest sädesrika Provinser, förbjöds genom CircularBref den 23 Junii all vidare försäljning af de i Magazinen befinnliga, då ännu oförsålda lager. Men på grund af det förut meddelade tillståndet, hade emellertid, äfven efter nämnde dag eller intill dess den förändrade föreskriften hann framkomma, i ofvannämnde Län betydliga Spanmålslager blifvit försållde, visserligen nära till då gångbara pris, men i allt fall till förlust för Inrättningen emot hvad den kunnat påräkna, i händelse Spannemålen efter nämde tidpunkt funnits qvar.

I följd af det nu uppgifna förhållandet och till grund för hvilken uppgift Utskottet förskaffat sig upplysningar rörande det i Stockholm vid berörde tidpunkt kända förhållandet om tillståndet i Landsorterna, får Utskottet, med afseende derjemte å den, enligt hvad förut är visadt, af verkligt behof påkallade samt af 1825 års Revisorer tillstyrkta minskning i Spannmålsbehållningarne, förklara, att Utskottet anser UtredningsStyrelsen ej ägt giltiga skäl att, förr än som skedde, inställa försäljningarne eller återkalla de

derom gifna föreskrifter. Och må, till ytterligare stöd för denna mening, anföras att äfven i de Län, dem missväxten hårdast drabbade, såsom t. ex. Skaraborgs Län, denna olycka, enligt K. M:ts Befallningshafvandes yttrande, först i de första dagarne af Julii månad ansågs bestämt gifven. Af denna anledning förklaras till väsendtlig del äfven vederbörande LänsStyrelsers åtgärder att, på grund af UtredningsStyrelsens tid efter annan och senast i Maji månad gifna tillstånd, försälja Spannemålsbehållningarne i Magazinen, äfven efter medlet af Juni månad. Då StatsContoret med Juli månad öfvertog Styrelsen af MagazinsInrättningen, fann bemälda EmbetsVerk likväl anmärkningsvärdt, att K. M:ts Bef:hde i Skaraborgs Län under d. 5, 7 och 25 Junii låtit försälja hela det i der befintliga Magazin upplagda Kronolager om 4470 tunnor, enär skäligen kunde förmodas, att K. M:ts Bef:hde, åtminstone vid de bägge senare försäljningstillfällena, ägt anledning att fästa UtredningsStyrelsens uppmärksamhet på det förändrade förhållande som inträffat, om äfven icke missväxten då ännu var bestämdt gifven; — men sedan denna anmärkning föranledt till en vidlyftig skriftvexling och frågan sluteligen af K. M:ts Bef:hde blifvit underställd K. M:ts Nåd. pröfning, förklarade K. M:t genom Nåd. Skrifvelse d. 19 October 1826, det K. M:t funnit de af Dess Bef:hde meddelade upplysningar nöjaktigt ådagalägga grunderna för hans handlingssätt i berörde fall, samt ansett det mindre förmånliga resultat af den omförmälda Spannemålsförsäljningen icke kunna tillräknas hvarken den

Authoritet, som förordnat om denna försäljning eller den Embetsman, som, enligt erhållen föreskrift, om verkställigheten deraf föranstaltat, helst vid den tidpunkt då Spannmålen föryttrades och ännu under loppet af påföljande Augusti månad, äfven med förutsättning af en mindre god skörd å Korn och Hafre, det icke varit att förmoda, att de sädesrikare provinsernas tillgångar af Spannmål, uppkomna genom förflutna årens öfverskott, skulle vara så otillräckliga för behofvet, som sedermera visade sig.

Då Utskottet sålunda omnämnt det uti ett Län uppkomna mindre fördelagtiga resultat af en noggrann verkställighet utaf UtredningsStyrelsens, under olika utsigter för året, gifna ordres om Spannmålslagrens försäljning, bör Utskottet ock upplysa om ett annat af handlingarne inhemtadt förhållande, nemligen att i Jönköpings Län, der äfven behållningarne, jemlikt meddelade förnyade föreskrifter, borde föryttras, sådant likväl icke skedt i följd af LänsStyrelsens framställningar om de under tiden inträffade förändrade utsigterna för årets skörd. — Och anser Utskottet sig endast böra tillägga den reflexion, att vederbörande LocalAuthoriteter, efter Utskottets tanka, i dylika fall äro både berättigade och skyldige, att innan en gifven föreskrift verkställes, anmäla om de förhållanden, som dertill föranledt, i väsendtlig mon undergått förändring.

Den andra omständigheten, hvarvid Utskottet fäst uppmärksamhet är, att, oansedt de serskildte Staternes och Corpsernes behof af Spannmål var känt,

redan vid början af året, fyllandet af dessa behof dock måst till betydlig del ske genom införskrifning af utländsk Spannmål. Hvad som till Staternas behof mest åtgår är Råg, Korn mindre och Hafre endast i några få GarnizonsOrter; och, vid den af Utskottet verkställda granskning, har Utskottet funnit, att af förstnämnde slag någon försäljning ej ägt rum i de orter der denna Artikel för Statens räkning behöfts, med undantag af några smärre partier af skadad egenskap, samt att för försäljningen af fullgod Råg vid andra KronoMagazin, äfvensom af de högst betydliga Korn-behållningarne och af Hafre, åter legat till grund den vid Magazins-förvaltningen i allmänhet följda och, i Utskottets tanka, äfven rigtiga sats, att, till undvikande af de med transporter från ett till annat Magazin förenade olägenheter och betydliga kostnader, verkställa upphandling af hvad som å en ort behöfves, men deremot försälja den å en annan befintliga tillgång af Spannmål. Då härvid tillika tages i betraktande dels nödvändigheten att bereda utrymme för 1826 års Spannmålsräntor, i hvilket afseende äfven alla försäljningarne verkställdes under vilkor för köparne att innan Hösten från Magazinen afhemta den försålda Spannmålen, dels ock den okunghet om samma års missväxt, som, af förut anförde orsaker, rådde till medlet af Junii månad år 1826, tror Utskottet att de vidtagna försäljningsåtgärderne, äfven betraktade med hänsigt till kännedomen af Staternas Spannmålsbehof, icke kunna i någon måtto räknas UtredningsStyrelsen till last.

Genom UtredningsStyrelsens försorg hade, vid medlet af år 1826, MagazinsInrättningens tillgångar blifvit i betydlig mon realiserade, Inventarier och Materialier vid KronoBrännerierna för det mesta försålda, dessa Brännerier nedlagda och större delen af betjeningen vid dem förafskedad, och då StatsContoiret emottog MagazinsFondens förvaltning, voro d. 29 Junii 1826 till LäneBanken, i afräkning på Inrättningens skuld, inbetalde af UtredningsStyrelsen 139,603 R:dr 15 sk. 8 r:st., så att återstående skuldbeloppet utgjorde jemnt 1,800,000 R:dr, och då Cassabehållningarne d. 3 påföljande Julii af RänteKammaren emottogos, bestodo de uti följande:

På räkning i Banken	74,413: 18. 10.
Contant, som ej hunnit insättas	23,000: 13. 11.
samt Silfver, utgörande i Banco efter	
Cours	3,457: 37. 9.
Summa	100,871: 22. 6.

Fonden hade dessutom betydliga löpande fordringar för på auction sålde varor och effecter, hvilka på förfallotiderne inbetaltes samt ett stort Bräuvinslager.

Redan d. 21 April samma år hade emellertid StatsContoiret, utan att då äga närmare kännedom af MagazinsVerkets förhållanden och i den förmodan att, med undantag af indrifna medels emottagande samt utredde Balanceposters afskrifning, föga eller inga ärenden rörande MagazinsFondens äldre liqvider skulle komma till dess handläggning och deremot dess befattnings blifva inskränkt till en närmare tillsyn öfver

dädanefter skeende intäkt och utgift af Kronans Spanmål samt Bokföringen deröfver, uti underd. skrifvelse föreslagit organisationen af ett serskildt Contoir för dessa ärenden. Utom en föredragande Ledamot utgjordes den föreslagna personalen af en Kamererare, en Revisor, en Bokhållare, tvenne Kammarkrifvare och en Canzlist. Genom K. Brefvet d. 16 påföljde Maji bifölls nämnde Stat och K. M:t förordnade derjemte, att Embets- och Tjenstemännen vid det nya Departementet skulle af Allm. MagazinsFonden erhålla sin aflöning lika med hvad på StatsContoires Stat bestods i samma tjenstegrader, och som nästan alla de, hvilka vid Departementet anställdes, åtnjöto Expectancelöner på MagazinsFonden, så blef allenast skillnaden en ny utgift, hvilken dock uppvägs deraf att, genom den nya organisationen, största delen af UtredningsStyrelsens betjening kunde förflyttas på Expectance Stat.

Det visade sig likväl snart, att göromålen vid Magazins-fördelningen komme att blifva flera och trängare än förmodadt var, hvadan ock upplösningen af det förra RevisionsContoiret måste inställas och underd. hemställan göras om detta Contoires bibehållande tills vidare, hvilket i Nåder bifölls. Sedermera har ock Canzlipersonalen, medelst en serskild Notaries anställande blifvit ökad; och någon inskränkning i dessa kostnader och de med Magazinsrörelsen förenade förluster, är ej att förvänta så länge activa hushålls-åtgärder förändra Fondens ställning och aflägsna det med utredningen åsyftade mål. I hvad mon detta inträffat

genom 1826 års missväxt och MagazinsFondens ålitande i undsättningsväg, skall här nedan, vid framställningen om Creditiv-medlens användande, ådagaläggas.

Vidkommande MagazinsFondens förvaltning för det år som nu utgjort egentligt föremål för Utskottets granskning, så inhämtas förhållandet dermed till ziffern af den, efter 1826 års Hufvudboks afslutande, utaf StatsContoiret till K. M:t ingifna Summariska räkning med Tableauer, hvilken är till trycket befordrad och i RiksStånden kommer att utdelas,

Så väl denna räkning som de för föregående åren afgifna enahanda Tableauer utvisa, att Fonden hvarje år haft i det hela förlust och att denna för år 1826 utgjort 72,940 R:dr 21 sk. 2 r:st. då likväl den under loppet af året erhållna vinst på bränvinsförsäljningen redan blifvit till afdrag observerad. Ett sådant missgynnande förhållande, som i högre eller mindre grad hvarje år inträffat, har härrört dels af balanceposters afskrifning äfvensom Hufvudbokvärdenas nedsättning till de å tillgångarne gångbara värden, dels också af den dryga kostnad Fonden fått vidkännas i och för Spannmålsrörelsen för StatsVerkets räkning. För att visa huru föga den godtgörelse af 1 R:dr på Tunnan som MagazinsFonden i liqvid med StatsVerket åtnjuter vid utesvereringen, förslår att betäcka de med förvaltningen förenade kostnader, må anföras att för år 1826, äfven efter afdrag af sjelfva underhållet för MagazinsDepartementet härstädes och den Fonden vidlådande årliga gravationen för Pensioner och Expec-

tance-löner m. m., Fondens förlust för år 1826 uppgick till 87,762 R:dr 19 sk. 7 r:st.; och utgjorde den för samma år för StatsVerket inlefsvererade och af MagazinsStyrelsen förvaltrade Spannmål icke mera än 24,163 T:r 30 k:r Spannmål af alla slag. — Olikheten emellan denna förlustsumma för året och hvad nyss ofvan blifvit uppgifvit, härrör deraf att nu ej till beräkning ingått omkostnaderne vid eller den betydliga inkomsten af bränvinsrörelsen för året.

Vid UtredningsStyrelsens under första hälften af år 1826 fortsatta förvaltning af MagazinsVerket har i öfrigt icke något förekommit att anmärka, utan får Utskottet med intygande att Räkenskaperne funnits med ordning och noggrannhet förda, tillika vitsorda, att de utaf nämnde Styrelse, vid verkställigheten af gifna föreskrifter, vidtagna åtgärder, bära omisskänneliga proof på Styrelsens bemödande att vid alla tillfällen gifva akt på Inrättningens bästa och att med nit och drift vårda Verkets angelägenheter. — Samma yttrande anser Utskottet sig äfven böra fälla öfver StatsContoires förvaltning af MagazinsFonden under senare hälften af år 1826. Att Resultatet deraf, med hänsigt till utredningens befrämjande, icke kunde blifva lika förmanligt, inses lätteligen, då man ihogkommer de alldeles stridiga förhållanden, som under denna senare tidpunkt inträffade.

Vidkommande serskildt öfversflyttningen; så enär densamma beslöts d. 16 Maji 1826 eller innan anledning att befara missväxt förefanns, anser Utskottet de olägenheter, hvilka voro en följd af MagazinsStyrel-

sens öfvertagande af en annan Authoritet i en tidpunkt, då förnyade undsättningsåtgärder måste vidtagas, endast kunna tillskrifvas den icke förutsedda, sedermera inträffade missgynnande omständigheten af en felslagen skörd. Med afseende å mängden af göromål vid MagazinsVerket samt den invecklade beskaffenheten af en del frågor, som till K. StatsContoirets handläggning öfverlemnades, har Utskottet icke funnit något att anmärka vid antalet af den under StatsContoiret, för dessa ärenders behandling, bibehållna personal, äfvensom de, vid den öfriga personalens förflyttande på ExpectanceStat följda grunder funnits öfverensstämma med de för dylika regleringar i allmänhet gifna föreskrifter.

De förhållanden som under senare hälften af år 1826 inträffade, de utomordentliga åtgärder som deraf voro en följd, eller, med andra ord, dispositionen och redovisningen af det vid senaste Riksdagen anvisade Creditivet för Spannmålsupphandlingar, är ett ämne, som Utskottet nu går att serskildt för sig framställa så fullständigt Utskottet kunnat få detsamma utredt.

På sätt nämnt är, hade R. St:r, innan de år 1823 åtskiljdes, hos K. M:t i underd:het anmält, huroledes de, i stället för de utvägar till landets bispringande i missväxtår, som dittills berott af Allm. MagazinsInrättningen, hvilken skulle upplösas, beslutat att, i afseende på de Norra Länen, inrättningen af DistrictMagazinen borde understödjas och uppmuntras samt för de öfriga ett Creditiv af En Million

Riksdaler ställas till K. M:ts Nåd. disposition, att, enligt vissa uppgifna allmänna grunder, vid förefallande behof användas. K. M:t gillade i Nåder dessa bägge beslut med den förändring allena, i anseende till de uppgifna grunderna för Creditivets användande, att K. M:t ville i Nåder tillse att detsamma, i händelse af behof, blefvo användt på ett sätt, som närmast öfverensstämde med allmän och enskildt nytta. StatsContoiret emottog förvaltningen d. 1 Julii 1826 och d. 7 i samma månad ankom K. M:ts Nåd. befallning att 20,000 Tunnor Råg, 5000 T:r Korn, och 5000 T:r Hafre skulle genom Presidentens i nämnde EmbetsVerk, Hr Grefve Adelswärds försorg ifrån utländsk ort införskrifvas, för att göra fyllandet af Stats-Verkets behof oberoende af tillgångarne inom landet och befordra K. M:ts Nåd. afsigt, att, vid den hotande missväxten, befria räntegifvare från leverering in natura af deras Spannmålsskatter, till hvilken upphandling MagazinsFonden skulle förskjuta kostnaden, emot ersättning af de medel som genom KronoRäntornas lösen komme att inflyta. Korrt derefter började äfven ifrån LänsStyrelserna att till K. M:t inkomma ansökoingar om undsättning och K. M:t täcktes tid efter annan meddela StatsContoiret befallningar om utbetalning af bestämda Summor för detta ändamål, anvisade på de medel af Creditivet, som StatsContoret under den 8 Augusti 1826 erhållit Nåd. föreskrift att lyfta, äfvensom LänsStyrelserna erhöillo rättighet att till undsättning använda MagazinsFondens qvarliggande Spannmålsbehållningar i KronoMagazi-

nen, såsom användbara genast och innan annan Spannmål hunnit att anskaffas, och denna serskilta undsättning utsträcktes derhän, att Spannmål af Magazins-Inrättningens lager i andra Landsorter transporterades till de nödställda orterna för att der utdelas. Så väl sjelfva användandet som betalningssättet och prisen blefvo vid hvarje tillfälle, då penningar eller säd beviljades, af K. M:t i Nåder fastställde och uppå sedermera gjorda underd. hemställningar af LänsStyrelserna, tacktes K. M:t jemväl i dessa vilkor medgifva modificationer, hufvudsakligen i afseende på betalningssättet, som ursprungligen skulle bestå i contanta penningar, men, då de af missväxten hemsökta orter egentligen voro, med undantag af Wermland och Dalarne, åkerbrukande och således, i brist af egen tillgång på Spannmål, saknade utväg att anskaffa penningar till undsättningssädens betalande; så befanns det oundvikligt att medgifva utborgning först på kortare och sedan på längre tid. Äfven om denna utborgning icke kommit att äga rum, utan LänsStyrelserna allenast skolat redovisa penningar, hade dock efter all anledning på sätt StatsContoiret i underd:het anmält vid den stora olikheten både i erhållne föreskrifter och i sättet att dem verkställa, Länen emellan, uppkommit stora svårigheter och mycken tidsutdrägt att få redogörelseverket för dessa undsättningar i ordning; men svårigheterna i detta hänseende fördubblades genom utborgningen och serdeles genom sammanblandningen af de begge Fondernas tillgångar, som deltog i undsättningen och hvilken sam-

manblandning icke stod att på alla ställen förebygga, enär någon grund då ännu icke var gifven, hvarefter skillnaden kunde uppgöras.

Till K. M:t inkommo väl LänsStyrelserna med berättelser, angående förvaltningen af erhållna contanta anslag samt upphandlingen och utdelningen af spanmål, äfvensom på hvad sätt de in natura upplåtne spanmåls-behållningarne blifvit använde och dessa berättelser eller redogörelser, såsom till en del uppställda i Räkenskapsform och försedda med Verificationer, blefvo vid slutet af år 1827 och under början af år 1828 remitterade till K. StatsContoret för att undergå granskning, hvarefter StatsContoret borde inkomma med underd. utlåtande om resultaten af undsättningsåtgärderne på det hela. — StatsContoret fann likväl genast att en ordentlig och tillfyllestgörande Revision, i det skick nämnde handlingar sig befunno, icke kunde företagas; och, med anmälan härom samt under framställning för öfrigt af de allmänna omdömen hvartill anledning var för hand, sökte StatsContoret uti underd. utlåtande af d. 3 April 1828 visa nödvändigheten deraf, att endera af de begge fonder, som bidragit till undsättningarna, nemligen MagasinsFonden och R. St:rs Creditif i Banken, blefve ansedd såsom ensam bispringande och redofordrande, hvaremot den andra borde betraktas såsom långifvande icke till landet utan till den undsättande fonden, hvarförutan liquiderne aldrig skulle, i det skick sakerna erhållit, kunna ordentligen uppgöras. För att i detta afseende så nära som möjligt följa de senast antagne principer, föreslog StatsCon-

torer, att, då MagasinsFonden, enligt Konungs och Ständers beslut, existerade endast i och för sin utredning, men Creditivet i Banken var bestämdt att i händelse af missväxt användas till landets bispringande, den sistnämnda fonden måtte få blifva den, som af LänsStyrelserna fordrade redo för hela undsättningsåtgärden och med contant godtgjorde den förra de derifrån gjorda försträckningar, utan afseende derpå om de till fullo åtgått eller ej, emedan, om dessa försträckningar ej skedd, Magazinsfonden onekligen hade kunnat, till höga pris och för contant, föryttra sina spanmålsbehållningar, och det således vore olämpligt, att den, genom inblandning i en undsättningsåtgärd, som efter då gällande föreskrifter för den var främmande, skulle blifva lidande derpå att mer Spanmål blifvit requirerad eller använd, än som sedermera funnits behöflig. —

Genom Nådigt Bref och svar af d. 10 April 1828 tacktes K. M:t i Nåder förklara Dess höga bifall till denna grundsats och de i sammanhang dermed af StatsContoret föreslagne åtgärder, samt deribland äfven den att en liquid skulle upprättas emellan begge fonderna, hvaruti Creditivet debiterades, efter i Nåder fastställda pris för all den spanmål, som ifrån Krono-Magazinen blifvit till undsättning utlemnad och debiterades för hvad derå redan blifvit inbetaldt, hvarefter återstoden skulle contant betalas genom öfverföring från Creditivets till MagazinsFondens räkning i Vexelbanken och alla såväl öfverblifna Spanmålsbehållningar i de undsatte Länen, som obetalde fordringar der-

städes blefve Creditivets tillhörighet att för dess räkning realiseras och indrifvas.

Då den förordnade liquiden emellan fonderna skulle uppgöras och de för detta ändamål, till jämförelse mot i StatsContoret förda anteckningar, ifrån Länen infordrade partial-liquider började inkomma, befunnos snart dessa vara för ändamålet otillräckliga äfvensom att formulaire till framtida redogörelser för utborgningsmedlen, hvilket äfven var i Nåder föreskrifvet, vore utan ändamål, såvida icke första hufvudredogörelsen från hvarje Län blefve efter en viss method och allmänna grunder så inrättad, att hela det efterföljande Räkenskapsverket derpå knnde med säkerhet byggas. — StatsContoret anbefallte derföre det under KammarRättens egentliga inseende ställda RevisionsContor för Magazinsärenderna, att företaga ny granskning af LänsStyrelsernas Berättelser och redogörelser, i afsigt att utrönas måtte, dels huruvida emot sjelfva de activa åtgärderna vid undsättningen vore något att erinra, dels också, och hufvudsakligen, hvilka formella förändringar i merbesagde redogörelser voro nödiga för att få det hela i ordentligt système.

Efter hvad Utskottet, vid skedd efterfrågan, inhemtat, har detta arbete sedermera oafbrutet fortgått och för närvarande beror slutliquidens uppgörande på de från en del Län ännu inföväntade och i öfverensstämmelse med de öfversände formularen upprättade redogörelser.

Sådant är nuvarande skicket af detta förvaltningsärende, och som, utan berörde räkenskaper, liquiden

emellan Creditivet och Magazinsfonden icke kan upprättas, är Utskottet icke heller i tillfälle att angående undsättningsväsendet på det hela lemna någon annan *bestämd* upplysning, än den som innefattas i bilagde uppgift Litt. A., hvilken bland annat äfven visar huru stort belopp af Creditivets medel blifvit till hvarje Län disponerad och huru mycket, till innevarande månads början, derå återbetalats.

Öfver den, genom Hr Presidenten m. m. Grefve Adelswärds försorg, verkställda upphandling af utländsk spanmål för StatsVerkets behof, har Utskottet emottagit de af bemälte Hr Grefve och President tid efter annan afgifne underd. Berättelser jemte fullständiga Redogörelse-handlingar.

Enligt Capitalräkningen visar sig det resultat, att medelpriset å Råg utgjort 8 R:dr 24 sk. 7 r:st., hvilket pris dock kommer att minskas i mån af den för en avarierad rågladdning dels redan influtna, dels under indrifning varande assurancesumma med 6,608 R. 6 sk. 9 r. B:co, hvarigenom priset nedsattes till 8 R. 7 sk. 10 r. per tunna; och å Kornet 6 R:dr 9 sk., å den af Hr Grefven och Presidenten directe införskrifna hafren 5 R. 4 sk. 4 r. men å de 5000 t:r, som ytterligare måst anskaffas och af Handlanden Starck under loppet af år 1827 lefvererats, 7 R. 18 sk. 1 r. —

Genom Nådigt bref den 10 April 1828 täcktes K. M:t, jemte förklarande af dess välbehag öfver de vidtagne åtgärderne, tillika i Nåder förordna, att enär,

genom denna införskrifning af spanmål för Kronans eget behof, K. M:t blifvit i tillfälle att efter 1826 års missväxt medgifva lösen till markegångspris af all Kronans behållna afrads- tionde- och arrende-spanmål, hvarigenom icke allenast en betydlig lättnad i omsorgen för brödföda för invånarne i flera orter af Riket beredts och spanmålsprisernas ytterligare stegring till en del motverkats, utan ock, vid Kronospanmålens lösen efter höga markegångspris, en opåräknad tillökning i Statsinkomsterna inträffat, som icke hade ägt rum derest samma spanmåls infordrande in natura och användande för allmänna behof icke kunnat uudvikas, så skulle genom StatsContorets försorg en liquid uppgöras öfver den vinst, som uppkommit genom begagnande för nämnde behof af de införskrifne qvantiteterna Råg och Korn, i stället för motsvarande qvantiteter af Kronans behållna spanmålsräntor, som eljest måst in natura lefvereras, vid hvilken liquid upphandlingsprisen å den utländska spanmålen, med tillägg af alla omkostnader, men utan beräkning af tull och convoy-afgifter, komme att jemföras med markegångsprisen å Råg och Korn i de Län, der de införskrifna qvantiteterna af dessa sädesslag blifvit för allmän räkning använda, och att den sålunda uppkommande behållna skillnad skulle af lösningssumman för 1826 års spanmålsräntor godtgöras och tillfalla Creditif-fonden för spanmåls upphandlingar till minskning af inträffande förluster å undsättningarne efter sistberörde års missväxt; men att deremot värdet af den utrikes upphandlade Hafren skulle påföras 3:de och 10:de Hufvud-

Titlarne efter inköpspris med tillägg af omkostnaderna och likaledes utan beräkning af tull och convoy-umgälder.

Hvad angår omförmälta liqid till bestämmande af det Creditivfonden tillkommande vinstmedelsbe-
lopp, så kan densamma, efter hvad Utskottet inhem-
tat, endast i sammanhang med bokslutet för år 1827
uppgöras, emedan en stor del af de förhållanden, som
i liquiden böra ingå, ägt rum under nämnde år; hva-
dan Utskottet icke eller är i tillfälle att i detta hän-
seende meddela någon bestämd uppgift, men Utskot-
tet får upplysa att prisen, hvartill Spanmål för Kro-
nans Staters behof under loppet af åren 1826 och
1827 inom landet upphandlats, uppgått för Rågen till
högst 14 R:dr och lägst 10 R:dr 40 sk.

För Korn till högst 10 R:dr 32 sk. och lägst 8 R:dr
44 sk., samt

För Hafre till omkring 7 R:dr.

Utom den besparing i utgift, som genom denna,
med ordning och omtanka utförda upphandlingsåtgärd
vunnits, men hvilken till en icke ringa del härrör
af den omständighet, att all för Kronans räkning in-
förd Spanmål ej betungats med Tull och Convoy-
umgälder har samma införskrifning medfört en ännu
större och viktigare fördel, nämligen att derigenom
kunnat undvikas att in natura infordra så mycket af
Afraden och Kronotionden, som behöfts för Kronans
Spannemålsutgifter till Corpser och Stater, hvilken
præstation säkert blifvit för större delen Råntegifvare
aldeles omöjlig, vid betraktande af de höga pris som

vorö gällande under loppet af Februarii och Mars månader år 1827 och hvilka genom en sådan upphandling säkert skolat ytterligare stegras.

Sedan Utskottet sålunda i ett helt framställt Berättelsen om de åtgärder som, till landets bispringande i följd af 1826 års missvext, blifvit vidtagne, resultatén af dessa åtgärder samt det skick hvaruti liqvidén öfver de använde Creditivmedlen för närvarande befinnes, får Utskottet nu öfvergå till jemförelsen emellan de af R. St:r vid 1823 års Riksdag, för Creditivets anlåtande till sådesuppköp, fästade vilkor och K. M:ts vid dispositionén deraf meddelade derifrån skiljaktiga förordnanden.

Såsom vilkor för berörde Creditivs tillitande hemställde R. St:r uti underd. skrifvelse den 10 December 1823, att, i öfverensstämmelse med hvad R. St:r förut yttrat rörande en fri och obehindrad Spanmåls-handel, upphandlingen af Spanmål, sedan LänsStyrelserna inkommit med uppgift å behöfven samt till hvad pris och qvantitet desamma i ortén kunde förse, borde genom Annonce i Allmänna Tidningarne tillkännagifvas, så att anbud af hugade Speculanter kunde inlemnas om leverering till större eller mindre del af det erforderliga Spanmålsbeloppet inom viss föreskrifven tid å bestämd plats och för bestämt pris, emot erhållande af nödigt förskott utaf CreditivFonden, om så påfordrades; att afhandlingarne om sådane Spanmålslevereringar för nödstäldte orter borde slutas imellan K. M:ts Befh:de och vederbörande Lefverantörer, utan att desse sednare ägde något att skaf-

fa med utborgningen till undsättningstagarne; att, vid de tillfällen, då ifrågavarande Creditiv kunde komma att begagnas, K. M:t i Nåder torde finna den föreskrift nödig att upphandlingen verkställdes af landets egna sädesbehållningar och endast i nödfall utom Riket, och sluteligen hemställde R:s St:r att StatsContoret kunde i Nåder varda anbefaldt att för Creditivet afgifva årlig redovisning till gransknings undergående i KammarRätten samt af R. St:r eller deras Revisorer.

Hvad nu först angick sättet för undsättningsanstalternas vidtagande; så fann K. M:t det föreslagne Kungörandet i allmänna Tidningarne af de erforderliga Spanmåls-quantiteterna under då inträffade omständigheter, hvarken lämpligt eller af tiden medgifvet; men K. M:t förordnade i öfrigt, att erforderliga Summor af Creditivet skulle till K. M:ts Befh:de från K. Stats-Contoret öfversändas för att till anskaffning af Spanmål under följande vilkor användas, nämligen: att Contracter af K. M:ts Befh:de skyndsamligen afslötos med jordegare eller Handlande om anskaffning af erforderliga quantiteter säd till lefverering på vissa ställen och tider samt till bestämdt pris; att, till vinnande af bättre pris, räntefria förskott finge emot ställd säkerhet lemnas; att den anskaffade säden, så vidt ske kunde, försåldes till det pris, hvartill inköps- transport- och andre kostnader uppgingo; att K. M:ts Befh:de skyndsamligen borde inberätta hvad som åtgjordes; att, då contant betalning af de behöfvande ej kunde prästeras, utborgning för Kronans räkning finge ske, efter de grunder K. M:ts Befh:de ägde att i underd.

föreslå; samt att till meddelande af råd och upplysningar rörande Spanmålens anskaffande och fördelning, K. M:ts Befh:de ägde att tillkalla erfarna invånare i Länen.

Den enda väsendtliga skillnaden emellan dessa föreskrifter och de af R. St:r uppgifne vilkor består således deruti, att de kända Spannmålsbehofven icke först genom annonser i Tidningarne kungjordes. — Utan att ingå i besvarandet af den fråga, huruvida en sådan åtgärd, kunnat medföra lägre uppköpspris eller om icke möjligen ett officiellt tillkännagifvande af de betydliga sädesquantiteter som erfordrades för de af missvexten hemsökte Provincerna och deribland för några af de vanligen mest sädesrika, skolat orsaka ett hastigare uppgående af prisen än som nu ägde rum, då contracter partielt och under hand afslötos, — tror Utskottet sig endast böra upplysa, att ifrån den dag, då Creditivets lyftande ansågs oundgängligt eller den 8 Augusti 1826, var tiden, med beräkning af den termin då seglationen vanligen här afstadnar, så inskränkt att nämnde upphandlings formalitet, om dess nytta äfven vore bestämdt ådagalagd, måste uraktlåtas för den tvingande nödvändigheten, att innan seglationens slut hemförskaffa de behöfliga spanmålstillgångarne. Och från den tidpunkt, då K. M:ts Befh:de erhöilo Creditiv-Medel till deras disposition och således kunde vidtaga activa åtgärder för de nödställda orternas undsättande, återstode endast omkring 2:ne månader för uppgörandet af LefveransContracterna, införskrifnings-

ningsåtgärderna å speculanternes sida, samt Spannemålens hittransporterande. Då man derjemte besinnar den tvekan å de Handlandes sida att öfvertaga dylika speculationer, som var en naturlig följd af det förut vid sådane tillfällen följda systeme, eller att för Statens räkning genom Allmänna MagazinsInrättningen införskrifva säd, torde lätteligen inses, att undvikandet af hvarje äfven det minsta dröjsmål var af största vigt; hvadan äfven Utskottet finner ifrågasatte olikhet i sättet för Spannemålsuppköp, hafva varit en nödvändig följd af de förhållanden, som inträffade vid 1826 års missväxt.

Beträffande åter redovisningen för de lyftade Creditivmedlen, så visar sig den väsendtliga skiljaktighet emot R. Stirs hemställanden i detta hänseende, som 1827 års Revisorer omförmält, nemligen att de saknat all tillgång till redogörelse för å berörde Fond disponerade summor och att äfven den af dem begärda summariska räkning öfver Creditivmedlen blifvit förvägrad.

På sätt förut är nämndt, har K. M. icke bestämdt gillat de af R. Stir, i sammanhang med deras anmälan om Creditivets anvisande, under benämning af *vilkor* för detsammes ålitande gjorda *hemställanden*. — Att Revisorerne begärt del af redovisningen för Creditiv-medlen och, då sådant förnekades dem, anmärkt förhållandet, dertill anser Utskottet Revisorerne haft giltiga skäl af R. senast församlade Stirs i ämnet fattade beslut. — Att K. M:t åter förvägrat meddelandet af redogörelsen för oftaberörde medel dertill har Utskottet af den utaf Revisorerne anförda skrifvelse

funnit orsaken vara, att K. M:t ansett äfven desse Räkenskaper böra endast i den för Statsmedels-redovisningen i allmänhet stadgade ordning komma till granskning samt Ständers och Revisorers kännedom. — Denna speciella casus har derigenom blifvit dragen in i den allmänna principfrågan om vidsträcktheten af Revisorernes granskningsrätt; och då något gällande stadgande icke finnes, som bjuder att redogörelsen för Creditifmedel skall tidigare eller i annan än vanlig ordning afgifvas, finner Utskottet för sin del Revisorernes anmälan i detta hänseende, icke, så länge hufvudfrågan är oafgjord, föranleda till någon serskild framställning. Orsaken att redogörelser öfver Creditiv-medlens användnade icke årligen aflemnats till gransknings undergående i K. KammarRätten förklaras af de hinder, som mött för räkningarnes afslutande och hvilka hinder här ofvan redan blifvit uppgifne.

Vid den för ifrågavarande liqvid emellan Magazins- och CreditivFonderne stadgade grund finner Utskottet ej något att anmärka. Lika med hvad StatsCon-toiret i underd:het yttrat vid framställandet af detta förslag, anser Utskottet ett sådant åtskiljande hafva varit det lämpligaste sättet att kunna tillvägabringa en ordentlig liqvid öfver hvad som i undsättningsväg åtgick. Och, då bägge fonderna af Banken blifvit försträckta samt böra dit återgå, synes det Utskottet likgiltigt å hvilkendera fondens räkning de inflytande medlen insättas. Naturen af ett undsättningslån, helst så betydligt och så vidsträckt begagnadt som det ifrågavarande, är den, att detsamma, genom låntagares

iråkade öbestånd och flerfalldiga omkostnader, måste vidkännas afkortningar och således icke kan till sitt fulla belopp åter ingå. Att detta äfven blir fallet med senast begagnade SpannmålsCreditivet tar Utskottet för gifvet, ehuru det ej nu kan bestämma skillnadens större eller mindre belopp. Men att känna det verkliga resultatet af denna undsättnings-anstalt anser Utskottet vara af vigt till stadgande af omdömet rörande frågan om sådana anstalters vidtagande för framtiden. — Det rätta är således, efter Utskottets åsigt, att CreditivFondens räkning utan alla serskilda bidrag, uppgöres och afslutas.

Efter hvad nämndt är, har K. M:t nu, till minskande af de förluster berörde fond, efter all sannolikhet, får vidkännas, anvisat det belopp hvarmed 1826 års Kronoräntors lösen öfversteg kostnaden för den för Staternas behof införskrifna Spannmål.

Denna utväg kan visserligen vara riktig, betraktad som en calculationsgrund vid uppgörandet af CreditivFondens slutliga ställning; men Utskottet, som hyser den öfvertygelse att det är viktigt att bestämdt känna verkliga förlusten af denna undsättnings-anstalt, tillstyrker R. St:r:

att hos K. M:t i underd:het anhålla, det liqviden öfver CreditivFondens användande till Spannmålsuppköp i följd af 1826 års missväxt, hvilken liqid ännu ej är afslutad, må, afskiljd från andra vid samma tid för allmän räkning vidtagne upphandlingar, för sig varda uppgjord;
äfvensom Utskottet, med hänsigt till vigten af en full-

ständig granskning äfven af K. M:ts Bef:h:des förvaltnings-åtgärder, hvilken granskning Utskottet nu, då redogörelser från ett och annat Län ännu saknas, icke kunnat verkställa, hemställer:

att underd. anhållan göres det nästsammankommande R. St:rs Revisorer må erhålla del af redogörelsen för Creditivmedlen i sin fullständighet, på det att ett säkert omdöme om företaget till alla dess delar må kunna af dem gifvas.

Efter att nu hafva behandlat alla de till 1826 års förvaltning af MagazinsVerket hörande åtgärder, dem Utskottet ansett påkalla uppmärksamhet, har Utskottet jemväl funnit nödigt till upplysning bifoga en åskådlig framställning af Verkets ställning vid de förnämsta perioderna eller vid 1:sta kvartalets slut år 1824, då f. d. Allmänna MagazinsDirectionen upplöstes; vid slutet af år 1826 eller första Redogörelse-terminen sedan StatsContoiret öfvertog UtredningsStyrelsen samt approximativt vid slutet af förlidet år. I sådant ändamål bifogas en Tableau sub Litt. B, hvilken tillika innefattar en calcul öfver det belopp, hvartill Utskottet anser MagazinsFondens tillgångar kunna uppskattas.

Enligt densamma, äro dels genast, dels inom en kortare tid disponible . . . . . 1,169,077: 34. 3.

Om af denna summa, användas till slutliqviderande af det år 1826 utgifna Creditiv, som Stats- och BancoUtskotten påräknat till Silverfondens förstärkande . . . . . 454,351: 47. 5.

Återstår disponibelt af MagazinsFonden 714,725: 34. 10.

Efter hvad Utskottet uti inledningen till detta Betänkande anført, har det gemensamt med flera Utskott emottagit Remiss å K. M:ts vid denna Riksdag aflåtna Proposition rörande MagazinsInrättningen och kommer att gemensamt med dem afgifva yttrande rörande samma Propositions innehåll angående de anstallter, som, i händelse af allmänna missväxt, böra vidtagas till landets bispringande. Men då samma Nåd. Proposition jemväl innehåller förslag till den Fonds slutliga utredning, hvarmed Magazins-rörelsen alltsedan år 1815 bedrifvits, och detta ämne lämpligast tillhör StatsUtskottets behandling, som följt och tagit kännedom af Verkets förvaltning under den förflutna tiden, anser Utskottet sig ensamt här äfven böra afgifva yttrande öfver de åtgärder, hvilka mest ändamålsenligt befordra den önskade utredningen.

Efter hvad Utskottet redan omnämnt och hvad de underd. Berättelserna om Allmänna MagazinsInrättningens förvaltning ådagalägga, har denna Fond alltsedan år 1824, då Inrättningen öfvertog förvaltningen af StatsVerkets Spannmål mot godtgörelse af 1 R:dr B:o för hvarje till StatsVerkets behof utlefvererad t:a Spannmål, årligen haft förlust, härrörande dels af omkostnader i och för sjelfva utredningen och dermed sammanhängande realisation af tillgångarne samt balanceposters afskrifning, dels af Hufvudboksvärdenas nedsättning till öfverensstämmelse med verkliga pris, dels ock af de löpande utgifterna för aflöningar, Expectance-arfvoden och Pensioner m. m. samt af den kostnad fonden fått vidkännas i och för Spannmålsrörelsen för StatsVerkets räkning, till hvars

betäckande nämnda ersättning icke varit tillräcklig. Häraf har ock följden varit, att fonden år ifrån år förminskats och skall, om samma förhållanden fort-
fara, troligen snart försvinna. Utskottet anser förden-
skull det allmännas fördel ovedersägligen kräfva, att
MagazinsFondens likvider med största möjliga skynd-
samhet uppgöras och fonden genom en difinitif regle-
ring, befrias från ytterligare förvaltnings- och utred-
ningskostnader.

K. M:t har uti Dess Nåd. Proposition rörande
MagazinsVerket äfven betraktat saken ur samma syn-
punkt samt till dess befrämjande i Nåder föreslagit åt-
skilliga åtgärder; och får Utskottet i hufvudsaklig öf-
verensstämmelse med dessa, föreslå:

1:o Att, efter afdrag af hvad till återstående kostna-
der för innevarande år erfordras, Allm. Magazins-
Fondens contanta behållningar jemte det belopp
som ytterligare inflyter genom försäljning af Inrätt-
ningens tillhörigheter äfvensom fondens ännu ute-
stående fordringar i den mån de ingå, i Banken in-
sättas.

Hvad åter angår framställningen i K. M:ts Nåd.
Proposition, att den å Bankens förskott till Maga-
zinsInrättningen slutligen uppkommande brist må af-
skrifvas; så anser Utskottet det icke tillhöra sig en-
sam att deröfver meddela yttrande och att i öf-
rigt afskrifningsbeloppet bör vara till ziffran känt,
innan beslut om dess afförande ur räkenskapen fattas.

2:o Att, vid innevarande års slut, liqvid må uppgöras emellan MagazinsFonden och StatsVerket öfver den i Magazinerne befintliga behållna Spannmål och öfver de på StatsVerket belöpande omkostnader till samma tid, och att StatsContoiret derefter öfvertager förvaltningen af StatsVerkets inflytande Spannmålsräntor in natura;

3:o Att MagazinsFondens Spannmåls-behållningar må, så fort lämpeligen ske kan, föryttras, men, under intet villkor, sammanblandas med StatsVerkets årligen ingående Sædesintrader eller användas till undsättningar, utan emot contant ersättning efter gällande pris;

4:o Att de af MagazinsFonden hittills utgående Ordinarie Löner, Arfvoden och Pensioner må ifrån och med 1830 öfverflyttas på Allm. IndragningsStaten, under tillämpning af de grunder R. St:r vid senaste Riksdagen i detta hänseende framställde uti underd. skrifvelse den 10 Dec. 1823. Och får Utskottet upplysa att, vid Allm. MagazinsDirectionens upplösning i början af år 1824, utgingo af Allm. MagazinsFonden följande:

F. d. K. Directionens löner och arfvoden 19,488: 38. 4.
MagazinsBränneri och Bageri-betjeningens

löner och arfvoden	9,909: 32. -
Expectance-löner	674: — -
Pensioner	4,040: 17. 4.

Tillsammans 34,112: 39. 8.

Och att för närvarande af Allmänna MagazinsFonden utgå:

Allmänna MagazinsContoires Stat	4,863: 24. -
RevisionsContoires Dito	2,654: 8. -
Magazins- och Bageri-betjeningens aflöning	8,847: 4. -
Expectance-löner	8,271: — -
samt Pensioner	3,712: 18. 8.
<hr/>	
Tillsammans	28,348: 6. 8.

Börande härvid jemväl den underd. anhållan af R. St:r framföras, att Embets- och Tjenstemän vid förra Allm. MagazinsInrättningen som på In- dragningsStat blifva öfverflyttade, varda, så vidt sig göra låter, använde till sådana ledigblifvande tjänster, hvartill de kunna finnas skickliga.

5:o Att, jemnlit K. M:ts Nåd. Förslag, tills vidare en Ledamot i StatsContoiret adjungeras för att följa MagazinsÄrenderna till deras slutliga utredning, äfvensom liqvidationen af den år 1826 använde CreditivFonden till Spannmåls-uppköp, dock utan sammanblandning af häge föremålen, samt att, till nödigt biträde vid denna serskilta befattning, förre MagazinsInrättningens Tjenstemän må, såsom hittills, begagnas. Dock tillstyrker Utskottet derjemte den underd. anhållan, att nämnde utredning må bedrivas med all möjlig kraft, så att Magazins-förvaltningsgöromålen må af StatsContoires ordinarie personal kunna framdeles öfvertagas, så vidt sådant låter sig göra utan rubbning i Ärendenas jemna gång inom detta EmbetsVerk; ankommande det i öfrigt på det beslut R. St:r vid innevarande Riks-

dag fatta, rörande sättet hvarpå hushållningen med Kronans Spannmålsräntor hädanefter skall ställas, huruvida större eller mindre del af det nuvarande Allm. MagazinsContoirets personal skall bibehållas eller kan på IndragningsStat öfverflyttas; samt

6:o Att Magazinsfondens i landet utestående äldre fordringar för undsättningsspannmål indrifvas till den del, som antingen icke i behörig ordning afkorrtas eller i anseende till serskilta omständigheter, med tillämpning af de allmänna grunder R. St:r fastställa, och hvaröfver Utskottet yttrat sig i Betänkandet N:o 209, komma att eftergifvas.

Vidare har Utskottet inhemtat, att ibland hindren för Allmänna Magazinsfondens reglering jemväl förekommer, att åtskilliga af de äldre oredovista poster, som voro balancerade uti 1821 års Hufvudbok för f. d. Allmänna Magazins-Directionen, ännu icke hunnit utredas. Dessa återstående balancer utgjorde den 1 November sisl. år ett antal af 40 och innefattade en summa af 81,452 R:dr 34 sk. 3 r., och hvaraf utredningen berodde dels på förklaringsars afgifvande från Landsorterna, dels på handläggning vid Domstolar m. fl. åtgärder. Och som StatsContoret i underd. yttrat den förmodan, att i flera fall mera tid och kostnad till äfventyrs skulle erfordras för att i vanlig ordning bringa dessa balancefrågor till behörigt slut än som motsvarade hvad derigenom kunde vinnas, så tillstyrker Utskottet:

att på K. M:ts Nåd. pröfning, efter inhemtad fullständig kännedom af förhållandet i hvarje fall, må

bero, huruvida ytterligare åtgärder med de balancerade posterna böra äga rum eller desamma få afskrifvas.

Slutligen får Utskottet omnämna, att det, vid behandlingen af detta ärende, behörigen afsett och öfvervägat de anmärkningar och framställningar som, vid Remissen af K. M:ts högstberörde Proposition, till Utskottet medföljt, så vidt desamma haft till föremål den förflutna förvaltningen af MagazinsVerket, som nu utgjort ämne för StatsUtskottets granskning.

Genom detta Betänkande anser således Utskottet följande framställningar vara besvarade, nemligen:

Af Hr Friherre *Anckarswärd, C. H.*

1:o om orsaken, hvarför MagazinsVerkets utredning icke genast efter senaste Riksdagen öfverlemnades till StatsContoiret, utan först till en serskilt Styrelse; på hvilket förhållande, efter Hr Friherrens mening, ConstitutionsUtskottets uppmärksamhet borde fästas.

Utskottets åsigt i denna fråga igenfinnes i 1:a Afdelningen 1 §. af detta Betänkande.

2:o om undersökning af MagazinsVerkets tillstånd d. 1 Juli 1826, samt huruvida de, i följd af missväxten samma år vidtagne åtgärder voro de ändamålsenligaste. —

Utredningen af detta ämne igenfinnes i Betänkandets 3:dje Afdelning.

3:o om närmare utveckling af orsakerna, hvarför K. M:t funnit de för Creditivets lyftning af R. St:r stadgade vilkor, "under då varande förhållanden" mindre lämpliga.

Skiljaktigheten i detta hänseende och orsaken till densamma är utredd vid slutet af den punkt som handlar om Creditivet. —

4:o att MagazinsFondens behållningar icke bordt användas för några undsättnings-anstalter.

Genom den antagna liquidationsgrunden emellan Magazins- och Creditiv-Fonderna, hvilken Utskottet för sin del gillat, har Magazins-Fonden blifvit skiljd från allt deltagande i undsättningsanstalterna.

5:o ang:de orsakerne, hvarför K. M:ts Bef:h:des Redogörelser ej kunnat undergå Revision;

Orsakerna härtill äro såsom i Berättelsen om Creditivet redan blifvit omnämndt: de olika villkor inom serskilta Län, hvarunder undsättningsbidragen lemnades, och hvilka voro grundade på K. M:ts i hvarje fall meddelade Nådiga befallningar samt nödig befunnen ändring i formulairet för dylika liquiders afslutande. —

6:o att tullinkomsten för den åren 1826 och 1827 införda spannmål må användas till betäckande af Bankens förlust genom bristande tillgångar vid liquid för Creditiv-Fonden, men deremot den vinst, som uppkommit för StatsVerket genom direct upphandling å utrikes ort af det för Staternas behof erforderliga quantum spannmål, ingå bland Öfverskotten.

Utskottet anser deremot, efter hvad ofvan äfven finnes anfördt, Creditiv-Fonden böra ensamt för sig afslutas, på det verkliga resultatet af undsättningsanstalten efter 1826 års missväxt må komma att synas.

7:o Att Vårsäd från Kronans Magasiner skall för låga priser år 1826 förkytrats, äfven då missväxten redan var fullkomligt befarad;

Enligt hvad Utskottet ofvan härom anført, kan, i Utskottets tanka, något i detta hänseende ej läggas Magazins-UtredningsStyrelsen till last. —

8:o att Magazins-Inrättningens tillgångar må användas till betäckande af Bankens fordringar och icke annorlunda kunna disponeras.

Denna åsigt öfverensstämmer med hvad Utskottet här ofvan tillstyrkt i 1:a punkten, ang:de grunderne för MagazinsFondens skyndsamma utredning.

9:o Att f. d. MagazinsDirectionens tjenstemän böra till andra Verk öfverflyttas och ej, genom uppförande å IndragningsStat, belasta StatsVerket såsom Pensionärer;

Utskottet har i detta hänseende tillstyrkt enahanda behandlingssätt, som i dylika fall hittills varit vanligt och med billighet synes öfverensstämmande; kunnande Expectanters användande inom andre EmbetsVerk, endast i mån af yppade lämpliga vacancer, för sig gå. —

10:o att inga afskrifningar må beviljas utan R. St:rs samtycke;

Utskottet har i anledning af K. M:ts Nåd. Proposition af den 13 Febr. detta år, ang:de afskrifningen i vissa fall af Magazins-Inrättningens fordringar, trott sig böra tillstyrka några undantag från den af Frih. uppställda princip. (Se Betänkandet N:o 209.)

Utom dessa med anledning af K. M:ts Nådiga Proposition gjorda framställningar, har Herr Frih. Anckarswärd uti serskilt motion begärt uppgift:

1:o å MagazinsInrättningens ställning till Debet och Credit, då utredningen började år 1824; samt
2:o i hvad tillstånd, till förbättring eller försämring, den befans när StatsContoiret öfvertog förvaltningen.

Svaret på dessa frågor är lemnadt genom Tableauen Litt. B. Och får Utskottet upplysa, att då detaljerade Redogörelser vid förstnämnda tidpunkt samt för år 1826 finnas till trycket befordrade, Utskottet ansett sig böra inskränka sin åtgärd till meddelandet af en summarisk framställning. På sätt å nämnde Tableau är utmärkt, har något Bokslut vid förra halfårets slut år 1826 ej blifvit verkställt; och anser Utskottet den åsyftade jämförelsen imellan de nämnda tidpunkterna i allt fall vinnas genom 1826 års Räkenskapsslut, enär senare halfårets förvaltning hufvudsakeligen omfattade undsättningsanstalterna, för hvilka serskild fond var anvist;

3:o på hvad grunder det blifvit 1827 års Revisorer förvägradt, att erhålla del ej mindre af MagazinsInrättningens tillstånd då förvaltningen till StatsContoiret öfverlemnades, än äfven af Redovisningen för Creditiv-medlen.

Dessa frågor rörande Revisorerne's granskningsrätt har Utskottet här ofvan efter dess åsigt af ämnet, besvarat; samt

4:o huruvida Creditivet blifvit i öfverensstämmelse med R. St:rs föreskrifter disponeradt eller om afvikelser ägt rum;

Förhållandet i denna del är af Utskottet i sammanhang med Berättelsen om Creditivet utredt.

Af Herr *Wollrath Tham* har blifvit anfördt:

Att MagazinsFondens och CreditivFondens sammanblandning varit skadlig samt stridande mot de vid Creditivets anvisande fästade villkor; att CreditivFonden derigenom kommit att vidkännas betydliga förluster i det den måst öfvertaga mindre god säd samt äfven nu nödgades för sin räkning låta försälja de qvantiteter af MagazinsInrättningens spanmålslager, hvilka lefvererats men icke åtgått och som genom det längre förvarandet försämrats; hvarjemte H:r Tham hemställt, att Utskottet måtte noggrant undersöka, huru StatsContoiret och K. M:ts Bef:h:de förvaltat de dem anförtrodde medlen, samt om redovisningen blifvit behörigen och nöjaktigt fullgjord; äfvensom att utforska orsaken hvarför Banken icke erhållit afbetalning å dess fordran hos Allm. MagazinsInrättningen, i den mån försäljningen af lagren fortgått.

I 3:dje Afdelningen af detta Betänkande äro de förhållanden utredde, som ega rum emellan CreditivFonden och den på utredning ställda MagazinsFonden. Till ett bestämdare besvarande af de framställda frågorna, får Utskottet derutur anföra följande:

Missväxtens inträffande innan ännu MagazinsInrättningens lager hunnit realiseras, föranledde att en del

af detta lager begagnades för undsättningsåtgärderne, hvarföre CreditivFonden blifvit debiterad; och hvarigenom i sjelfva Verket uppstod en sammanblandning imellan bägge Fonderna.

De förändringar i debiterings-åtgärder som härrört deraf, att en del undsättningstagare fått betala den under loppet af år 1826 erhållna Spanmål, beräknad till högre pris, med Spannmål in natura, hvarå det gångbara värdet vid betalningstiden varit lägre, har vållat dröjsmål i liquidationen emellan CreditivFonden och Vederbörande LänsStyrelser som ägde att redovisa för undsättningsmedlen; och från någre Län äro liquiderne ännu icke i komplett skick inkomne; hvadan Utskottet icke heller kunnat ingå i någon generell granskning af Landshöfdingarnes förvaltning af berörde medel. —

I Tableauen Litt. A. har Utskottet framställt resultatet af 1826 års undsättnings-anstalter, så hvad CreditivFonden serskildt beträffar, som ock i hvilka liquidationsförhållanden den står till den under utredning varande MagazinsFonden; — hvartill slutligen må läggas, att då slutliquid emellan gamla Fonden och CreditivFonden icke ännu kunnat uppgöras, har det ansetts lämpligare att endast på depositionsräkning i VexelBanken insätta inflytande medel.

Genom hvad nu blifvit anfördt och hvad Betänkandet i öfrigt innehåller, anser Utskottet äfven öfriga vid Remissen af K. M:ts Nådiga Proposition angående MagazinsVerket framställda anmärkningar och förslag till det hufvudsakligaste vara besvarade. Kommande

Utskottet att, i utlålandet öfver de anstalter som för framtiden, i händelse af missväxt-år böra vidtagas samt angående sättet för hushållningen med StatsVerkets behållna Spannemål, jemväl yttra sig rörande de i dessa hänseenden inom RiksStånden gjorda framställningar. Den 15 Julii 1829.

N:o 209.

Utlåtande, i anledning af K. M:ts Nåd. Proposition om afskrifning af förra MagazinsFondens äldre fordringar för undsättnings-spannmål m. m. (I.-A.)

Uti Nåd. Proposition, som igenfinnes i 1:sta Samlingen 2:dra Bandet af Bihanget till RiksStåndens Protocoll, under N:o 50, har K. M:t till Utskottet öfverlemnat en af vederbörande författad uppgift om MagazinsFondens fordringar för utborgad undsättnings-spannmål till 1824 års slut, upptagande en summa af 55,732 R:dr 41 sk. 6 r:st. samt tillika framställt grunder för indrifvandet af de nu hos invånarne i flera Län utestående fordringar för undsättnings-spannmål, tillhörande dels förra Allm. MagazinsFonden, dels det, till anskaffande af Säd efter 1826 års missväxt, begagnade Creditivet i R. St:rs Bank.

I afseende på de äldre fordringarnes afskrifning, hafva handlingarne i målen blifvit Utskottet tillställda; och får Utskottet efter af dessa tagen kännedom, serskilt

Calcul öfver det undsättningsbidrag nedanskrefne Län till följd af 1826 års missväxt erhållit, så väl af det Creditiv Rikets Ständer för sådant ändamål afsatt, som utaf Allmänna MagasinsFondens Lager, och hvad deraf till 1828 års slut blifvit hvardera Fonden återbetaldt, eller vid samma tid ännu innestod, samt Allmänna MagasinsFondens då ägande Fordran som af Creditivet komme att ersättas.

	Länen hafva erhållit																				Summa af Länens undsättningar i Contant.	Länen hafva återbetaldt		Länens Skulder vid 1828 års slut.													
	Af Creditivet.	Af Allmänna Magasins - Fonden															Summa värde.	å Creditivet.	å Allmänna MagasinsFon- dens för- sträckning.	å Creditivet.		å Allmänna MagasinsFondens Försträckningar.										Tillsam- mans uti Contant och Spanmåls- värde.					
		Råg.			Korn.			Hafra.			Blandsäd.			Contante Medel.	Obegagnad eller in natura återlevererad Spanmål.							Summa af Allm. Maga- sins-Fondens fordran.															
		Mått.	pris.	värde.	Mått.	pris.	värde.	Mått.	pris.	värde.	Mått.	pris.	värde.		Råg.	Korn.							Hafra.	värde.													
Södermanlands Län	1,522 30 9	—	—	—	2,383 29	11 1 5	26,293 15 8	—	—	—	—	—	—	26,293 15 8	27,815 46 5	1,517 — 9	4,723 6 1	5 30 —	8,116 38 9	—	—	1,219 25 —	—	13,453 18 10	21,575 9 7	21,575 39 7	—										
Östergötlands D:o	—	—	—	—	1,435 11	9 24 —	13,635 36 9	—	—	—	—	—	—	13,635 36 9	13,635 36 9	—	13,635 36 9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—									
Calmare D:o	—	682 —	12 —	8,184 —	2,658 24	11 — —	29,246 12 —	—	—	—	—	—	—	37,430 12 —	37,430 12 —	—	15,491 44 6	—	13,898 42 10	111 24	608 31 —	—	8,039 20 8	21,938 15 6	21,938 15 6	—	—										
Jönköpings D:o	110,000 —	720 21	13 21	9,952 23 3	1,249 8	11 24 —	14,366 18 —	783 24	8 22	6,629 10 5	—	—	—	30,948 3 8	140,948 3 8	83,700 —	19,557 28 9	26,300 —	11,283 45 10	12 19	—	—	106 25 1	11,390 22 11	37,690 22 11	—	—										
Kronobergs D:o	88,000 —	204 19	11 8	1,836 16 6	203 24	10 32 —	2,173 16 —	—	—	—	—	—	—	4,009 32 6	92,009 32 6	48,889 32 10	4,009 32 6	39,110 15 2	—	—	—	—	—	—	39,110 15 2	—	—										
Blekinge D:o	—	2,899 23	12 —	34,795 32 —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34,795 32 —	34,795 32 —	—	34,795 32 —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—										
Hallands D:o	50,544 25	285 13	14 —	3,997 25 2	2,019 17	10 24 —	21,205 1 1	57 23	8 4 4	466 46 1	10 9	9 14 2	95 35 7	25,765 11 11	76,309 36 11	26,950 —	1,233 31 11	23,594 25 —	24,531 28 —	—	—	—	—	24,531 28 —	48,126 5 —	—	—										
Christianstads D:o	25,000 —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25,000 —	14,566 40 —	—	10,433 8 —	—	—	—	—	—	—	10,433 8 —	—	—										
Götheborgs D:o	15,000 —	300 —	10 20	3,125 —	190 —	8 12 —	1,567 24 —	—	—	—	—	—	—	4,692 24 —	19,692 24 —	2,000 —	1,179 15 9	13,000 —	3,513 8 3	—	—	—	—	3,513 8 3	16,513 8 3	—	—										
Elfsborgs D:o	200,000 —	3,804 4	13 16	50,721 40 11	1,800 —	10 32 —	19,200 —	—	—	—	—	—	—	69,921 40 11	269,921 40 11	65,775 —	—	134,225 —	69,921 40 11	—	—	—	—	69,921 40 11	204,146 40 11	—	—										
Skaraborgs D:o	240,000 —	3,852 2	13 16	51,129 24 11	5,479 25	10 8 —	55,711 5 3	2 2	9 10 8	18 47 7	—	—	—	106,859 29 9	346,859 29 9	69,525 13 9	21,940 40 5	170,474 34 3	71,415 26 8	606 21	530 23	2 2	13,503 10 8	84,918 37 4	255,393 23 7	—	—										
Nerikes D:o	—	111 7	13 16	1,482 37 4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,482 37 4	1,482 37 4	—	1,137 8 —	—	199 24 —	10 31 —	—	—	146 5 4	345 29 4	345 29 4	—	—										
Wermelands D:o	150,000 —	4,034 30	13 16	53,796 45 4	2,557 29	11 16	28,989 29	965 16	7 36	7,482 30	—	—	—	90,269 8 4	240,269 8 4	133,508 —	8,135 42 8	16,492 —	3,747 21 4	3,136 12	2,557 29	965 16	78,385 40 4	82,133 13 8	98,625 13 8	—	—										
Kopparbergs D:o	72,000 —	—	—	—	3,130 —	11 32	36,782 44	—	—	—	—	—	—	36,782 44 —	108,782 44 —	51,283 16 11	24,937 6 —	20,716 31 1	11,845 38 —	—	—	—	—	11,845 38 —	32,562 21 1	—	—										
Summa	952,067 7 9	16,894 23	—	219,022 5 5	23,108 7 —	—	249,171 9 9	1,809 1 —	—	14,597 38 1	10 9 —	—	95 35 7	482,886 40 10	1,434,954 —	497,715 8 3	150,777 37 4	454,351 47 6	218,474 26 7	3,878 11	4,917 12	967 18	113,634 24 11	332,109 3 —	67,864 61 3	—	—										

Ann. Af de för Skaraborgs Län, såsom undsättningsanslag utaf CreditivFonden, här utförde 240,000 Rdr, hafva år 1827 10,000 Rdr blifvit lemnade till disposition utaf Styrelsen öfver Wanås fästningsbyggnad, för att bereda arbetsförtjenster åt behöfvande; och är denna Summa, vid 1828 års Reglering af 3dje HufvudTiteln, å Titeln anslag anvisad till Creditivets ersättning.

Recapitulation.

Af i Banken lyftade hela Creditiv-beloppet	1,000,000. —
har till undsättningar användts	952,067: 7. 9.
För samma ändamål hafva MagasinsFondens behållningar blifvit disponerade till ett värde af . 482,886: 40. 10.	
Tillsammans 1,434,954: — 7.	
Derå har influtit på förnämnda Summa	497,715: 8. 3.
och på den senare	150,777: 37. 4. 648,492: 45. 7.
Återstående skuldfordran i Länen för 1826 och 1827 års undsättningar på CreditivFondens egentliga Räkning	454,351: 47. 6.
samt på MagasinsFondens	218,474: 26. 7.
	672,826: 26. 1.
Behållning i säd, dels mottagen af MagasinsFonden, dels af undsättnings- tagare återlevererad in natura	113,634: 24. 11. 786,461: 3. —
Summa 1,434,954: — 7.	
StatsContoret godtgör för hvad af den lyftade Millionen ej användts, med	47,932: 40. 3.
Summa 1,000,000: —	

Summarisk Tableau, utvisande MagasinsVerkets ställning vid nedannämnde trenne tidpunkter, efter afslutade Böcker den 1 April 1824 samt 31 December 1826, men efter approximativ beräkning, enligt erhållne uppgifter, den 31 December 1828.

	1824. April 1.	1826. Dec. 31.	1828. Dec. 31.
<i>Allmänna MagasinsInrättningens Skulder:</i>			
Till RikensStänders Bank	2,258,465 32 1	2,106,824 47 3	1,800,000 — —
„ Diverse Verk	232,551 14 1	253,710 5 2	306,824 47 3
„ Diverse personer	150,436 3 9	85,059 24 6	8,000 — —
„ Finland	95,693 47 5	95,693 47 5	95,693 47 5
Capitalöferskott i bokfördt värde	784,697 14 2	502,791 22 4	499,773 43 2
Summa	3,521,844 15 6	3,044,080 2 8	2,710,292 41 10

af det år 1815 beviljade Creditivet på 2 millioner. af 1818 års Creditiv till uppköp af mynbara metaller. approximativt.

Anmärkningar.

Som något Bokslut ej verkställdes då StatsContoiret öfvertog Magasins-utredningen eller den 1 Julii 1826, har man i denna comparativa Calcul tagit slutet af 1826, helst Creditivet särskilt redovises och MagasinsFonden under det senare halfåret ej undergick någon betydlig förändring.

Den förminskning af 281,965: 39. 10. MagasinsFonden undergått ifrån den 1 April 1824 till den sista December 1826, härrör dels af förvaltningskostnader under tiden och afskrifne poster, dels ock hufvudsakligast af Lagerförsäljningar under de inballancerade äldre värdena, äfvensom värdets nedsättande å utgående behållningar till gängbara pris.

Orsaken till den ringa förändring MagasinsFondens Capital-öferskott visar sig hafva undergått vid slutet af år 1828, jemförelsevis till 1826 års, härrör af de höga pris, hvarefter MagasinsInrättningens åt CreditivFonden upplätne spanmålsbehållningar blifvit sistnämnde Fond påförde och hvarigenom förvaltningsomkostnaderne blifvit i det närmaste betäckte.

MagasinsInrättningens behållningar den 31 Dec. 1828 af Spanmål, mjöl m. m. äro beräknade efter nedanstående pris.

17,624 Tir 23 kpr Råg	å 6 R:dr per tunna	
31,128 — 15 — Korn	å 5: 16. ”	
64 — — Blandsäd	å 4 R:dr ”	
604 — 30 — Hafre	å 3 ”	
8 — — Ärtor	å 5 ”	
14,947 L½ 9 % Råg- och Kornmjöl	å 24 sk. per L½	
1,547 — 7 — mjukt bröd	å 26 ”	
5,404 — 6 — torrt do	å 32 ”	
		285,792: 17. —

Allmänna MagasinsInrättningens tillgångar:

	1824. April 1.	1826. Dec. 31.	1828. Dec. 31.
Contanta behållningar	52,426 38 10	99,176 15 7	253,610 35 5
Värdet af Spanmål, Mjöl, Bröd och Bränvin	1,266,118 23 5	611,481 11 3	285,792 17 —
Dito af Inventarier, Materialier och Fastigheter	614,602 11 —	459,294 17 4	361,576 17 5
UndsättningsFordringar	494,943 20 6	365,221 1 7	149,558 15 11
Fordringar hos Diverse Verk	— — —	259,489 32 6	391,243 1 2
Förskotter och Fordringar hos Diverse personer	305,679 5 11	379,240 9 2	28,000 — —
Proprie-balanser	— — —	88,117 42 2	26,163 9 11
Italienska Expedition	185,086 4 7	179,071 10 10	179,071 10 10
Fordran i Finland	602,988 7 3	602,988 7 3	602,988 7 3
Summa	3,521,844 15 6	3,044,080 2 8	2,710,292 41 10

äldre. i Jemtland. af CreditivFonden.

Af ofvanstående totala tillgångssumma den 31 December 1828 . . . . . 2,710,292: 41. 10.

anses vara: dels genast, dels inom en kortare tid disponibelt. dels ännu outredt, hvad deraf framdeles kan påräknas. dels att afskrifvas, dels ock osäker.

Contanta Behållningar	253,610 35 5		
Spanmål och Mjöl	285,792 17 —		
Inventarier, Materialier och Fastigheter	— — —	361,576 17 5	
Fordringar hos Diverse Verk:			
„ StatsVerket	169,565: 26. 4.		
„ Förvaltningen	160,000. — —		
Dito af CreditivFonden i Contant	218,474: 26. 7.		
Dito Dito i Säd	113,634: 24. 11.		
Dito af äldre undsättningstagare	— — —		
Dito i Jemtland	— — —	100,180 19 5	
Dito af diverse personer utgörande efter afdrag af motstående skuldsomma 8,000	20,000 — —		
Fordringar i Finland	48,000 — —		554,988 7 3
Italienska Expeditionen	— — —		179,071 10 10
Proprie-balanser	— — —		26,163 9 11
	1,169,077 34 3	561,756 36 10	971,458 18 9

hvertill komma de såsom skulder till diverse personer upptagne och från behållningen afdragne . . . . . 8,000. — — Summa 2,710,292: 41. 10.

sterskildt för hvarje Län, utreda och yttra sig öfver de ifrågakämlde afskrifningarne.

Upsala Län.

Skuldbeloppet inom detta Län är sålunda uppgifvit: för åren 1818 och 1819, inom

3:dje Fögderiet	198: 32. -
inom 4:de d:o	108: 29. 3.
samt i Upsala Stad	<u>34: 21. 4.</u> 341: 34. 7.

Af förstnämnde Summa hafva 20 R:dr 4 sk. tillkommit derigenom ått det, för erhållen Spannmålsundsättning, aflemnade skuldebref befunnits falskt; den såsom författare dertill misstänkte person har blifvit lagförd men frikänd och Kronans Uppbördsman, som utlemnad Spannmålen, har längesedan aflidit och lemnat sitt bo i Concours tillstånd.

För ett belopp af Femtio R:dr har all tillgång hos låntagaren saknats, hvarjemte löftesmannen förnekat underskriften af sitt namn, samt, efter medgifven och gången värjemålsed, blifvit från kraf frikänd.

Återstoden i förstnämnde belopp, 128 R:dr utgör rest på ett undsättningslån, som utan borgen blifvit utlemnadt och hvarför blott $5\frac{7}{8}$ procent i låntagarens Concours kunnat erhållas.

Den andra till afskrifning föreslagna summan, 108: 29. 3. grundar sig på uppgjord och med behöriga Socknestämmobeyis verifiserad restlängd öfver bristande tillgångar så väl hos låntagare som löftesmän.

För de i Upsala Stad resterande 34 R:dr 21 sk. 4 r:st. har betalning icke kunnat erhållas uti Gälde-
närens Concoursmassa; och hos ena löftesmannen har
tillgång saknats för 8 R:dr 42 sk. 8 r:st. hvarför han
bortd ansvara, och den andra löftesmannen som bor-
gat för 10 R:dr 16 sk., har från gäldandet deraf blif-
vit frikänd, enär den Spannmål, som blifvit utlemnad
och för hvilken han ingått borgen, blifvit in natura
återbetald samt han icke iklädt sig löftesförbindelse
hvarken för uppgäld i priset eller ränta. — Återstå-
ende beloppet 15 R:dr 10 sk. 8 r:st., utgör värdet af
Spannmål som utlemnats utan borgen; och kan af
UppbördsFörfattningarne icke hemtas anledning att,
för en sådan åtgärd af den sedermera aflidne Upp-
bördsmannen, emot hans Sterbhusdelägare väcka er-
sättningspåstående.

Lika med hvad vederbörande RevisionsContoir
hemställt, tillstyrker Utskottet alltså afskrifning af of-
vanstående 341: 34. 7.

Skaraborgs Län.

Sedan K. M:ts Bef:h:de år 1820 till afskrifning an-
mält 182 R:dr, utgörande värdet af 4 t:tr Korn och
20 t:tr Hafre, utlemnade år 1813 ifrån Mariestads Kro-
noMagazin, men K. KammarRätten i denna afskrif-
ningsfråga ålagt Kronofogden Carlén, att, efter 1814
års Markegångspris för Länet, med 146 R:dr 32 sk.
hålla Kronan skadeslös för samma Spannmål; så tor-
de, sedan nämnde belopp af Carlén blifvit erlagdt,

återstoden, utgörande skillnaden i olika års Markgångspris, få afskrifvas med 35 R:dr 16 sk.

Elfsborgs Län.

I anledning af en del innevånares uti Wedbo Härad af detta Län gjorda underd. ansökning om Nåd. eftergift af deras undsättningskulder, för hvilka de förmält sig hafva ingått ömsesidiga borgens-förbindelser, täcktes K. M:t uti Bref d. 11 Februarii 1824 i Nåder förklara, att endast Gäldenärernes men icke Löftesmännens oförmåga att betala, borde undersökas; och sedan, vid de undersökningar som, i underd. följd af högstberörde Nåd. förklarande, anställdes, det utrönt, att hos de förre eller Gäldenärerne all betalningstillgång saknades, så blef af Styrelsen för Allm. MagazinsInrättningens utredning underd. hemställa gjord om afskrifning af skuldbeloppet 4,231 R:dr 9 sk. 3 rist., hvarefter K. M:t uti Bref d. 6 Julii 1825 täcktes i Nåder tillkännagifva, att berörde belopp borde än vidare i Räkenkaperna balanceras, för att jemte andra balanceposter, som kunde vara afskrifning underkastade, i ett sammanhang till R. St:rs pröfning öfverlemnas.

Då behörigen blifvit utrönt, att de betalnings-skyldige inom ofvannämnde Socken varit oförmögne att gälda sina egna skulder och således äfven saknat tillgång till fullgörande af åtagne ömsesidiga borgens-förbindelser, hemställer, lika med RevisionsContoiret, Utskottet att ofvanberörde belopp må till afskrifning beviljas. Och torde samma åtgärd vidtagas dels med

69 R:dr 8 sk. hvartill hos låntagaren tillgångar saknats och hvilken summa, då den företedde Borgensförbindelsen befunnits falsk; ej kunnat hos löftesmännen uttagas och dels med 68 R:dr 38 sk. 6 r:st., MagazinsInrättningens fordran hos åtskilliga personer, hos hvilka, äfvensom hos deras Cautionister, betalningstillgång saknats enligt behörigen verifierad pantlängd. Utgörande afskrifningsbeloppet inom detta Län 4,369 R:dr 7 sk. 9 r:st.

Wermlands Län.

Under den 7 Maji 1825 har LandshöfdingeEmbetet i detta Län hos f. d. Allm. MagazinsDirectionen till afskrifning anmält 1813 års, ännu vid slutet af år 1822, utestående undsättningsskulder, nämligen i Westersysslets Fögderi . . . . . 138: 17. — och i Mellansysslets Fögderi . . . . . 4,267: 27. 2. till hvilka medels ersättning tillgångar brustit hos både låntagare och löftesmän, samt i sistnämnde Fögderi dessutom . . . . . 2,984: 13. 10 hvilka icke utan låntagares och löftesmäns fullkomliga obestånd kunnat utkrävas.

Sedan, vid granskning af handlingarne härom, i afseende på förstnämnde post 138 R:dr 17 sk. den invändning blifvit gjord, att skuldförteckningarne funnits icke vara i allmän Sockenstämma uppläste och godkände; samt vid de i Mellansysslets, Dahlby och Ny Socknar innestående 4,267: 27. 2., ehuru verifierade med rest-ransakningar öfver låntagarnes och löf-

tesmännens oförmögenhet att verkställa återbetalningen, den anmärkning skedd att hvarken löftesmännen blifvit uppgifne eller en stor del låntagares yrken utsatt samt att den, enligt Landshöfdinge Embetets tillkännagifvande, hos Finn Allmogen befunna brist på tillgång för ersättningens utgörande, syntes icke hafva tillkommit af iråkad obestånd sedan lånen erhållits, utan fastmera då varit känd eller åtminstone kunnat föreses såsom en gifven följd af Finnbyggdens allmänna fattigdom och inbyggarnes felande omtanka för deras bergning, hvadan undsättningen syntes hafva beviljats utan afseende på den säkerhet för återbetalningen, som, enligt 5 mom. i K. Brefvet d. 7 November 1811, bordt utgöra villkoret för lånens undfående, — har Styrelsen för Magazins Inrättningens utredning uti skrifvelse d. 28 Julii 1824 anmodat K. M:ts Bef:h:de att låta närmare bestyrka de handlingar ang:de låntagarnes bristande tillgångar, på grund af hvilka ofvanförstberörde 2:ne summor blifvit till afskrifning anmälda. Och enär, i afseende på den sista posten 2,984: 13. 10, Styrelsen funnit sig icke tillhöra att å det derom anmälda förhållande göra det afseende, som K. M:ts Bef:h:de begärt, så erinrade Styrelsen äfven derom, att dessa fordringar borde efter hand och inom den tid K. Brefvet d. 17 Mars 1824 stadgade, indrifvas.

Enligt Magazins Verkets Revisions Contours anmälan, har sedermera sådana bestyrkanden eller någon utredning rörande sistberörde post icke lemnats; hvadan och då det syntes sannolikt, att under de flere år som sedermera förflutit, åtminstone någon del af

de senare skulderna kunnat afbördas, RevisionsContoi-ret ansett det icke vara lämpligt, att till det af K. M:ts Befh:de uppgifne eller något annat bestämdt be-lopp tillstyrka afkortning för undsättningsskulderne i Wermlands Län, utan trott det böra ankomma på K. M:s Befh:de att, efter sig företeende förhållanden, derom göra förnyad anmälan.

RevisionsContoi-ret har derjemte till ledning för granskningen af K. M:ts Befh:des afgifvande förnyade afkortningslängder framställt den satts till bepröfvande, huruvida afskrifning må meddelas för sådane lån, vid hvilkas beviljande låntagarnes och löftesmännens fat-tigdom varit känd och förlusten för Kronan i följd deraf kunnat förutses, eller om, i slika fall, ersätt-ningstalan bör väckas emot den som lånen beviljat, enär K. Brefvet d. 7 November 1811 uti 4:de Afdel-ningen 5 mom. uttryckligen förmår, att Spannmåls-lån endast må lemnas åt sådana personer, som för återbetalningen kunna ställa full säkerhet.

I afseende på denna särskilta hemställan, får Ut-skottet yttra, att, så vida nöjaktigt styrkes, det de verkstälde försträckningarne blifvit lemnade i smärre partier och åt verkligt nödställda personer, anser Ut-skottet något skäl icke vara, att från afskrifningstillå-telse undantaga hyad deraf, efter så lång tids förlopp ännu kan vara oguldet; men beträffande ofvanstående af K. M:ts Befh:de anmälde 3;ne poster, så, ehuru det synes Utskot-tet, att för desamma något icke ar att förvänta, kan dock Utskottet icke nu tillstyrka deras afskrifvande, enär de, enligt MagazinsInrättningens UtredningsStyrelses

åberopade skrifvelse, erforderlige ansedde upplysningar, ehuru begärde redan år 1824, allt sedermera uteblifvit.

Stora Kopparbergs Län.

K. M:ts Bef:h:de i detta Län har under d. 29 Junii 1826 till afskrifning anmält:

1:o Utestående fordringar på de åren 1782 till och med 1788 Allmogen meddelade spanmåls-undsättningar, ... R:dr 8,693: 21. 10.

Denna skuldpost består af: f. d. Magazinsförvaltare N. C. Åkermans, genom förskingring af uppburne medel, åsamkade proprie balance . . . . . 2,388: 28. 3.
den samme Uppbördsman, genom K. M:ts Bef:h:des d. 4 Nov. 1811 gifna, men af f. d. MagazinsDirectionen under d. 28 Jan. 1818 återförviste Utslag, ådömde ersättning, i| anseende till bristande behöriga redovisnings handlingar . . . . . 6,109: 38. 1.
samt hos låntagare innestående . . . . . 195: 3. 6.
8,693: 21. 10.

Efter hvad utredt blifvit har hos den förrymde, sedermera på lejd återkomne, numera med döden afgångne Magazins-Uppbördsmannen någon betalningstillgång icke funnits samt de öfrige redogörare, hvilka med nämnde medels förvaltning haft befattning, äfvensom de, hvilka bordt utöfva controlen öfver medlens användande och till äfventyrs kunnat anses skyldige dela ersättnings-ansvaret, allesamman sedermera aflidit. Och då förhållandet är enahanda med låntagarne för nämnde 195: 3. 6. samt kraf emot de ansvarsskyldiges

och skuldsattes efterkommande lagligen ej kan anställas, tillstyrker Utskottet, i likhet med hvad RevisionsContoret äfven hemställt, att öfvanberörde sammanlagda summa 8,693 R:dr 21 sk 10 r:st. må afskrifvas.

2:o Rest å den år 1801 i Länet utborgade spanmål, till ett belopp af 24,962 R:dr 5 sk. 7 r.

Genom Nådigt Bref d. 12 Mars 1801 har K. M:t, ibland villkoren för undsättningarnes meddelande samma år, ibland annat, tillåtit att sådane personer, som icke kunde ställa säkerhet för lånens betalande, men, utan allmänt understöd skulle råka i hungersnöd, finnge med Spanmålslån efter omständigheterna bispringas.

Deraf har ock följden varit att lån beviljats personer, som antingen saknat utväg till betalning eller sedermera i utfattigt tillstånd aflidit, och, efter hvad K. M:ts Bef:h:de upplyst, har under den långa tidrymd som förflutit sedan berörde undsättning lemnades och hvarimellertid en ny generation uppväxt, i mät tagne panter blifvit på flerfaldiga auctioner utbudne och uti en del socknar äfven inslagne för Allm. Magazins-Directionens räkning, men att K. M:ts Bef:h:de, emot K. Brefvet d. 26 Februari 1808, hvarigenom K. M:ts Bef:h:de anbefallts att med den omtänka och varsamhet de innestående Spanmålslånen indrifva, att Kronans rätt väl å ena sidan icke försummades, men att ock å den andra, allmogén icke utarmades och råka-de på obestånd, ansett sig icke kunna medgifva afhemtningen af dessa panter. —

Då härtill kommer att, enligt hvad RevisionsContoret upplyst och medgifvit, å primitiva skuldbeloppet

59,173 R:dr, omkring 34,000 R:dr influtit ifrån 1808 och till 1814, hvaraf med säkerhet kunde antagas, att ingen med K. M:ts Nåd. föreskrift om Gäldenärernes skonsamma behandling förenlig åtgärd blifvit till bevakande af Kronans rätt åsidosatt och att de ännu återstående skulderna tillhöra de mest utfattiga bland dem som af undsättningarne blifvit delaktige, tillstyrker Utskottet restbeloppets afskrifvande ur Räkenskaperne, helst de många år, som förflutit sedan låntagningen och den i Nåder medgifna skonsamheten vid indrifningen, kunnat gifva de medellöse låntagarne anledning till den förhoppning, att deras skulder långt före detta blifvit dem i Nåder efterskänkte;

Utgörande den nu ifrågaställda afskrifningsposten, efter RevisionsContorets uppgift, rätteligen 24,922 R:dr 26 sk. 11 r.

3:o Undsättnings-skulder för år 1813	10,909: 34. 1.
och för år 1817	4,885: 16. 3.
	<hr/> tillhopa 15,795: 2. 4.
hvaraf ännu till afskrifning balanceras	
för år 1813	6,622: 32. 11.
samt för år 1817	2,443: 36. 7.
	<hr/> Summa Rest 9,066: 21. 6.

Sedan Styrelsen öfver MagazinsInrättningens utredning funnit Hr Landshöfdingen m. m. Järta böra höras öfver det, såsom hufvudsakligt skäl till den begärda afskrifningen, af K. M:ts Bef:h:de anmälda förhållande, att, utan afseende på återbetalning, de fattigaste af Länets innevånare blifvit vid dessa tillfällen

med spannmålslån understödde, har Hr Landshöfdingen Järta i afgifven förklaring, dels i afseende på den omständigheten, huruvida han *vidginge* nyssnämnde af K. M:ts Bef:h:de uppgifna förhållande, dels "på hvad grund lån rättigheten blifvit vidare utsträckt än K. Br. d. 7 Nov. 1811 medgifver," — sökt ådagalägga att lån rättigheten åren 1813 och 1817 icke blifvit utsträckt utöfver föreskriften i nämnde K. Bref, att *inga andra må erhålla understöd, än de som i egen jord eller besittningsrätt ägde säkerhet för återbetalningen eller ock derför ställde vederhäftig borgen.*

Enligt inskickade afkortnings-längder och utmättings-bevis har all tillgång saknats till dessa undsättningsmedels liquiderande. RevisionsContoret har väl, i afseende på afskrifningen af ifrågakämda summa, ansett samma fråga förekomma, som för Wermlands Län blifvit väckt, nemligen huruvida K. M:ts Bef:h:de varit berättigad att utsträcka utborgningen äfven till sådane nödlidande af Länets invånare, hvilka icke mäktat ställa säkerhet för återbetalningen; men med godkännande af Hr Landshöfding Järtas förklaring och då vid afkortningslängderna icke varit något att erinra, har äfven RevisionsContoret funnit denna post böra till afskrifning anmälas.

Uti detta tillstyrkande instämmer Utskottet jemväl för sin del; och

4:o en serskild post af 53: 21. 10. balancerad uti Fahlus Magazins-räkning, såsom ännu utestående på 1818 års undsättningsmedel. Denna post utgöres af följande:

Afkortning för bristande tillgång hos låntagare	1: 28. 1.
För Westerdahls fögderi levererade medel, hvilka i 1817 års räkning blifvit oriktigt afförde	22: 47. 3
samt forlön, som ej blifvit i 1818 års räkning godtgjord.	28: 42. 6.
	<hr/> tillsammans 53: 21. 10.

hvilkas afskrifvande R. St:r jemväl torde bifalla.

Utgörande sammanlagda afskrifningsbeloppet inom
Fahlu Län 42,735: 44. 3.

Hallands Län.

Under d. 15 Oct. 1828 har till afskrifning i detta
Läns Räkenskaper anmälts en summa af . . 352: — 5.
oguldne ersättningsmedel för åren 1818 och 1819 jem-
te derå upplupen ränta 93: 26. 2.

Af denna summa äro 330: 36. 5. behörigen veri-
ficerade genom fullständiga och rigtiga befunna Afkort-
nings-längder, hvadan Utskottet, i öfverensstämmelse
med RevisionsContorets hemställan, tillstyrker deras
afskrifvande. —

Beträffande räntebeloppet har den upplysning vun-
nits, att detsamma i MagazinsVerkets räkenskaper ej
debiterats och således icke heller kan till afskrifning
ifrågakomma. — Blifvande det, i händelse R. St:r bi-
falla Capitalskuldens afskrifvande, en följd, att ränte-
beloppet ur Fögderi-räkningen, der det nu balanceras,
afföres.

För den återstående Capitalskulden 21 R:dr 12 sk.
har Magazins-Inrättningens RevisionsContor vändt sig

med ersättningstalan emot Magazinsförvaltaren i Warberg A. Öhrwall för oriktig påföring, då låntagaren icke allenast bestridt sig hafva uppburit de 2:ne tunnor Korn, för hvilka han till nämnde belopp blifvit debiterad, utan ock, jemte löfte männen, nekat till deras underskrifter å de dem företedde skuldförbindelser. Och som denna fråga är på Domares pröfning beroende, utföres här till afskrifning endast 33o: 36. 5.

Jemtlands Län.

Med åberopande af K. Brevet d. 21 Juli 1813 har K. M:ts Bef:h:de i detta Län under d. 21 Nov. 1825 till afkortning anmält. . . . . 508: 24. 6. för år 1813 utborgad undsättnings-spanmål.

Uti till K. M:t d. 7 Januari 1826 afgifvet underd. betänkande, är, i afseende på berörde anhållan, af Styrelsen för Allm. Magazins-Inrättningens utredning, anmärkt: att 91: 6. 1. upptagits för utborgning till åtskilliga Norrmän, ehuru någon så beskaffad skuld vid hållen restransakning ej blifvit uppgifven, samt sjelfva utlåningen, äfvensom krafvet hos låntagarne och deras oförmåga att betala, lemnats aldeles obestyrkt: att af de till en sammanlagd skuld af 317: 47. 1. uppförde låntagare, största delen aldeles icke igenfunnits i restransaknings-längderna, hvilka deraf endast upptoge några personer för tillsammans 143: 42. 4. samt att åtskillige af 1817 och 1818 årens låntagare synbarligen blifvit hänförde till 1813 års, hvilka sistnämndes emot restransaknings-längderne jemförda skulder uppingo till 32: 45. 10., så att följaktligen den återstod

af 1813 års skuld, som, efter jämförelse mot restransaknings-handlingarne, kunde komma i fråga till afkortning, utgjorde endast 176: 40. 2. i stället för ofvan uppgifne 508: 24. 6.

K. M:t har derefter i Nådigt Bref den 26 April 1826 förklaradt att, vid öfvervägande af hvad Styrelsen andragit, K. M:t funnit den af Dess Befallningshafvande föreslagna afskrifning då för närvarande icke böra ega rum.

Och som handlingarne, hvilka till Utskottet öfverlemnats, icke visa hvilka åtgärder, som, för ett närmare utredande af den ifrågakomne afskrifningsposten eller till vederläggande af de gjorda anmärkningarne, sedermera blifvit vidtagne, tillstyrker Utskottet att endast ofvanstående, behörigen verificerade, 176: 40. 2. må för detta Län få afskrifvas.

K. M:ts Nådiga Proposition upptager en afskrifningssumma utaf . . . . . 55,732: 41. 6.

Häraf har Utskottet nu till afföring
ur Räkenskaperna hemställt:

för Upsala Län	341: 34. 7.	
„ Skaraborgs d:o	35: 16. —	
„ Elfsborgs d:o	4,369: 7. 9.	
„ St. Kopparbergs d:o	42,735: 44. 3.	
„ Hallands d:o	330: 36. 5.	
samt för Jemtlands d:o	176: 40. 2.	
		<u>47,989: 35. 2.</u>

hvidan ännu återstå 7,743: 6. 4.
som ankomma på ytterligare utredning, och sålunda
fortfarande böra balanceras.

Utskottet har jemväl under öfvervägande tagit de utaf K. M:t i högstberörde Proposition uppgifne grunder för indrifvandet af de nu hos invånarne i flera Län utestående fordringar för undsättningsSpanmål, tillhörande dels förra Allmänna MagazinsFonden, dels det, till anskaffande af säd efter 1826 års missväxt, begagnade Creditivet i R. St:rs Bank. Och får Utskottet, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med den Nåd. Propositionens innehåll, samt utan rubbning i de villkor som för något Län serskilt af R. St:r fastställas, föreslå antagandet af följande hufvudgrunder, hvarest nyssnämnde utestående fordringar må behandlas och om så skulle påfordras utan afvaktan af R. St:rs medgifvande, äfven kunna afskrifvas, nemligen:

- 1:o Att till bevarande af det allmännas fördel i möjligaste förening med Låntagarnes, det må af K. M:t bero att, uppå K. M:ts Bef:hdens anmälan att Spanmålslånen i vissa Socknar eller Orter icke kunna utan Låntagarnes obestånd, på redan bestämda tider gäldas, samt efter pröfning af de i hvarje fall förekommande omständigheter, bevilja räntefritt anstånd med återbetalningen på lämpliga termer, under villkor af fortfarande säkerhet för lånbeloppet.
- 2:o Att, vid indrifningen af Statens fordringar för undsättningsSpanmål, må iagttagas att Låntagarnes dragare och åkerredskap, hvilka för gårdsbrukets behöriga skötsel oundgängligen erfordras, äfvensom deras nödvändigaste husgeråds- och klädespersedlar icke må utmättningsvis försälfas, samt att försäljning

af fastighet till gäldande af sådane skulder ej må
ega rum;

3:o Att löftesmän för undsättningsskulder, så vidt de
ikläda sig fortfarande *ansvarighet till dess full be-
talning för hela lånet blifvit erlagd*, icke må sö-
kas förrän sjelfva låntagarnes oförmögenhet att be-
tala blifvit utröndt, samt

4:o Att, der gemensam ansvarighet af Socknarnes in-
vånare ej blifvit tillvägabragt, afkorrtning må, ef-
ter föregången undersökning vid Sockenstämma och
pröfning af K. M:ts Bef:hde, medgifvas af fordringar
för undsättningsSpanmål, som dels måst i små quan-
titeter till lifsuppehälle utan borgen lemnas fattige
arbetare, dels blifvit utborgad åt mindre Hemmans-
brukare, hvilke, jemte deras Löftesmän, sluteligen
kunna finnas aldeles oförmögne till skuldernas beta-
lande.

Och torde, i händelse R. St:r bifalla hvad Ut-
skottet i detta Betänkande tillstyrkt, underd. anmälan
derom göras såsom svar å K. M:ts i ämnet aflätne
Nåd. Proposition.

Sluteligen får Utskottet anföra, att det anser sig
genom detta Betänkande hafva besvarat den från He-
derv. BondeStåndet erhållna Remiss å Anders Daniels-
sons från Elfsborgs Län med flere RiksdagsFullmäkti-
ges framställningar om anstånd och lindring i återbe-
talningen af de spanmålsskulder, hvarför en del or-
ter ännu häfta. Den 15 Julii 1829.

Utlåtande, angående förvaltningen af det till
Cassernbyggnaden för Kongl. Andra Lif-
Gardet anvisade Anslag. (I.-A.)

Sedan R. Står den 20 November 1823 bifallit fortfa-
randet intill nästa Riksdag af det vid 1817 och 1818
årens Riksmöte beviljade anslag af 15,000 R:dr årlig-
gen till uppförande af Casernhus för Kongl. Andra
LifGardet, med anhållan om sådane anstalters vid-
tagande, hvarigenom Regimentet, i och med använ-
dandet af dessa anvista medel måtte intill nästa Riks-
dag förses med tillräckliga Caserner, hvilket ändamål
R. Står förmodat säkrast skulle vinnas, genom uppfö-
rande af större byggnader, deruti flera Compagnier
kunde inrymmas; så hafva, i anledning deraf, Comi-
terade för nämnde Casernbyggnad hos K. M:t i underd.
anmält, att detta anslag 75,000 R:dr med tillägg äf-
ven af de utaf första anslaget vid 1823 års slut i be-
håll varande 2,500 R:dr ej blefve tillräckligt för Ca-
sernbyggnadens utförande på sätt den 14 Mars 1821
blifvit föreskrifvit, eller genom byggnad af 5 smärre
hus, hvardera för 2:ne Compagnier samt en Pavillon
för Staben, hvarföre kostnaden beräknades till 217,000
R:dr. Comiterade hemställde derjemte att 3:ne Ca-
sernhus, i stället för nyssnämnde 5, måtte få uppfö-
ras, nemligen 2:ne mindre hus, hvardera för 3:ne
Compagnier, hvaribland det redan färdiga Casernhu-
set för 2:ne Compagnier, påbyggdt med en våning,
kunde

kunde lemna utrymme för ett 3:dje Compagnie, och ett större hus för 4 Compagnier samt Staben och Regimentets musik, helst sålunda icke allenast vunnes en besparing å förrberörde kostnadssumma af 7,304 R:dr 24 sk., utan äfven kostnaden till 2:ne husgrunders pålning och bäddverk undvekes, samt större utrymme erhöles å Gårdstomten m. m.

Genom Nådigt Bref d. 21 December 1824 har K. M:t till denna föreslagna förändring i Nåder samtyckt med befallning till Comitérade att vid verkställigheten iakttaga all möjlig besparing; och uppå Comitérades förnyade underd. framställning, rörande det beviljade ByggnadsAnslagets otillräcklighet, behagade K. M:t, för att i möjligaste måtto gå R. St:rs afsigter och önskringar till mötes, genom Nådigt Bref d. 1 Mars 1826 ytterligare medgifva den inskränkning i Casernbyggnaden att utrymmet, som förut beräknats för 10 Compagniers hela styrka af 82 man för Compagnie, skulle beräknas endast för 64 man på Compagniet, enär omkring $\frac{3}{4}$:del kunde anses utgöras af gifta och permitterade personer och således icke behöfde upptagas i den effectiva styrkan; äfvensom vid verkställigheten borde åsidosättas så väl Corridorer och undviklige decorationer som en och aunan beqvämlighet, såsom UnderOfficerares placering i samma våning med manskapet m. m.

För öfrigt och då äfven efter dessa inskränknings det disponibla anslaget, med 45,549 R:dr understeg hvad enligt kostnadsförslag erfordrades för Ca-

sernbyggnadernes fullbordande, anbefalldes K. M:t att med den tillgängliga fonden 77,000 R:dr borde ovilkorligen fullbordas det ena af de 2:ne nya husen och det andra uppföras till stome och tak, så vidt medlen dertill försloge.

I öfverensstämmelse med dessa föreskrifter hafva Comitérade äfven låtit verkställa byggnadsarbetet, hvilket nu fortgår, enligt det, efter förrättad Entreprenad-Auction, i vederbörlig ordning afslutade Entreprenad-Contract med Conducteuren Carlberg, som derigenom åtagit sig att för 77,000 R:dr B:co uppföra och i fullfärdigt stånd aflemna ett Casernhus för 4 Compagnier enligt derföre fastställde ritningar och i allmänhet föreskrifna byggnadsreglor, samt att äfven uppföra en mellanbyggnad för 2:ne Compagnier, Staben, Regementets Musik m. m. till gråstensgrund, sträckstensfot, yttre murar, nödiga skiljemurar, fönsterkarmars inmurande samt taklagets uppsättande och täckande med jernplåtar.

Jemte tillkännagifvande af de åtgärder som sålunda i afseende på omnämnde anslags föremål blifvit vidtagne och hvilka utvisa att R. St:rs underd. framställning vunnit det afseende, som, med hänsigt till ändamålet, Regementets behöriga casernerande, stått att vinna, får Utskottet upplysa att deraf ännu återstår: inredningen af medlersta Casernhuset, förändringen och påbyggnaden af det redan begagnade mindre Casernhuset, uppförandet af nödiga uthusbyggnader, såsom kokhus, vedbodar, m. m. samt platsens behöriga inhägnande.

Öfver det härtill erforderliga penninge - anslag skall Utskottet framdeles afgifva utlåtande sedan infordrade upplysningar kommit Utskottet tillhanda.

I afseende på Räkenskaperna, innefattande Redogörelse för användandet af de till ofvannämnde Casernbyggnad anslagne medel intill 1828 års slut, får Utskottet slutligen, lika med hvad Revisorerna för den föregående tiden yttrat, anmäla, att desamma funnits ordentligt och redigt förda, af fullständiga Verificationer åtföljda, samt i K. KammarRätten reviderade.

Den 15 Julii 1829.

N:o 211.

Utlåtande i väckte frågor om Anslag af medel för uppbyggande, iståndsättande och underhållande af åtskillige Länshäckten samt ang:de Aflöning för Vaktbetjening dervid.

(U.-A)

K. M:t har i Nåder till Utskottet remitterat följande handlingar, nemligen:

1:o K. M:ts Befh:des i Norrbottens Län underd. skrifvelse af d. 15 Oct. nästl. år, deruti blifvit anfördt, huruledes Länets inbyggare genom entreprenad, hvilken f. d. Landshöfdingen m. m. Frih. Koskull sig åtagit, gått i besittning om ett nytt LänsFängelses uppförande i Piteå, derom sedermera, i anseende till Byggnadens ofullkomlighet, rättegång uppstått emot Entreprenuren, hvarvid dock denne, genom K. Svea

HofRätts laga kraftvundna Dom, ansetts hafva fullgjort hvad han vid EntreprenadAuctionen sig tillförbundit och förklarats berättigad utbekomma återstoden af entreprenadsumman; men då af de till Fängelsebyggnaden sammanskjutne 4191 R:dr 31 sk. 8 r:st. B:co icke funnes i behåll så stort belopp, att denne återstod deraf kunde godtgöras, helst under tiden måst liquideras kostnaderne vid Rättegången samt gamla Häcktets underhåll, hade Länets innebyggare blifvit sammankallade till den 8 i berörde månad för att bestämma de tillskott, som erfordrades till ej mindre Frih. Koskulls förnöjande än åtskillige ytterligare omkostnader till Fängelsebyggnadens försättande i brukbart skick. Vid detta sammanträde hade väl Länets Deputerade funnit de af K. M:ts Bef:h:de föreslagne reparationer å det uppförde Fängelset jemte tillökning af Bagarestuga, Ved- och Materialbod samt upptagande af en Brunn, nödiga, innan Häckett kunde blifva ändamålsenligt, och hvartill, efter af vederbörande Byggmästare och Handtverkare upprättadt kostnadsförslag, erfordrades en summa af 2247 R:dr 37 sk. 8 r:st. B:co, men dervid tillika begärt, att K. M:ts Bef:h:de ville i underd:het framställa Länets Innebyggares underd. anhållan, det allmänna medel måtte varda anslagne till såväl berörde kostnader som Fängelsets framtida underhållande, i anledning hvaraf K. M:ts Bef:h:de med anförande, att Länets Innebyggare dels redan fått vidkännas betydliga kostnader för omförmäldte Fängelsebyggnad, hvars beskaffenhet torde med skäl kunna anses misslyckad, dels måhända ojem-

förligt mer än andre Län hade att bekosta anläggning af nya Kyrkor, vägar m. m. och således med afseende på deras ringa antal och tillgångar syntes böra i möjligaste måtto lättas från extra utgifter; äfvensom att detta Län, såsom varande närmast Riksgränsen, erfordrade vida större Häckte, än behovet eljest skulle kräfva, i underd:het hemställt, om icke på sådana grunder, och enär de fleste Länen i Riket njöto befrielse från att bygga och underhålla LänsFängelserne, den till ifrågavarande Häcktes iståndsättande nu behöflige Summan af 2247 R:dr 37 sk. 8 r:st. och det-sammas framtida underhåll må af Statsmedlen bekostas; deröfver K. KammarCollegium och K. StatsCon-toiret afgifvit underd. utlåtande, hvarvid Riksdags-Fullmäktige J. J. Rutberg och Lars Nilsson från mer-berörde Län påminnelser i underd:het afgifvit.

2:o En af K. M:ts Bef:h:de i Jemtlands Län uti underd. skrifvelse af d. 28 Maji 1827 gjord hemstäl-lan, att, som Landsfängelset derstädes d. 1 April 1826 genom vådeld blifvit i aska lagdt, hvarefter måst hy-ras ett privat hus till fångarnes förvar, men hvilket ingalunda svarade emot ändamålet, hvarken i afseende på säkerheten eller utrymmet, och Länets Innevåna-re, hvilka det ålegat underhålla förra arrestbyggnaden, tryckte af en ovanlig sträng rotering, betydliga Spannemålsskulder och ett hårdt klimat voro oför-mögne att på sin bekostnad uppföra ett så kostsamt hus, som en mot ändamålet svarande Arrestbyggnad, det måtte ett KronoFängelse af sten med allmänna me-del der i Länet, så väl som i de fleste öfrige, få upp-

föras och hvartill ritning samt kostnadsförslag, upptagande en summa af 5017 R:dr 44 sk. tillika blifvit insände, i hvilket ämne K. KammarCollegium och K. StatsContoiret sig i underd:het yttrat; hvarefter, uppå K. M:ts Nåd. befallning, Dess ÖfverIntendentsEmbete, efter öfverläggning med Styrelsen öfver Fängelserne och ArbetsInrättningarne i Riket om den erforderliga storleken och beskaffenheten i alla delar af ett LänsFängelse i Jemtland och sedan vidare nödige upplysningar från LänsStyrelsen blifvit infordrade och afgifne, uppgjort och till K. M:t i underd:het insändt alternativa ritningar och kostnadsförslag till en sådan Byggnads uppförande af sten eller träd, uppgående i förra fallet till 7188 R:dr 40 sk. B:co och i det sednare till 5547 R:dr 36 sk. nämnde mynt; och hafva samtelige desse Authoriteter ansett det förstnämde alternativet eller stenhushbyggnad, såsom medförande både större säkerhet och varagtighet, böra iagttagas; och

3:o En underd. skrift af Fullmäktige vid innevarande Riksdag ifrån Westerbottens och Jemtlands Län, deruti, under åberopande af ofvanberörde underd. framställningar, i underd:het anhålles, att förstnämde Läns Innevånare måtte befrias från skyldigheten att bygga och underhålla Fängelserne i Länet.

Derjemte hafva till Utskottet blifvit öfverlemnade RiksdagsFullmäktige Johan Bengtssons, Er. Svanbergs och Nils Strindlunds hos Hederv. BondeStåndet gjorde Motioner om underhåll på Statens bekostnad af det Fängelsehus som WesterNorrlands Läns Innevå-

nare af sammanskjutne medel till ett utgiftsbelopp af emellan 8 och 9000 R:dr B:co låtit uppföra af sten invid Hernösands Stad; hvarjemte bemalte Motionärer yrkat, att löner för Vaktmästaren och en Fångknekt samt kostnaden för Fångkläder och andre nödige Materialier för Fångarne, lika som vid andra Kronohäkten, må af allmänna medel bestridas; med föranledande hvaraf RiksdagsFullmäktigen Johan Jacob Rutberg anmält hehofvet för Norrbottens Läns Innevånare att vinna befrielse från skyldigheten att underhålla Länets Fängelshus.

Uti ofvanberörde underd. utlåtanden hafva K. KammarCollegium och K. StatsContoiret andragit, att sedan, genom Norrbottens Läns inrättande, behofvet af serskildt Fängelse derstädes uppstått, hafva Länets innebyggare, jemlikt K. Brefven d. 29 Junii 1814 och d. 9 Julii 1816, blifvit ansedde pligtige, att, lika med Westerbottens Läns innebyggare, och såsom ifrån äldre tider skedt, besörja LänsFängelsets uppförande; hvarefter, uppå LänsStyrelsens underd. anmälan om hvad som vid den med f. d. Landshöfdingen, Frih. Koskull ingångne entreprenad om ett nytt Häcktes uppbyggande förekommit och hvad tillika ifrågaställdes, att ett annat bättre inrättadt Fängelse skulle uppföras på Statens bekostnad, genom K. M:ts Nåd. Bref d. 12 Aug. 1823 redan förklarades, att då Länets Innebyggare voro skyldige att Länshäcktet till alla delar bekosta, funne K. M:t något bidrag dertill af Statens icke kunna äga rum så mycket mindre, som, då Ritningen till det uppförde Länshäcktet fastställdes

ingen anledning lörekom, att densamma, i orten uppgjord, icke skulle vara för ändamålet tjenlig och lämpelig; att K:gens Bef:h:des förstnämnde underd. hemställan innefattade väsendtligen enahanda fråga, som genom Högstberörde Nåd. Bref blifvit afgjord, emedan egentliga skälet till det nu sökte understöd af allmänna medel velat hämtas deraf, att den åt Frih. Koskull på entreprenade upplåtne Fängelsebyggnaden icke skall blifva fullkomlig, med mindre de sedermera föreslagne tillökningar och förbättringar derå verkställas; men då förslaget och ritningen till samma Byggnad varit K. M:ts Nåd. pröfning underställdt och genom Nåd. Bref d. 17 Mars 1818 blifvit gillade samt derefter tjenat till esterrättelse, och K. M:t vidare, enligt återopade Nåd. Bref d. 12. Aug. 1823, ansett någon anledning icke heller förekomma dertill, att FängelseByggnaden, sålunda uppförd, vore för ändamålet otjenlig; så och enär behofvet af nu uppgifne tillökningar och förbättringar, hvilka hufvudsakligen läggas till grund för ansökningen om förenämnde Statsbidrag, icke blifvit närmare utredt, än genom en blott uppgift om hvad som skall vara föreslaget i orten, men hvilket icke syntes föranleda till det begärdta anslagets beviljande, funne K. KammarCollegium och K. StatsContoiret i underd:het sig icke kunna tillstyrka något afseende å hvad i denna del blifvit hemställdt; att beträffande den väckte frågan om Fängelsebyggnadens underhållande af Staten, så vore skyldigheten dertill för Länets innebyggare lika bestämd, som den, att bekosta Fängelsets uppförande, samt för

öfrigt gemensam med hvad, som i de andre Norrländske Länen af ålder varit ett serskildt åliggande; och skulle alltså, efter K. KammarCollegii och K. StatsContoirets tanka, ett undantag härutinnan för Norrbotten väcka anspråk på enahanda befrielse i de öfrige af desse Län och derigenom för Staten uppkomma en icke obetydlig tillökning i utgifterne för underhållet af allmänna Byggnaderne, men hvartill det nuvarande StatsAuslaget för samma behof icke vore beräknadt och följagtligen äfven otillräckligt.

Af enahanda tanka har ock K. StatsContoiret varit i frågan om uppbyggandet och underhållandet af LänsFängelset i Jemtland; anförandes dervid att K. M:t jemväl, uppå RiksdagsFullmäktiges från nämnde Län underd. ansökning, genom Nåd. Bref d. 12 Mars 1817 förklarar, det Allmogen ej kunde, emot hvad förr brukligt varit och densamma godvilligt sig åtagit, från Länshäcktets uppbyggande frikännas. Dock skulle Fångvaktbetjeningen samt Arrestanterne dädanefter aflönas och underhållas af allmänna medel; hvaremot K. KammarCollegium för dess del andragit, att då en sådan händelse, som enligt K. Brefvet d. 23 Jan. 1819 föranledde till Kronans deltagande uti kostnaden till en ny Fängelsebyggnads uppförande i Westerbottens Län, nu äfven inträffat i Jemtland, att nemligen Länshäcktet derstädes genom vådeld afbrunnit, och för detta Läns Innevånare, enligt hvad K:gens Bef:nde upp gifvit, skulle falla än mera tryckande, att kostnaden till ett nytt Länshäcktes återuppbyggande allena bestrida, K. Collegium ansett skäl och anledning vara

för Jemtlands Län, att vid detta tillfälle få komma i åtnjutande af lika förmån, som blifvit Westerbottens Läns Innevånare i Nåder förunnad.

Hvad först angår den ifrågakomne befrielsen för Norrbottens, Westerbottens och WesterNorrlands Läns innebyggare från skyldigheten att bygga och underhålla deras LänsFängelser; så har, med fästadt afseende å det härvid förekommande förhållande, att med undantag endast af de Norra Länen, Innevånarne i Rikets öfrige Län blifvit befriade från byggande och underhållande af deras LänsHäkten, Utskottet funnit billighet och jemnhet i rättigheter Medborgare emellan påkalla, att enahanda befrielse må de förstnämnde Läns Innebyggare tillgodokomma; i följd hvaraf Utskottet föreslår:

att, emot det allt anspråk å ersättning för uppförande af sjelfva Fängelsehusen uti ifrågavarande, eller Norrbottens, Westerbottens och WesterNorrlands Län förfaller och ej eller hvarken nu eller framlides får väckas, Staten må öfvertaga och hädanefter ensamt bekosta underhållet af LandsFängelserne i desse Län, på sätt med de i Rikets öfrige Län varande dylike Byggnader äger rum.

Vidkommande derefter frågan om uppförande för allmänna medel af ett nytt Länshäcke i Jemtland, i det nedbrändas ställe; så och då, jemlikt hvad ofvan förmäldt är, K. M:t år 1819, i anseende dertill, att det då nyligen i Westerbottens Län på innevånarnes bekostnad uppförde Häcktet genom vådeld afbrunnit, täckts till understöd för återuppybyggandet deraf be-

vilja en Summa af 1,514 R:dr 7 sk. 5 r:st., utgörande hälften af hvad, enligt kostnadsförslag, erfordrades till en sådan Nybyggnad;

får Utskottet värdsamt hemställa, att R. H. St:r till K. M:t i underd. öfverlemnar, att, i den händelse enahanda skäl, hvar på K. M:ts Högstberörde Nåd. beslut om understöd till Westerbottens LänsHäcktes återuppbyggande blifvit grundade, äfven förekomma i afseende på Statsbidrags meddelande för nybyggnad af LandsFängelset i JemtlandsLän, låta anslå ett hälften af den erforderlige kostnaden, för nämnde Nybyggnads uppförande af Sten eller Träd, efter hvad i Näder kan pröfvas lämpligast, motsvarande belopp, att utgå af det å RiksStatens 8:de HufvudTitel uppförde anslag för Byggnader och Reparationer i Landsorterne, och i den mån samma anslag dertill lemnar tillgång. Hemställande Utskottet tillika, att Staten må öfvertaga enahanda underhållsskyldighet å Byggnaden, efter dess uppförande, som i afseende å de öfrige Norra Länen i nästförutgående Punct blifvit föreslagen.

Beträffande sluteligen den gjorde framställningen om StatsAnslag till Löner för Vaktmästaren och en Fångknekt samt för Fångkläder och Inventarier vid Hernösands LandsFängelse; så och då dylike utgifter vid öfrige Länshäckten i Riket af allmänna Medel bestridas;

får Utskottet värdsamt föreslå: dels att Löner för nämnde Betjente, till lika belopp som för deras vederlikar vid andre LänsFängelser blifvit föreslagne, eller 160 R:dr för Vaktmästaren och 106 R:dr 32

sk. för Fångknechten må på Stat uppföras å Wester-Norrlands LänsStat under RiksStatens Andra Hufvud-Titel, samt dels att kostnaden för Sängkläder och nödige Inventarier vid merberörde LänsHäkte får utgå af de till Fångars underhåll på 8:de HufvudTiteln anslagne medel;

kommande, i händelse R. H. St:r bifalla hvad Utskottet sålunda föreslagit, ifrågavarande anslag att vid den definitiva Statsregleringens uppgörande upptagas. Den 15 Julii 1829.

N:o 212.

Utlåtande, angående LandshöfdingeResidence-Huset i Hernösand. (U.-A.)

Uti Memorial, som Vållofl. BorgareStåndet till Utskottet remitterat, har Herr E. J. Westman, under åberopande af den vid sistl. Riksdag gjorde framställning om förhöjning i hyran för LandshöfdingeResidenceHuset i Hernösand eller detsamma inköp af Staten, hemställt, att antingen en sådan tillökning i de redan före år 1782 Landshöfdingen uti Westernorrlands Län på Stat anslagne hushyres-medel måtte beviljas, som svarade emot tidens kraf, för underhållet af denna byggnad, och den förändring i Myntets värde, som sedan den tiden inträffat, eller ock att Hernösands Stads Borgerskap, i likhet med Rikets andre Städer, der LandshöfdingeResidencehus finnas, blifvit förunnadt, kunde få huggas med inlösen af detta Boställe för Statens räkning emot den förut begärde

köpeskilling af 20,000 R:dr B:co; anförande Motionären, i förstnämnde afseende, att det icke vore möjligt, att utan Borgerskapets alltför svåra betungande, uppfylla Boställsägares alla skyldigheter, emot en så ringa ersättning; att Borgerskapet, som under loppet af åren 1782 med 1786, fått uppbära ifrån StatsVerket en summa af 8000 R:dr, såsom hjälp till ResidenceHusets fullbyggnad af sten, genom innehållande från Statens sida under 40 års tid af de Landshöfdingen i WesterNorrlands Län förut bestådde årliga hushyre-medel 200 R:dr i Silfver, betalt denna sin skuld samt sin förbindelse fullgjort; att omflyttningen af WesterNorrlands LandshöfdingeResidence ifrån Sundsvall, der hvarken Staten eller Staden ägde något Residence-hus, utan Landshöfdingen borde för då redan anslagne 200 R:dr förskaffa sig och Embetet rum, kunde, så länge Jemtland var med WesterNorrlands Län förenadt, anses vara för Hernösand fördelagtig, så förspordes dock aldrig öfver denna flyttning någon klagan af Sundsvalls Borgerskap, lika litet som Staten kunde genom den anses hafva något förlorat, hvartill komme, att genom Jemtlands af tid och omständigheter så nödigt påkallade skiljande ifrån WesterNorrlands till ett serskildt Län, Hernösand måste anses såsom det lämpligaste stället i förhållande till Länets nuvarande local för Landshöfdingen och dess Embetes vistelse och boställe; att sedan förutnämnde oförutsedda händelser mellankommit och Borgerskapet uti ingen annan stad af Riket, der slike boställen finnas, vore betungadt med sådane skyldigheter och

tryckande onera, förbindelsen å Hernösands Borgerskaps sida, att ovilkorligen hålla och underhålla Landshöfdingens ResidenceHuset i WesterNorrlands Län, nu mera borde anses häfven, äfven då Staten ifrån sin sida ej uppfyllt hvad den sig åtagit såsom hufvudsakligt vilkor för förbindelsen att gifva 200 R:dr, icke nti nu, utan då gångbart mynt, sådant det var då ömsesidiga öfverenskommelsen träffades; hvarjemte i sednare afseendet är vordet andraget, att den begärda Köpesumman ej svarade emot Husets halfva värde, enär egendomen i det completa stånd den nu befundes, ej blifvit för högt värderad till 50,000 R:dr B:co; och har motionären sluteligen anhållit, att om utgången skulle blifva för Hernösands Borgerskap lika olycklig nu som vid sist öfverståndne Riksdag, det då måtte vara Borgerskapet obetaget begagna sin obestriddliga rättighet, att om sitt nu ägande och dyrt förvärfvade ResidenceHus få, likasom om annan sin välfångna Egendom, råda och disponera.

Utskottet får, efter tagen kännedom af allt hvad detta ämne rör, vördsamt upplysa, att, i anledning af den vid sista Riksdag förekomne enahanda fråga, som den nu förevarande, R. St:r uti deras till K. M:t aflätne underd. skrifvelse af den 24 October 1823, förklarade, att då Kronan icke egde i Hernösand något Hus, som för Landshöfdingens i WesterNorrlands Län Bonings- och Embetsrum kunde begagnas, utan Staden, dels på egen bekostnad och dels med erhållet bidrag af StatsVerket, uppfört ett för sådant ändamål tjenligt och användt Hus, emot den betingade

rättigheten, att i hyra af Staten njuta 200 R:dr årligen; så och enär denna rättighet grundade sig på ömsesidig öfverenskommelse emellan Staten och Hernösands Stad, men något anslag icke funnes å Stat för utgiften, hvilken blifvit anticipationsvis bestridd, R. St:r funno skäligt bifalla anordnande af 200 R:dr, att ifrån 1824 års början, såsom Hushyra för berörde LandshöfdingeResidenceHus, till Hernösands Stad årligen utgå.

Som, enligt hvad jemväl upplyst blifvit, det var Hernösands Stads Borgerskap, som, då WesterNorrland blef ett serskildt Län, af dervid förekomne anledningar, och på sätt K. M:ts Nåd. Bref af den 2 December 1782 innehåller, erbjöd och tillförbant sig att, emot den Landshöfdingen bestådde Hushyrans utbekommande *för flere år på en gång*, uppbygga ett Hus med tjenlige rum för Landshöfdingen, LandsContoiret, LandsCancelliet, LandtRänteriet och LandtmäteriContoiret, å Stadens sida, med uttrycklig förbindelse, att under Landshöfdingens tillsyn, i alla delar väl och försvarligen utföra byggnaden efter den af K. ÖfverIntendentsEmbetet uppgifne och då af K. M:t Nådigst gillade Dessein och Ritning, samt att Staden, vid ansvar tillgörande, tillika borde samma Byggnad med de ofvanuppräknade Embetsrum tillbörligen underhålla, utan att dertill, under ett eller annat förebärande, hafva att förvänta annat understöd af Kronan än de anslagne 200 R:dr HushyreMedel; så och då Staden genom det erhållna förskottet af icke mindre än 40 års Hyresmedel, som å Länets

extra ordinarie Stat för nedannämnde år varit uppfördt och utgått

År 1783	med R:dr	200. — —
„ 1784	„ „	1800. — —
„ 1785	„ „	500. — —
„ 1786	„ „	500. — —
„ 1787	„ „	1000. — —
„ 1788	„ „	1000. — —
„ 1789	„ „	1000. — —
„ 1790	„ „	1000. — —
„ 1792	„ „	1000. — —
tillhopa R:dr		8000. — —

njutit vida större fördelar, än den ifrån början sig betingat, eller endast ett förskott af 2000 R:dr, svarande emot 10 års hushyra, samt för ostridigt lärer kunna antagas, att genom den lemnade försträckningen i godt Mynt och nödigt virke från Kronans Allmänning, Staten till större del, än Hernösands Stad, bidragit till ResidenceHusets uppförande,

kan, när vilkoret å Statens sida sålunda blifvit uppfyllt, Utskottet icke tillstyrka bifall till Motionärens hemställan, att ifrågavarande ResidenceHus må för Statens räkning inlösas.

Hvad åter beträffar det alternativt framställde yrkandet om förhöjning i det årliga hyres-anslaget; så och när samma anslag af 200 R:dr numera skäligen kan anses otillräckligt för Egendomens behöriga vidmakthållande och Staden, utöfver HyresSummans

be-

belopp ej bör betungas med någon underhållskostnad för merberörde hus,

föreslår Utskottet, att Staden antingen må för framtiden befrias från all underhållsskyldighet och densamma af Staten öfvertagas, i enlighet med hvad för andre Kronans hus stadgadt finnes, emot det att hushyres-anslaget indrages och Kronan bespares; eller ock, derest Borgerskapet deruti ej skulle vilja ingå, hyressumman ökas till 400 R:dr årligen, för hvilket sistnämnde fall nödige medel för tillökningen 200 R:dr torde böra vid den sluteliga Statsregleringen anvisas. Lärande, i händelse R. H. St:r härtill bifalla, underd. Skrifvelse till K. M:t aflåtas, med underd. anhållan, att Hernösands Stads Borgerskap i vederbörlig ordning blifver hördt, för att meddela yttrande om hvilketdera af de sålunda föreslagne alternativen af Borgerskapet antages. Den 15 Julii 1829.

Reservation:

Af Herr Lagman *Noréus*: Jag kan icke förena mig uti Pluralitetens af StatsUtskottet Beslut, att endast tillägga Hernösands Stad 400 R:dr B:co, såsom årlig hyra för LandshöfdingeResidenset derstädes. Utskottets Utlåtande upplyser, att Staden icke annorlunda än genom uppbärande af 40 års hyresmedel, beräknade att utgå till 200 R:dr för året eller tillsammans 8000 R:dr uppburne under loppet af nio år, erhållit någon ersättning för uppbyggandet af detta Residenshus, med rum för Landshöfdingen, LandsContoiret, LandsCan-

celliet, LandtRänteriet och LandtmäteriContoiret. Detta Landshöfdinge-Residens, som skall vara ett ibland de mest prydliga, bäst inrättade och bekvämliga i Riket, har ock Staden, utan någon annan Statens gravation underhållit, än att Staden såsom hyra ifrån och med år 1824, då de erhållne Förskotterne af Hyresmedlen till fullo voro betalte, haft ett årligt Statsanslag af 200 R:dr B:co, och derigenom åsamkat sig en icke obetydelig skuld, utom den hvilken staden genom otillräckligheten af de anslagne byggnadsmedlen iråkat. Rättvisa och billighet synes således fordra att detta Statsanslag, till hyra för Landshöfdingen och Embetsrummen åtminstone borde utgå efter dess primitiva grund eller i silfver, såsom i alla fall icke motsvarande de utgifter, som för andre LandshöfdingeResidensers drabba Staten, och knappt bestigande sig att godtgöra den underhållskostnad, som ett så stort hus fordrar, ehuru billigt det äfven vore att genom besparingar någon tillgång för Staden kunde uppkomma, att betala den skuld, som Staden sig åsamkat i och för en byggnad, som utan att Staden sig densamma åtagit icke kunnat blifva dess åliggande och igenom hvilket åtagande Staden kommer att vidkännas en fortsarande börda, utan att densamma, igenom Residensets flyttning ifrån Sundsvall egenteligen kan påräkna några fördelar eller någon utsträckning af sin rörelse. Jag föreslår dock icke, att desse 200 R:dr måtte utgå annorlunda än efter 128 sk. i Bancosedlar för hvarje Riksdaler i silfver och att Statsanslaget i följd deraf förhöjes ifrån det af Utskottet föreslagne 400 R:dr till 533 R:dr 16 sk. Banco.

Hrr Öfverste Lefrén, Doctor Häggblad, Rådman Lundgren, Grosshandlarne Aspelin, Eckerman och Winberg, CommerceRådet Santesson, Lagman Ståhle samt RiksdagsFullmäktigen N. Strindlund hafva häruti instämt.

N:o 215.

Betänkande i anledning af de inom samtelige RiksStånden gjorde anmärkningar vid Utskottets Utlåtande N:o 36, ang:de utskylder till Staden Nyköping af Landshöfdinge-Residencehuset derstädes, äfvensom afgifter till Städerna i allmänhet för Kronans deri varande Egendomar. (U - A.)

De anmärkningar, som föranledt återremissen af berörde Utlåtande och hvilka genom ProtocollsUtdrag blifvit Utskottet meddelde, innehålla hufvudsakligen, dels å ena sidan, att, med afseende å helgden af de rörande allmänna och enskilda angelägenheter emanerade K. Resolutioner, bland hvilka de i Utskottets Utlåtande omförmäldte Nåd. Skrifvelser till Konungens Bef:h:de i Nyköpings Län af åren 1818 och 1822 äfven böra innefattas, Staden Nyköping, ehvad R. Str än måga besluta, äger rätt att antingen för ständigt eller ock ifrån år 1815 till år 1824 af Kronan uppbära de Stadsutskylder, som böra utgöras af den till Residencehus för Landshöfdingen derstädes inköpte Stadsegendom, serdeles som det vore stridande emot billighet

och rättvisa, att Byggnader skola förändra deras natur och dertill hörande skyldigheter upphöra, derföre, att de ifrån enskild mans ägo komma att öfvergå till Kronans, samt förre ägaren deraf, som sådane utskylder utgjort, ej till Kronan kunde öfverlåta bättre rätt än han sjelf innehade, och Kronans befrielse från dylike afgifters erläggande för hus i Städerne, som hvarken äro byggde af Kronan eller på hennes jord uppförde, så mycket mera saknade rättsgrund, som Boställen å Landet deltaga i kyrkobyggnad, väg- och brohållning, rotering m. fl. communal-utskylder, äfven om de af äldre varit Kronohemman; dels, å den andra sidan, att Städernes rätt i allmänhet, att erhålla lika utskylder af Kronans, som af enskiltes hus, syntes obillig, enär Städerne af de institutioner, för hvilka Staten bekostade hus i Städerne, ägde vida större fördelar, än som motsvarades af några mindre Stadsinkomster, hvilka kunde förloras genom borttagande af Stads onera för Statens hus; att Landshöfdingar och Boställs Innehafvare borde dylika afgifter bekosta; — hvaremot åter blifvit erinradt, att om än Landshöfding skulle betala utskylder för de rum han bebor, han likväl ej kunde åläggas betala för Embetsrum, Ränteriet o. s. v.; — samt af andra åter yrkad, att utredas borde för huru lång tid Nyköpings Stad varit i saknad af den påräknade inkomsten; att med iagttagande af principen att samfælde fördelar böra samfäldt bekostas, åtminstone en del af dessa afgifter voro af sådan beskaffenhet, att Kronans hus ovedersägeligen i dem borde deltaga, såsom alla dem hvilka åsyftade

säkerhet, ordning och polis t. ex. Eldsläcknings anstalter, Sprutors underhåll, Brandvaks aflöning m. m., samt sluteligen, att hos K. M:t i underd. borde begäras anställande af undersökning intill nästa Riksdag om alla de förhållanden som borde vara kände för sluteliga bedömandet af frågan om rättighet för Städerna i allmänhet, att af StatsVerket erhålla bidrag till de af fastigheter utgående afgifter till Stad för Kronans deri ägande hus och lägenheter; hvarjemte åtskillige Ledamöter inom RiksStånden till mer eller mindre del instämt i de hos Utskottet gjorde och dess afgifne Utlåtande i ämnet bifogade reservationer.

Af de sålunda gjorde anmärkningarne, har den, som rörer Nyköpings Stads förevarande ersättningsrätt, i grund af K. M:ts Nåd. Förordnanden i Skrifvelser till Landshöfdingen i Länet af d. 26 Maji 1818 och d. 12 Sept. 1822, blifvit mera allmänt yttrad, och föranledt Utskottet till den hemställan:

att, i händelse Nyköpings Stad förmenar sig äga en i Författningarne grundad rätt till ersättning för ifrågavarande afgifter af Landshöfdinge ResidenceHuset derstädes eller Kronans deltagande deruti för framtiden, Staden må lemnas öppet, att i vederbörlig ordning göra sina anspråk gällande, samt, i händelse samma anspråk pröfvas giltige, de erforderlige Medlen af RiksgäldsContoiret utbekomma.

Vidkommande senare delen af Betänkandet eller frågan om Staten bör erlægga StadsAfgifter för Kronans Hus och Lägenheter i Städerna i allmänhet; så

har Utskottet, vid öfvervägande af de skäl, hvarpå yrkandet derom grundas, funnit sig endast kunna godkänna den del deraf, som rör Kronans skyldighet att deltaga i kostnaden för Brandvaks och Eldsläckningsanstalters underhåll, och Utskottet får därför förordnadt föreslå:

att Städerne må berättigas, att, för Kronans deri varande Egendomar, erhålla det bidrag till sistberörde kostnaders bestridande, som å desamma, efter vederbörlig fördelning af kostnaden emellan samtliga Egendomarne inom Staden, till den del deraf, som icke af Boställsinnehafvare begagnas och hvar för de sjelfve, böra utgifterne bestrida, kan finnas belöpa; hemställande Utskottet tillika, att de dertill erforderlige medlen må utgå af Anslaget under Rikstatsens 8:de HufvudTitel för Kronans Hus och Byggnader i Landsorterne. Den 15 Julii 1829.

Reservationer:

Af Herr CommerceRådet *Santesson*: StatsUtskottet har å de anmärkningar, som inom samtelige RiksStånden blifvit gjorde vid Utskottets förra betänkande öfver 1:sta frågan, angående Nyköpings Stads rättighet, att af Kronan och Indelningshafvare njuta den godtgörelse för visse Statsutskylder å det der inköpta Residencehus, som K. M:t igenom Nåd. Skrifvelser af d. 26 Maji 1818 och 12 Sept. 1822 tillerkänt Staden på grund af flere åberopade Lagrum och gällande författningar, ej behagat fästa mera afseende än att hemställa "det, i händelse Nyköpings Stad finner sig äga

"en i författningarne grundad rätt till ersättning för
 "ifrågavarande afgifter af LandshöfdingeResidencet der-
 "städes, eller Kronans deltagande deruti för framt-
 "den, Staden må lemnas öppet, att i vederbörlig ord-
 "ning göra sina anspråk gällande, samt, i händelse
 "samma anspråk pröfvas giltige, de erforderlige med-
 "len af RiksgäldsContoiret utbekomma."

Härmed har dock Utskottet erkänt, att Rikets år
 1823 församlade St:rs, uti Utskottets förra Betänkan-
 de N:o 36 uppgifna, vägran till K. M:ts Nådiga Pro-
 position, att lemna anslag till desse Utskylders be-
 stridande, ej kunnat tillintetgöra *den uti Författning-
 garne grundade rätt*, som Staden kan äga till den ifrå-
 gavarande godtgörelse.

Men Utskottet ifrågasätter ännu som behöflig *pröf-
 vandet i vederbörlig ordning af desse anspråksgiltig-
 het*; detta har dock en gång skett, på sätt min Re-
 servation i ämnet vid förra betänkandet utförligen vi-
 sar, *i det K. M:t efter alla vederbörandes hörande
 och ämnets fullständiga utredande, och på tillstyrkan
 af dess KammarCollegium och StatsContoir, samt, med
 åberopande af dels hvad K. Brefvet d. 11 Nov. 1822
 stadgar om sådane K. M:ts och Kronans hus i Stock-
 holm, som begagnas till Boställen eller Boningsrum af
 Embets- och Tjenstemän, dels 26 Cap. 3 §. Byggninga-
 Balken, äfvensom K. Resolutionen på Städernas besvär
 af d. 12 Dec. 1734 §. 33, tillerkänt Nyköpings Stad
 godtgörelse för fordrad andel i Fattigvårds- Tomtöre-
 och Brandvaks-afgifterne, samt i kostnaden till Sta-*

dens publike Byggnader, altsammans att utgå till hälften af Kronan, och till hälften af Boställshafvaren, ävensom att Kronan borde deltaga i afgifterne till Kyrkoinspectorens och Orgelnistens Löner, samt reparation å Kyrkan, endast i den händelse, att desse afgifter af Fastigheter i Staden och icke af Personalen utgöras; men deremot icke uti Båtmans-vacance-afgiften, hvilken såsom en borgerlig tunga, är beräknad att utgå, dels af jord, dels af borgerlig rörelse.

Den rättighet som Utskottet nu tillstyrkt må lemnas Staden vidare öppen, har följakteligen en gång af Staden redan varit begagnad, och någon annan *vederbörlig ordning* att för Staden göra sine anspråk gällande, och för deras giltighets pröfning efter den grund som författningarne lemna, än den på här ofvan anförde sätt tillämpade, uti hvilken ordning K. M:t förklarar Stadens anspråk giltige, är mig icke bekant; samt lärer efter detta så mycket mindre vara för Nyköpings Stad användbar, som, sedan uppå K. M:ts Nåd. framställning vid Riksdagen 1823, "att, då "för de i senare tider, i följd af R. St:rs beslut, till "Residence-hus i åtskillige Län inköpte enskilda Egendomar, faststälde Stadsafgifter borde af Kronan utgöras, för så stor del af samma Egendomar, som icke "af BoställsInnehafvarne för deras enskilde räkning begagnas, och altså nödigt vore, att Medel härtill blefvo å RiksStatens 8:de HufvudTitel uppförde," R. St: uti deras underdåniga Skrifvelse, angående regleringen af nämnde Titel, förklarar, att "som någre sådane Afgifter för de Slott och Residencehus, som af ålder

"tillhört Staten, icke erläggas, samt icke eller skäli-
"gen kunna äga rum för de i senare åren till Resi-
"dencehus i någre Län inköpte Egendomar, enär de-
"samma genom detta inköp förvandlats till Publika
"hus, för hvilka altså böra åtnjutas de friheter och
"förmåner, sådane i allmänhet åtfölja, R. St:r ej el-
"ler funno något anslag å Stat för så beskaffade af-
"gifter kunde beviljas;" K. M:t derefter icke allenast
uti Nådig Skrifvelse till KammarCollegium och Stats-
Contoiret af den 29 Jan. 1824 förordnat, att fordrade
Afgifter till Stad för de inköpte Residencehusen i Carl-
stad, Carlskrona och Nyköping icke böra hvarken för
Kronan eller Boställshafvaren äga rum, annorlunda,
än för LandshöfdingeResidence-husen i Allmänhet blif-
vit utgjordt, utan äfven, med tillämpning af samma
Stadganden, under d. 13 Dec. 1826 afslagit Förvalt-
ningens af Sjöärenderne gjorde underd. hemställan om
erläggande af Brandvaktsavgift till Carlskrona Stad för
Kronans därvarande Hus och Tomter, hvarigenom
nu saken kommit i det märkvärdigt besynnerliga skick,
att, oagtadt senaste R. St:rs vägran, att enligt K. M:ts
Nådiga Proposition anslå medel för hvad K. M:t för-
klarar böra (utan att underställa detta R. St:rs afgö-
rande) af Kronan utgöras, K. M:t dock låtit ej alle-
nast hero vid R. St:rs vägran, utan ock befriat Bo-
ställshafvaren för den på honom belöpande anparts
utgörande, hvilket nu emedlertid medför för Nykö-
pings Stad densamma påföljd, som om ej allenast de
K. Brefven af 1818 och 1822 i sjelfva denna särskilta
frågan, utan ock af alla de förut gällande stadganden

här om voro upphäfne, det de dock visserligen ej blifvit i laglig väg. Och svårligen lär vid detta förhållande någon, hvarken Domstol eller Executor, tilltro sig, att innan detta hinder för sakens vederbörliga behandling undanrödjes, å nyo tillämpa de af K. M:t åberopade författningar, eller befordra K. Skrifvelserne till verkställighet; och sådant undanrödjande kan ej ske i min tanka annorlunda, än på sätt jag i min förra Reservation var fri hemställa, att R. St:r ville i Underd. Skrifvelse till K. M:t förklara, det meningen af senaste R. St:rs beslut ej kunde vara, att fränhända Nyköpings Stad en redan ägande rättighet, hvadan R. St:r äfven uti StatsRegleringen denna gång ville observera, att medel till de utgifter, som här af blefvo en följd, ej skulle saknas.

Något annat förfarande härmed finner jag ej förenligt med vår Constitutionsförfattning och Rikets Lagar, och jag hemställer hvarthän det skall leda, om en af K. M:t i vanlig väg, efter alla vederbörandes hörande och Collegiernes tillstyrkande afgjord fråga angående 3:dje Mans rätt, skall af R. St:r så knapphändigt kunna häfvas, och både författningar och Konungens beslut blifva gjorde aldeles inactive. Efter min tanka skall ägande-rättens helgd då snart blifva ord utan mening; och af desse för mig högst talande skäl åberopar jag uti allt min reservation vid förra Betänkandet N:o 36 i den första delen af ämnet.

Beträffande åter senare delen, så har äfven Utskottet der, ehuru erkännande att de gjorde anmärk-

ningarne förtjena afseende, ej utsträckt deltagandet för Kronans hus uti vanlige afgifter till Städernas Cassa, än till Brandvaks- och Eldsläcknings-anstalters underhållande; hvadan jag nödgas äfven härom förnya min i Reservationen vid förra Betänkandet N:o 36 uttryckta anhållan, att R. H. St:r, till beändigande af alla tvister i desse delar, behagade hos K. M:t underdånigst anmäla deras begäran att intill nästa Riksdag ett noga utredande måtte göras af alla de förhållanden, som böra vara kände för bedömande af skyldigheten som åligger K. M:ts och Kronans hus i Städerne att deltaga äfven i de öfrige onera till Städerna (utom Brandvaks- och Eldsläcknings-anstalters bekostande) hvilke enskilde husägare utgöra, och hvaribland Tomtören, Gatuhållning och upplysning synas ovillkorligen böra drabba alla hus utan undantag. Derjemte torde R. H. St:r äfven tackas finna, att den mening härvid borde bestämdt uttryckas, att Kronans af enskilde köpte eller hädanefters köpande hus och Lägenheter ovillkorligen bibehålla desamma utskylder till Staden, som däraf i förra Ägarens hand utgått, eller för dermed jemförlige hus i samma Stad hädanefters utgå, så framt ej annorlunda med Staden i hvarje serskildt fall öfverenskommes.

Igenom ett sådant besluts fattande skall äfven enhet i tillämpning af sådane frågor beredas för alla Städer, som vore ganska nödvändigt; och om det dervid skulle befinnas, att de Nyköpings Stad en gång i vederbörlig ordning medgifne, och derföre af mig att

orubbadt fortfara reserverade förmoner i någon mån borde jämkas, är jag öfvertygad, att Nyköpings Stad ej heller skall derefter fordra mera, än hvad rätt och billigt i alla hänseenden vara kan.

Uti förra delen af denna Reservation hafva instämt Hr Lagman *Noreus*, Hr Grosshandlaren *Eckerman* samt Hr Lagman *Ståhle*; och uti den senare: Hr Grefve *v. Schwerin* och äfvenledes Hr Lagman *Noreus*.

Af Herr Prosten *Grevillius*: Emot det af H. Utskottet fattade Beslut reserverar jag mig, i följande afseende. Då K. M:t, genom Nådiga Skrifvelser af d. 26 Maji 1818 och 12 Sept. 1822 förklarar Kronans, i Nyköpings Stad befintlige Hus förpliktade att deltaga uti kostnaderne för Brandvaksafgifter, Eldsläckningsapparater m. m., borde dessa Skrifvelser icke lämnas utan verkan, åtminstone så länge de ägde gällande kraft. Hvarföre, och enär det blifvit upplyst att nämnde Stad ännu icke fått uppbära något, utan är i fullkomlig saknad af den sålunda Nådigst beviljade ersättningen, jag anser StatsUtskottet, äfven under afslag af det för Kronans Hus ytterligare ansökte deltagande i Stadens onera, hafva bort anvisa nödige Medel till godtgörande af Stadens lagfästade fordran; som måste vara obestridlig, intilldess K. M:t, på grund af R. Strs vägran att lämna anslag till dessa utskylders bestridande, förklarade att anspråket skulle upphöra.

Hvaruti har instämt Hr Amiral *v. Schantz*.

N:o 214.

Utlåtande, i anledning af verkställd granskning utaf de till Allmänna GarnizonsSjukhusbyggnaden anslagna medels förvaltning. (I.-A.)

Innan Utskottet framlägger resultaten af den granskning Utskottet verkställt öfver förvaltningen af de sedan senaste Riksdagen till GarnizonsSjukhusbyggnadens fullbordande utbetalde medel, har Utskottet ansett nödigt, att i en korrt uppsatts i minnet återföra hvad vid föregående Riksdagar rörande denna nybyggnad blifvit beslutadt.

§. 1.

Sedan R. St:r, vid 1809 och 1810 årens Riksdag, i sammanhang med frågan om befordrande af en mera allmän och fullkomlig Läkarevård inom Fäderneslandet, anvist 3000 R:dr till inrättande af ett Institut för sådane ynglingars danande uti LäkareVetenskapen, hvilka ej hade råd och lägenhet att begagna sig af den Academiska undervisningen, samt derjemte en summa af 1,825 R:dr, för att med detta Institut förena ett GarnizonsSjukhus eller Lazarett; tacktes K. M:t, uti Nåd. Proposition till Rikets år 1812 församlade St:r, tillkännagifva, att LifGardets till Häst gamla Casern-byggnad på Kongsholmen blifvit till GarnizonsSjukhus provisionelt inredd, dock för ett mindre antal sjuka än der behöfde inrymmas, samt att en summa af 7 à 8000 R:dr erfordrades, för att sätta nämnde byggnad i någorlunda stånd, intill dess en

tjenlig nybyggnad blefve uppförd; hvarjemte K. M:t framställde angelägenheten deraf, att förberedande anstalter för denna nybyggnad, utan uppehåll, vidtogos; och förklarade, af sådan anledning, R. Str uti underd. skrifvelse d. 29 Junii samma år, att de funnit nödigt anslå en summa af 8000 R:dr, till reparation, af de Kronan tillhöriga byggnader å Kongsholmen, hvilka tills vidare för berörde Inrättning begagnades; äfvensom R. Str, enär dessa gamla byggnader hvarken för många år kunde påräknas eller ägde det föreskrifna utrymmet för 300 sjuka, jemte Läkare, Elever, Magaziner m. m. i underd:het anmälte den önskan, att, så vidt ske kunde, någon annan Kronan tillhörig, eller mindre kostsam men redan bebyggd Egendom måtte för Inrättningen utses; dock som R. Str för det fall, att ingen annan utväg till en passande local för ett GarnizonsSjukhus af omförmälde vidd skulle kunna erhållas, borde vara betänkte på medels anvisande att, efter hand, genom nybyggnad, kunna sådant åstadkomma, ansågo R. Str sig böra för detta ändamål bevilja en summa af 20,000 R:dr att, å 8:de HufvudTiteln, årligen till påföljande Riksdagen utgå.

Vid 1815, samt 1817 och 1818 årens Riksdagar bibehölls nämnde anslag oförändradt, i följd hvaraf, från början af år 1812 till 1822 års slut, för ifrågasvarande inrättning blifvit utbetald en sammanlagd summa af 220,000 R:dr, som varit ställd under förvaltning af en serskild dertill i Näder utnämnd Comité.

Vid sednaste Riksdagen blef åter, i följd af väckt serskild motion, förhållandet med dessa medels an-

vändande närmare undersökt, hvarvid inhemtades, att af ofvanberörde totalsumma 220,000 R:dr, — ett belopp af 96,518 R:dr 11 sk. 3 r:st. åtgått dels till inköp af den egendom, hvarest det såkallade Carolinska MedicoChirurgiska Institutet finnes inrättadt, och dels till reparationer å dervarande byggnader samt Institutets underhåll, och att, vid slutet af år 1822, 112,068 R:dr 46 sk. 4 r:st blifvit å GarnizonsSjukhusbyggnaden använde, men att likväl byggnadsarbetet icke kunde anses vara mera än till hälften verkställt, emedan, enligt en provisionelt uppgjord beräkning för arbetets fulländande och byggnadens inredning, ytterligare erfordrades 150,000 R:dr, så vida byggnaden skulle utföras efter samma plan, efter hvilken den blifvit börjad. Jemte yttrande att det icke undgått R. St:rs uppmärksamhet, att en betydlig del af kostnaden kunnat undvikas, om mindre afseende blifvit lemnadt åt byggnadens yttre pragt och vidlyftiga omfång, anhöllo R. Str uti underd. skrifvelse d. 29 November 1823, det K. M:t täcktes så inskränka planen för ifrågavarande byggnad och på sådant sätt reglera utgifterna dervid, att arbetet med det å Stat uppförda anslag af 20,000 R:dr om året, i ytterligare fem års tid måtte kunna fullbordas; hvarförutan R. Str, som kommit i erfarenhet deraf, att förnämsta orsaken till de betydliga, ofta öfverflödiga kostnader Stats-Verket i senare tider fått vidkännas, vid allmänna byggnaders uppförande, varit den, att R. Str, vid medlens anvisande, sällan varit i tillfälle att bedöma arbetets vidd, planen för dess utförande och utgifter-

ne vid fullbordandet, framburo uti serskildt underd. skrifvelse af ofvannämnde dag den underd. önskan, att K. M:t täcktes, ej allenast i de fall då medel till allmänna byggnader i Nåder äskades, meddela R. St:r ritningar och noggrann beskrifning öfver det tillämnade arbetet, jemte ordentliga förslag öfver dertill åtgående tid och kostnader, utan äfven, i händelse fortsättning af redan beviljade anslag skulle komma i fråga, i Nåder låta meddela behöriga redogörelser för de medel, som redan blifvit uppburne, tillika med förnyadt kostnadsförslag i afseende på det återstående arbetet; och yttrade R. St:r derjemte den öfvertygelse, att det skulle leda till så väl ökad kontroll å vederbörande, som till mera drift och hushållning vid byggnadsarbetens verkställande, om jemväl blefve föreskrifvit, att utgifts-redogörelserna för hvarje år alltid borde vara afslutade inom Februarii månads utgång det påföljande året, samt att vid årets början en fullständig arbetsplan jemte utförlig berättelse om hvad under det förflutna året blifvit verkställt, till K. M:ts Nåd. godkännande i underd:het ingåfves.

§. 2.

Efter Comitérades hörande, hvilka i underd. afstyrkte all förändring i den fastställda arbetsplanen, förerade K. M:t den 3 Februarii 1824 R. St:rs underd. hemställanden rörande GarnizonsSjukhusbyggnaden, och förordnade, att alla i och för denna byggnad disponibla tillgångar skulle, så länge de behöfde

anlitas, uteslutande användas till fullbordande af Corps de Logis-byggnaden, med inredning m. m. så att den, så fort möjligt blefve, kunde till afsedt ändamål begagnas. — Men uti underd. skrifvelse den 15 November 1824 framställde Comiterade ytterligare de olägenheter, som i afseende på planen för arbetets framgena fortsättande funnits möta vid verkställigheten af den anbefallda dispositionen af tillgångarne, uteslutande till Corps de Logis-byggnadens fullbordande, med anförande: att de 4 flyglar, hvilka, enligt den i Nåder gillade Ritningen, kommo att från Sjukhusets Corps de Logis utgå, hörde till de mest väsendtliga delar af sjukhuset, och att dettas serskilta ändamål endast genom desamma kunde vinnas: att, utom dessa flyglars uppförande, nödiga Salar uti GarnisonsSjukhuset icke skulle kunna inredas, med mindre än att en del af det redan fullbordade utaf Corps de logis-byggnaden blefve med betydlig kostnad ombygd: att sålunda ökade kostnader och flerfaldiga olägenheter skulle uppkomma deraf, att Corps de Logisbyggnaden fullbordades, inreddes och begagnades, innan arbetet med flyglarne blefve fortsatt; i anseende till hvilket allt Comiterade hemställde att, med ändring af hvad K. M:t den 3 Februarii samma år i Nåder förordnat, Byggnads-arbetet måtte få i ett sammanhang och enligt förut approberad ritning, fortgå, hvilket ansågs kunna på 4 år fulländas och, enligt uppgjort förslag, erfordra, utom inredningen, en kostnadssumma af 79,259 R:dr 40 sk., hvartill en till-

gång uppgafs af 82,990 R:dr 26 sk. 6 r:st. eller ett öfverskott af 3,730 R:dr 34 sk. 6 r:st. att till en början användas till Sjukhusets inredning.

Häruppå förklarade K. M:t genom Nådigt Bref d. 21 December 1824 med bifall till hvad Comitérade sålunda föreslagit, att byggnads-arbetet finge i sammanhang och enligt den, före den 3 Februari samma år, approberade Ritning, fortgå och fullbordas, hvar efter Comitérade, sedan inga ytterligare medel af ByggnadsFonden dertill erfordrades, borde inkomma med underdånigt förslag till byggnadens inredning.

I öfverensstämmelse med denna föreskrift fortsattes arbetet till år 1827 om sommaren, då K. M:t uppå derom af GarnizonsSjukhusDirectionen gjord framställning genom Nådigt Bref den 27 Juni, i öfverensstämmelse med Comitérades underd. Förslag förordnade, att Byggnadens Vestra flyglar skulle afrappas, och inredas, emedan på det nu för Garnizonens sjukke begagnade provisionella sjukhuset tillräckligt utrymme saknades dels för smittosamma febersjukas fränskiljande ifrån de öfriga sjuka, dels för Convalescenters beqvämligare inrymmande, då de till sjukhus provisionellt inredde byggnader, i anseende till rummens låghet, för ändamålet voro aldeles olämplige och hvarken någon tjenligare lokal i granskapet af GarnizonsSjukhuset kunde få hyras eller den förut tillåtna inredningen af ett convalescentrum i ett af de å GarnizonsSjukhusets tomt befintliga gamla husen kunnat uppfylla ändamålet; och anvisade K. M:t, då dessa arbeten ej kunde fullbordas med 1827 och 1828

årens anslagssummor, det derutöfver erforderliga beloppet å 3:dje HufvudTitelns besparingar, nämligen 9,769 R:dr 4 sk. genom K. Brevet den 23 Januarii 1828 och 3026 R:dr 4 sk. under den 7 Juli samma år.

§. 3.

Vid senaste Riksdagen uppgafs kostnaden för fullbordandet af GarnizonsSjukhus-byggnaden efter den fastställda planen, till 150,000 R:dr B:co; och hafva härtill utgått för åren 1823 till och med

1828 . . . . . 134,980: 44. 11.

oberäknadt behållningarne från år 1822 14,551: 38. 2.

eller R:dr B:co 149,532: 35. 1.

Då man härifrån afdrager hvad som för försålda materialier och instrumentier influtit. . . . . 4,075: 38. 4.

och material-behållningen

till år 1829 . . . . . 2,307: 40. 6. 6,383: 30. 10.

har det sedan senaste Riksdagen verkställda byggnads-arbetet medtagit en summa af . . . . . R:dr 143,149: 4. 3.

Om nu härtill lägges, dels hvad StatsUtskottet vid senaste Riksdagen uppgaf Sjukhus-byggnaden dittills hafva kostat . . . . . 112,068: 46. 4.

samt dels den af K. M:t uti Dess Nåd.

Proposition omnämnde, för byggnadens

fullbordande ännu erforderliga Summa 120,000. — —

så uppkommer ett kostnadsbelopp af 375,218: 2. 7.

i stället för 150,000 à 160,000 R:dr, för hvilken summa Byggnaden, enligt samme Architects yttrande, som år 1816 upprättade den, under dess ledning sedermera äfven följda planen, skulle kunna uppföras.

Bilagde Generalsammandrag lemnar en öfversigt af de medel, som användts för hela tiden, så väl till GarnizonsSjukhus-byggnaden, som för Carolinska Institutet, hvilken senare Inrättnings af denna fond bestridda kostnad uppgår till 104,060 R:dr 1 sk. 3 r:st. oberäknadt förlusten å Mazérska husets inköp och reparation, utgörande 1,801 R:dr 3 sk. 5 r.; men hvar-
emot till förminskning i kostnaden må beräknas de hyresmedel som, enligt hvad Tabellen utvisar, för en del af Institutets byggnader influtit.

§. 4.

Utom ofvannämnde omständighet eller bibehållandet af den vidsträcktare arbetsplanen, har Utskottet trott sig finna en väsendtlig orsak till byggnadsarbetets både långsamhet och dyrhet deruti, att Comitérade låtit verkställa arbetena genom underhand afslutade öfverenskommelser, någon gång utan auction och när auction blifvit hållen hvarvid anbud icke blifvit gjorde, utan att försöka den andra auctionen, samt att de, utaf den Comitérade biträdande Architecten upprättade, åtskilliga byggnadsförslag ej undergått ÖfverIntendents Embetets granskning, utan endast uppvisats för Comitérade.

Några uppgifter, hemtade ur handlingarne, torde i öfrigt närmare upplysa förhållanderne.

1:o Då år 1823 fråga blef om Östra delens af GarnizonsSjukhuset uppförande på Entreprenad, hvar-till, enligt Architecten Gjörwells uppgjorde förslag, erfordrades en kostnad af 26,751 R:dr 32 sk. och sedan Entreprenad-anbud genom allmänna Kungörelser blifvit infordrade, tacktes K. M:t, till hvars Nådiga pröfning Comitérade öfverlemnadt förslaget, remittera delsamma till ÖfverIntendents-Embetets granskning, som dervid anmärkte till nedsättning ej allenast de beräknade qvantiteterna utan ock en del priser med tillsammans 3,439 R:dr 44 sk. Men på de af Professor Gjörwell till Comitérades Protokoll anförda och af dem i afgifven underd. förklaring framställda samt af K. M:t i Nåder gillade skäl, blef förslagssumman oförändrad bibehållen och byggnadsarbetet åt Byggmästaren Årsell, som derå gjort anbud med 27,000 R:dr men sedermera förklarat sig villig nedsätta delsamma till nyssnämnde förslagssumma, utan vidare Entreprenad-auction öfverlemnadt. Allt ifrån denna tid hafva byggnads-förslagen icke undergått någon granskning af ÖfverIntendents-Embetet, utan har denna Authoritets befattning med Allmänna GarnizonsSjukhusbyggnaden varit inskränkt till besigtigandet och godkännandet af redan verkställda arbeten.

2:o För uppförande af 3:ne flyglar, utaf GarnizonsSjukhuset hölls väl den 2 Juli 1825 en Entreprenad-Auction, men då, utom Byggmästaren Årsell, som ingifvit skriftligt anbud att verkställa byggnaden för 33,000 R:dr, med förbehåll att, i händelse lägre anbud af andre skulle göras, äga optionsrätt, blott en

speculant, såsom orden i Protocollet lyda, infann sig, men intet anbud gjordes, beslöt Directionen vid näst-påföljande sammankomst den 5 i samma månad, under åberopande af K. M:ts tillstånd i Nåd. skrifvelse d. 21 November föregående året, hvilken dock innehöll: "sedan behöriga Entreprenad-auctioner blifvit hållne", utan all vidare auction, att antaga Byggmästaren Årsells anbud, sedan han nedsatt detsamma från 33,000 R:dr, som först blifvit begärddt, till 31,440 R:dr och hvilket, såsom orden i Protocollet lyda "något skulle understiga" Architectens, till beloppet ej åberopade, förslag. —

3:o Sedan K. M:t under d. 27 Juni 1827 uppå Comitérades underd. förslag förordnat, att Byggnadens Vestra flyglar skulle inredas till Convalescentrum och till inrymmande af smittsamma feberpatienter samt åt Comitérade öfverlemnadt att låta verkställa dessa arbeten genom Entreprenad eller beting, alltsom i afseende på de olika arbetena och effecterna pröfvades lämpligast, blef, utan allt försök med någon auction, den senare utvägen begagnad och Byggmästaren Årsell öfvertog arbetet, rummens inredning för 19,500 R:dr i stället för 19,543; 16 sk. som förslaget upptog samt flyglarnes utvändiga rappning för 9,733; 16. i stället för 9,892; 20. som Architecten förslagsvis uppgifvit.

4:o Likaledes erhöll oftanämnde Byggmästare, utan all auctions åtgärd, uppdrag, enligt Comitérades Protocol d. 11 Augusti sistl. år, att verkställa åtskilliga ytterligare inrednings-arbeten för en sammanräknad summa af 2,230 R:dr och som endast med 7 R. 42 sk.

understeg det af Professor Gjörwell derå upprättade förslag.

§. 5.

I afseende på förvaltningssättet har Utskottet vidare inhemtat, att, i anledning af vederbörande RevisionsContors anmärkningar vid 1823 och 1824 årens räkenskaper öfver GarnizonsSjukhus-byggnadsmedlen, K. M:t, under hvars Nåd. pröfning målet dragits, genom Nåd. Bref d. 7 September 1825, täckts förklara, det Comitérade dädanefter borde hos ÖfverIntendents-Embetet göra anmälan om på entreprenad upplåtna arbetens besigtigande genom bemälda EmbetsVerks försorg, och att dessa besigtningar alltid borde föregå utbetalningen af entreprenadssummans sista fjerdedel, äfvensom Comitérade förständigades, att för framtiden vid Räkenskaperna såsom verificationer bilägga kostnadsförslag, och specificationer öfver verkställda reparationer å GarnizonsSjukhusets byggnader och tillhörigheter. Häraf synes, att den fullständighet i redovisningen, som vid förvaltningen af Statens medel bör äga rum, icke alltid blifvit iagttagen; hvartill ytterligare, i afseende på Räkenskaperna, må anföras, att Hufvudböckernes afslutande blifvit fördröjdt, mer eller mindre, utöfver den tid, af Februari månads utgång det påföljande året, som R. St:r föreslagit för Förvaltningar af den natur, som den nu ifrågavarande.

§. 6.

Beträffande nu först den omständighet, att R. St:rs underd. önskan om inskränkning i byggnadsplanen icke

blifvit bifallen, och hvarigenom hela kostnadsbeloppet kommit att ansenligen öfverstiga det af senaste R. St:rafsedde; så anser Utskottet, under närvarande förhållanden, då byggnaden i hela dess utsträckning är i det närmaste färdig till det yttre, i berörde hänseende ej annat vara att yttra, än att härigenom erhållits ett förnyadt öfvertygande bevis om angelägenheten att, före anvisandet af årliga anslag till dylika föremål, bestämdt känna det tillämnade företagets plan i sin helhet, och att äga tillgång till specifika, behörigen granskade förslag. —

I afseende åter på sjelfva förvaltningen har Utskottet, på grund dels af hvad redan blifvit anfördt och dels af hvad Utskottet genom handlingarnes granskning närmare erfarit, trott sig äga fog att anmärka:

1:o att de förslag, hvarpå verkställighets-åtgärder blifvit grundade samt byggnads-arbeten åt enskilte upplåtits, i allmänhet saknat den fullständighet som i dylika fall är både föreskrifven och af klok hushållning påkallad; hvarpå såsom exempel må anföras de 2:ne förut omförmälte af Architecten, Professor Gjörvell under den 15 Juni 1827 upprättade och utan anmärkning lemnade förslag, af hvilka det ena, afseende inredningen af vestra flygeln och uppgående till 19,543 R:dr 16 sk., upptager en rund summa af 1300 R:dr för extra utgifter, transporter, Jernkittlar i badspiseln, vattenrännor, tillsyn m. m.; och det andra på utvändiga afrappningen; uppgående till en summa af 9,892 R:dr 20 sk., likaledes i en summa af 1,600 R:dr utför kostnaden för diverse ställningar, transporter,

extra utgifter, målning af 12 blindfenster, tillsyn m. m.

2:o Att öfverIntendentsEmbedet, till hvars granskning Nybyggnads- och Reparations-förslag för Kronans hus i allmänhet inlemnas, blifvit förbigånget utom vid det ofvananförda ena tillfället 1823, då anmärkning mot förslaget ock af öfverIntendentsEmbedet gjordes. Hvertill ännu kommer,

3:o Att de af Comitérade uppgjorda och K. M:ts Nådiga proposition om ytterligare anslag af 120,000 R:dr till GarnizonsSjukhusbyggnadens fullbordande, åtföljande så kallade *ungefärliga förslag*, uppgående till 116,815 R:dr 21 sk. 4 r:st. befunnits så summariskt affattade, att Utskottet, till följd af ofvan åberopade R. St:rs underd. skrifvelse den 29 Nov. 1823, funnit sig i nödvändighet att genom redan den 18 Maji d. å. aflåten skrifvelse till Herr HofCanzleren anmäla detta förhållande; och är Utskottet, innan fallständiga och af öfverIntendentsEmbedet granskade förslag blifvit detsamma meddelade, icke i tillfälle att till R. St:r afgifva utlåtande öfver berörde äskade ytterligare anslag.

I afseende på beskaffenheten af dessa förslag må anföras följande:

att i förslaget öfver det återstående yttre arbetet 4,350 R:dr finnas uppförde under rubrik: för tillsyn, transporter, planering och extra utgifter;

att 4,384 R:dr blifvit beräknade för en appareil af sprängd och grofhuggen sten, utan uppgifven grund för en sådan beräkning;

att 4,967 R:dr 8 sk. i förslaget öfver inredningen upptagas för tillsyn, arfvoden, 1 slagur, 1 jernkittel, 1 värmugn, några möbler, rengöring i rummen, extra utgifter och erforderliga transporter, samt att 10,664 R:dr 16 sk. uppförts för oljefärgsmålning på väggarne i sjukhussalar samt smärre rum, corridorer och förstugor, beräknade efter 31,993 quadratalnar à 16 sk., *da* likväl enligt erhållen uppgift från ÖfverIntendents-Embetet invändig oljefärgsmålning i Kronans publika byggnader härstädes blifvit för innevarande år betingad till 10 skillingar b:co quadrat-alnen för dyrare färger och till 7 sk. 4 r:st. b:co för sådan målning i simpla coleurer, med 3:ne strykningar i båda fallen.

§. 7.

Utskottet, som erinrat sig, att K. M:t i sin Nåd. Proposition af den 13 Nov. 1828, i afseende på behofvet af ytterligare anslag till den så kallade Leijonbackens fullbordande, tackts yttra, det K. M:t med ledsnad erfarit den betydliga skillnad i kostnadsberäkningen som för detta arbete inträffat, har deraf äfvensom af de förhållanden, som vid GarnizonsSjukhusbyggnaden ägt rum, funnit sig uppmanadt att vara betänkt på ett förslag, som skulle äga för ändamål, att inom ett Verk concentrera så väl sjelfva upptecknandet af alla publika hus i Hufvudstaden och orterna, som ock pröfningen af förslagen samt, inom Hufvudstaden, äfven ledningen af erforderliga nybyggnader och reparationer, äfvensom den generella redovisningen för dertill anvista ordinarie och extraordinarie anslag.

Tableau öfver förvaltningen af de till Garnizons-Sjukhusbyggnaden anslagne medel.

D e b e t.				C r e d i t.			
Inkomster:				Utgifter:			
1812 Års StatsAnslag	20,000.	—	—	Carolinska Institutets inköp, inredning och vidmagthållande från och med år 1812 till och med 1828, enligt efterföljande Räkning	94,535	1	3
1813 — Dito	20,000.	—	—	Förlusten å Mazérska Husets inköp och reparation	1,801	3	5
1814 — Dito	20,000.	—	—	GarnizonsSjukhus-byggnaden			
1815 — Dito	20,000.	—	—	År 1817	23,845:	28.	11.
1816 — Dito	20,000.	—	—	” 1818	18,500:	31.	2.
1817 — Dito	20,000.	—	—	” 1819	26,221:	27.	—
1818 — Dito	20,000.	—	—	” 1820	15,916:	1.	9.
1819 — Dito	20,000.	—	—	” 1821	16,880:	40.	5.
1820 — Dito	20,000.	—	—	” 1822	27,500:	24.	3.
1821 — Dito	20,000.	—	—		128,865:	9.	6.
1822 — Dito	20,000.	—	—	” 1823	13,374:	—	8.
1823 — Dito	20,000.	—	—	” 1824	27,818:	26.	4.
1824 — Dito	20,000.	—	—	” 1825	20,431:	26.	9.
1825 — Dito	20,000.	—	—	” 1826	18,708:	22.	8.
1826 — Dito	20,000.	—	—	” 1827	31,588:	42.	2.
1827 — Dito	20,000.	—	—	” 1828	23,092:	38.	4.
1828 — Dito	20,000.	—	—		134,980:	34.	11.
= 340,000 R:dr =					263,879:	22.	5.
Herr StatsCommissarien, sedermera vice Presidenten Frödelius har till Kongl. Garnizons-Sjukhusbyggnads-Comittéens disposition aflemnadt	1,465:	12.	9.	hvarifrån afgå:			
Hof-Conducteuren Estenberg har för den nedrifna gamla Corps de Gardes-byggningen betalt	400:	—	—	1:o de för försålde Materialier och Instrumentalier influtne medel till och med 1822	2,244:	21.	—
				sedan	4,075:	38.	4.
Enligt Kongl. Brefvet den 23 Januarii 1828	9,769:	4.	—	2:o kostnaden för de under Entreprenad-Contractet af d. 7 Julii 1827 inbegripne Fotlister i Förstugor och Corridorer, hvilka såsom öfverflödige ej blifvit ditsatte, men i Förslaget äro upptagne till	33:	16.	—
och enligt Kongl. Brefvet den 7 Julii samma år	3,026:	4.	—	3:o värdet af de vid 1828 års slut behållne Materialier samt Instrumentalier och Inventarier	2,307:	40.	6.
					8,661:	19.	10.
				Behållning den 31 Dec. 1828, nemligen:			
				i Materialier samt Instrumentalier och Inventarier	2,307:	40.	6.
				och i Penningar	798:	21.	—
					3,106	13	6
Summa B:co R:dr				Summa B:co R:dr			
354,660				354,660			
20				20			
9				9			

Carolinska Medico-Chirurgiska Institutet.

D e b e t.				C r e d i t.			
Inkomster:				Utgifter:			
Hyra för det Institutet tillhörige Stenhus i Gränden				År 1816 — Köpeskillingen för det så kallade Glasbruket. . . 66,666: 32. —			
År 1817	.	.	669: 8. —	„ 1817	— Inrednings- och reparations-kostnaden, samt inköp af Inventarier, Ved, Kohl, Ljus för Institutets publice Rum samt Onera, m. m.	21,855: 32. 7.	
„ 1818	.	.	1,256: 12. —	„ 1818	— Dito Dito	2,355: 46. 9.	
„ 1819	.	.	1,005: — —	„ 1819	— Till Institutets vidmagthållande	1,054: 29. 6.	
„ 1820	.	.	1,005: — —	„ 1820	— Dito Dito	1,747: 34. —	
„ 1821	.	.	1,005: — —	„ 1821	— Dito Dito	1,501: 4. 4.	
„ 1822	.	.	751: 12. —	„ 1822	— Dito Dito	1,336: 24. 1.	96,518 11 3
			5,691: 32. —	„ 1823	— Dito Dito . . . . . 659: 10. —		
„ 1823	.	.	666: 32. —	Till Stockholms Stads Brandförsäkrings-Contor betalt det derstädes upptagne Premii- och Be-			
„ 1824	.	.	666: 32. —	villnings-Lån, med upplupet Interesse . . . 1,040: — —			
„ 1825	.	.	666: 32. —			1,699: 10. —	
„ 1826	.	.	666: 32. —	„ 1824	— Till Institutets vidmagthållande	1,351: 33. —	
„ 1827	.	.	666: 32. —	„ 1825	— Dito Dito	987: 9. 4.	
„ 1828	.	.	666: 32. —	„ 1826	— Dito Dito	1,844: 25. 8.	
			4,000: — —	„ 1827	— Dito Dito	897: 22. —	
			9,691 32 —	„ 1828	— Dito Dito	761: 34. —	7,541 38 —
Tillskott af Rikens Ständers anslag för Garnizons-Sjukhusbyggnaden				= 104,060: 1. 3. =			
År 1816	.	.	66,666: 32. —	Balance till år 1829. Fordran i Hyra			
„ 1817	.	.	21,186: 24. 7.			166 32 —	
„ 1818	.	.	1,099: 34. 9.				
„ 1819	.	.	49: 29. 6.				
„ 1820	.	.	742: 34. —				
„ 1821	.	.	496: 4. 4.				
„ 1822	.	.	585: 12. 1.				
„ 1823	.	.	1,032: 26. —				
„ 1824	.	.	685: 1. —				
„ 1825	.	.	320: 25. 4.				
„ 1826	.	.	1,344: 25. 8.				
„ 1827	.	.	230: 38. —				
„ 1828	.	.	95: 2. —				
			94,535 1 3				
Summa B:co R:dr 104,226 33 3				Summa B:co R:dr 104,226 33 3			

Stockholm den 24 Mars 1829.

P. F. Thunman.

Emellertid har Utskottet ansett sig icke böra fördröja med afgifvandet af utlåtande öfver nu ifrågavarande förvaltning, såsom hörande till de Utskottet åliggande Revisionsåtgärder; — och som R. St:r torde af nu afgifne berättelse finna, att den omtänka och det nit som K. M:t uti Dess Nåd. Skrifvelse af d. 19 Nov. 1816 då byggnadsarbetet beslöts, yttrade sig förvänta af de Comitérade åt hvilka verkställigheten uppdrogs, icke blifvit motsvarade och hvilket faller Comitérade sjelfve eller den Architect som blifvit tillförordnad att arbetet utföra till last; så torde R. St:r anse lämpligt, att

uti underd. skrifvelse för K. M:t anmäla de anmärkte förhållanderne vid förvaltningen af de till GarnisonsSjukhusbyggnaden anviste medel, till den påföljd K. M:t pröfvar nödig.

Den 28 Julii 1829.

N:o 215.

Utlåtande, i anledning af verkställd granskning af Räkenskaperne och förvaltningen utaf de till Allmänna GarnisonsSjukhusets i Stockholm underhåll anslagne medel. (I.-A.)

Redovisningen för de till denna Inrättning anslagne medel har Utskottet funnit vara verkställd med ordning och noggrannhet. — Af Hufvudböckerna för åren 1826 och 1827, till hvilket senare år Utskottet äfven

utsträckt granskningen, har tillståndet befunnits vara följande:

Tillgångar:

Behållning i Cassa, från år

1825 . . . . . 1,367: 39. 3.

Utestående fordringar . . . . 1,148: 38. 10. 2,516: 30. 1.

1826. Ifrån K. StatsContoret har blifvit

anordnad årsanslaget . . . 30,000. — —

d:o af reserverade medel för

år 1825 . . . . . 4,000. — 34,000. — —

1827. Ifrån K. StatsContoret har blifvit

anordnad för detta år . . 31,319: 9. 4.

samt från år 1826 reserverade

medel . . . . . 1,319: 9. 4. 32,638: 18. 8.

Summa inkomst 69,155: — 9.

Utgifterne hafva deremot uppgått

för år 1826 till . . . . . 34,406: 24. 2.

„ 1827 . . . . . 46,767: 47. 11.

samt en post, hvarför dock

ersättning är att förvänta 82: 14. —

Summa utgift 81,256: 38. 1.

Sålunda utgjorde Garnizons-Sjukhusets skuld vid 1827 års slut en summa af 12,101 R:dr 37 sk. 4 rist. hvaraf likväl en del liquiderades medelst anticipation på 1828 års anslag med 8,112 R:dr 4 sk. 4 rist., men återstoden 3,989 R:dr 33 sk. balancerades vid årets slut såsom K. KrigsCollegii hos Inrättningen ägande fordran.

Om äfven anledningen till denna skuldsättning till någon del torde igenfinnas i den större sjukpersonal, som, af tillfälliga orsaker, under nämnde år å Sjukhuset intagits, anser Utskottet likväl hufvudorsaken till det betydliga anslagets befunna otillräcklighet häröra af det kostsamma och öfverflödiga i sjukvården och skötseln som i vissa delar vid detta sjukhus äger rum, emot hvad för andra sådana Inrättningar består.

På förhållandet härmed har K. M:t jemväl fästat Dess Nådiga uppmärksamhet och genom Nåd. Bref d. 5 Juni 1827 anbefallt GarnizonsSjukhus-Directionen att utreda och uppgifva orsakerna till kostnadernas höga belopp samt att inkomma med förslag till förändring i den förut fastställda sjukhus-staten. — Med anledning häraf hafva äfven sådana åtgärder i sjukhusförvaltningen blifvit vidtagne, att en besparing förmodas årligen kunna beredas af omkring 3000 R:dr. — Denna inskränkning har tillvägabragts, genom förändringar i afseende på mathållningen, säng- och sjukhus-kläder, tvätt, inventarier samt renhållningen och städningen inom sjukhuset; men i Medicinalvården, såsom ett för de fleste af Directionens Ledamöter främmande ämne, synes någon till utgifternas förminskning ledande åtgärd icke ägt rum. —

Vid granskningen af Räkenskaperne har Utskottet funnit, det utgifts-tillökningen, sedan de i ofvan uppräknade artiklar gjorda inskränkningar blifvit beräknade, för öfrigt väsendtligen härrört af tilldelandet utaf så kallade Extra portioner samt af Medicamenternas dryga belopp. För meddelandet af de förra hafva,

enligt Räkenskaperna, betydliga quantiteter finare och vid andra sjukhus dels aldeles icke, dels till högst inskränkt belopp bestådde födoämnen blifvit uppköpte och använde; Och Utskottet tror, att en icke obetydlig besparing i utgift kan tillvägabringas, om utdelningen af sådana Extra portioner underkastas en närmare kontroll, i hvilket hänseende lämpligast torde vara, att utgiften därför serskilt upptages med verification för hvarje gång af sjukhusläkarens requisition och intygande om Patienters behof af annan än den i allmänhet bestämda mat-anrättningen, och att dessa requisitioner jemväl böra inför Directionen anmälas och godkännas.

Likaledes har Utskottet funnit Medicamentskostnaden vid detta sjukhus, jemförd med hvad i allmänhet för Kronans trupper bestås, vara alltför dryg. För år 1826 utgjorde den 6,277 R:dr 19 sk.; för år 1827, 6476 R:dr 14 sk. samt läser för år 1828 uppgå till ett ännu högre belopp. — I GarnizonsSjukhusets Stat upptages anslaget för Medicamenter till 3,600 R:dr, hvilket, i förhållande till Garnizonens styrka, utgör omkring 1 R:dr för hvarje person. Då härvid tages i betraktande att, vid en del af de Corpser der sjukvården är ställd på passevolance, kostnaden för både skötsel och Medicamenter icke ens uppgår till nämnde belopp, så hyser Utskottet den öfvertygelse, att, med fri sjukvård som här bestås, Medicamentskostnaden för hvarje person af Stockholms Garnizonsstyrka, hvilken kostnad nu uppgår till 2 R:dr B:co, bör, genom iakttagande af nödig sparsamhet, kunna nedsättas till det

i Staten beräknade belopp, helst efter hvad Utskottet inhemtat, kostnaden för Medicamenter vid Flottans Stationer, med undantag af den i Stockholm der utgiften äfven är högre, fullt bestrides med 1 R:dr B:co per man. —

Af dessa uppgifna förhållanden, hemtar Utskottet anledning tillstyrka:

att R. Str må hos K. M:t i underd. anhålla, det K. M:t täcktes anbefalla sådana ytterligare inskränknin-
gar och controller i Garnizonssjukhus-förvaltningen,
att det nu dertill anvista anslag må finnas till-
räckligt. Den 8 Augusti 1829.

N:o 216.

Utlåtande, i anledning af verkställd gransk-
ning af Redogörelsen öfver 2:ne till Amerika
och Medelhafvet företagne Krutförsäljnings-
expeditioner. (I.-A)

Jemlikt Utskottets yttrande i Betänkandet N:o 62, 3:dje
Punktens 1 §., får Utskottet nu meddela serkildt Ut-
låtande rörande den åren 1820 och 1822 till Amerika
och Medelhafvet verkställda export af Krut.

Sedan K. M:t, genom Nådig skrifvelse d. 12 Nov.
1816, uppdragit åt Presidenten i K. KrigsCollegio, att
besörja försäljningen af öfverflödigt Krut i Artilleri-
förråderne med rättighet för köparne att detsamma
exportera, vidtogs af dåvarande Presidenten, En af
Rikets Herrar, m. m. Hr Grefve Sandels nödiga åtgär-

der till ändamålets vinnande, hvarigenom äfven ersättning erhöles för omkring 800 Centner Krut; men enär sedermera under en längre tid, oaktadt förnyade i Tidningarne utfärdade Kungörelser och serskilda skriftvexlingar i ämnet, några speculanter icke anmälte sig att i handel härom ingå och Krutförråderne genom årliga Kruttillverkningen i den mån blifvit ökade, att vidare utrymme för Kruts uppläggande derstädes saknades, fann t. f. Presidenten i nämnde Collegio, numera StatsRådet m. m. Hr Grefve Löwenhjelm sig för-anlåten att hos K. M:t i underd. göra hemställan om utskeppning af ett större partie Krut till försäljning på utrikes ort, i anledning hvaraf K. M:t uti Nådig Skrifvelse d. 12 October 1820 anbefalte att ett handelsfartyg skulle befraktas och dermed afsändas 2000 Centner Krut under tillsyn af någon person, som i egen-skap af Supercarg åtföljde transporten och besörjde Krutförsäljningen. Till följd häraf blef Skeppet Nils Theodor, fördt af Skepparen Nylén, härtill befraktadt och Capitainen vid K. M:ts Flotta C. Tybell antogs till Expeditionens utförande. Så snart inlastningen försiggått verkställdes afresan härifrån i November månad samma år; och skulle, efter den Tybell meddelade instruction, resan först ställas till Corunna eller Cadiz samt, i händelse någon afsättning der ej kunde vinnas, fortsättas till S:t Barthelemy, der Krutet till försäljning borde aflastas.

Efter det vintern tillbringats i Norrige, dit Skeppet för motvindar måst inlöpa, skedde ankomsten till

Cadiz

Cadiz d. 29 Maj 1821, der Capitaine Tybell uppehölls till d. 1 Augusti samma år utan att något försök till Krutets föryttrande lyckats. På ön Madera, dit kosan sedan ställdes, blef 1766 Centner af Krutlasten afytttrade och togs, i brist af contant betalning, uti utbyte $200 \frac{1}{4}$ Pipor Maderavin hvarjemte 37 Centner försåldes emot 19 Piaster för Centnern. Med den intagne vinlasten och återstående 195 Centner Krut företogs resan till S:t Barthelemy, dit ankomsten skedde d. 11 October och der varorna upplössades. Då äfven derstädes svårighet förefanns till vinlastens realisering an-norlunda än genom varubyte, blefvo $108 \frac{1}{4}$ pipor Maderavin, hvaraf 12 likväl åtgingo till påfyllning, föryttrade mot 168 fat, 3 Terzer och 98 tunnor MascovadeSocker, 20 lådor Havannah-socker, 10 fat Marylands Tobaksblader och 13 pipor Rumm, hvilka varor jemte de återstående 92 piporna Maderavin hitfördes. Återstoden af Krutlasten, utgörande 195 Centner, aflemnades till Gouverneuren på S:t Barthelemy, för hvilken, jemlikt K. Brefvet d. 25 Januari 1823, bemälde Gouverneur komme att afgifva behörig redovisning.

Öfver de med denna Expedition förenade kostnader, beloppet af hvad som genom varuförsäljningen influtit samt utslaget på det hela, får Utskottet meddela följande ziffer-framställning, hemtad ur de Utskottet tillställde redogörelse-handlingar.

Af de utskeppade 2000 Centnerna Krut äro:

37 Centner försålde på ön Madera	
emot	R:dr 1,757: 24. -
2 d:o af Capitaine Tybell liquide-	
rade med	95: — -
1766 d:o utbytte emot 200 $\frac{1}{4}$ Pipor Mä-	
dera-vin, hvaraf en del blifvit	
åter förbytt mot Rumm, Socker,	
Tobaksblad och Risgryn, och	
hafva större delen af dessa varor,	
äfvensom återstående 92 pipor	
Madera-vin, enl. företedda quit-	
tencer, här blifvit försålde för	
ett sammanräknadt belopp af . .	91,378: 10. 9.
samt för på Barthelemy föräytt-	
rade 16 pipor Madera-vin och	
ett större partie Risgryn, m. m.	
influtit	9,026: 24. 4.
äfvensom till uppbyggande af ett	
Kruthus å nämnde ö, af Capi-	
taine Tybell utbetalts	4,486: 38. 8.
195 Centner, aflemnade till Gouver-	
neurens disposition; i afräkning	
å hvilket partie redan ingått . .	7,862: 34. 8.
hvarjemte såsom oredovist balan-	
ceras	777. — -

S:a 2000 Centner Krut — R:dr B:co 115,383: 36. 5.

Häriifrån afgå följande utgifter:

Det för Expeditionen begagnade fartygets	
inredning	955: 46. 1.
Transport	955: 46. 1.

Transport	955: 46. 1.
Assurance-Premier	8,394: 28. 4.
Fraktomkostnader för ut- och hemresan samt emellan de flera utländska hamnar, som blifvit besökta	17,759: 47. 6.
Sundsk tull för ut- och in- gåendet	1,987: 39. —
Tullumgälder för hit ankom- ne och här förtullade varor	17,932: 5. —
D:o d:o för å Barthelemy för- sålda varor, äfvensom kost- naden för en Kruthusbygg- nad 4,486: 38. 8, tillsam:s	7,337: 24. —
Capitaine Tybells dagtracta- mente samt provision af varuförsäljningen	6,583: 25. 10.
Åtskillige kostnader i de ut- ländske hamnarne, såsom Magazinshyra, Arbetsbiträ- den m. m. äfven som upp- köpet å S:t Barthelemy af åtskilliga varor för 5,655:	
10. 1. utgörande tillsam:s	9,326: 19. 7.
Auctions provision härstädes	1,978: 35. —
Hyror för Magazin här i Sta- den, m. m.	687: 24. —
samt några smärre ytterligare omkostnader	166: 11. 5.
	<hr/> 73,110: 17. 9.
hvadan behållningen utgör	42,273: 18. 8.

eller ett försäljningspris af 21 R:dr 6 sk. 7 r. för hvarje Centner Krut.

Af berörde behållning . . . . . 42,273: 18. 8.
 hafva ingått till K. KrigsCollegii Cassa . . 36,659: 13. —
 ännu oredovist . . . . . 1,127: 15. —
 samt fordran hos ColonialCassan för Krut-

husbyggnaden på Barthelemy . . . . . 4,486: 38. 8.
 42,273: 18. 8.

Hvad åter angår den år 1822 till förbyttring i någon af Medelhafvets hamnar för Statens räkning verkställda Krut-expedition, så har Utskottet derom inhemtat följande förhållande:

I början af år 1822 gjordes af Grosshandlaren J. P. Wallén det anbud, att, till utförsel ur Riket, från Kronans förråder upphandla ett partie af 1500 Centner Bergs- och Stycke-krut samt en del fint Defensionskrut på följande villkor: att för hvarje Centner skulle erläggas 20 R:dr B:co med betalningstid till årets slut emot vederhäftig borgen: att, som förrberörde quantum Krut ej vore tillräckligt för en skeppslast, Kronan med samma exportlägenhet skulle aflasta 1000 Centner Krut, hvilka Wallén hade att, jemte det af honom upphandlade quantum, till högsta möjliga pris för Kronans räkning försälja, emot ett arvode af 4 procent af försäljningssumman, i fall denna, efter afdrag af fragt, assurance och öfriga omkostnader, icke uppginge till 30 R:dr per Centner, men att 25 procent måtte honom beviljas å så stor del af den behållna summan, som möjligen komme att öfverskjuta 30 R:dr per Centner. Och hemställde K. KrigsCollegium, vid anmä-

landet af detta anbud, det K. M:t, för att uppmuntra detta första privata försök med ifrågavarande handelsgren, tacktes för denna gång så väl bevilja den betydliga nedsättningen i Krutets allmänt fastställda värde, hvilken af Grosshandlaren Wallén sålunda blifvit be-tingad, som ock tillåta att Kronan deltog uti den utgående Expeditionen med 1000 Centner uppå de dervid föreslagne vilkor. —

Efter öfvervägande af hvad härvid förekom och som de befintliga förrådsbyggnaderne voro otillräckliga att innehålla de Krutpartier som årligen inlefsvererades och nya förråd således med betydlig kostnad måste byggas, så framt icke Krutbehållningarne från de äldre åren, som dessutom genom längre tids qvarliggan- de i Kruthusen äfventyrade försämring, kunde till ut-rikes orter försäljas, fann K. M:t, jemlikt Dess till KrigsCollegium aflåtna Nådiga skrifvelse d. 23 April 1822, godt gilla hvad Collegium underdånigst hemställt och föreslagit.

Sedan Wallén med denna Krutlast härifrån afgått till Marseille, utan att hvarken derstädes eller i när-belägna hamnar finna köpare till Krutet, fortsattes resan till Alexandria, der icke eller någon afsättning kunde vinnas och hvarest, i anseende till Skepparens inträffade dödsfall, Wallén en längre tid uppehölls, innan afresan derifrån till ön Zante kunde företagas och hvilket skedde i förmodan att Engelska Authori- teter derstädes skulle tillhandla sig Krutet. Men då denna speculation äfven misslyckades och anledning förekom, att Turkiska Staterna voro i behof af denna

vara, ställdes resan till Smirna, hvarest Skepparen klarerades och hela Krutpartiet 2,500 Centner upplades samt erbjöds till försäljning åt Turkiska Regeringen, men hvilken rent af vägrade att i någon handel derom ingå. Oaktadt på flera håll, efter Walléns uppgifter, gjorda ansträngningar till befrämjande af Kru-tets föryttring, hvaruti han äfven, på begäran, härifrån i Ministeriel väg biträdde, förspordes deraf likväl ingen framgång tills omsider vid början af år 1825 tillfälle yppades att med betingad fraktlägenhet till Tripolis afsända 1085 Centner, som Paschan derstädes emottog emot tvänne, till betalningens godtgörande härföre uthändigade anvisningar, den ena å 2061 Qvintaler 27 Rotuli ull, att ett år derefter eller i Maj månad 1826 af Paschans Ståthållare i Bengazi och Derna hållas Wallén tillhanda och den andra på 8000 Pesos Duros till godtgörande af Sveriges och Norriges Freds-afgift för år 1828.

Vidare har inhemtats, att Wallén företagit flera resor till Bengazi utan att han hvarken kunnat utbetkomma Ullpartiet eller i brist deraf, honom sedermera gifven anvisning å annan vara, hvaremot den senare af förstnämnde anvisningar, sedan Wallen derpå innehållit $544\frac{1}{4}$ Pesos Duros, med $7,455\frac{3}{4}$ Pesos Duros genom K. ConvoyCommissariatet blifvit godtgjord och deraf Kronan för sin andel i denna expedition erhållit 9,200 R:dr 2 sk. 8 r. som den 5 Maj förlidet år till K. KrigsCollegii Artilleri-Departements Cassa blifvit inbetaladt.

Förhållandet i öfrigt med denna Krut-expedition, så vidt det, utan slutliquid med Wallén och Interessenterne i företaget kan utrönas, har funnits vara:

att 23 Centner fuktigt Krut genom Wallén försålts emot 1955 Turkiska Piaster, för hvilka han bör redovisa;

att 450 Centner, utgörande ena Bolagsmannens andel, af honom till egen disposition aftagits, men dock med samma sjölägenhet afskeppats;

att 1085 Centner blifvit, på sätt nämnt är, afyttrade till Paschan i Tripolis, samt

942 Centner qvarlemnade i Smirna och derstädes genom Handelshuset Lenneji försålda, men för hvilka liquid ännu ej ingått.

Sia 2500 Centner.

Utom redan uppräknade 9,200 R:dr 2 sk. 8 r:st. har, för ifrågavarande Krut-expedition, tillslutit Kronan den betingade betalningen för det åt de private Interessenterne försålde 1500 Centner Krut à 20 R:dr per Centner, med tillsammans 30,000 R:dr och, enligt uppgjord beräkning, utgör den hittills influtna ersättningssumman, fördelad på hela den utlemnade Krut-quantiteten 15 R:dr 32 sk. $7\frac{2}{3}$ r. per Centner, hvar-till än vidare, enligt meddelad uppgift, skulle komma hvad ej mindre Wallén med biträde af Svenske Consulen i Tripolis kan förmå Paschan godtgöra på den ännu icke honorerade anvisningen, i hvilket afseende Wallén uppehåller sig derstädes, än den behållning, som efter slutliquid med nämnde Handelshus blifver att påräkna för det i Smirna försålda Krutpartiet. —

Resultatet af dessa 2:ne för Kronans räkning verkställda exportföretag har visat sig vara, att till Kronans Cassa inlutit för de till Amerika afskeppade 2000 Centner Krut 21 R:dr 6 sk. 7 r. per Centner och för de med Grosshandlaren Wallén afsände 1000 Centner omkring 9 R:dr för Centnern; och lärer någon betydligare inkomst af denna senare försäljnings-expedition icke vara att förvänta.

Då man nu jemför denna Kronans behållning med det pris, som vid försäljning af Krut inom Riket varit bestämdt, neml. 30 R:dr för Handgevärs-krut och 28 R:dr för Stycke- och Bergs-krut för Centnern samt tillika tager i betraktande de svårigheter som äro förenade med handelsföretag för Kronans räkning och hvarigenom, i närvarande fall, en till bestämdt belopp påräknad StatsVerkets inkomsttitel skulle kunna undergå betydlig förminskning, instämmer Utskottet i den af senast församlade Revisorer härom yttrade mening, att Krutförsäljningen utom landet må helt och hållet öfverlemnas till den enskilda speculationen och deremot priset å denna vara vid inrikes försäljning, till uppmuntran för handeln och näringarne, i den mån K. M:t finner nödigt, nedsättas.

Och torde, i händelse R. St:r gilla denna åsigt, underd. skrifvelse i ämnet till K. M:t aflåtas.

N:o 217.

Utlåtande öfver Herr *A. Zethelii* Memorial, angående föreslagen afskrifning af Bruksidkaren *S. Owens* skuld till ManufacturDiscont-Fonden, samt om ett ytterligare låne-understöd för honom af Allmänna medel å 50,000 R:dr B:co.

Uti ett till Vållofl. BorgareStåndet ingifvet, och till StatsUtskottets utlåtande remitteradt Memorial, har Herr *A. Zethelius* anfört, att Bruksidkaren här i staden *Samuel Owen*, hvilken genom framlidne Presidenten m. m. *Friherre Edelcrantz's* försorg blifvit för längre tid tillbaka från England hit till Riket inkallad, och altsedan år 1809 på egen hand och för egen räkning drifvit den JernManufactur-rörelse, han ännu härstädes idkade, genom oafbruten arbetsamhet och ihärdighet, och i början äfven utan publikt understöd, lyckats att bringa sine tillverkningar till den grad af godhet och duglighet, att de uthärda jemförelsen med hvilka utländska fabrikater som helst, samt att *Owen* vid denna dess i stor scala drifna Jernförädlingsfabrik äfven beredt fäderneslandet den stora vinst, att ett betydligt antal af honom tilldanade skicklige konstnärer, Verkmästare och arbetare voro sysselsatte vid de största Bruk, JernManufacturier och andre Inrättningar i Riket; men då *Owen* likväl förmedelst sine vidsträckta speculationer till ett planmässigt utvidgande af sin nyttiga rörelse varit tvungen åsamka sig en högst betyd-

lig privat skuld, hvilken ökats genom svåra förluster, och deribland hufvudsakligen den af Ångfartyget Josephine, som förledit år genom vådeld, för honom totalt förlorades, hvarigenom Owen bevisligen gått i mistning af minst 30,000 R:dr Banco; samt han icke ägde förmåga att i bestämd ordning återgälda de 32,000 R:dr, hvarföre han efter inbetalning inom sistl. års slut af 5000 R:dr B:co för närvarande i Manufactur-Discont-Fonden häftade, såvida icke hans ställning derigenom skulle helt och hållet rubbas, och ifrån hans fabriksdrift ryckas de summor, som för dess uppehållande på stället böra användas, har Herr Zethelius hemställt, om icke R. St:r, i betraktande af den nytta Bruksidkaren Owen här i landet åstadkommit, skulle vilja utaf ofvannämnde 32,000 R:dr göra ett offer åt konstfliten och patriotismen samt tillåta deras afskrifvande ur ManufacturDiscontens räkenskaper.

I sammanhang härmed, och då Bruksidkaren Owen önskade att genom en ökad verksamhet kunna åstadkomma ökad gagn åt det allmänna, samt uppdrifva sin Jernförädlings-fabrik till den höjd, att den i alla afseenden skulle kunna täfla med de Engelska och göra införandet i Riket af Engelska Manufactur-arbeten ännu mera öfverflödigt; men sådant omöjligen låte sig göra, utan något större och kraftigare understöd af Staten, har Motionären anmält Owens anhållan, att honom af R. H. St:r måtte beviljas ett lån utaf publique medel af 50,000 R:dr B:co, emot Tre procent årlig ränta; för hvilket nya lån han erbjöde sig, att sätta fullgiltig säkerhet såväl uti sine ägande Trenne Ång-

fartyg, som uti de dyrbara Machinerier, Instrumenter och Inventarier han ägde ograverade; ämnande Owen, att genom detta nya understöd, dels fullkomna ett Valsverk för omarbetande af gammalt skrotjern, som vanligen till utlänningen för en ringa penning försålles, men som Owen ansåge högst tjenligt, att, till Stångjern förvandladt, användas till åtskillige behof, dels på eget förlag bygga åtminstone ett nytt Ångfartyg hvarje år, hvilket, till utlänningen försåldt, skulle inbringa en högst betydlig vinst. Och har Motionären ansett sig böra understödja Bruksidkaren Owens ifrågavarande anhållan, under yttrad öfvertygelse, att derigenom skulle nya fördelar tillskyndas fosterländske Näringarne, vida öfverstigande den högsta ränta, Staten på ett utborgadt Capital någonsin kunde beräkna; hvarjemte Motionären sluteligen bifogat ett af framlidne Presidenten m. m. Friherre Edelerantz redan år 1817 till K. M:t i underd. afgifvet yttrande om Owen, hans konstskicklighet, idoghet och oafbrutna arbetsflit. —

Enär, hvad angår den begärde afskrifningen af Bruksidkaren Owens ofvannämnde skuld till ManufakturDiscont-Fonden; någon afskrifning af nämnde Fonds fordringar icke får äga rum i annan ordning och under andra villkor, än dem K. M:t och R. St:r fastställt, och hvilka i K. Brefvet af den 1 October 1817 finnas i Nåder bestämde, samt vidkommande det sökte ytterligare låneunderstödet för bemalte Bruksidkare af 50,000 R:dr, hvarken den till förlagslån af ManufakturDiscont-Fonden afsatte summa dertill för närvaran-

de lemna någon tillgång, eller Utskottet känner några andra medel att i berörde afseende föreslå, kan Utskottet icke tillstyrka bifall till den af Hr Zethelius i desse delar gjorde hemställan. Då likväl icke kunnat undfalla Utskottets uppmärksamhet den mångåriga verksamhet och den utmärakta skicklighet Bruksidkaren Owen använt till Svenska Jern-manufacturens upphjelpande och fullkomnande, och hvarigenom det lyckats honom att bringa denna näringsgren till en här förut okänd höjd, har Utskottet, med fästadt afseende jemväl å den stora förlust Owen, på sätt ofvanberördt är, lidit genom Ångfartyget Josephinas förstörande genom vådeld, ansett det vara billigt och önskligt, om honom kunde beredas någon lättnad i afseende på återbetalningen af dess i ManufacturDisconten erhållne lån, helst i händelse desamma skulle på en gång inbetalas, sådant sannolikt skulle hafva ett ganska menligt inflytande på hans vidsträckta rörelse. Och Utskottet får på sådan grund tillstyrka R. H. Str:

att hos K. M:t i underd. hemställa, det Bruksidkaren Owen, under vilkor af fortfarande säkerhet för ifrågavarande lån samt af Jernförädlings-Fabrikens underhållande i behörigt skick, måtte i Näder förunnas den lindring i återbetalningen af samma lån, som K. M:t finner öfrige förhållanden kunna medgifva. —

Och som derjemte Bruksidkaren Owen, hvilken för mer än 20 år sedan, genom Regeringens åtgärd hit till Riket inkorn, och härstädes använt den verksamaste delen af sin lefnad, till stort gagu för det all-

männa, men till föga enskild fördel, synes vara förtjent af något understöd, för att vid en tilltagande ålder och genom oafbrutna mödor ådragen sjuklighet, se sig för sina återstående dagar tryggad mot behofvet, anser Utskottet, under öfvertygelse, att sällan någon penninge-uppoffring å det allmännas sida varit till ett mera ädelt ändamål använd, sig böra tillstyrka:

det R. St:r måga bifalla, att Bruksidkaren Owen får å Allmänna Indragnings Staten under den särskildta Titeln: Beneficier och Benådningar, uppföras, till åtnjutande under sin lifstid af en årlig gratification af 2000 R:dr B:co, samt att till K. M:t underd. anhållan jemväl härom frambäres.

Reservation:

Emot Utskottets tillstyrkande af en årlig Gratification åt Bruksidkaren Owen, har Hr *Prosten Östberg* reserverat sig, under yttrande att, då man öfverlemn timer till K. M:t att bevilja Owen anstånd med återbetalningen af dess skuld till ManufacturDiscont-Fonden, tillbörligt afseende redan derigenom blifvit lemnadt åt hans verksamhet och förtjenster och att det till näst sammankommande R. St:r borde öfverlemn timer att vidtaga beslut, huruvida den belägenhet hvari han då kan sig befinna, förtjenar att af R. St:r serskilt behjertas.

1871
The first of these is the
fact that the number of
cases of smallpox has
increased in the last
few years. This is due
to the fact that the
disease is more easily
communicated than
formerly. It is also
more fatal. The
mortality rate is now
about 30 per cent.
The second of these
facts is that the
disease is more
common in the
tropics than in the
temperate zones. This
is due to the fact
that the climate is
more favorable to
the spread of the
disease. The third
fact is that the
disease is more
common in the
poor than in the
rich. This is due to
the fact that the
poor are more
likely to live in
crowded and
unsanitary
conditions.

The third of these
facts is that the
disease is more
common in the
poor than in the
rich. This is due to
the fact that the
poor are more
likely to live in
crowded and
unsanitary
conditions. The fourth
fact is that the
disease is more
common in the
tropics than in the
temperate zones. This
is due to the fact
that the climate is
more favorable to
the spread of the
disease. The fifth
fact is that the
disease is more
common in the
poor than in the
rich. This is due to
the fact that the
poor are more
likely to live in
crowded and
unsanitary
conditions.

N:o 218.

Utlåtande i anledning af gjorde anmärkningar vid Utskottets, under N:o 101, den 8 sistl. April afgifne Betänkande, ang:de försäljningen af 5 st. Kronan tillhörige Krigsskepp och redogörelse för derföre influtne medel.

(I.-A.)

Från R. o. A. samt Präste- och Bonde-Stånden har förenämnde Betänkande blifvit till Utskottet återremitteradt, i förening med de talrika anmärkningar dervid framställt, dels såsom anledningar till återremiss, dels ock, inom sistnämnde RiksStånd, till upplysning om hvad Ståndet åsyftat genom denna, utan föregående discussion beslutade, åtgärd.

Vid genomgående af dessa återremiss-handlingar har Utskottet funnit det vara yrkadt af en Ledamot inom Ridd. o. A., att till besvarande måtte upptagas hvarje dess anmärkning; emedan det vore på sådant sätt, enligt grundlagarne, som den enskildte Stånds-Ledamotens röst kunde och fick väcka andra Stånds uppmärksamhet, och således i sin mohn bidrage till rättelse uti de ofullständiga eller vrängda Betänkanden Ståndens Plena stundom af vederbörande Utskott fingo emottaga. —

Med anledning häraf hade Utskottet visserligen desto heldre önskat, att kunna serskildt upptaga hvarje StåndsLedamots afgifne yttrande, som Utskottet är

förvissadt, att sådant, för framtiden, skulle, åtminstone i någon mån, afhålla från andragande af ogrundade eller förhastade anmärkningar vid bedömande af Utskottens arbeten; Men då en sådan skyldighet ingalunda i Grundlagarne är Utskotten ålagd, angelägnare göromål upptaga Stats-Utskottets tid och de ifrågavarande anmärkningarne till stor del skiljas ifrån hvarandra endast uti form och ordalag, har Utskottet ansett sig ej allenast kunna, utan ock, till undvikande af en tröttande vidlyftighet, böra inskränka sig till ett hufvudsakeligt besvarande af samma anmärkningar, hvilka Utskottet, till följd häraf, noggrannt med hvarandra jemfört och i möjligaste måtto sökt till ett helt ordna.

Utskottet vill nu i första rummet till pröfning upptaga och med synnerlig uppmärksamhet följa de anmärkningar, som afse Utskottets beräkningar af Statens från Skeppshandeln och dess återgång härleddes förluster, eller förment underlåten noggranhet i detta hänseende.

Till anmärkningar af denna class höra förnämligast följande:

1:o Att Utskottet skall bortblandat förlusterne å sednare handeln, genom sammanförande, uti den uppställda räkningen, af förra och sednare handeln under ett gemensamt resultat;

2:o Att det bordt observeras, om beräkningen af Skeppens och effecternes värde upptagit allt hvad de verkligen kostade Staten i Constructions-Statens och Warf-Statens aflöning, Båtsmanshållet, allm. byggnad-

dernes och dockornes underhåll, ekeskogens rätta värde på KronoSkatte-jorden, Kronoskjutskostnaderne för effecters transporterande m. m.; huru man vid handeln med det ena "Judehuset" undantagit Örlogsskeppets undra batterie efter ett värde af 25,000 R:dr, men genast försåldt detsamma, jemte 300 Gentner Krut, till ett annat "Judiskt Handelshus" för lika pris, hvarigenom Krutets värde eller 7,800 R:dr för Staten förlorats, och att man, vid förslagets uppgörande till prisets bestämmande, upptagit klargörningskostnaden till blott 1,370 R:dr för de 2:ne Skeppen, då den likväl sedermera visat sig uppgå till 1,600 R:dr B:co, oberäknadt utbetalningen af 25,000 R:dr för jern-ankartåg från England.

3:o Att Utskottet för godt antagit det förhållande, som visat sig i StatsContoirets afgifne redogörelse, ehuru detsamma icke öfverensstämde, hvarken med den till 1827 års StatsRevision öfverlemnade i K. Räntekammaren upprättade räkning, eller med de värderingsinstrument, som finnas åberopade i Utskottets Betänkande pag. 57—61; att enligt K. Räntekammarens räkning hade influtit för de försålde Fartygen 258,937 R:dr 24 sk. Hamb. B:co utgörande efter Cours 664,531 R:dr 12 sk.; hvaremot StatsContorets redogörelse uppgaf denna summa till 677,111 R:dr 3 sk. 3 rst., hvilken skillnad skulle uppkommit genom en vinst på vexelförsäljning, som ej borde kunna äga rum sedan medlen blifvit i Räntekammaren insatte och redoviste; att enligt värderingarne upptogos Skeppet Tapperheten och Fregatten af Chapman med fulla utredningar, inbegripne de in-

ventariepersedlar, som fordras för en Expedition utöfver Nordsjön, till R:dr B:co 488,664. 1 sk. 2 r:st., då deremot StatsContorets redogörelse, åberopad pag. 92, upptoge värdet till 472,437 R:dr 24 sk. eller 16,226 R. 25 sk. 2 r. mindre; att om man jemförde RänteKammarens uppgift af Köpeskillingen 664,531 R:dr 12 sk. med det åsatta Fartygens värde, 488,664 R. 1 sk. 2 r., uppkomme ett öfverskott af 175,867 R. 10 sk. 10 r.; men att Utskottet uppgifvit vinsten utöfver värdet till 204,673 R. 27 sk. 3 r., hvilka omständigheter, ehuru af underordnad vigt, borde upplysas och förklaras.

4:o Att Utskottet uti calculen öfver de från första handeln influtne medel ifrån bruttoinkomsten af 677,111 R. icke affört utrustningskostnaden, som sidan 69 vore upptagen till 20,750 R:dr; hvarigenom nettobehållningen på handeln blef 656,361 R:dr.

5:o Att undersökas bordt, huruvida ej de dryga anslagen å behållna Köpesumman, hvilka uppräknas i Utskottets Betänkande pag. 69, tillika på ett eller annat sätt utgått af årsanslagen under 10:de HufvudTiteln.

6:o Att det ej bordt undfalla Utskottets uppmärksamhet, huruledes, då öfverskottet å försäljningssumman mot värdet af ett äldre Skepp och en Fregatt upptoges till 204,673: 27. 3., skulle, efter samma beräkning, öfverskottet vid försäljningen af ett nytt skepp och 2:ne Fregatter endast hafva utgjort 109,967: 34. 3.

7:o Att från ingen synpunct det kunde försvaras, att Utskottet, vid uppgifvandets af den till Hrr Michaelsson & Benedicks lemnade oerhörda ersättning af 494,881 R:dr, icke ingått i den ringaste uppgift rö-

rande detaille-förhållanderne deraf; att Utskottet icke borde föreställa sig, att de skattskyldige behandlade en half, genom Styrelse-åtgärd förstörd, Million, med samma likgiltighet som Utskottet; att Utskottet måtte göra afseende å Folkets lindrige anspråk, att åtminstone få veta hvarpå ersättningsbeloppet sig grundar, och mera dylikt.

8:o Att Utskottet från förlusten å Skeppshandeln afräknat 93,113 R:dr, såsom utgörande ersättning af Flottan för Effecter hörande till de 3:ne Skeppen.

9:o Att det vore alldeles grundfalskt att Flottan blifvit godtgjord för Skeppet *Tapperheten* och Fregatten af *Chapman* med endast 472,437 R:dr eller deras värderingspris, då likväl för nybyggandet af 2:ne sådane skepp skulle, enligt kostnadsförslaget, om det antoges för tillförlitligt uppgjort, erfordras 610,000 R:dr B:co; efter hvilken åsigt en Ledamot funnit, att som ren penningevinst å den första handeln ej kunde antagas mer än 67,000 R:dr; en annan Ledamot uppgjort återstoden å den första Köpeskillingsens netto-behållning till endast 46,361 R:dr med tillägg: "att härmed den minsta förlusten å sednare handeln af 516,200 R:dr möjligen skulle kunna betäckas; men att häraf åter uppkomme en ren synbar Statsförlust af 469,839 R:dr i stället för den förlust, Utskottet utfört med endast den summa af 211,515 R:dr, hvilken blifvit af mindre Creditivet lyftad, och för hvilken summa Utskottet tillstyrkt afskrifning" en tredje Ledamot åter yttrat, "att då Utskottet komme till den slutsatts, att förlusten af den återgångne Skeppshandeln uppgår

"till endast 211,515 R:dr 2 sk., Utskottet vunne denna
 "nedsättning genom afräkning af den vinst å de först
 "försålde skeppen Tapperheten och af Chapman, som
 "utöfver deras värdering influtit, med 204,673 R:dr 27
 "sk. 3 r:st., utan att Utskottet besinnat, att detta öf-
 "verskott till det minsta fordrades, för att, jemte vär-
 "deringssumman, uti de försålde skeppens ställe, åter
 "förskaffa Staten 2:ne uti dess försvarsstyrka beräknade
 "skepp; att när nu detta öfverskott, hvarigenom de
 "nya skeppen skulle åstadkommas, blifvit genom den
 "sednare skeppshandelns återgång, utan all nytta, för
 "för Riket förstördt, vore det klart att Svenska Folket
 "nödvändigt måste, oberäknadt förlusten af ofvannäm-
 "nde 211,515 R:dr, komma att belastas med en ökad
 "skatt af 204,673 R:dr 27 sk. 3 r., innan Flottan kun-
 "de återkomma till den styrka i skepp, som den före
 "handeln egde, då nemligen endast första skeppshan-
 "deln tages i betragtande" men att "om förhållandet
 "uppställdes på ett måhända *ensfaldigare*, dock icke
 "desto mindre tydligt sätt, så funne man, att försälj-
 "ningssumman för de först försålde 2:ne skeppen Tap-
 "perheten och af Chapman inbringat 677,111: 3. 3.
 "och för de 3:ne sednare . . . . . 922,562: 24. -
 1,599,673: 27. 3.

"att vid den sednare skeppshandelns
 "återgång återgäldades Köpeskillingen
 "efter dåvarande Cours

med . . . . . 918,812: 24. -

"och ersättningsbeloppet

Transport 918,812: 24. - 1,599,673: 27. 3.

Transport 918,812: 24. - 1,599,673: 27. 3.

"till köparen jemte öfrige

"kostnader med tillhopa 516,201: 5. - 1,435,013: 29. -

"hvarigenom således återstode . . . 164,659: 46. 3.

"såsom ersättning till Staten i och för 2:ne ur Örlogs-

"flottan försålde i fullt brukbart skick varande Krigs-

"skepp, med allt tillbehör och utredning af alla slag;'

samt en fjerde Ledamot åter förklarar, det icke kunna

anses för någon vinst, att 2:ne skepp blifvit betalte

med 204,673 R:dr 27 sk. 3 r. mera än hvartill de blif-

vit värderade, "emedan vinsten tillhörde StatsCassan

"och värderingen borde blifva på deras ansvar, som

"icke bättre förrättat densamma."

10:o Att om Calculen riktigt uppgjordes syntes de
summor som borde StatsVerket godtgöras bestå i föl-
jande poster, nemligen:

hela förlusten genom de 3:ne Fartygens

återgång . . . . . 416,357: 21. 9.

återstående Köpeskillning för Tapperhe-

ten 9000 R:dr Hamb. B:co enligt cours 24,000. — -

Dito för Fregatten af Chapman £ St.

1000 . . . . . 11,583: 16. 3.

Summa 451,930: 38. -

11:o Att en afskrifning af de å mindre Creditivet
lyftade 211,515 R:dr, vore ett så besynnerligt project
att det icke kunde af någon förnuftig menniska gillas
och godkännas; att det innebure en decharge, som
gjorde hela den handläggning öfverflödig, som Utskot-
tet nedan öfverlemnar till ConstitutionsUtskottet; att

det varit mera förenligt med rättvisa emot den skattdragande allmänheten att denna summa afkortats på de blifvande anslagen till 10:de Titeln, än att de skulle afskrifvas, och derigenom blifva i sjelfva verket en sjelftagen tillökning på 10:de HufvudTiteln, hvilket 30 §. RiksdagsOrdningen uti tydeliga ordalag förebyggde.

Hvad beträffar den uti första puncten gjorda anmärkning, att förlusten å sednare handeln skulle blifvit af Utskottet bortblandad, genom sammanförande af förra och sednare handeln under ett gemensamt resultat, så när hvar och en, som å den af Utskottet uppställde räkning, intagen pag. 91—94 i det afgifne Betänkandet, vill fästa någon uppmärksamhet, måste finna att resultaten af dessa båda Handelstransactioner redan äro bestämdt och tydligt till siffran åtskiljda, nödgas Utskottet lemna denna anmärkning, såsom ogrundad, utan vidare afscende.

Med anledning af den i andra puncten framställda vidsträckta, och snart sagdt obegränsade fordran, att af Utskottet måtte utrönas, i hvad mån Constructis- och Varfs-Staternes aflöning, Båtsmanshållet, Allm. Byggnadernas och Dockornes underhåll, Ekeskogens rätta värde på KronoSkatte-jorden, Kronoskjuts-kostnaderne för effecters transporterande, m. m. ingått i beräkningen af skeppens och effecternes värde, hvilket allt påkallar vidlyftigare undersökningar samt mångfaldiga närmare upplysningar, än som ligga inom Utskottets befattning, eller möjligheten af dess tillgöran-

de, får Utskottet endast erindra, att samma värderingar blifvit upprättade af vederbörande Flottans Embets- och Tjenstemän, hvilka, hvar i sin detaille, måste äga rikare sakkännedom härutinnan, än man af Utskottet kan förvänta, och som, i händelse af någon dervid begången uraktlåtenhet, väl stå i Tjenstemanna-ansvar derför, men icke af Utskottet för sådant deras fel kunna till åtal anmälas. — Då enligt det med Handels- huset Michaelsson & Benedicks om Skeppet *Tapperheten* afslutade Contract, den 18 Martii 1825, värdet af ej mindre batteriets Canoner, än dertill hörande kulor, Artillerie-Attiraille och erforderligt Krut, blifvit upptagne till den summa af 25,000 R:dr, för hvilken batteriet i detta skick sedermera till Handelshuset Philip blifvit försåldt, hvarom ock pag. 36 i Rev.-Berättelsen lemna upplysning, finner Utskottet, att de 7800 R:dr, hvartill Krutet serskilt, vid sednare försäljningen, upptagits, ej kunna betraktas såsom för Staten förlorade. — Utskottet får äfven fästa uppmärksamheten derå, att värderings-instrumenter (pag. 58—60) utom *klargörningskostnaden* 1,370 R:dr, upptaga på samma ställe utrednings- och upptacklings-kostnaderne till ej mindre än 33,105 R:dr B:co, vid hvilket förhållande förstnämnde uppgift visserligen icke kan anses motsagd deraf, att uti K. M:ts Nådiga skrifvelse till Dess och Rikets StatsContor, den 14 Junii 1825, (pag. 67) upptages en summa af *sammanlagdt* 16,000 R:dr för desse 2:ne Fartygs *utrednings-, upptacklings- och klargörningskostnader;* och hvad åter angår de 25,000 R:dr hvilka, förmodeligen till följd af ett hastigare påseende af de

uti berörde Nådiga skrifvelse intagne förslager, blifvit anmärkte, såsom använde till anskaffande af jern-an-kartåg från England, får Utskottet endast hänvisa till slutet af samma Nådiga skrifvelse, *eller näst efterföljande pag. 69*, hvaraf upplyses, att K. M:t icke funnit för godt att förslagen i denna del godkänna.

Den uti 3:dje Puncten upptagne anmärkning, framställd af en Ledamot inom R. o. A., Grefve Horn, Claes, innebär väl förklarandet, att de deruti antydde förhållanden voro af underordnad vigt, men synes dock Utskottet i desto högre grad förtjent af uppmärksamhet och ett noggrant utredande, som densamma, bland de många mot Betänkandet gjorde anmärkningar, utmärker sig, till visse delar, genom sanning i omdömet och i det hela genom lugn i framställningen.

Hvad sålunda först angår den uti berörde anmärkningspunct omnämnde skillnad emellan det försäljningsbelopp, R:dr 677,111: 3. 3. för Skeppet Tapperheten och Fregatten af Chapman, som StatsContoirets Redogörelse omförmäler och den af K. Räntekammaren till R. St:rs Revisorer år 1827 uppgifne summa R:dr 664,531: 12. — eller R:dr 12579: 39. 3. mindre än förstnämnde belopp, får Utskottet, med lemnad upplysning, att Köpeskillingsbeloppen ej annorlunda än i vexlar varit uti K. Räntekammaren deponerade, tillkännagifva att samma skillnad härleder sig dels från det högre belopp R:dr Hamb. B:co 84,604 8 sk. hvartill de 19,000 £ Sterl. för Fregatten af Chapman blifvit successivt i September månad bortnegotierade emot hvad K. Räntekammarens Räkning

under d. 11 nästförutgångne Junii calculationsvis upptager med 81,937: 24., hvilket öfverskjutande belopp R:dr Hamb. B:co 2,666: 32. à 123 sk.

utgör . . . . . Sv. B:co 6,833: 16. —

dels ock från den högre cours, hvartill

samtelige vexlarne här blifvit realiserade,

än som K. RänteKammaren dem primitivt

calculerat, hvilken cours-difference upp-

går till . . . . . 5,746: 23. 3.

12,579: 39. 3.

Beträffande dernäst den uti samma punct anmärkte skillnad af R:dr 16,225: 25. 2., emellan den summa R:dr 488,664: 1. 2. hvartill Skeppet *Tapperheten* och Fregatten af *Chapman*, fullt utredde, med alla inventarier, blifvit upptagne uti de upprättade värderings-instrumenten, jemförde med den af Commendeur-Capitainen Trygger afgifne serskildte ProMemoria (pag. 57—61 i det afgifne Betänkandet) och den ersättning R:dr 472,437: 24. hvilken uti General-Räkningen (pag. 92) utföres såsom Flottan lemnad, så enär vid granskning af värderings-instrumenten det finnes att uti det totala värde R:dr 483,096 som der blifvit berörde 2:ne fartyg åsatt, varit inbegripet krut till värde af 13,960 R:dr, men det befinnes, att vid utrustningen från flottans förråder till desse fartyg icke aflemnats krut till större quantitet, än för R:dr 3301: 24., har ock i förhållande härtill flottans ersättningsbelopp för krutet minskats med R:dr 10,658: 24. hvaremot återstående skillnaden 5,568 R:dr 1 sk. 2 r. eller upplupne värdet för de i den åberopade serskildte Promemoria uppförde inven-

tarietpersedlar för expedition utöfver Nordsjön rätteligen hade bordt flottan till godo beräknas; dervid likväl Utskottet anser sig böra nämna att värdet af desse persedlar för Fregatten af *Chapman* utgör icke R:dr 2,049: 37. 4., hvilken summa genom misstag kommit att i förra Betänkandet qvarstå, utan R:dr 1,954: 2. 9. som sålunda minskar Flottans ersättnings-anspråk i denna del från R:dr 5568: 1. 2. till R:dr 5,472: 14. 7.

Äfvensom Utskottet i fråga om berörde persedlar får upplysa att sedan Befälhafvande Amiralen i Carls-crona uti skrifvelse af den 24 Mars 1825 sig förfrågat, huru förhållas borde då Skeppet Tapperheten skulle aflemnas, i anseende till de olika qvantiteter som Inventarii- och Utrednings-Reglementer föreskrefvo för resor på närmare och aflägsnare farvatten, oaktadt lika tid, har Grefve Claes Cronstedt, i egen-skap af Konungens tjenstgörande GeneralAdjutant för Flottan, uti skrifvelse af den 31 i samma månad, af hvilken Utskottet, efter derom gjord anhållan, undfått afskrift, till svar meddelat: "att då enligt K. Brefvet af den 22 Mars *), skeppet vore tillämnadt att göra en Handels-Expedition till Ostindien, och det enligt samma K. Bref borde vara försedt med alla de inventarietpersedlar som Reglementen för hvarje uppbörd bestämma (med undantag af undra Batteriets Canoner och dertill hörande Artillerie-Attiraille, samt 3:ne månaders

---

*) Innefattar underrättelse om försäljningen och de uti Contractet af d. 18 Mars uppgjorde vilkor. (Jemf. pag. 55, 62 & 65 i förra Bet.)

utredning af alla slag, så torde Befälhafvande Amiralen till följe häraf finna, att Linieskeppet Tapperheten ”borde försees med inventarier och 3:ne månaders utredning enligt Reglementen för resor på aflägsnare farvatten.”

Hvad nu vidkommer den uti 3:dje rummet anmärkte skillnad emellan det öfverskott af 175,867: 10. 10. som enligt den af K. Räntekammaren uppgifne Köpeskilling 664,531 R:dr 12 sk., skulle uppstå, och det af Utskottet beräknade öfverskott 204,673 R:dr 27 sk. 3 r., så emedan köpeskillingen, vid vextlarnes realiserande, enligt hvad förut är vordet ådagalagdt, verkligen uppstigit till R:dr 677,111: 3. 3. eller R:dr 12,579: 39. 3. högre än det primitiva belopp K. Räntekammaren calculationsvis uppgifvit, följer ock att det med hänseende till förstnämnde Köpeskilling uppgjorde öfverskott af 175,867: 10. 10. måste ökas med desse 12,579: 39. 3. då öfverskottet blifver 188,447: 2. 1.

Att åter Utskottet i stället för sistberörde summa erhållit ett öfverskott af R:dr 204,673: 27. 3. härleder sig derifrån att uti den redogörelse de committerade afgifvit, som egt granskningen af Räkenskaperne sig anförtrodd och hvilken redogörelse Utskottet vid uppgörandet] af Handels resultat följt, har icke varit upptaget värdet af förenämnde för längre resor bestående inventarii-persedlar, eller värdet af det Krut som utöfver flottans förråder, vid utrustningen lemnats, hvarom upplysning nu mera vunnits af K. KrigsCollegii persedelböcker, der samma krut till centnertal igenfinnes utan upptaget försäljningspris:

Af hvilka nu utredde förhållanden den följd ver-
keligen uppstår att öfverskottet å förra handeln min-
skas från det af Utskottet förut beräknade öfver-
skott . . . . . 204,673: 27. 3.

med dels värdet af de å 3:dje stället Se-
gel från flottan, utan godtgörelse allem-
nade persedlar . . . . . 5,472: 14. 7.

dels ock det, utan åsatt vär-
de, från Kronans andre för-

råder lemnade Krut . . . . . 10,658: 24. — 16,130: 38. 7.

tillt endast . . . . . 188,447: 2. 1.

hvilken sistnämnde summa alltså blifver rätta öfver-
skottsbeloppet å första handeln, då densamma särskildt
i betraktande tages.

Till upplysning om det i 4:de punkten anmärkte
förhållande, att Utskottet uti calculen öfver de genom
första handeln influtne medel från Brutto-inkomsten
677,111 R:dr icke affört den utrustningskostnad som
sid. 69 vore upptagen till 20,750 R:dr, må tjena, att
å det ställe i Utskottets Betänkande (pag. 92) der den
för Skeppet Tapperheten och Fregatten af Chapman
influtne Köpeskilling finnes upptagen, har ock Utskot-
tet, å näst efterföljande rad, afdragit hela det flottan
för desse skepp godtgjorde belopp efter de under pag.
58 & 60 intagne värderingar, hvilka ganska tydligt
innefatta utrustnings- och klargörningskostnad för skep-
pet *Tapperheten* med . . . . . 21,058. — —
samt för Fregatten *af Chapman* med . . . 13,409. — —
34,477. — —

Transport 34,477. — —

som efter afdrag af det deruti inbegripne krutets värde, hvilket ej tillhörde flottans räkenskaper	13,960. — —
gör	20,517. — —
eller med en skillnad af blott	233. — —
det sid. 69 provisionelt anordnade utbe- talningsbeloppet	20,750. — —

Med afseende å innehållet af 5:te anmärknings-
puncten får Utskottet endast tillkännagifva att som ej
mindre de vanliga årsanslagen till flottan än ock den
för de 2:ne först försålde Fartygen influtne Köpeskil-
lingen blifvit *uti en och samma Hufvudbok* upptagne
och redovisade, har någon så beskaffad dubbel påfö-
ring, som i denna anmärkningspunct förutsättes, icke
kunnat äga rum.

Den uti 6:te puncten anmärkte omständighet, att
då öfverskottet å förra handeln uppgått till 204,673:
27. 3. skulle detsamma å sednare handeln endast haf-
va utgjort 109,967: 34. 3., vittnar väl om den förra
handelns större förmonlighet, men är icke af sådan
beskaffenhet, att densamma kunnat från Utskottets
sida leda till någon serskildt åtgärd.

I 7:de puncten är, såsom en synnerlig underlåten-
het å Utskottets sida, anmärkt, att Utskottet icke in-
gått i uppgift rörande detaille-förhållanderne af den
Michaelsson & Benedicks lemnade ersättning af 494,881
R:dr. — Då med detaille-förhållanderne ej lär kunna
förstås något annat än en specification å alla de af
Hrr Michaelson & Benedicks, vid handelns återgång,

fordrade ersättningar, emedan detta vore enda sättet att tillfredsställande kunna upplysa hvar på ersättningsbeloppet sig grundar, får Utskottet, till förklarande af den förmenta uraktlåtenheten anmäla, att Utskottet funnit afgifvandet af en dylik Specification både föga verkställbart och utan gagn för folket. — *Föga verkställbart* — enär ifrågavarande fordringsposter äro grundade på ej mindre än *Sexhundra Attatio* serskilde räkningar, till utskrifning och tryckning af hvilka, äfven med ökadt skrivvarebiträde, skulle åtminstone åtgått en tid af flere månader, om det ens under Riksdagen låtit sig göra. *För folket utan gagn* — ty antog man att desse ersättningar redan, genom gode männens utlåtande, voro, i laglig ordning, och sålunda med behörigt iakttagande af Statens rätt, till hufvudbeloppet bestämde, blef det alltid för de skattdragande likgiltigt att känna beskaffenheten af hvarje serskild post, som i detta ersättningsbelopp innefattades, och förklarades åter nämnde bemedlings åtgärd stridande emot de i Rikets allmänna lag gifne föreskrifter, tillhörde det den Rätt, under hvilkens pröfning målet i sådan händelse bordt hänskjutas, att bestämma huruvida eller i hvad ordning Staten vore berättigad till godtgörelse för hela detta belopp eller någre serskilte derunder inbegripne poster, utan att någon af R. Str på förhand företagen granskning af samma räkningar dervid fick eller kunde på det blifvande beslutet inverka.

Under desse åsikter, och som meddelandet af de, *i Folkets namn*, äskade specifique uppgifterne sålunda
endast

endast skulle förorsaka tidsutdrägt och för *Folket* ökade kostnader, har Utskottet ansett undvikandet af en sådan vidlyftighet mer öfverensstämmande med *Folkets* bästa och dess *verkelige* önskan, än bifallandet af de fordringar, anmärkaren i förberörde måtto framställt.

Skulle emellertid några af de enskilde Stånds-Representanterne önska och anse det för sig tillfyllestgörande, att af omförmälte räkningar erhålla den öfversigt som kan vinnas genom ersättningsposternas sammanfattande under några visse hufvudrubriker, får Utskottet hänvisa till den fördelning af utrustningskostnaderne, som härhos bifogas; (Bil. Litt. A.) Hvarvid Utskottet tillika vill nämna, att sedan omkostnaderne, vid den generela granskning, som (sid. 82) i Utskottets afgifne Betänkande omförmäles, blifvit, på sådant sätt, fördelade och räkningarne derefter öfverlemnats till speciel granskning af StatsCommissarien Westerstrand, Kamereraren Tavon och Commissarien Wallin, enligt hvad sidan 84 omförmäles, blefvo de vid sednare tillfället förekomne erinringar uppställda i följande hufvudmomenter neml.:

1:o Åtskilliga anmärkte missräkningar jemte upp-
buren Ristorno tillsammans R:dr 19,435: 33 sk. 7 r.

2:o Frågan huruvida åtskillige i och för Fartygens utrustning upphandlade persedlar, hvilka vid handels återgång ej voro till Carlskröna ankomne, utan å andra ställen upplagde, borde af K. M:t och Kronan, emot den yrkade betalningen, öfvertagas, eller ur räkningen, helt och hållet eller till vissa de-

utgå, hvilken fråga innefattade poster utgörande R:dr 36,463: 17. 3. och

3:o Anmärkningar af den beskaffenhet att afgöras borde, huruvida de ifrågasatte Posterne till ersättnings utgående af K. M:t och Kronan, enligt Contractet, rätteligen kunde hänföras, derunder upptagits

- a) utbetalningar till Herr Rudyerd 1000 £ och till Herr Cheyne 760 £ Sterling eller tills: 1,760 £ à 11 R:dr 18 sk. . . R:dr 20,020. — —
- b) en del af de till Herr Grefve von Rosen utbetalte medel . . . . . 24,484: 33. —
- c) arfvoden till åtskillige personer . . . . . 4,032: 45. 8.
- d) anmärkt nedsättning i Capit. Du Rees's arfvode 644. — —
- e) uppgifven brist i varor hos Handlanden Gyllen-sköld . . . . . 1,217: 32. —
- f) Provision å Assurance . 5,562: 18. —
- g) Provision å Ristorno af Assurancer . . . . . 5,562: 18. —
- h) Vexel-omkostnader . . . 9,896: 4. 4.
- i) ränta å köpeskillings afbetalningen . . . . . 4,689: 18. —

76,109: 25. —

eller sammanlagdt det belopp af R:dr 132,008: 27. 10. hvartill sid. 84 i det afgifne Betänkandet, de stridige posterne upptagas; hvarförutan de äskade specificatio-
nerne finnas uti Utskottet att tillgå, för dem af de

enskildte Stånds-Representanterne, hvilka kunna, för sin del, önska att derom taga närmare kännedom.

I anledning af den i 8:de Puncten gjorde anmärkning derom, att Utskottet från förlusten å Skeppshandeln afräknat 93,113 R:dr såsom ersättning af Flottan för effecter hörande till de 3:ne skeppen, får Utskottet åberopa innehållet af K. M:ts Nåd. Skrifvelser till Dess och Rikets StatsContor af d. 1 Junii 1825, d. 25 April 1827 och d. 27 Febr. sistl. år, införde under pag. 81, 89 och 90 uti det afgifne Betänkandet, hvaraf synes, att sedan K. M:t i Näder bifallit att Linieskeppet Försigtigheten samt Fregatterne Camilla och Euridice fingo vid K. M:ts Flotta i Carlskrona åter emottagas efter det inventering, besigtning och värdering, till utrönande af gjorde förbättringar och anskaffade inventarier m. m. å desamma först blifvit anställd, och derigenom med säkerhet utrönt uti hvilket högre värde de till Flottan återställdes, emot det, då desamma derifrån till Handelshuset Michaelsson & Benedicks aflevererades, har K. M:t, vid jemförelse af de upprättade värderingarne, förständigat förvaltningen af Sjöärenderne, att successive till StatsContoiret inbetala beloppet här af, med 93,113 R:dr 8 sk. 8 r:st. Vid sådant förhållande, och då af handlingarne inhemtas, ej mindre, att, enligt de från befälhafvande Amiralen i Carlskrona insände inventerings- och besigtningsinstrumenter, hvilka vid den speciela granskningen varit företedde och jemväl i StatsUtskottet äro att tillgå, men, i anseende till deras vidlyftighet, här ej kunna inlagas, de, till följd af K. M:ts ofvanberörde Nädiga

befallning till förrådet i Carlskrona inlefvade effecter, Proviant samt sjukhuspersedlar, uppgått till 79,189 R:dr 24 sk. 10 r:st., än ock, att de i Helsingör aflefvade och för Kronans räkning emottagne varor uppskattats till 13,923 R:dr 31 sk. 10 r., eller sammanlagdt förenämnde nu ifrågavarande Summa af B:co R:dr 93,113: 8. 8. anser Utskottet samma belopp rätteligen vara afdraget från den af sednare handels återgång härflutne Statsförlust.

Enär den uti g:de Puncten uppställde satts, att, vid försäljning af ett äldre och mindre brukbart Fartyg, vinsten bör beräknas icke till hvad Köpeskillingen öfverstiger Fartygets vid försäljningen ägande värde, utan endast till det belopp, hvarmed densamma öfverskjuter jemväl kostnaden till nybyggande af ett dylikt Fartyg efter förbättrad Construction, innebär en efter Utskottets tanka uppenbar origtighet, kan Utskottet icke gilla de beräkningar, hvilka efter denna princip blifvit uppgjorde, utan förblifver Utskottet i denna del vid sin redan yttrade öfvertygelse, att såsom vinst å förra handeln måste betraktas allt hvad Köpeskillingarne för de försålde skeppen öfverstigit det dem åsatte värde uti de af Vederbörande Flottans Embetsmän upprättade värderings-instrumenter, till förringande af hvilkas trovärdighet någon bevisning hittills ej blifvit i laglig ordning förebragt. Men ehuru, vid sådant förhållande, någon ytterligare pröfning af de på grund af förenämnde princip i denna Punct uppgjorde calculer kunde vara öfverflödig, vill likväl Utskottet, på det ej heller någon mindre uppmärksam

granskare måtte, af framställningssättet i desamma, förvillas i sitt omdöme öfver Utskottets beräkningar af förlusten i det hela, desto hellre ingå i en närmare undersökning af berörde calculer, som en af de enskilde Stånds-Representanterne trott sig äga anledning emot Utskottet anmärka, "att det frångått sin bestämelse af Folkets sak-förvaltare, för att öfvergå till ett temmeligen åskådligt öfverskylande af Styrelse-åtgärdernes genom sjelfva siffer-uppställningen ej tvetydiga Resultater."

Vid denna undersökning förekommer genast, att öfverskottet å förra handeln, ehuru uppgjord efter samma princip, likväl upptages å ena stället till 67,000 R:dr och å det andra till allenast 46,361 R:dr. Afdraget sistnämnde summa från det belopp 516,201 R:dr 15 sk. 1 r:st., som i den af Utskottet uppgjorde Räkningss Debet (pag. 93) upptages för skeppens afrustning, Vexel-omkostnader, Compromiss-kostnader och Cours-difference, uppstår visserligen en Statsförlust af 469,840: 15: 1. eller ungefärligen den af anmärkaren uppgifne summa 469,839 R:dr, *men icke i stället för den summa af 211,515 R:dr, som blifvit af Utskottet anmärkt såsom å lilla Creditivet lyftad, utan i stället för den summa af 416,357 R:dr 21 sk. 9 r:st., hvilken Utskottet å samma sida uppgifvit utgöra förlusten genom de trenne Fartygens återgång, och skillnaden åter uti desse beräkningar å förlusten igenfinnes lätteligen deruti, att anmärkaren underlåtit afdraga ej mindre hvad den till StatsCassan influtne Köpeskilling 922,562 R:dr 24 sk., genom Coursförändring öfverskjutit den vid*

handeln återgång af Staten återställde Köpeskilling 918,812 R:dr 24 sk., hvilket öfverskott af 3,750 R:dr ovilkorligen måste såsom behållning för Staten anses, än ock de 93,113 R:dr 8 sk. 8 r., hvilka uti näst förestående Punct utförligare äro upptagne såsom det högre värde, uti persedlar m. m., uti hvilket Skeppen till Flottan återställdes, samt de i räkningens Credit för influtne auktionsmedel m. m. uppgifne mindre summor af 2,980 R:dr 32 sk. 8 r., hvilka på behörige verificationer sig grunda, eller sammanlagdt 99,843:41. 4., som Utskottet under sådane förhållanden trott ej rätteligen kunna annorlunda betraktas, än såsom minskning å förlusten i det hela. — De 204,673:27. 3. hvarmed en annan Ledamot förklarar Folket skola belastas innan Flottan kunde återkomma till den styrka i Skepp, som den före handeln ägde, äro af Utskottet, enligt verkliga förhållandet, upptagne, såsom använde att till en del betäcka den genom sednare handeln uppkomne förlust. Det är klart att om blott den sednare handeln ägt rum hade denna summa i alla fall måst falla de skattdragande till last, men genom det å förra handeln uppkomne öfverskott kunde likväl för ögonblicket, utan användande af andra Statens medel, godtgöras denna del af förlusten, och om än densamma nu måste af Folket ersättas, beredes likväl derigenom möjligheten att gifva åt Flottan 2:ne nya Fartyg af förbättrad Construction, i stället för 2:ne äldre och mindre brukbara, hvilket ej kunnat äga rum, om ej förenämnde öfverskott å förra handeln erhållits. Vid den sluteligen uppgjorde *enfaldigare* Calcul får Ut-

skottet till en början erinra, att, enligt hvad ofvan är ådagalagdt, måste på förutnämnde grund, utgifterne 516,201: 15. 1. minskas med den af Utskottet i Credit, såsom ersättning för effecter m. m., upptagne summa 96,093: 41. 4., eller till 420,107: 21. 9., då kostnaderne vid sednare handelns återgång, sammanlagde med köpeskillingen, finnas uppgå till 1,338,919: 45. 9., hvilken sistnämnde summa sålunda rätteligen bör afdragas från sammanlagda köpeskillings-beloppen 1,599,673: 27. 3., då återstoden, i stället för det af anmärkaren upptagne belopp, 164,659: 46. 3., blifver 260,753: 29. 6., eller lika med återstod som erhålles då den af Utskottet upptagne total-förlust 416,357: 21. 9., afdrages från den af förra handeln influtne köpeskillning 677,111: 3. 3. — Men att Utskottet icke på detta sätt uppgjort Calculen härleder sig derifrån, att Utskottet grundat sin uträkning på förhållanderne sådane de i verkligheten sig föredet, då det synes att i betalning till Flottan blifvit af förra köpeskillingen anordnade 472,437 R:dr 24 sk. samt till fyllande af den derigenom uppkomne brist, blifvit af Lilla Creditivet lyftade 211,515: 2., hvilket, sammanlagdt med den uti Capitalräkningens Debet balancerade skuld till StatsVerket, 168 R:dr 40 sk. 6 rist., utgör skillnaden emellan förberörde återstod 260,753 R:dr 29 sk. 6 rist., och det Flottan godtgjorde belopp af 472,437: 24.

Med afseende å den i 10:de Puncten uppgjorde Calcul öfver de summor, som borde StatsVerket godtgöras, får Utskottet fasta uppmärksamheten derå, att densamma fullkomligen öfverensstämmer med de af

Utskottet yttrade åsigter, enär Utskottet, efter att hafva sid. 93 uppgjort förlusten till 416,357 R:dr 21 sk. 9 rist., dels uti den till Constit.Utskottet afgifne Remiss, intagen uti sistnämnde Utskotts Memorial N:o 29 andra sidan, förklarar sig anse handeln böra återgå efter de i 5 §, af Contractet den 1 Junii 1825, stadgade grunder; dels ock, uti det afgifna Betänkandet, pag. 108, yrkat, det Staten måtte återbekomma återstående köpeskillings-beloppet för Skeppet Tapperheten 9000 Hamb. B:co och för Fregatten af Chapman 1000 Pund Sterling,

Till förklaring öfver den i 11 Puncten anmärkte afskrifningen af den å Lilla Creditivet lyftade summa, får Utskottet nämna, att, då medlen för det närvarande verkligen äro för Staten förlorade och ersättning icke kan ingå förr än genom laglig undersökning blifvit utredt och bestämdt, hvilken eller hvilka förlusten vållat, samt till hvad belopp den bör återgäldas, fordrar ordning i Räkenskaperne att summan af-föres; men StatsVerket kan ej därför förlora sine i laglig väg väckta anspråk på Restitution, om Domaren finner densamma böra äga rum, utan återgå då medlen till StatsVerket för att i sitt der anviste rum, under titel *Ersättningar* observeras, hvilket på intet sätt kan tydas såsom någon sjelfstagen tillökning på 10:de HufvudTiteln,

---

Hvad omsider angår de i återstående 11 Punct gjorde anmärkningar emot den af Utskottet tillstyrkte afskrifningsåtgärd för de å Lilla Creditivet lyftade

R:dr 211,515: 2., så enär någon ersättning för desse medel icke kunnat eller kan ingå förr, än genom laglig undersökning utredt och bestämdt blifvit af hvilka eller till hvad belopp desamma böra Staten återgäldas; men den vid sådant förhållande föreslagne afskrifningen ingalunda kunnat i någon mån förringa verkan af de, på constitutionsenligt sätt, utaf Utskottet anmälte ersättningsanspråk, så vida de giltige befunnits, eller möjligen kan betaga Staten dess rätt till godtgörelse för det belopp, som Domaren, efter föregången undersökning, kan pröfva vara StatsVerket obehörigen fränhändt eller undanhållet, utan samma belopp, i sådan händelse, ovilkorligen måste till StatsVerket återgå, för att i sitt der anvista rum, under titel *Ersättningar*, observeras, anser Utskottet de här om gjorde anmärkningar icke föranleda till ändring uti den af Utskottet gjorde hemställan, med förnyande af hvilken Utskottet alltså får tillstyrka R. Str, det må, till befordrande af ordning i räkenskaperne, förenämnde å Lilla Creditivet lyftade summa R:dr 211,515: 2. utur R:gsContorets räkenskaper afföras.

Utskottet anser sig derjemte skyldigt här anmäla, att uti en af K. M:t, den 26 Februarii innevarande år, till dess och Rikets StatsContor aflåten Nädig skrifvelse, hvarom Utskottet först nu erhållit kännedom, har K. M:t förklaradt, att sedan, enligt hvad hos K. M:t i underd:het anmältd blifvit, StatsCommissarien Westerstrand, Kamereraren Tauvon och Commissarien E. Wallin, hvilka, efter Nädig befallning, ägt sig upp-

draget att granska de af Handelshuset Michaelsson & Benedicks afgifne ersättningsräkningar för Handelshuset, genom återgången af handeln om de 3:ne sistförsålde Krigsskeppen, tillskyndade förluster, detta deras uppdrag fullgjort och, till följd deraf, behörig slutliqvid emellan Kronan och Handelshuset blifvit upprättad och till K. M:t inlemnad; så hade K. M:t, i anseende till detta arbetes både vidlyftighet och ansvarsfullhet, i Nåder funnit godt tillägga bemänte personer, i mohn af deras dermed hafde möda och besvär, följande oafkortade gratificationer, nemligen: StatsCommissarien Westerstrand 400 R:dr, samt Kamereraren Tauvon och Commissarien Wallin hvardera 300 R:dr, hvilka gratificationer StatsContoret alltså blifvit anbefalldt att med tillsammans 1000 R:dr B:co utbetala och Räkningen för Skeppsbandelns återgång påföra.

Och finner Utskottet, vid öfvervägande häraf, och då, efter den utgång saken nu mera erhållit uti de till ConstitutionsUtskottet öfverlemnade delar, någon godtgörelse af annor man, för desse utgiftsposter, icke synes vara för Staten att påräkna, sig böra till R. St:r hemställa, det må omförmäldte af K. M:t anordnade summa 1000 R:dr B:co StatsContoret af öfverskottsmedlen godtgöras tillika med det belopp 168 R:dr 40 sk. 6 r:st. samma mynt, som uti Capitalräkningens Debet (pag. 94) för det närvarande finnes utfördt såsom balancerad skuld till StatsVerket.

I afseende på behandlingen af ämnet i öfrigt är, under fortsatt klander af Utskottets förfarande, hufvudsakligen anmärkt:

Mom. 1. Att Utskottet ej författat särskildte Betänkanden öfver förra och sednare Skepps-handels-affären utan sammanblandat 2:ne frågor som med hvarandra ej ägde någon gemenskap, enär det vore tydligt, att redovisningen för en skedd försäljning af Rikets Krigsskepp, gifvande en vinst åt StatsVerket borde uppställas enligt verkeliga förhållandet och icke tjena till täckmantel för en åtgärd i Statsförvaltningen, hvarvid en stor ansvarighet vore fästad både för den Finance-förlust densamma medfört, för det politiska fel, hvarigenom Kronans anseende lidit och för den Grundlags-öfverträdelse, som deraf blifvit en följd;

Mom. 2. Att Utskottet ehuru det angifvit sednare handels återgång såsom orsak till den Statsförlust det allmänna härvid fått vidkännas, likväl ingalunda utredt det i officiell väg icke uppdagade verkeliga förhållandet med återgången af denna handel; eller öfverlämnat någon annan återgångsact, än den Nådiga skrifvelse af den 29 October, hvarmedelst K. M:t tillkännagifvit sitt bifall till Handelshuset Michaelsson & Benedicks's underd. begäran, att de köpte Krigsskeppen fingo vid Flottan i Carlskrona åter emottagas; eller ens lemnat något spår till efterfrågan af den Act på hvilken handels återgång sig grundade, och såmedelst gjort sig medverkande till sanningens och det verkeliga förhållandets undanhållande från Folkets Ombud, för att bidraga att i det längsta dära Folket i anseende till begreppen om dess Politiska ställning.

Mom. 3. Att Utskottet af KöpeContractets 4:de Mom. ägt tillräcklig anledning efterfråga hvilka försig-

tighetsmått af Styrelsen blifvit tagne "till förebyggande af de ifrån i denna §, föresedde möjligheter af handels återgång uppkommande ersättningsanspråk;"

Mom. 4. Att emot god ordning vore stridande det enskilt undersåte i underd. ansökning till K. M:t fick bestämma den person med hvilken han önskade få uppgöra köpeafhandlingen att derå afseende fästades;

Mom. 5. Att Utskottet måtte förskaffa sig kännedom om innehållet af den instruction som för H. Exc. m. m. Hr Grefve Cederström säkerligen utfärdats vid förrättandet af ett så viktigt uppdrag som ifrågavarande skepps-försäljning;

Mom. 6. Att innan någon beräkning på vinst vid förra försäljningen kunde godkännas såsom förmonlig med Statens sanna fördelar, måste den fråga afgöras huruvida Konungens magt sträckte sig ända derhän, att, utan den andra Statsmagtens begifvande, kunna afhända Riket dess försvarsmedel; hvilket syntes stå i strid med Lagstiftarens uti 77 §. Reg.formen antydde mening; att någon utväg bordt föreslås R. St:r för tillvägabringande af lagligt åtal emot och dermed följande ansvarighet för dem, som vid berörde försäljningstillfällen uraktlåtit att sjelfmant påminna om Rikets rätt och bästa;

Mom. 7. Att H. Exc. GeneralAmiralen m. m. Hr Grefve Cederström såsom Rådgifvare delade med Konungens öfrige Rådgifvare klandret att hafva tillstyrkt försäljning af fartyg utur Flottan till $1\frac{1}{2}$ mill. R:drs värde;

Mom. 8. Att det vore alldeles oförklarligt huru Utskottet kunnat undgå att till ConstitutionsUtskottets åtgärd befordra den märkeliga omständighet, att Styrelsen till gode mäns afgörande hänskjutit en tvistefråga rörande Kronans rätt;

Mom. 9. Att den del af frågan huru Konungens Rådgifvare upptagit H. Exc. Gen. Amir, m. m. Hr Grefve Cederströms rapport af den 4 Mars 1825, hvaruti "köpeskillings-förfalskningar" till förmon för Michaels-son & Benedicks föreslogs, bordt af Utskottet remitteras till Constit. Utskottet, genom hvars åtgärd den borde bedömmas i sammanhang med skrivelserne af den 22 Mars och 19 April 1825, hvilka utan några anförde skäl visade sig bortskänka Statens rättmätiga fordran å de summor Contracterne af äldre dato innehöllo;

Mom. 10. Att till ConstitutionsUtskottets handläggning bordt öfverlemnas den del af frågan som angick Creditivlyftningen:

Mom. 11. Att Utskottet måtte uppgifva ett förslag att till återvinnande af Statens rätt, bringa målet under behandling af den lagliga Domstol, som efter "våra" former ensamt blefve i tillfälle afgöra huru Staten skulle återkomma i besittning af de medel som genom en "godtycklig" åtgärd blifvit densamma från-
händ, och att Utskottet således måtte föreslå R. St:ren underd. anhållan, att laga undersökning till målets fullständiga utredande måtte blifva anställd;

Mom. 12. Att Utskottet med stöd af 29 §. R.-O. måtte göra StatsVerkets rätt gällande, på ett sätt

som det förras behof och den sednares värdighet kräver;

Mom. 13. Att Utskottet efter förhållandets noggranna utredande, måtte i den form 30 §. R.-O. stadgar anmäla om Utskottet funne skäl till anmärkning emot någon af de Embetsmän som vid Skeppshandelsaffairen lagt hand;

Mom. 14. Att då K. M:ts Nådiga afsigt med handeln att från Flottan med fördel skilja Krigsskepp öfver 25 år gamla, för att derigenom bekomma medel till nyas byggande, blifvit utaf H. Exc. Gen.Amiralen m. m. Hr Grefve Cederström, i egenskap af Flottans Chef, vid verkställigheten af handeln förbisedd, hade påföljden bordt blifva Hr GeneralAmiralens ställande under lagligt tilltal och ansvar, i händelse af oförmåga, att kunna nöjaktigt förklara förhållandet;

Mom. 15. Att det Förslag Utskottet afgifvit att R. St:r måtte uti underd. skrifvelse anhålla det K. M:t tacktes besluta de åtgärder genom hvilka Staten må kunna af Vederbörande utbekomma de återstående köpeskillings-beloppen för Skeppet Tapperheten och Fregatten af Chapman icke innebure den bestämdhet, som ovillkorligt borde innefattas uti sådane från Lagstiftningen utgående anmälanden; att det syntes vara ett obehörigt bemantlande af hvad man i det hela velat angifva, då det ej gerna med vederbörande kunde menas någon annan än Gen.Amir. m. m. Hr Grefve Cederström, som ensamt haft sig handeln anförtrodd och således här äfven måste ansvara uti sin tredje egenskap af denna affair eller såsom ensam varande

Commissionaire, och att i detta hänseende mot bemänte Grefve förekomme ej allenast underlåtenheten att redovisa de summor hvarå Contracten lyda, hvilka utgjorde enda rättessnöret för R. Stirs kraf i denna del, utan ock olikheten uti de om sednare handeln uppgjorde Contracter, hvarigenom vid handelns återgång, äfven uti ersättningsväg en förlust tillskyndats Staten, i händelse en sådan olikhet ej funnits, utan ersättningen, efter ordalydelsen i Säljarens Contract, *för alla i och för Fartygens utrustande bevisligen hafde utgifter*, fått bestämmas Köparens anspråk på ersättning för utrustningskostnaderne, ej pål ångt när skulle kunna stiga så högt.

Mom. 16. Att som det vore angeläget att försigtighetsmått vidtogos mot så beskaffade förluster och äfventyr, som från ifrågavarande handels-transaction härflutne, borde Utskottet föreslå R. Stir de beslut som i framtiden måtte afvända ett dylikt behandlings-sätt af Rikets Skepp, gods och förråder;

Hvartill komma de anmärkningar:

Att af Utskottet bordt närmare upplysas hvarföre icke det uti KöpeContractet nämnde Skeppet *Försigtigheten* utan i stället ett vida bättre *Gustaf den Store*, blifvit under det förras benämning till Michaelsson & Benedicks öfverlåtet; att FörsäljningsContracten skulle in extenso R. Stir meddelas; att utredas bordt om den allmänna föreskriften att å offentlig auction föryttra Kronans effecter ej rätteligen skulle hafva sin tillämpning på Kronans Fartyg och om ur Flottans förråder med verklig fördel, på den enskilde köparens frie

requisition, nya inventarii-persedlar kunde utlemnas och utan förlust beräknas till de åsatte Kronoprisen.

Hvarförutan förslag till fullkomlig omarbetning af det Betänkande, Utskottet afgifvit, blifvit af en Stånds-Ledamot uppgjordt, efter de af honom hyste åsigter i ämnet, och med fördelning af förra och sednare handeln uti 2:ne serskilte Utlåtanden.

Utskottet har öfvervägat hvad i förenämnde hänseenden anmärkt och yrkadt blifvit; och enär de ifrågavarande handelstransactionerne icke allenast uti flere delar äro med hvarandra af likartad beskaffenhet, utan ock båda utgått från den hufvudprincip, att de Kronan tillhörige Krigsskepp kunde af Regeringen, utan R. Stors medverkan, afyttras, samt frågornas afhandlande i 2:ne åtskilda Betänkanden ej, efter Utskottets öfvertygelse, föranledt till någon ändring i resultaten af det hela, har Utskottet ansett något grundadt och billigt klander icke kunna äga rum deröfver, att frågorne blifvit i ett gemensamt Betänkande uppställda, utan trott det vara tillfyllestgörande, att desamma med redighet och bestämdhet blifvit uti Betänkandet särskildt utredde och till sina resultater åtskiljda, hvilket åter uti det redan afgifne Betänkandet, är af Utskottet behörigen iakttaget.

Efter det Utskottet, af K. M:ts Nådiga skrifvelse den 29 October 1825, inhämtat, att K. M:t, i anledning af Handelshuset Michaelssons & Benedicks's underd.

be-

begäran, i Näder bifallit att Linieskeppet *Försigtigheten*, samt Fregatterne *Camilla* och *Euridice*ingo vid K. M:ts Flotta i Carlskrona åter emottagas, och Utskottet funnit, att detta steg ledt till en för Staten kännbar förlust, tillhörde det Utskottet undersöka, huruvida denna Handelshusets underd. begäran varit grundad på sådane skäl, att nådigt bifall dertill bordt lemnas, eller att, i annat fall, till ansvar anmäla de af Konungens Rådgifvare, som i beslutet härom deltagit.

Utskottet fann härvid samma ansökning förnämligast stödd på en af Engelska Handelshuset Barclay, Herring Richardson & Comp., genom Handelshusets i Stockholm vistande Commissionair, Hr S. Rudyerd, aflåten, på Engelska språket författad, skrifvelse till Hrr Michaelsson & Benedicks, åt hvilka afslutandet af köpen för bemälte Engelska Handelshus räkning blifvit anförtrödt. Berörde skrifvelse måste, till följd här af, antagas såsom den act på hvilken handels återgång sig grundade, och hvaresteför förenämnde åtgärd borde af Utskottet bedömmas. Samma skrifvelse blef ock derföre af Utskottet från originalspråket öfverflyttad samt igenfinnes under pag. 80 uti det afgifne Betänkandet, men då Utskottet ej fann de deruti uppgifne skäl af sådan beskaffenhet, att desamma bordt eller rätteligen kunnat föranleda till handels återgång på sätt nu skett, eller med den påföljd, å Statens sida, som i 4 §. af Contractet den 1 Junii 1825 blifvit stadgad, öfverlemnade Utskottet till R. H. St:rs Constit. Utskott denna del af målet, under förklarande, att

Utskottet ansåg för anmärkningsvärdt, det Handelshuset Michaelsson & Benedicks ej allenast vunnit befrielse från det i 5 §. af samma Contract utsatta vite 25,000 R:dr i Silfver, utan ock fått sig tillagd ersättning för de i och för Fartygens utrustande hafde utgifter. Utskottet äger medvetandet, att härigenom hafva fullgjort sin skyldighet, men kunde deremot ej hafva tagit något ytterligare steg, till efterforskande, huruvida andre, för Utskottet obekante, och endast genom lösa rykten för allmänheten angifne, orsaker möjligtvis skulle hafva legat till grund för Regeringens handlingssätt i denna fråga, utan att Utskottet, i och med detsamma, utsatt sig för tillrättavisande inom den bana, Grundlagarne, i 30 §. RiksdagsOrdningen, för Utskottet utstakat.

I anledning af den gjorde erinran, att Utskottet af KöpeContractets 4:de Mom. ägt tillräcklig anledning efterfråga, hvilka försigtighetsmått af Styrelsen blifvit tagna "till förebyggande af de ifrån i denna §. föresedde möjligheter af handelns återgång uppkommande ersättningsanspråk" anser Utskottet sig endast behöfva andraga att då Utskottet funnit det handeln bordt efter Contractets 5 §. återgå, tillkom det ej Utskottet att undersöka i hvad mohn nödige försigtighetsmått voro iakttagne, i händelse af handelns återgång efter det i 4 §. förutsedde fall; utan tillhörde det Constit.Utskottet, ej mindre att pröfva, huruvida handeln bordt efter 5 §. återgå, än äfven, i annan händelse, att afgöra huruvida de Handelshuset tillagde ersättningar vore i laglig ordning fastställde genom det af gode männen

i ämnet afgifne utlåtande, eller ock, om denna beordrings åtgärd funnits emot allmän lag stridande, befordra målet till den ytterligare handläggning och undersökning 106 §. Regeringsformen omförmäler på det att derigenom måtte kunna bestämmas af hvilka eller till hvad belopp Staten för sine förluster borde godtgöras; på sätt Utskottet, vid förklarandet af 7:de Anmärkningspunkten 1:sta Afdelningen, redan antydt.

Hvad åter angår näst efterföljande 4:de, 5:te, 6:te, 7:de, 8:de, 9:de och 10:de Mom., får Utskottet allenast hänvisa till det af R. H. St:rs Constit. Utskott i ämnet afgifne Memorial N:o 29, uti hvilket samma frågor blifvit upptagne och besvarade; och finner Utskottet, vid jemförelse af nämnde Memorial, med hvad af Utskottet här ofvan anfördt blifvit, någre serskilde utlåtanden ej erfordras öfver de i 11 och 12 Mom. framställde påståenden.

I anledning af de i nästföljande 13 Mom. gjorde yrkanden, får Utskottet tillkännagifva, att det, vid granskningen af förevarande mål icke funnit, att, emot något R. St:rs beslut, de till hvarje HufvudTitel anslagne summor blifvit dragne till andra ändamål, än dem, som under samma HufvudTitel höra, eller att något af R. St:r fastställt anslag blifvit öfverskridet; vid hvilket förhållande, och då, efter ordalydelsen af 30 §. R.-O., Utskottet uti inga andra fall, än desse, eller emot någre andre, tjenstemän, än de för Statsutgifterne redovisande, äger något åklagarekall, eller rättigheten att, annorlunda än genom anmälan i Constit. Utskottet, å någon Tjenste- eller Embetsman, i och

för dess förfarande, ansvar yrka, Utskottet anser sig betaget möjligheten, att efter denna §. i R.-O. göra ansvars-anmälan emot någon af de Embetsmän, som vid Skeppshandels-affairen lagt hand.

Genom detta förklarande anser Utskottet sig jemväl hafva besvarat den i nästefterföljande 14 Mom. gjorde anmärkning, att Hr Grefve Cederström bordt till ansvar ställas för hvad han, *i egenskap af Flottans Chef*, vid verkställighet af handeln, i ett eller annat hänseende, kan hafva uraktlåtit; i anledning af hvilken anmärkning Utskottet, i öfrigt, får åberopa innehållet af den för R. Stirs JustitiæOmbudsman utfärdade instruction af den 24 Februarii 1810.

Sedan Utskottet, enligt pag. 107 och 108 i det afgifne Betänkandet, funnit Staten böra erhålla skillnaderne emellan de uti Contracterne af den 18 Mars och den 19 April 1825 om Linieskeppet *Tapperheten* samt Fregatten *af Chapman* utsatte köpeskillingsbelopp och de enligt Capitalräkningen för desse Fartyg influtne köpesummor, samt Utskottet, i anledning häraf, tillstyrkt R. Stir, "att, uti skrifvelse till K. M:t, i underdihet anhålla, det K. M:t täcktes besluta de åtgärder genom hvilka Staten må kunna af *Vederbörande* utbekomma de sålunda återstående köpeskillingsbeloppen, för Skeppet *Tapperheten* 9000 R:dr Hamb. B:co samt för Fregatten *af Chapman* 1000 Pund Sterling," har dels, enligt innehållet af 14 Mom., blifvit emot Utskottet anmärkt, att det förslag Utskottet sålunda afgifvit icke innebure den bestämdhet, som ovilkorligen borde innefattas uti dylika från Lagstiftningen

utgående anmälanden, utan syntes vara ett obehörigt bemantlande af hvad man i det hela velat angifva, då med *Vederbörande*, efter anmärkarnes tanke, ej gerna kunde menas någon annan än Gener.Amir. m. m. Hr Grefve Cederström; dels åter, enligt hvad remiss handlingar utvisa, Friherre *Cederström, Jacob*, uti ett hos R. o. A., afgifvet anförande, till förment urskuldande af det klander och undvikande af den ersättnings påföljd Hr Gener.Amir. i detta hänseende kunde komma att vidkännas, företett, 2:ne ordagrant så lydande Qvittencer: "Af Hans Excellence, StatsRåd, GeneralAmiral, GeneralAdjutant för Flottorne, Riddaren och Commendeuren af K. M:ts Orden, m. m. Högvälborne Hr Grefve O. R. Cederström, hafva undertecknade denna dag emottagit Nio Tusende (9000) Riksdaler Hamburger Banco, såsom af Hans Excellence oss tillerkänd Provision, på det i dag afslutade Contract å Linieskeppet Tapperheten. Som försäkras. Stockholm den 18 Mars 1825."

"*Michaelson & Benedicks.*"

"Af Hans Excellence, StatsRåd, GeneralAmiral, GeneralAdjutant för Flottorne, Riddaren och Commendeuren af K. M:ts Orden m. m. Högvälborne Hr Grefve O. R. Cederström hafva undertecknade denna dag emottagit Ett Tusende (£ 1000) Pund Sterling, såsom af Hans Excellence oss tillerkänd Provision på det i dag afslutade Contract å Fregatten Chapman som försäkras. Stockholm den 19 April 1825."

"*Michaelson & Benedicks.*"

Hvilka Qvittencer, tillika med åtskillige andre af Friherre Cederström, till upplysning i målet, företedde handlingar, varit under försegling deponerade i Förvaltningen af Sjöärenderne och nu blifvit Utskottet i Afskrift meddelade; hvarjemte, genom Constit.Utskottet, uti dess förutnämnde Memorial, N:o 29, är vordet upplyst, att i normal eller ConceptContractet om Linieskeppet *Tapperheten* köpesumman finnes utsatt till 171,000 R:dr Hamb. B:co och att jemlikt StatsRåds-Protocollet den 19 April 1825, köpesumman för Fregatten af Chapman blifvit bestämd till 19,000 Pund Sterl.

Vid pröfning häraf anser Utskottet sig skyldigt, till en början, upplysa att i frågor af denna beskaffenhet, det tillhör den allmänna Åklagare, åt hvilken K. M:t, uppdrager målets utförande, å K. M:ts och Kronans vägnar, vid behörig Domstol, att, efter den ledning handlingarne i målet lemnar, eller de nya anledningar under rättegångens lopp sig förete, vända talan emot den eller dem, som *vederbör*, utan att något af R. St:r förut fattadt Beslut härvid må ligga Åklagaren i vägen, genom hvilken inskränkning i hans kall det med åtgärden åsyftade ändamål till och med ej sällan skulle kunna förfelas.

Hvad serskilt beträffar förevarande fråga, så var väl, vid förra Betänkandets afgifvande, upplyst, att till K. StatsContoret aflemnats endast 171,000 R:dr Hamb. B:co för Skeppet *Tapperheten* samt 19,000 Pund Sterling för Fregatten af *Chapman*, fastän Contracterne, utan något förbehåll, innehöllo för Skeppet *Tapperheten* 180,000 R:dr Hamb. B:co samt för Fregatten

af *Chapman* 20,000 Pund Sterling; men då Utskottet häraf fann sig föranlåtet, å Statens vägnar, yrka godtgörelse för skillnaden emellan de i Contracten utfäste köpeskillingar och de till StatsContoret inlefvade summor, uppstod likväl alltid fråga, huruvida antingen det bristande beloppet kunde ännu hos Handels- huset innestå, eller om berörde belopp blifvit af Hr GeneralAmiralen uppburit, men redovisningen för det- samma af honom uraktlåten, under hvilket förhållan- de, och enär det sålunda var tvifvel underkastadt, ehvad Hr GeneralAmiralen eller Handelshuset borde denna skillnad till Staten erlägga, Utskottet, med iakt- tagande af Statens sanna fördelar, icke borde eller kunde gifva R. St:r någon annan tillstyrkan, än som skedt; och ehuru nu mera sig visat, ej mindre att Nor- mal- eller ConceptContractet om Linieskeppet *Tapper- heten* upptager köpesumman till allenast 171,000 R:dr Hamb. B:co samt att köpesumman för Fregatten af *Chapman* blifvit, jemlikt StatsRådsProtocollet den 19 April 1825, bestämd till 19,000 Pund Sterling, än ock att Hr GeneralAmiralen verkligen till Hrr Mi- chaelson & Benedicks, såsom *Provision*, utgifvit 9000 R:dr Hamb. B:co, vid handeln om Skeppet *Tapper- heten*, och 1000 Pund Sterling vid afslutandet af Con- tractet om Fregatten af *Chapman*, likväl, som det icke är vordet utredt huru en sådan skiljaktighet i Köpe- Contracten kunnat uppstå, eller på hvad grund Hr GeneralAmiralen tillåtit sig att förenämnde summor till Hrr Michaelson & Benedicks, såsom *provision*, utgifva, och, det ovedersägligen måste tillhöra Doma-

en att pröfva verkan af detta Hr GeneralAmiralens steg, samt att bestämma, huruvida Hrr Michaelson & Benedicks derigenom kunna anses fredade från skyldigheten, att till Staten erlägga återstoden af de i Contracten utfäste köpeskillings-beloppen,

kan Utskottet ej annat än förnya sin redan i förra Betänkandet R. Str härutinnan gifne tillstyrkan.

Men hvad angår den i samma Mom. gjorde anmärkning, om den olikhet som funnits emellan Säljarens och Köparens exemplar af Contracterne om sednare handeln, i det orden "*i och för Fartygens utrustande*" funnits i Köparens exemplar uteslutne, så enär icke allenast, enligt af ConstitutionsUtskottet lemnad upplysning, *desse ord* i 4 Mom. af ConceptContractet den 1 Junii 1825 äro införde, utan ock, Gode Männen, vid bedömandet af frågan, ansett tillägget af *desse ord* ingalunda kunna föranleda till någon minskning af det skadestånd, hvartill Michaelson & Benedicks, i följd af det andra Contract-exemplarets lydelse och efter allmännelige rättsenlige grunder för skadeersättingars bestämmande vore berättigade, har Utskottet funnit denna omständighet ej kunna till någon åtgärd från Utskottets sida föranleda.

Så vida med de i 15 Mom. omnämnde försigtighetsmått, till förekommande i framtiden af ett dylikt behandlingssätt, af Rikets Skepp, gods och förråder åsyftas något tillägg uti nu gällande Grundlagar, har någon åtgärd i detta afseende icke kunnat af Stats-Utskottet vidtagas, och antager man åter, att handhafvandet och förvaltningen af Kronans effecter, i all-

mänhet och intilldess ett dylikt stadgande kunnat i grundlagsenlig form tillkomma, bör betraktas allenast såsom en administratif-åtgärd, anser Utskottet något yttrande härutinnan från dess sida ej erforderligt; hvarvid likväl Utskottet får hänvisa R. St:r till innehållet af det AnmärkningsMemorial som till Constit.-Utskottet öfverlemnats och sistnämnde Utskotts meddelade svar deröfver, att i förevarande fall de förvaltande Verken blifvit förbigångne.

Under åberopande i öfrigt af det redan afgifne Betänkandet pag. 74, 96 och 99, får Utskottet förklara, att enär, enligt hvad upplyst blifvit, Linieskeppet *Försigtigheten* redan före handels ingående var slopadt, värderingen anstälts å Linieskeppet *Gustaf den Store* och priset för detta skepp derefter bestämts, kunde det ej blifva föremål för någon anmärkning af Utskottet, att man af vördnad för det fräjdade namn sistnämnde skepp bar, låtit detsamma vid försäljningen utgå under det förras benämning; Utskottet har äfven dragit försorg derom att ett exemplar af hvardera FörsäljningsContracten blifvit utskrifne och lagde å borden uti RiksStåndens Pleni-rum, i händelse att någon af StåndsLedamöterna skulle önska att dem genomläsa; men då innehållet af dessa Contracter, i allt hvad för målets pröfning erfordras, redan uti det afgifne Betänkandet blifvit med noggrannhet upptaget, har Utskottet trott någon omtryckning af samma Contracter icke nu böra äga rum. Hvad åter sluteligen angår det af en Ledamot inom R. o. A. afgifne Project till förment ändamålsenligare uppställning af Betän-

kandet i ämnet, kan Utskottet destomindre derå fästa något afseende, som detta project hufvudsakligen öfverensstämmer med de anmärkningar, hvilka Utskottet, redan fullständigt besvarat och vederlagt.

Och vore det under Utskottets värdighet att ingå i särskilt besvarande af de emot Utskottet riktade anmärkningar: "att Utskottet i denna fråga skulle handlat med likgiltighet för Nationens väl och emot rättvisans föreskrifter; att Utskottet skulle, genom vrängda framställningar sökt missleda R. St:r samt gjort sig medverkande till sanningens och det rätta förhållandets undandöljande för *Folkets Ombud*; att Utskottet från sin bestämmelse af Folkets Ombud skulle hafva öfvergått till öfverskylande af Styrelseåtgärdernes verkliga resultater," med de flere, från samma ursprung härledda och i samma anda uttalade, yttranden.

Sedan Utskottet sålunda redovisat för de åsigter, hvilka Utskottet följt, vid afgifvande af dess förra Betänkande i ämnet, samt på grund af hvad nu blifvit af Utskottet anfördt och närmare utveckladt, får Utskottet, under det lugnande medvetandet af redligt uppfyllda pligter, icke allenast till sine Medrepresentanter, eller dem, hvilka, inom *RiksStånden*, för *Folket* böra föra talan, utan ock till Svenska Nationen, öfverlemna bedömandet af Utskottets handlingssätt i denna vigtiga sak, med det sluteliga förklarande; att Utskottet, utan någre andre förändringar, än de, mindre väsendtelige, hvilka innesfattas uti svaren å ofvanupptagne 3:dje och 11:te anmärkningspunkterne, förblifver vid dess förut afgifne Utlåtande i denna fråga.

Fördelning af Herrar Michaelson & Benedicks's Räkning å Omkostnader i och för utredningen af Skeppen Försigtigheten, Euridice och Camilla.

1:a Art. Fartygens påkostnad och upphandlade persedlar:		Banco Specie.			
Reparationer	5,699: 23. 1.				
Inventarier	18,903: 27. 9.				
Beklädnads-, utrednings- och förbruknings-persedlar	92,377: 19. 5.				
Proviant	85,211: 14. 6.				
Medicamenter	2,001: 10. 8.	204,192	47	5	
2:a Art. Hyror, Aflöningar och andre Utgifter för hvilka ingen behållning finnes:					
Aflöning jemte förskott 3000 R:dr	72,346: 40. 2.				
Dito till Engelske Agenterne här 993 £ 5 s. Stg å 11. 18.	11,298: 10. 6.				
	83,645: 2. 8.				
Mathållning för Befälet	5,941: 7. -				
Sjukhuskostnader	705: 6. 8.				
Rese-, Tractaments- och Förhyrnings-kostnader	16,559: 17. 11.				
Afdankningspenningar	25,275: - -				
Hemförsäffningskostnader	2,731: 26. 3.				
Diverse arbetslöner	850: 19. 8.				
Transporter, Frakter, Assurance, Tull m. m.	3,061: 4. 3.				
Fragt för ett Fartyg från England och åter £ 2096: 14. 4. å 11. 18.	23,850: 7. 4.				
Assurance i England å Skeppen 3255 £ hvaraf 2000 £ här upptagas d:o	22,750: - -	49,661: 11. 7.			
Skrifmaterialier och Postporto	546: 8. -				
Courirkostnader	433: 16. -				
Extra utgifter	1,684: 35. 4.				
Dito och Expencer vid Engelske tillsyn öfver utrust- ningen £ 1545: 6. 8. å 11. 18.	17,578: 8. -	19,262: 43. 4.			
Omkostnader för 2 kanonslupar	1,711: 1. 4.				
Intressen	7,639: 38. -				
Arfvode till G. Benedicks	1,500. - -				
Dito till Grefve Rosen, hälften af det upp- tagne . . . . . £ 787½. för vivre . . . . . „ 315. för en Bokhållare „ 105. } å 11. 18.	13,735: 15. -				
	15,235: 15. -	230,197	21	5	
		R:dr	434,390	20	10

		Banco Specie.			
		Transport			
3:dje Art. <i>Ifrågaställda poster:</i>			434,390	20	10
Consul Lindbergs Räkning å varor i Helsingör	16,652: 24. -				
Afdankningspenningar	255. — -				
Vexelomkostnader	9,896: 4. 4.				
Interessen	4,689: 18. -				
Arfvode till Grefve Rosen,					
hälften eller . . . . . 787½.	} 2152½ £ à 11. 18. 24,484: 33. -				
ersättningar . . . . . 1260.					
misräkningspenningar 105.					
Dito till Diverse	4,032: 45. 8.	28,517: 30. 8.			
En del af Assurancen å Skeppen £ 1255 à 11. 18.		14,275: 30. -			
Gratification från Huset i England till Agenterne 1760 £ à 11. 18.		20,020. — -	94,306	11	—
Summa R:dr B:co			528,696	31	10

N:o 219.

R. H. St:rs Förstärkta StatsUtskotts Memorial,
ang:de Grunderne för den blifvande All-
männa Bevillningen, samt för värdering af
Fastigheter.

Genom ProtocollsUtdrag af den 7:de, 10:de och 12:te innevarande månad hafva samtelige RiksStånden till Förstärkta StatsUtskottet öfverlemnadt afgörandet af de frågor, rörande Grunderne för Allmänna Bevillningen samt värdering af Fastigheter, hvaruti RiksStånden stannat i olika beslut. Och har, i följd häraf, Förstärkta StatsUtskottet, i den ordning som med Grundlagens föreskrift instämmer, anställt omröstning öfver följande af BevillningsUtskottet uppgifne af Stånden godkände Propositioner.

1:o Den, som bifaller Utskottets Förslag, att personlig skyddsavgift bör erläggas af hvarje i Mantalslängd Skattskrifven Person, utan afseende på Stånd, inkomst eller förmögenhet, olika för Mans- och olika för QvinnsPersoner, men lika för personer af samma kön, voterar

J a ;

Den det ej vill, voterar

Nej.

Vinner Nej,

kommer personliga SkyddsAvgiften att erläggas af hvarje i Mantalslängd Skattskrifven Person, olika för Mans- och olika för Qvinns-Personer, samt efter sådant

förhållande, att den hittills gällande SkyddsAfgiften nedsattes för mindre bemedlade, men deremot i progressivt förhållande till inkomst och förmögenhet ökes för mera bemedlade personer.

Voteringen härom har utfallit med 85 *Ja* och 34 *Nej*. Och som *Ja* vunnit; så kommer personlig SkyddsAfgift att erläggas af hvarje i Mantalslängd Skattskrifven Person, utan afseende på Stånd, inkomst eller förmögenhet, olika för Mans- och olika för Qvinnspersoner, men lika för Personer af samma kön.

2:o Den, som antager Utskottets Förslag, att personliga SkyddsAfgiften bör utgå årligen *från och med fyllda 17 år*, voterar

Ja;

Den det ej vill, voterar

Nej.

Vinner Nej; skall denna afgift årligen erläggas *från och med fyllda 18 år*.

Efter Voterings-Sedlarnes öppnande hafva befunnits 63 *Ja* och 56 *Nej*; i följd hvaraf *Ja* vunnit samt första alternativet, att personliga SkyddsAfgiften bör utgå årligen från och med fyllda 17 år, blifvit bifallet.

3:o Den, som gillar Utskottets Förslag, att personliga Afgiften utgår till och med fyllda 60 år, samt då upphör för alla dem, som icke af egendom, tjänst eller rörelse *ega en inkomst af Ett hundra R:dr*, eller som icke utgöra Bevillning af lön, egendom, rörelse eller förtjänst, voterar

Ja;

Den det ej vill, voterar

Nej.

Vinner Nej; kommer afgiften att, efter fyllda 60 år, upphöra för alla dem, som icke af egendom, tjenst eller rörelse ega en inkomst af Femtio R:dr, eller som icke utgöra bevillning af lön, egendom, rörelse eller förtjenst.

Desse Propositioner hafva blifvit besvarade med 62 *Ja* och 57 *Nej*; och då således *Ja* vunnit, skall personliga Afgiften utgå till och med fyllda 60 år samt då upphöra för alla dem, som icke af egendom, tjenst eller rörelse ega en inkomst af Etthundrade Riksdaler, eller som icke utgöra Bevillning af lön, egendom, rörelse eller förtjenst.

4:o Den, som bifaller Utskottets Förslag, att Bevillning utgöres af all Fastighet efter värdet, utan afseende på dess natur, med fortfarande likväl af Bevillning å Rusttjenst-marker, samt Rotefrihets-afgiften, voterar

Ja;

Den det ej vill, voterar

Nej.

Vinner Nej; så utgöres Bevillning af all fastighet efter värdet, utan afseende på dess Natur, med fortfarande likväl af bevillning å RusttjenstMarker samt Rotefrihets-afgiften; och åläggas de Fastigheter så väl å Landet som i Stad, hvilka ega större värde än 8000 R:dr, en emot deras högre värde och afkastning högre och progressivt stigande afgift.

Vid denna omröstning hafva befunnits 82 *Ja* och 37 *Nej*.

Ja har alltså vunnit; i följd hvaraf Bevillning kommer att utgöras af all fastighet efter värdet, utan afseende på dess natur, med fortfarande likväl af Bevillning å Rusttjenst-Marker, samt Rotefrihetsafgiften.

5:o Den, som bifaller hvad BevillningsUtskottet i Fjerde Grunden föreslagit om Bevillning af Handel, Rörelse, Handtverk, Näringar, Fabrikation, Konstflit och Arbetsförtjenst, voterar

Ja.

Den det ej vill, voterar

Nej.

Vinner *Nej*; så blifver denna Bevillningsgrund antagen, med tillägg, att Gerningsmän och SockenHandtverkare på Landet skola taxeras efter samma Grunder, som för Handtverkare i Städerna ega rum, det vill säga, efter den behållna inkomsten, eller, då den icke är tillämplig, efter minimi-tariff, i likhet med den, som för Femte Classens Städer föreskrifves.

Voteringen häröfver utföll med 79 *Ja* och 40 *Nej*. Och är således bifallit hvad BevillningsUtskottet i Fjerde Grunden föreslagit om Bevillning af Handel, Rörelse, Handtverk, Näringar, Fabrikation, Konstflit och Arbetsförtjenst.

6:o Den, som bifaller, att Bevillning utgår med vissa procent af Testamenten, Gåfvor, FideiCommisser, Arf, Fynd och Vinst-medel, samt att från en dylik BevillningsAfgift likväl må undantagas Testamenten till fromma Stiftelser, samt sådane dispositioner,

gåfvor och inkomster, som ej i värde uppgå till 300 R:dr Banco, eller hvilka, så väl som arf, icke tillfalla personer i det släktskapsförhållande, som 2 Art. 7 §. BevillningsFörfattningen såsom undantag upprepar, voterar

Ja.

Den det ej vill, voterar

Nej.

Vinner Nej, komma Testamenten och gåfvor till Tjenstehjon för trogen och långvarig Tjenst, att från Bevillning undantagas.

Som, efter Voteringsseclarnes öppnande, befunnos 83 *Ja* och 36 *Nej*, och Ja alltså vunnit, skall Bevilling utgå med vissa procent af Testamenten, Gåfvor, Fidei-Commisser, Arf, Fynd och Vinst-medel, samt från en dylik BevillningsAfgift likväl undantagas Testamenten till fromma Stiftelser, samt sådane dispositioner, gåfvor och inkomster, som ej i värde uppgå till 300 R:dr B:co, eller hvilka, så väl som arf, icke tillfalla personer i det släktskaps förhållande, som 2 Art. 7 §. BevillningsFörfattningen såsom undantag upprepar.

7:o Den, som godkänner Utskottets Förslag, att Bevilling utgöres efter serskildta bestämmanden af Personer i Städerne och på Landet, hvilka hafva sådane utvägar att sig försörja, som icke lämpligen kunna hänföras under de öfrige Bevillningsgrunderne, och att dervid i afseende på Classificationen, gäller hvad fjerde BevillningsGrunden innehåller, voterar

Ja.

Den det ej vill, voterar

Nej.

Vinner Nej, så komma personer i Städerne och på Landet, hvilka hafva sådane utvägar att sig försörja, som icke lämpligen kunna hänföras under de förenämnde Bevillningsgrunderne, att utgöra Bevillning efter de grunder, som Fjerde Puncten innehåller.

De öppnade Voteringssedlarne hafva innehållit 86 *Ja* och 33 *Nej*. I följd hvaraf, och som *Ja* vunnit, BevillningsUtskottets Förslag: att Bevillning utgöres efter serskildte bestämmanden af Personer i Städerne och på Landet, hvilka hafva sådane utvägar att sig försörja, som icke lämpligen kunna hänföras under de öfrige Bevillningsgrunderne, och att dervid, i afseende på Classificationen, gäller hvad Fjerde Bevillningsgrunden innehåller, är bifallet.

Hvilket allt Förstärkta StatsUtskottet skolat hos R. H. St:r vördsamt anmäla. Den 24 Augusti 1829.

N:o 220.

Utlåtande, i anledning af Majoren C. P. Backmans underd. Ansökning om eftergift af en honom ådömd Bytes- och Esterräknings-skuld hos Kronan. (I.-A.)

Uti en till K. M:t den 11 Maji innevarande år ingifven och till Utskottet i Nåder öfverlemnad underdänig Ansökning, har bemälda Major, med framställning, hurusom han genom Jönköpings Stads Kämnärs-Rätts Dom den 1 Julii sistl. år, blifvit ålagd att, å

sin hustrus, Grefvinnan Maria Charlotta Helena Creutz's vägnar, med 82 R:dr 32 sk. 7 r:st. FrälseRänta och 133 R:dr 23 sk. 9 r:st Efterräkningsskuld, deltaga uti gäldandet af en utaf framl. HofRättsAssessoren Gabriel Andersson Gyllengrip sig. åsamkad Bytesskuld, i underdånighet anhållit, att, enär han, sedan ett försummeligt ombud låtit domen vinna laga kraft, ej mera, under form af rätt, kunde erhålla rätt, af Gunst och Nåd varda befriad från deltagande i godtgörelsen af berörde Statens så kallade fordran hos Gyllengripska Arfvingarne; Och har Majoren Backman, såsom bevekande skäl för ofvannämnde sin underd. anhållan, hufvudsakligen anført, att hans förrbemälda Hustrus Farfars Fader, som varit måg åt HofRättsAssessoren Gyllengrip visserligen ärft en del af dennes förmögenhet, men att denna förmögenhet blifvit i allo slut med Sökandens Hustrus Faderfader, Öfversten m. m. Grefve Lorentz Wilhelm Creutz, hvilken, långt ifrån att lemna något arf åt Sökandens Svärfader, Grefve Johan Henric Creutz, vid sin död 1787, enligt en af Sökanden bifogad, efter bemälde Grefve och Öfverste upprättad, Bouppteckning, häftat i skulder, dem Sökandens Svärfader, utan att begagna sig af sin lagliga rätt till urarfvagörelse och utan att dervid föreställa sig det hans då ännu ofödda dotter, sedermera Sökandens Hustru, 40 år derefter, skulle såsom nu skett, blifva dömd att plikta för hans ädla handling, af rättskänsla och vördnad för sin Faders minne betalt; förmenande Sökanden att det, vid ett sådant förhållande, ej kunde efter sakens natur, vara rätts-

enligt att Barnen nu skulle komma att lida för fadrens rättskaffenhet.

Af de till målet hörande Handlingar, har för öfrigt inhämtats, att, sedan Majoren Backman, redan innan han med förrberörde underd. Ansökning till K. M:t inkommit, i underdånighet anhållit, att, enär vid innevarande Riksdag fråga blifvit hos R. Str väckt om upphäfvande af de Författningar, som tillåta Bytesbristers utkräfvande samt denna fråga tilläfventyrs kunde till någon ändring i nämnde Författningar föranleda, K. M:t tacktes i Nåder anbefalla inställelse af verkställigheten utaf den Sökanden ägägne Dom, intill dess R. Str i ämnet sig yttrat; så har K. M:t, med bifall härtill, dock under vilkor att Sökanden derföre ställde vederhäftig och af K. M:ts Befh:de i Länet godkänd borgen, i Nåder beviljat Sökanden anstånd med betalningen af ifrågavarande Bytesskuld till den 1 October innevarande år.

Då, till följd af Utskottets, i anledning af gjorde Motioner om eftergift utaf Kronans fordringar hos enskildte för Bytesbrister m. m., under N:o 120 afgifne och af R. H. Str enhälligt bifallne Utlåtande, redan är afgjort, att hvarken någon återbetalning af förut afbördade Bytesbristskulder till Kronan eller någon eftergift af de ännu oguldne, kommer att äga rum, utan att liiquidationen så väl af desse sednare, som af Kronans egne lika beskaffade skulder bör i redan stadgad ordning fortgå, finner Utskottet sig, med anledning häraf och på lika skäl som uti nämnde dess Utlåtande innefattas,

ej eller kunna till R. St:rs bifall understödja Major-
ren Backmans förrberörde ansökning;

Hvilket, i händelse sådant af R. St:rs bifalles, till
svar å den Nådiga Remissen torde böra hos K. M:t i
underdånighet anmälas.

N:o 221.

Utlåtande, i anledning af gjorda anmärkningar
vid Utskottets i åtskilliga ämnen afgifna, och
af 3:ne RiksStånd godkända Betänkanden.

(I.-A.)

Sedan, jemlikt till Utskottet ankomna ProtokollsUt-
drag, dess i nedan-uppräknade ämnen afgifna yttran-
den blifvit af 3:ne RiksStånd godkände och målen
altså, likmätigt 69 §. Reg. Formen, äro afgjorda, har
Utskottet ansett den ifrån ett RiksStånd i hvarje fråga
erhållna återremiss icke föranleda till någon ytterli-
gare handläggning: Dessa utlåtanden igenfinnas under:

N:o 37, ang:de fortfarande af det understöd utaf
Statsmedlen, Carlskrona Stads Fattigvårds-inrättning
hittills åtnjutit och om tillökning deri. Detta mål är
återremitteradt endast från Vållofl. BorgareStåndet, men
i de öfriga RiksStånden afgjort i enlighet med Ut-
skottets förslag.

N:o 106, ang:de begärdt understöd af Allmänna
medel för Ortopediska Institutet i Stockholm; bifallet
af de 3:ne Ofrälse Stånden, men återremitteradt af H.
Ridderskapet och Adeln;

N:o 116, i anledning af väckt fråga om Mölndals Qvarnägares befrielse från skyldigheten att, emot fastställd tull af en kappe på tunnan, verkställa malning för K. M:ts och Kronans räkning; Bifallet af 3:ne RiksStånd men återremitteradt af Hederv. BondeStåndet;

N:o 117, rörande GeneralAssistanceContoires indragning; bifallet af 3:ne RiksStånd, men återremitteradt af Vållofl. BorgareStåndet.

N:o 122, i anledning af Kamereraren G. A. af Silléns underd. ansökning om förhöjning i lön; återremissen i detta ämne är meddelad af Högl. Ridderskapet och Adeln;

N:o 155, angående afskrifningen af åtskilliga bestridda utgifter å Öfverskotten; återremitteradt af Hederv. BondeStåndet, men af de öfriga 3:ne RiksStånden bifallet;

N:o 172, angående ifrågakämd indragning af VexelControlleursbefattningarne; likaledes återremitteradt af Hederv. BondeStåndet, men bifallet af de öfriga RiksStånden;

N:o 173, i anledning af väckt motion om inköp för Statens räkning af 3:ne Taslor; med undantag af Högvörd. PrästeStåndet, som återremitterat frågan, har Utskottets utlåtande af de öfriga RiksStånden blifvit godkänt;

N:o 175, i anledning af K. M:ts Nådiga Remiss af Handlingarne i målet, angående inköp af Hemmanet Mellby för Staden Strömstads räkning utaf Allmänna

medel. Detta är återremitteradt endast från Vållofl. BorgareStåndet.

N:o 177, angående den forsel-ersättning som till StatsVerket bör gifvas af de Ränte-gifvare, hvilka blifvit befriade från skyldigheten att in natura lefverera hö och halm till K. HofStallet, Betänkandet härom är bifallet af Högl. Ridderskapet och Adeln, Högv. PrästeStåndet och Vållofl. BorgareStåndet, men återremitteradt af Hederv. BondeStåndet; samt

N:o 185, angående anslående af ett K. M:t och Kronan tillfallet Dana-arf till en Skolefond i Wahlö Församling i ÄrkeStiftet. — Återremissen i detta ämne är meddeld af Vållofl. BorgareStåndet: — Hvilket Utskottet, till svar å återremisserna, skolat värdsamt anmäla.

N:o 222.

Utlåtande, i anledning af K. M:ts Nådiga Remiss å handlingarne rörande Hr Landshöfdingen m. m. A. Adlersparres besvär i frågan om afträdandet från Arrendet af Ottenby Kungsladugård på Öland. (I.-A.)

Hos K. M:t har Arrendatoren af Ottenby Kungsladugård på Öland, Hr Landshöfdingen och Riddaren Axel Adlersparre i underd:het klagat deröfver, att K. KammarCollegium, genom Utslag d. 13 nästlidne Februarii gillat och fastställt K. M:ts Befallningshafvandes i Calmare Län d. 13 Sept. förlidit år meddelde beslut, hvarigenom Hr Landshöfdingen för underlå-

tenhet att i öfverensstämmelse med föreskriften i 15 §. af det om ifrågavarande Kungsladugård d. 22 Januarii 1812 på 30 års tid utfärdade ArrendeContract, ställa borgen för arrende-skyldigheternas uppfyllande under 10 år, blifvit förklarad samma arrende förlustig, med skyldighet att Kungsladugården och tillhörigheter nästa fardag derefter afträda samt dessutom ansvara för den förlust Kronan under den återstående arrendetiden vid densammas borrt-arrenderande tilläfventyrs kunde komma att vidkännas; Anhållandes Klaganden, på anförde skäl, att K. M:t, med ogillande och upphäfvande af berörde Utslag, täcktes, emot den säkerhet han kan åstadkomma, nämligen årliga grödan och dess betydliga lefvande Inventarium, dubbelt motsvarande hvarje års löpande arrende, bibehålla honom vid Kungårdsarrendet under de derpå ännu återstående åren.

Uti häröfver infordradt och d. 14 Julii detta år afgifvet underdånigt utlåtande har K. KammarCollegium, först i afseende på det öfverklagade Utslaget, anført, att detsamma vore grundadt på de om Kungsgårdsarrenden gällande Författningar, hvilka uttryckligen förmå, att borgen för Arrende-vilkorens fullgörande bör ställas; och vidkommande sedermera Klagandens anhållan att, utan borgen och emot säkerhet i årliga grödan, jemte honom tillhöriga inventarier, blifva vid arrendet bibehållen, så saknade väl sådant stöd af gällande föreskrifter; dock som Hr Landshöfdingen Adlersparre, så väl tillföre som under den tid, hvilken förflutit sedan den senast för ifrågava-

rande Kungsgårdsarrende aflemnade borgen tilländagått eller ifrån Midfastan år 1826, ordentligen betalt arrendet, samt, enligt 1823 års å Kungsladugården sist hållne laga Syn, flera nya byggnader derå uppfört samt densamma väl häfdat och brukat, så har KammarCollegium till K. M:ts Eget Nådiga ompröfvande öfverlemnat, huruvida med afseende härå, såväl som å de i öfrigt för Hr Landshöfdingen Adlersparre förekommande serskilta skäl och omständigheter, anledning må vara till bifall af dess i denna del gjorda underd. begäran, dervid Collegium i sådant fall, såsom ett vilkor, föreslagit, det den förmån, att, på de för ifrågavarande arrende ännu återstående 13 år, utan ställd borgen vid Kungsladugården varda bibehållen, icke måtte få åtnjutas för längre tid, än Hr Landshöfdingen i föreskrifven ordning arrendet betalar samt öfriga contractsvilkor behörigen fullgör och hvarom K. M:ts Befall:h:de i Calmare Län årligen borde meddela KammarCollegium underrättelse.

Då det nu åligger Utskottet att, till följd af å dessa handlingar under d. 8 sistl. Augusti erhållen Nådiga Remiss, afgifva utlåtande till R. St:r, får Utskottet, med anmälan af förhållandet, yttra, det Utskottet, för sin del, ej finner skäl att tillstyrka det begärda undantaget från de för Kungsgårdars och Kronolägenhetens utarrenderande stadgåde och i allmänhet tillämpade grunder. Och torde R. St:r, om det beslut, som i anledning häraf fattas, till K. M:t aflåta underd. skrifvelse.

N:o 223.

Utlåtande, i anledning af K. M:ts Nådiga Remiss å N. H. Fribergs underd. anhållan om fortfarande af den nedsatte Arrende-afgiften för Lunda Kronohemman på Lofön. (I.-A.)

Hos K. M:t har nuvarande Arrendatorn af nämnde Hemman, beläget i Lofö Socken, Färentuna Härad och Stockholms Län, N. H. Friberg i underd:het anhållit, att den genom K. M:ts Nådiga Bref d. 28 Nov. 1823, grundadt på Rikets samma år församlade St:rs begifvande, beviljade nedsättning af 30 tunnor Spanmål i årliga arrendet för ofvanberörde Hemman äfven framgent och intill arrende-årens slut måtte få fortfara; till stöd för hvilken anhållan Sökanden dels åberopat R. St:rs uti underd. skrifvelse d. 7 Oct. 1823 fälde yttrande, "att af handlingarne var utredt, det "arrendet för Lunda Hemman var vida högre än som "med Arrendatorns bestånd var förenligt och att, om "arrendet skulle oförminskadt utkrävas, det oundvikligen skulle medföra icke allenast Arrendatorns obestånd, "utan äfven troligen föranleda dertill att Hemmanet måste på auction utbjudas till nytt arrende, som betydligan komme att understiga hvad ditintills blifvit erlagdt," dels ock ytterligare anført, att Sökanden, vid arrendets öfvertagande år 1826, funnit jorden vanhäfداد och åhyggnaden förfallen; att han till upphjelpande af så det ena som andra måst derpå nedlägga flera tusen Riksdaler af egna tillgångar; att afkastoin-

gen hittills icke kunnat lemna honom någon ersättning, enär skördarne dels genom mindre gynnande väderlek och dels i följd af jordens förut varande vanhäfd varit ganska medelmåttiga och att arrendets återupphöjande till det primitiva beloppet skulle försätta honom i nödvändighet att antingen vidkännas ytterligare uppoffringar af enskilda tillgångar eller ock att, utan all godtgörelse, frångå en lägenhet, derå han nedlagt så mycken möda och kostnad.

Efter inhemtande af K. M:ts Befallningshafvandes i Länet yttrande, deruti K. M:ts Befallningshafvande förklarar sig anse Arrendatorn icke, utan att råka i obestånd eller lida betydlig förlust, kunde återutgöra det högre arrendet, har K. KammarCollegium uti underd. Utlåtande anført, att Collegium på Arrendatorns obestyrkta anförande om fortfarandet af enahanda skäl som föranledt den år 1823 intill nästa Riksdag beviljade arrende-nedsättning, icke vågade gifva anledning till en slik förmåns vidare åtnjutande; dock har Collegium öfverlemnadt till K. M:ts ompröfvande, huruvida Arrendatorn må förunnas den förmån, att inom viss tid få afsäga sig arrendet af berörde hemman jemte dermed förknippade skyldigheter och hemmanet sedermera i vanlig ordning genom å nyo anställande Auction till arrende utbjudas för den då återstående arrendetiden.

Utskottet, som icke eller kan tillstyrka fortfarandet af den beviljade nedsättningen i arrendet, får deremot i öfverensstämmelse med hvad Utskottet vid alldeles enahanda förhållande med Hemmanet Hogsta

uti det af samtliga RiksStånden gillade Betänkandet N:o 162 tillstyrkt, vördsamt hemställa

att till K. M:ts Nådiga ompröfvande må öfverlemnas att, derest så lämpligt finnes, i Nåder för-
unna Arrendatorn Friberg den förmån, att inom
viss bestämd tid få afsäga sig arrendet af i fråga-
varande Hemman med den 14 Mars nästinstundan-
de år, utan att behöfva ansvara Kronan för skill-
naden i det mindre arrendebelopp, som genom ny
Auction kan för de återstående Arrendeåren blifva
för annor man fastställt.

Hvilket Utskottet, till följd af å handlingarne er-
hållen Nädig Remiss, skolat vördsamt anföra. Och
torde R. St:rs beslut genom underd. skrifvelse, till
svar å Remissen, K. M:t i underdånighet meddelas.

N:o 224.

Utlåtande, i anledning af föreslagen förän-
dring i Författningarne, angående lefvere-
ring af Kronans Tionde-Tackjern i Bergs-
lagen. (I.-A.)

Då, enligt nu gällande Författningar, angide lefvere-
ring af Kronans berörde Tionde, Tiondegifvare, som
inom viss tid ej anmäla sig att afbördas denna skatt in
natura, sedermera ovillkorligen måste erlægga den i
Penningar, med hvilket betalningssätt många olägen-
heter och kostnader voro förknippade, och då den
skatt-

skattdragandes godtyckliga behandlande och till äfventyrs prejande i framtiden borde, så vidt möjligt är, förekommas, har, i ett från H. BondeStåndet till Utskottet remitteradt anförande, RikdagsFullmäktigen C. G. Fahlander föreslagit: att Tiondegifvare inom viss tid, till exempel September eller October månader, må äga anmäla sig hos BergsFogden i Orten, om han vill med Penningar betala Tionde-Tackjernet, men, i händelse sådant uraktlåtes, det då vara Tiondegifvarens skyldighet, att lefverera samma skatt in natura, på sätt förr vanligt varit, i Februarii månad hvarje år; uti hvilken motion Lars Persson från Westmanland instämt; hvarjemte Jan Eric Jansson från Wermlands Län förmält, att inom den Bergslag han tillhörde, redan tillginge såsom Fahlander föreslagit.

I öfverensstämmelse med R. Stors i underd. Skrifvelse den 20 Augusti 1823 K. M:ts Nådiga pröfning understäldte beslut, har K. M:t den 2 Mars 1825 i Nåder förordnat: att å Kronans Tionde- och Persedel-Tackjern, som dittills på årliga Auctioner blifvit försåldt, en årlig Taxa, i likhet med hvad för Hammar-skattsjernet öfligt är, borde utsättas, hvarest hvar och en skulle äga rätt, att sin Skattedel lösa, samt att, om något sådant jern, i följd af den de Skattande tillerkände Optionsrätt, in natura lefvererades, detsamma då, likasom hittils, borde genom Auction försäljas; hvarjemte K. M:t, i anledning af åtskilliga härvid förekomne och hos K. M:t i underd. anmälde omstän-

digheter, i afseende på tiden för Taxans utsättande m. m., i Nådigt Bref den 23 Mars 1826 stadgat, ibland annat: att Taxan å Kronans Tionde och Persedel-Tackjern bör upprättas vid samma tid, som för HammarskattsTaxan, genom ofvanberörde Nåd. Bref blifvit bestämd, eller September månad; samt att Räntegifvaren bör, inom 6 veckor efter Taxans fastställande, hos Ortens BergsFogde tillkännagifva, om han vill lösa Tionde-jernet, eller detsamma in natura lefverera, i hvilket senare fall lefvereringen likväl skall årligen inom Januarii månads slut vara verkställd.

Och som berörde Taxesättning till lösen är på R. Strs begäran införd, och den Optionsrätt Tiondegifvaren äger, att lefverera in natura eller efter fastställd Taxa lösa jernet, synes böra begagnas lika med hvad som gäller om uppsägning af andre ränte-persedlars lefverering, att nemligen den, som ej inom föreskrifven tid anmäler sig att utgöra Räntan in natura, måste lösa densamma; alltså har Utskottet

icke funnit anledning af ofvanberörde Motion, att hos R. Str föreslå någon ändring i hvad Författningarne, rörande lefverering af Kronans Tionde-Tackjern, nu innehålla.

N:o 225.

Utlåtande i väckt fråga om rättighet för inne-vånare i visse Orter, att med Spanmål afbörda sig KronoUtskylder. (I.-A.)

RiksdagsFullmäktigen Anders Hansson från Elfsborgs

Län har, i Memorial som från H. *BondeStåndet* blifvit d. 15 December sistl. år till Utskottet remitteradt, föreslagit, i anseende dels till den allmänna penningebristen, dels ock nyttan af Spanmålsprisernes hållande vid jemnhet, att *de Orter, der Spanmål allenast är enda tillgången för Innebyggarne, hvarmed alla skatter och onera skola betalas, måtte erhålla rättighet, att äfven med Spanmål, inlefsvererad i Kronans Magaziner och Förrådshus, sina KronoUtskylder utgöra.*

Då de Contante KronoUtskyldernes beräkning i Spanmål skulle vara enlig med årliga Markegångsvärdet, som vanligen är lägre än gångbara priserne, och då forslingen af Spanmålen till KronoMagazinerne medförer ökad kostnad och besvär, har det synts Utskottet som Anders Hanssons Förslag ej kan medföra någon förmon för de Skattskyldige.

De mångfaldiga olägenheter, kostnader och förluster för Kronan, som af en utöfver dess behof sträckt Spanmålsintägt skulle uppkomma, har Utskottet i dess Utlåtande N:o 124, vid afgifvandet af Förslaget till Statsreglerigen redan uppgifvit. Och som det icke blefve möjligt att förutse det större eller mindre antal Magaziner och Förvaltare deraf, som behöfde anskaffas, eller hvilken indragning i andre Uppbörds-mäns antal kunde äga rum, i följd af den olika fördel de skattskyldige kunde äga af rättigheten, att det ena året lefverera sine KronoUtskylder i Spanmål och ett annat med penningar; altså finner Utskottet sig

icke kunna tillstyrka, det R. Str bifalla hvad An-

ders Hansson föreslagit, eller att vissa Orter skulle lemnas rättighet, att äfven med Spanmål sine Krono-Utskylder utgöra.

N:o 226.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om förändring i tiden, då KronoFogdarne skola afgifva Summariska Redogörelserne för Krono-Uppbörden. (I.-A.)

Enligt ett från H. BondeStåndet till Utskottet ankommet ProtocollsUtdrag af den 15 December sistl. år, har RiksdagsFullmäktigen *Anders Danielsson* från Elfsborgs Län framställt det förslag, att, som, i anseende till tiden, hvilken för Uppbördsmännen erfordras för Uppbördsredogörelsernes författande och Verificationers anskaffande, den egentliga uppbördstiden inskränkes till slutet af Mars eller början af April månader, men jordbrukaren, hvilken utaf sin jords producter, dem han oftast icke kunde annorlunda än på Credit afyttra, måste betala sina KronoUtskylder, behöfde så långt rådruum härmed som möjligt; tiden, då KronoFogdarne skulle afgifva den Summariska Redogörelsen, altså måtte bestämmas till den 24, i stället för 1 Maji, hvarigenom dels 2:dra Uppbördsstämman skulle kunna framflyttas till Februarii månad, då de fleste Marknader höllas, dels ock Allmogen berättigas, att ända till den 1 eller 8 Maji inbetala alla restantier af sina KronoUtskylder och sålunda tillgodonjuta hela det i Författningarne bestämda uppbördsåret.

I anledning af detta Förslag, hvaruti H. *Bonde-Ståndet* i allmänhet instämt, har Utskottet ansett sig böra anföra: att ehuru, å ena sidan, det skulle kunna medföra någon förmån för en del af Allmogen, om redogörelse-tiden för Uppbördsmännen utsträcktes på sätt motionen innehåller, å den andra sidan likväl förekommer, att, då 2:dra Uppbördsstämman nu slutar i Mars månad, och förr än densamma tilländagått utmätning hos de skattskyldige lagligen ej bör ägarum, tillräckelig tid äfven synes vara lemnad, för afbördandet af det föregående årets skattebidrag. Och då det ändamål, som man, i Räkenskapernes tidigare afslutande än nu sker, vill uppnå, skulle genom antagandet af ofvanberörde förslag motarbetas, samt dessutom något behof af en så beskaffad förändring icke blifvit från någon LänsStyrelses sida framställt, eller af K. M:t i Nåder omförmäldt; har Utskottet, i anseende till de flere hinder för KronoUppbördens skyndsamma verkställande, som af beviljandet af en längre redogörelsetid skulle uppkomma, funnit sig böra afstyrka R. Str, att bifalla den af Anders Danielsson yrkade förändring i tiden för KronoFogdarne att afgifva Summariska Redogörelsen för KronoUppbörden.

N:o 227.

Utlåtande, i anledning af begärd upplysning om hvad som blifvit åtgjordt i afseende på den af K. M:t anbefallde undersökning i

Rikets äldre Handlingar, ang:de upprinnelsen af den så kallade Präste-Taxan. (I.-A.)

Från H. BondeStåndet har till Utskottet blifvit remitteradt ett Memorial af *Anders Danielsson från Elfsborgs Län*, hvaruti han anför, huruledes, i anledning af PrästeStåndets underd. besvär, ang:de uppbördens beräkande af den så kallade PrästeTaxan, K. M:t, uti 9:de § af dess Resolution af den 20 Nov. 1786, beslutit, det K. M:t funne en noga undersökning i Rikets äldre Handlingar, rörande upprinnelsen af denna Taxa, nödvändig, innan K. M:t härom sluteligen stadgade dess beslut; men ville emedlertid, innan sådant hunnit verkställas, och tills vidare af synnerlig Nåd och Gunst tillåta, att Prästerskapet i *Oppunda, Jönåkers och Rönö Härad*er i Södermanland finge lösa Taxesmöret med 1 R:dr B:co för Lispundet, dock att sådant hvarken då eller i framtiden finge af dem eller andre dragas till präjudicat.

Och då en framfluten tid af mer än 40 år syntes hafva för Vederbörande varit tillräcklig att verkställa undersökningen om PrästeTaxans upprinnelse, samt det icke kunde vara instämmande, hvarken med Statens trängande behof och rättvisans fordringar, att Prästerskapet i Oppunda, Jönåker och Rönö Härad mera, än Rikets öfriga Prästerskap, hvars Taxa vore ställd i Persedlar, längre befriades från Taxesmörets betalande efter Markegång, så ansåge Motionären någon åtgärd böra vidtagas, för att vinna upplysning, om hvilket EmbetsVerk, som fått sig ofvanberörde

undersökning uppdragen, och af hvad orsak StatsVerket ännu måste vidkännas förlusten, att förenämnde 3:ne Häraders Prästerskap fingo lösa Taxesmöret med blott En R:dr B:co Lispundet, eller om sådant härledde sig af någon försummelse i det Verk, som skulle revidera Rikets Räakenskaper.

Utskottet har, i anledning häraf, skolat upplysa, att, uti Nådigt Bref af den 30 Mars 1787, K. M:t, icke allenast förständigat K. KammarCollegium, att K. M:t, både genom Nåd. Resolution af den 26 Nov. 1786, uppå Prästerskapets besvär, och serskildt Utslag förstnämnde dag öfver de besvär, som Prästerskapet i *Jönåkers* och *Rönö* Harader i underd. anført öfver K. KammarRevisionens den 17 Mars 1786 meddelde Utslag, rörande Smörtaxans utgörande efter Markegångspris, af synnerlig ynnest och Nåd tillåtit Prästerskapet, att tills vidare och intill dess undersökning försiggått i Rikets äldre Handlingar om upprinnelsen af Prästernes Taxa, få lösa Taxesmöret med 1 R:dr Sp. för Lispundet, utan ock anbefallt bemälte K. Collegium, att om en sådan undersökning besörja och der- efter med Utlåtande till K. M:t inkomma.

Efter hvad meddeladt blifvit, skall ock K. KammarCollegium, medelst Remiss den 11 Junii 1787, anbefallt ArchiviContoiret, att undersöka huru Prästetaxan ifrån första begynnelsen tillkommit, eller efter hvad grund den blifvit beräknad, antingen efter Prästbohlets storlek eller innehafvarens inkomst af Församlingen, samt huruvida, isynnerhet i förra tider, den utgått i sjelfva persedlarne, eller om desse betalts

med penningar, och i sistnämnde händelse, om det skedt med något visst som årligen varit lika, eller om betalningen rättat sig efter Persedlarnes Markgångspris, och hvad R:drsTaxan angår, om den förändrat sig efter Myntets förhöjning eller utgått alltid lika, samt i öfrigt uppgifva all den upplysning, som i förenämnde delar af Archivets Handlingar kunde vinnas.

Vid sedermera erhållen påminnelse om att inberätta hvad härvid blifvit tillgjordt, skall ArchivContoret den 3 Maji 1790 hos Collegium anmält, ibland annat, att, då ämnet funnits vidsträckt och med många omständigheter till iakttagande förenadt, samt Contoirets öfrige göromål fordrat skyndsam handläggning, Contoiret ej kunnat fullgöra K. Collegii befallning.

Den undersökning, hvilken Contoiret anställt, om den ifrågavarande Taxan skall endast innefatta Uppland och någon del af Rikets öfrige Provincer. Och som arbetet afstannat intill dess ny erinran härom år 1826 från Collegium afgått och i följd deraf undersökningen ännu finnes ofullbordad; så har Utskottet ansett lämpligt föreslå:

att R. St:r hos K. M:t i underd. anhålla, det K. M:t täcktes i Nåder förständiga K. KammarCollegium om så verksamma åtgärders vidtagande, i afseende på den för 42 år sedan i Nåder beslutna undersökning rörande Präst-taxans upprinnelse och grunden, efter hvilken den blifvit beräknad m. m., att samma undersökning skyndesammeligen varda utförd och till slut befordrad, på det resultatet

deraf må till näst sammanträdande R. St:r kunna öfverlemnas.

N:o 228.

Utlåtande, angående utgörandet in natura af de visse Räntetagare anslagne Kohlräntor inom Stockholms Län af Hemman under Ortala Bruk och Norrtelje GevärsFactori, eller samma räntekohls godtgörande till Löningstagarne efter Markegångspris. (I.-A.)

H. R. o. A. har till Utskottet remitteradt ett Memorial af Hr Silfverstolpe, D., hvaruti han anført, huruledes, i en tidpunct, då en allmän klagan fördes öfver så väl Militaire som Civile Embetsmäns svaga lönevilkor, det förhållande förtjente uppmärksamhet, som ägde rum inom Stockholms Län och vore af ett menligt inflytande, så väl för Räntetagare vid derstädes stationerade indeldta Regementen, som för LandsStaten neml, att den del af desses löneförmåner, hvilka bestodo af Kohlräntor, som efter nu varande priser skulle stiga till en icke obetydlig Summa, i följd af K. M:ts Nåd. Skrifvelse till dess och Rikets Bergs-Collegium af den 21 Junii 1773, fingo af ägarne till Ortala Bruk och Norrtelje GevärsFactori inlösas emot 16 sk. B:co för Lästen, ehuru det visserligen icke skulle hafva varit K. M:ts Nådiga vilja, att gynna nämnde Bruksägare på Löntagarnes bekostnad, utau säkert det åsatta priset varit fullt svarande mot

kohlens värde den tiden, då det fastställes; men då varuprisen nu mera undergått en betydlig förändring, blefve missförhållandet härvid påtagligt, och Motionären har derföre anhållit, att en framställning hos K. M:t måtte i underd. göras: *om icke dessa Kohl-räntor kunde in natura få tillfalla Räntetagare; eller om, i brist af Kohl för Bankens drifvande, de nödvändigt borde för desamma påräknas, de då åtminstone måtte öfver allt, efter utsatt Markegångspris, af Bruksägarene Löningstagarne godtgöras.* I anledning af hvilken Motion Hr Friherre Düben, Carl, yttrat, att, fastän samma förhållande, som det af Hr Silfverstolpe anförde, ang:de Kohlräntorne inom Upsala Län, ägde rum inom Westmanland, och det visserligen tycktes vara obilligt, att Bruksägare, hvilka vanligen i Bergslagen utgjorde den Comité, som bestämde Kohlpri-serne, skulle bestämman till hvad belopp en i alla fall illa lönad individ skulle tjena för, då denne individen ej ägde rätt att uppsäga denna räntepersedel och sälja den till hvilken han behagade, en förändring härutinnan, ehuru önskvärd, likväl syntes stridande emot de Privilegier, som från äldre tider voro visse Bruk förbehållne.

Af de handlingar, som vid pröfningen af förevarande fråga för Utskottet varit att tillgå, har inhemtats: att, genom Nådig Skrifvelse den 3 November 1680, K. M:t anbefallt Landshöfdingen i Uppland, att, sedan emellan Officerarne, Rustningshållarne och Allmogen i Roslagen en *Taxa* öfver den vanliga kohlräntan satt blifvit, enligt hvilken denna ränta med 3

Der k:pm:t Lästen betalas borde; så skulle af den nästkringgränsande Allmogen, till Norrtelje Factories fortsättning, 200 Läster Kohl levereras emot berörde pris, på det, såsom orden i den K. Skrifvelsen lyda, "derigenom, icke allenast Officerarne och Rustningshållarne sin betalning, utan ock Allmogen sin visse och säkre afgång hafva måge."

År 1760 försålles till Skatte det Kronan tillhörige *Ortala* Bruk, med underlydande Qvarn samt *Kallboda* eller *Korsnäs* Masugn, och, enligt det under den 13 Februarii berörde år, af K. KammarCollegium utfärdade Skattebref för Ryttmästaren John Jennings och Brukspatronen Robert Fuilaij, är vid detta köp *K. M:t och Kronan uttryckeligen förbehållet*, ibland annat, i 4:de Puncten: *Räntorne efter årliga Markergången af de 31 hemman, så väl som af Mjölqvarnen, hvilka af ålder varit med kohlning och körslor Bruket underlagde och på samma sätt hädanefter komma att derifrån blifva oskiljaktiga*; samt i 5:te Puncten: *att thesse Egendomar, till underd. följe af K. M:ts Nåd. Bref af d. 26:te October 1756, som ock 9:de Puncten uti det af R. St:rs SecretaUtskott vid sistlidne Riksdag till bemälte Ryttmästare och Brukspatron utfärdade Upplåtelse-Bref om Norrtelje Factori, dervid förblifva oskiljaktiga och icke ifrån Factoriet abalieneras."*

Vid 1772 års Riksdag, anhöll, genom underd. besvär, KrigsBefälet, att Indelningshafvarne vid Upplands Regemente, Adelsfanan- och RoslagsCompagniet af K. LifRegementet till Häst, måtte få sine på lön indeldta SkatteKohl i Stockholms Län betalte efter Marke-

gången, eller på samma sätt som i Upsala Län år 1764 skedd, förvandlade till Spannemål, och ej förpligtas låta sig nöja med det, den tiden Ortala Bruk och Norrtelje Factori Kronan enskildt tillhörde, stadgade pris af 3 D:r K:pmt för Låsten, emedan, då Markegången på desse Kohl i senare åren uppgått till 10, 11, 12 och 15 D:r K:pmt Låsten, Indelningshafvarnes förlust vore anseelig.

Underd. utlåtande infordrades häröfver från K:gl. Krigs- Kammar- och Bergs-Collegierne, af hvilka sistbemälde Collegium åberopade sitt med K. Kammar-Collegium förut afgifne Memorial i ämnet till R. Strs Kammar- Economie- samt Landt- och SjöMilitiæ-Deputationer, af följande innehåll:

"Kohlräntan i Upland, der densamma uti visse Häradet och Socknar utgår, härrör af de så kallade årlige och Kongshästarne, hvilka uti kohl förvandlas, dock, i grund af gamla Stadgar och Författningar, ej mindre än gjorda fördrag och afhandlingar, på olika sätt och till olika quantum, hvarom K. Kammar-Collegium uti afgifvet Betänkande till Landt- och SjöMilitiæ-EkonomiDeputationens LandtUtskott, under den 24 April 1766, i ett dylikt ämne omständeligen berättat."

"Berörde Årlige och Kongshästarnes förvandling till kohl, är i alla tider följd, men priset derpå har ej varit lika öfver allt; Hemmansbrukare, som varit skyldige att föra sin kohl-ränta till visse Bruk, efter Brukens derå erhållne Privilegier, hafva icke betalt densamma högre till Indelningshafvarne, än de ver-

"keligen fått af Bruket, och det, i följe af 5 §. uti 1685
"års K:gl. Förklaring öfver 1684 års Reglemente för
"Militien och LandtStaten; i thet stället the visse Bruk
"ej anslagne ränte-kohlen fått betalas efter vanlig mar-
"kegång af de ädlare MetallverksÄgarne, så väl som
"af Bergsmännen, då de sjelfve blåst och derföre ve-
"lat penningar gifva, efter K. Resolutionerne af den
"18 Maji 1689 och 4 December 1730."

"Hvad de förre eller de visse Bruk tillslagne rän-
"tekohlen i Upland angår, om hvilka här nu endast
"fråga blifver; så hafva Indelningshafvarne af Krigs-
"Befälet flere resor förut och sist vid 1766 års Riks-
"dag, som förrberördt är, lika som nu, sökt att få
"de samma betalte efter årlig markegång; men, jemte
"det uti afgifvet Utlåtande till R. H. St:rs BergsDepu-
"tation den 11 Februarii samma år, K. Collegierne
"omständeligen vist, i stöd så väl af Högstberörde 1685
"års Kongl. Förklarings 5 §., som flere K. Resolutio-
"ner, thet Indelningshafvarne för ingen del till någon
"sådan eller högre desse kohls betalning voro berätti-
"gade, än hvad Bonden för dem sjelf får vid Bruket,
"dit han med koblen är anslagen; så har ock, i an-
"seende dertill, att uti visse orter, såsom Löfsta och
"Dannemora Tingslager, Olands Härad och Örbyhus
"Län, hörande under Upsala Län, någon afhandling
"var i verket om berörde årliga och Kongshästars
"förvandlande till Spanmål i stället för kohlen, i pro-
"portion efter Kronovärderingen, å ömse sidor, Kongl.
"Collegierne till en sådan årlig och Kongshästarnes,
"eller de derföre i stället utgående Kohlens förvand-

"ling i Spanmål, efter så väl KrigsBefälets som All-
 "mogens då gjorde ansökning, styrkt, och dertill jem-
 "väl utstakat sättet, efter det olika samma Hästars
 "kronopris och deras beräknande till kohl."

"Dertill hafva ock R. Str på det sättet samtyckt,
 "att i Olands Härad samt Dännemora och Löfsta
 "Tingslager en Tunna Spanmål borde utgöras för hvar-
 "je fyra och en half Läst kohl, samt i Örbyhus Län,
 "en Tunna Spanmål för hvarje sex trefjerdedels Läster
 "kohl; men derhos förbehållit sig, att öfver de, vissa
 "Bruk, efter Resolutioner och Författningar, anslagne
 "kohl-räntor framdeles sig utlåta, som K. M:ts Nåd.
 "Bref till K. Collegierne af d. 9 Julii 1766 närmare
 "utvisar. För nyssnämnde till kohl för de årliga Kongs-
 "hästarne svarande orter i Upsala Län, hafva således
 "besvären å alla sidor upphört, som ock af nyss an-
 "förde Författning uppkommit det olika kohlräntans
 "betalningssätt, ther och Roslags-orten emellan uti
 "Stockholms Län, hvar ock ännu serskildte speciele
 "Författningar tillkomma."

"Sistnämnde Roslagsort, som Besvären nu allena
 "angå, har för sig i synnerhet K. Brefvet till Lands-
 "höfdingen i Upland af d. 3 Nov. 1680, derutinnan
 "förordnas, att till den oenighets upphäfvande, som
 "uppkommit Officerarne och Allmogen emellan, om
 "kohlränte-priset derstädes, Allmogen thädanefter, i ond
 "och god tid, borde betala för hvar Läst kohl alle-
 "nast tre daler kopparmynt; utom det ock vidare i 3
 "§. af K. Resolutionen den 18 Maji 1689 öfver någre
 "af K. BergsCollegio för Bergslagerne i gemen anförde

"Puncter, stadgas, det Utlags- eller Ränte-kohlen icke
"få genom någon indelning disponeras under de Verk
"eller Blåsningar, dit de rätteligen höra, som äfven,
"uppå någre Skattememmans Åboers i Upland vid 1733
"års Riksdag gjorde ansökning, att få betala Ränteta-
"garne kohlen antingen i persedlen eller efter Marke-
"gång, K. Mit, medelst Resolution den 7 Oct. 1735, så-
"dant alldeles afslagit, såsom emot den vid Bergverken
"i alla tider väl inrättade hushållningen stridande; så
"har derjemte, ej mindre uti högstberörde än 4 §. uti
"den, samma dag Allmogen i Frösåkers Härad i Ros-
"lagen serskildt gifne K. Resolutionen på deras i un-
"derdelt andragne enskilte Besvär, Hans K. Mit sist
"förklarar att tillökning på kohlpriset för skadelig; Be-
"rörde, år 1680 speciellt för Roslagen stadgade kohl-
"pris 3 dal. kopp:mt Låsten, hvilket ock Besvärs §.
"medgifver ännu följas, har således varit ansedt, så-
"som en derstädes för all både ond och god tid oryg-
"gelig Taxa, Räntegifvarne och Räntetagarne emellan."

"Om ock samma vissa kohlpris haft afseende jem-
"väl på Ortala Bruk och Norrtelge Factori, hvilka den
"tiden Kronan enskildt tillhörde, men sedermera åter-
"kommit under Privatorum disposition, så äro likväl
"dessa Verk med enahanda rättighet till de senare af-
"stādde, som Kronan sjelf i den delen förut ägt, och
"hvarigenom alltså saken på intet sätt synes vara för-
"ändrad."

"I anseende till detta allt, kunna K:gl. Collegierne
"icke finna, att de nu klagande Indelningshafvare af
"Uplands Regementet, Adelsfanan och RoslagsCompag-

"niet vid LifRegementet äro berättigade att få ofta-
 "nämnde i Roslagsorten uti Stockholms Län them in-
 "deldta Skatte- eller Ränte-kohl annorlunda betalte,
 "än efter meranämnde vissa stadgade pris 3 dal. kop-
 "parmynt Lästen, så vida icke Räntegifvarne derstä-
 "des skulle beqväma sig, att, antingen på enahanda
 "sätt med dem i Bergslagsorten uti Upsala Län, eller
 "annorlunda förbyta samma ifrån årliga och Kongs-
 "hästarne härflytande Ränte-kohl uti Spanmål eller nå-
 "gon annan Indelningshafvarne tjenlig persedel, och
 "hvarom öfverenskommelse torde kunna träffas."

K:gl. Krigs- och KammarCollegierne hade deremot
 för deras del i underd:het andragit: "att, ehuru väl uti
 "förenämnde Kammar- och Bergs-Collegiernes den 1
 "April 1772 afgifne Betänkande, blifvit förmäldt, det,
 "i grund af de på 1680-talet utkomne Författningar,
 "desse klagande Indelningshafvare ej kunde anses be-
 "rättigade, att få deras indeldta Skatte- och ränte-kohl
 "annorlunda betalade, än efter det i samma Författ-
 "ningar stadgade vissa pris, 3 dal. k:pparm:it för Lä-
 "sten; har dock nu tillika hos Krigs- och Kammar-
 "Collegierne uti öfvervägande kommit, huruledes, då
 "priset på 1680-talet utsattes till 3 dal. k:ppr:mt för
 "hvarje Stig kohl, myntet då ännu var oförhöjdt, men
 "att det sedermera år 1715 blifvit till hälften förhöjdt,
 "och kohlpriset således till hälften försämradt; men
 "Bruken deremot sedan 1680-talet för sine tillverk-
 "ningar njutit betalning i proportion efter myntets
 "förhöjning."

"I grund häraf, och som således Räntegifvarne
 "blifvit satte uti nog lidande, men måste lefverera si-
 "ne kohl till Bruken, dit de anslagne äro, in natura,
 "antingen de den äga eller ej; på hvilken senare hän-
 "delse de af dem från andre ställen till mångdubbelt
 "högre pris måste anskaffas; så afse Krigs- och Kam-
 "'marCollegierne, för sin del, billigt vara, det förbe-
 "mälte Indelningshafvare, lika med Indelningshafvarne
 "i Upsala Län, måtte af Bruken erhålla betalning ef-
 "ter årliga Markegången för sine Ränte-kohl, helst så-
 "dant länder till både Hemmanens upprätthållande och
 "indelningens bestånd."

K. M:t, som i Nåder fann *Dess BergsCollegii un-
 derd. yttrande vara uppå de bästa skälen grundadt*
 och dertill lemnade Dess Nådiga bifall, pröfvade se-
 dermera, med afseende så väl derpå, som ock att K.
 M:t i Nåder afstått den ifrågavarande kohl-räntan *alde-
 les med samma rätt, som K. M:t den förut innehaft,*
 genom Nådig skrifvelse till Collegium den 21 Junii
 1773: att med denna räntas betalande skulle förhållas
 på samma sätt som hittils verkstäldt blifvit, enligt K.
 M:ts förre derom vidtagne Författningar.

Och blef samma år den 26 November underd.
 klagan uti ett dylikt mål ang:de af Häradsskrifvaren
 Kumling yrkad rätt att af sine Löningsbönder uti Häf-
 verö Socken utfordra ränte-kohlen in natura eller der-
 före erhålla högre betalning än 1 dal. S:m:t för Lä-
 sten, likaledes af K. M:t i Nåder ogillad.

Som likväl, efter hvad ofvanberördt är, K. M:t och Kronan, nära 80 år efter det den Taxa utfärdades, i enlighet hvarmed ifrågakomne räntekohl till indelningshafvarne betaltes med 3 Dal. k:pm:t per Läst, vid försäljningen till Skatte af Ortala Bruk och Norrtelje Factori, *uttryckligen förbehållit sig räntorne, efter årliga Markegången af de hemman, som af ålder varit med kohlning och körsslor Bruket underlaggde och på samma sätt hädanefter komma att derifrån blifva oskiljaktige*; hvaraf vill synas, som, derest K. M:t år 1760, då berörde skatte-försäljningen skedde, afstått den ifrågavarande kohl-räntan aldeles med samma rätt som K. M:t den förut innehaft, det år 1680 bestämda pris på ränte-kohlen 3 Dal. k:pm:t öfverensstämde med det då gällande Markegångsvärdet; altså och enär af SpecialRäkningarne öfver KronoUppbörderna i Stockholms Län visat sig, att endast de Kronan behållne kohl-räntorne utgå efter Markegångspris, men att deremot de indelte till Ortala Bruk anslagne icke äro debiterade till högre pris, än 16 sk. B:co Låsten, och af samma Räkenskaper icke eller kunnat inhemtas, att skillnaden, emellan de 16 sk. som af Bruksägarna till Indelningshafvaren erläggas och beloppet af årliga Markegången, till Kronan ingår; har Utskottet trott sig icke sakna anledning, att föreslå R. Str:

att i underd. skrifvelse till K. M:t fästa K. M:ts uppmärksamhet på de i detta mål förekomne stridiga förhållanden och huruvida K. M:t och Kronan af de Ortala Bruk och Norrtelje Factorie underlaggde hemman åtnjutit och åtnjuter den rätt, i afseende

på kohl-räntans utgörande, som, i följd af Skatteköpebrefvets innehåll, eller serskilte Nåd. Resolutioner K. M:t och Kronan tillkommer.

Reservation:

Af Hr Friherre *Palmstjerna*: Jag kan icke instämma uti Utsk. beslut, af det skäl att jag anser frågan, redan den 21 Junii 1773 genom K. M:ts Resol. uppå KrigsBefälets Besvär, definitivt afgjord. Densamma slutar neml. sålunda: "pröfva Vi i Näder *billigt*: att "med denna Räntas betalande må förhållas på samma "sätt som hittills *verkställt blifvit*, enligt våra förre "derom vidtagne författningar." När det nu är upplyst, att Räntans betalande förut blifvit verkställd på det sätt, att hvarje Läst betalts Indelningshafvaren med 1 Dal. S:mt, hvilken efter 1776 års realisation utgjorde $\frac{1}{2}$ R:dr, så kan jag ej annat än finna detta pris vara bestämt af vederbörlig och dertill berättigad Auctoritet; och när vederbörlig Auctoritet detta förordnat, så har rättigheten att mot bestämt pris bekomma ifrågavarande Räntekohl blifvit en Bruksägarrens tillhörighet, och dermed inträddt ett likartadt förhållande som med andra Bruks-egendomars rätt till Rekognitions-kohl; blott med den skillnad, att uti senare fallet förlusten är Kohlägarrens, men uti det förra Statens; icke Löntagarens, ty Löntagarens villkor ärfvas icke från den ena till den andra, utan bestämmas af Staten. Jag kan således ej anse ifrågavarande lösningsrätt af Räntekoll annorlunda, än såsom en genom K. Resol. tillkommen förmån, som nu mera utgör en del utaf enskilt mans

ägande-rätt, och såsom sådan gått ur hand i hand under mera än 50 år; jag vill icke med min röst biträda ett beslut som föranleder till räfst uti en för så lång tid tillbaka tydligen afgjord sak. Hvarthän skulle det väl leda, om man började efterforska huruvida alla nu gällande K. Resolutioner uti likartade fall öfverensstämma med förutvarande äldre äganderätts-förhållanden? Går man tillbaka 50 år, kan man gå 100 och 200; hvilka anspråk skola ej då väckas, och hvar finnes den absoluta rättvisan uti så uråldriga tvister om mitt och ditt?

N:o 229.

Utlåtande, i anledning af Arrendatorns utaf $\frac{1}{4}$:del af Kongsöhrs KungsLadugårds södra del, C. U Ahlboms underd. anhållan om nedsättning af arrende-afgiften för samma Kronolägenhet. (I.-A.)

Efter vederbörandes hörande har K. M:t till Stats-Utskottet, medelst Remiss den 15 sistl. Augusti, i Näder öfverlemnad Arrendatorns af $\frac{1}{4}$ utaf Kongsöhrs KungsLadugårds södra del, f. d. Qvartermästaren C. U. Ahlboms underdåniga ansökan om nedsättning med 28 Tunnor 23 kappar i nu utgående arrende för nämnde lägenhet, eller från 91 Tunnor 7 kappar till 62 Tunnor 8 kappar Spanmål. Såsom skäl till denna anhållan, har Ahlbom anfört: att sedan v. Pastor Hörstadius år 1812 på 30 års tid öfvertagit båda

KungsLadugårdarne emot en Arrendeafgift af 364 Tär 28 kappar Spannmål, hälften Råg och hälften Korn, för hvardera, måste han, oaktadt arrendet för Södra Ladugården samma år öfverflyttades på 4 andre personer, redan år 1817, för bristande förmåga att anskaffa antaglig borgen, från Arrendet afträda; att vid den derefter anställda Auction högsta arrende-anbudet uppgick endast till 200 Tunnor för Norra KungsLadugården, ehuru, i anseende till serskildta omständigheter, den förre Arrendatorns broder erbjöd sig att derföre erlägga och ännu utgör 250 Tunnor; att åter serskilte delar af Södra KungsLadugården, i mån af Arrendatorernes iråkade obestånd, måst ånyo utbudas och arrende-afgiften nedsättas, så att sökanden nu vore den ende, som utgåfve primitiva arrendebeloppet, öfverstigande, hvad som för lika andel i Norra Ladugården erlägges, med 28 Tunnor 23 kappar och ända till och med 40 Tunnor 7 kappar hvad som nu utgöres för $\frac{1}{4}$ del i den södra; att öppna åkerjorden i Sökandens andel endast utgör 39 Tunnländ 29 $\frac{1}{4}$ kappland eller till hvarje årgång 19 Tunnländ 30 $\frac{1}{8}$ kappland, hvaraf afkastningen, beräknad till 6:te kornet af utsädet, som, efter $\frac{3}{4}$ Tunna på tunnländet, uppgår till 15 tunnor, icke kan beräknas högre än till 90 Tunnor eller 1 Tunna 7 kappar mindre än arrendet; att då härtill lägges utsädet, 15 Tunnor, brukningsbergnings- och tröskningsomkostnaderna, nybyggnader och reparationer samt reela och personela onera af mångfaldiga slag, det angifna missförhållandet måste falla klart i ögonen, samt ändteligen att sökanden

som tid efter annan måst till sina förbindelsers uppfyllande tillgripa egna tillgångar, skall, om ej den begärda lindringen beviljas, komma på obestånd, hvilket redan visat sig deraf att han år 1827, då förnyad borgen för Arrendet på 10 år bordt anskaffas, ej kunnat præstera annat än en interimsborgen på 2:ne år, som i år skall förnyas, men hvilket åliggande sökanden ej kan uppfylla så vida icke den begärda, af högsta billighet påkallade lindringen i arrende-afgiften förunnas.

K. M:ts Befallningshafvande i Westmanlands Län har, med vitsordande af Ahlboms uppgifter, för sin del yttrat, att det nu utgående Arrendebeloppet för ifrågavarande $\frac{1}{2}$ del af KungsLadugården vida öfverstiger hvad deraf, i händelse af ny Auction, kan förväntas, samt att, då Ahlbom inskränkt sin anhållan till nedsättning af Arrendet till likhet med hvad som för andre delar af KungsLadugården högst betalas, K. M:ts Befallningshafvande ansåg sig icke kunna underlåta att tillstyrka den af Ahlbom begärda nedsättningen för återstående 13 Arrende-år.

K. KammarCollegium har åter uti afgifvet underd. Utlatande yttrat, att då Collegium icke var i tillfälle att bedöma godheten och förmånerna af de ägor som tillhöra ifrågavarande af Qvartermästaren Ahlbom under arrende innehafvande 2:ne Åttendedelar eller $\frac{1}{4}$ af oftaberörde KungsLadugård, Collegium icke vågade att, på Ahlboms uppgjorda och obestyrkta calcul öfver afkastningen deraf, tillstyrka nådigt bifall till den sökta arrende-nedsättningen; dock har Collegium

till K. M:ts Nådiga ompröfvande öfverlemnadt, huruvida Ahlbom må förunnas den förmån att inom viss bestämd tid få afsäga sig arrendet, utan skyldighet att ansvara för hvad ett nytt arrende under de återstående arrende-åren kan blifva mindre, än efter nu gällande Contract därför erläggas bör.

På de skäl KammarCollegium anfört, anser Utskottet sig

icke heller kunna tillstyrka den af Sökanden begärda arrende-nedsättningen; men tror, med lemnadt afseende å det förhållande, att arrendet för alla öfriga lotterna af ifrågavarande Kungsladugård måst nedsättas, sig äga skälig anledning hemställa, att, så vida Ahlbom genom vederbörlig undersökning kan styrka de af honom uppgifna förhållanden, det måtte tillåtas honom att inom viss bestämd tid afsäga sig Arrendet och denna Kronolägenhet genom ny Auction under återstående tiden åt annor man utarrenderas, utan skyldighet för Ahlbom att ansvara för den möjligen inträffade minskningen i arrendet.

Hvarom underd. skrifvelse torde, till svar å den Nådiga Remissen, till K. M:t aflåtas.

N:o 230.

Utlåtande, i anledning af Anders Ericssons motion om Curhusafgiftens användande till understöd för Hälsobrunnar. (I.-A.)

StatsUtskottet har från Hederv. BondeStåndet erhållit

remiss å et utaf Anders Ericsson från Örebro Län afgifvet Memorial, deruti han, med framställning af nyttan att vid allmänna hälsokällor äga tillfälle att inrymma och underhålla fattige sjuklingar, hemställt att en del af Kurhusafgiften måtte härtill få användas samt de erkändt nyttiga brunns-inrättningarne, hvaribland motionären utmärkt Porla brunn, af nämnde afgift för det uppgifna ändamålet erhålla understöd.

Då, enligt de för Curhusafgiftens utgörande hittills gällande och äfven nu antagne grunder, denna afgift är ämnad att egentligen och i första rummet användas till anstalter för den veneriska smittans hämmande samt endast i händelse af öfverskott och serskild öfverenskommelse emellan de bidragande i hvarje Län kunna till sjukvårdens öfriga föremål disponeras; så och då invånarne i hvarje Län äga rättighet att inom visst minimi- och maximi-belopp bestämma så väl årliga afgiftens belopp som ock grunden för användandet af hvad som öfverblifver, sedan erforderliga anstalter för Veneriska smittans hämmande vidtagits, och sålunda äfven kunna besluta, men icke åläggas, att anvisa sådane öfverskottsmedel till fattigas intagande och underhåll, vid allmänna hälsobrunnar,

anser Utskottet Anders Ericssons ofvanberörde motion böra förfalla.

N:o 231.

Utlåtande i anledning af Hr von Hartmansdorffs motion att ManufacturDiscontFondens Räkenskaper må undergå granskning i K:gl. KammarRätten. (I.-A.)

Hos Höglöfl. R. och A. har uti Memorial, hvarå Utskottet erhållit remiss, Hr v. Hartmansdorff väckt fråga, om icke den under K. CommerceCollegii förvaltning stående Manufactur-Discont-Fondens räkenskaper hvilka till ziffran nu granskas endast af DiscontContorets egna Tjenstemän, må innan de till StatsRevisionen öfverlemnas, undergå sådan granskning i K. KammarRätten, helst, i annat fall, denna fond komme att utgöra ett undantag från den genom K. Brefvet d. 5 Nov. 1823 stadgade allmänna grund, enligt hvilken alla Statsmedels redogörelser skola, sedan de blifvit i behörig ordning och tid afslutade, skyndsamt till KammarRätten insändas, som ägde att den speciella granskningen deraf utan dröjsmål verkställa. Och har Motionären ansett något hinder för bifall å hans motion så mycket mindre kunna möta deraf, att fondens tillgångar erhållas från Banken och icke från StatsVerket, som StrömmrensingsComiténs räkenskaper af KammarRätten granskas, ehuru RiksgäldsContoret lemnar bidragen till denna Fond.

Utskottet har i detta ämne inhemtat, att R. Stirs redan år 1813 församlade Revisorer jemväl väckt fråga om dessa räkenskapers granskande af K. Kammar-

Rätten och att K. CommerceCollegium, uti dess öfver berörde hemställan afgifna underd. utlåtande yttrat att, i händelse K. M:t skulle i Nåder finna godt att en revision af DiscontFondens räkenskaper må ägarum, Collegium ansåg sig böra tillstyrka, det K. M:t, då DiscontContorets hufvudböcker, räkenskaper och öfriga handlingar, hvilka till granskning och öfverseende under Revisions-arbetet alltid böra vara att tillgå, icke kunde, utan hinder för göromålen's behöriga gång inom Contoret, aflemnas ifrån Collegium och ej eller i anseende till deras innehåll, som röjer en stor mängd näringsidkares enskilda ekonomiska belägenhet lämpligen torde böra underkastas den offentlighet, som vid Kronans vanliga RevisionsVerk ej kan undvikas, måtte täckas förordna att samma Revision finge genom serskilte dertill i Nåder utsedde Revisorer hos Collegium förrättas, i hvilket fall Contorets Betjening äfven kunde blifva i tillfälle att vid förefallande frågor genast gå Revisionen tillhanda med erforderliga upplysningar. Med bifall till denna framställning behagade K. M:t förordna serskilte personer, hvilka verkställde granskningen af ManufacturDiscontFondens räkenskaper, och fortsattes dermed några år, hvarefter det förutvarande förhållandet åter inträdde samt ännu fortfar.

Utskottet, som anser nödigt att Fondens räkenskaper underkastas någon granskning utöfver den som inom Contoret verkställles; men derjemte finner att densamma både till ändamålet och förhållandet med de låntagare, som begagna Fonden, närmast är att

jemföra med den granskning, som äger rum öfver BancoDiscontens förvaltning, får vördsamt hemställa: att de Revisorer, som imellan Riksdagarne årligen samlas till granskning af BancoDiscontens förvaltning och räkenskaper, jemväl må utsträcka deras befattning till den under K. CommerceCollegium stående ManufacturDiscontFonden; börande likväl räkenskaperna förut vara i stadgad ordning inom Contoret genomgångne och granskade.

Och hemtar Utskottet till denna hemställan stöd så väl deraf, att ManufacturDiscontens tillgångar försträckas af Banker som ock af den nogsamt kända omständighet, att R. Stirs Revisorer till granskning af StatsVerkets förvaltning, hvilka hittills äfven reviderat ManufacturDiscontFonden för 2:ne år i sender, af öfrige Revisionsåligganden hafva sin tid så upptagen att granskningen till ziffran svårligen låtit sig göra: Och torde, i händelse af bifall härtill, underd. anmälan om beslutet hos K. Mit göras. Skolande Utskottet, i sådant fall, derefter lämpa föreskrifterne i förslaget till Instruction för R. Stirs Revisorer.

N:o 232.

Utlåtande, i anledning af RiksdagsFullmäktigen Eric Svenssons motion rörande Garnizons-Sjukhusbyggnaden i Stockholm. (I.-A.)

Efter framställning af svårigheten för de skattskyldige, att utgöra de många bidrag som af dem äskas och att sålunda öfverflödiga Statsutgifter böra undvikas,

har Riksdagsfullmäktigen Eric Svensson från Göteborgs och BohusLän fästat uppmärksamheten å Garnisons-sjukhusbyggnads-anslagets betydlighet utan att det önskade ändamålet, Byggnadens fullbordande, ännu vunnits; och har motionären af sådan anledning yrkat,

1:o att ej allenast 1823 och 1824 årens räkenskaper för nämnde anslag utan äfven den senare tidens måtte underkastas granskning;

2:o att Professoren och Riddaren Gjörwell, måtte åläggas återbära det arfvode han i egenskap af Architect vid berörde byggnad för åren 1824 till och med 1827 årligen uppburit, samt

3:o att icke hädanefter något sådant onödigt arfvode må utbetalas, då arbetet verkställles på entreprenad.

Sedan Utskottet i Betänkandet N:o 214 afgifvit berättelse angående verkställd granskning af Garnisonssjukhusbyggnads-anslagets förvaltning och räkenskaper intill närvarande tid, samt uppgifvit den åtgärd som Utskottet ansett för R. St:r i detta hänseende lämplig, finner Utskottet RiksdagsFullmäktigen Eric Svenssons ofvanberörde framställningar icke föranleda till något serskilt yttrande, helst motionärens framställning i 3:dje Puncten, om Architectsarfvodets indragning för framtiden, icke lämpligen kan blifva ämne för en speciel pröfning af R. St:r, och detta i allt fall tillhör den del af frågan, som angår anslags beviljande för byggnadens fullbordande, hvarom Ut-

skottet framdeles komma att afgifva yttrande; hvadan Utskottet hemställer

att Eric Svenssons motion må förfalla.

N:o 253.

Utlåtande i anledning af K. M:ts Nådiga Remiss uppå Handlanden G. Billquists underdåniga Ansökning om befrielse från honom ådömd BränvinsBrännings-Afgift. (I.-A.)

Genom Nädig Remiss af den 10:de December sistl. år har K. M:t till Utskottet uti detta Mål öfverlämnat Handlingarne, hvaraf inhämtats, att, sedan K. KammarRätten år 1818, öfver gjorde anmärkningar utaf dess Andra RevisionsContoir vid 1813 års Götheborgs och BohusLäns LandsBok samt Inlands Fögderies Krono-Räkenskaper, infordrat vederbörandes Förklaring och deraf utrönt, att under åberopande af ett K. Götha HofRätts Utslag den 11 Mars sistberörde år, 374 R:dr, 23 sk. af 1812 års BränvinsPanne-afgift blifvit, enligt 1813 års TaxeringsCommitées yttrade tanka, afkorrtade för Handlanderne Billquist, Scherlander och Sparrgren, så hade 2:dra RevisionsContoiret, med stöd af K. Kungörelsen den 13 Junii 1810, i förening med en rätt tillämpning af besagde K. HofRättens Utslag, ansett samma afkortning vara otillbörlig och att K. M:t och Kronan lagstridigt blifvit i nämnde Afgift undanhållen 2,365 R:dr 42 sk. eller tillsammans 2,740 R:dr 17 sk. B:co.

Sammanhanget härmed, hade, enligt de, ofvan-
omförmälde Förklaring bifogade, Handlingar, befunnits
vara sådant, att till 1812 års Mantals- och Skattskrif-
ning för Inlands Fögderi, södra Häradet och Rome-
landa Socken hade ett vid Hemmanet Brasseröd an-
lagt Bränneri med 3:ne Bränvinspannor blifvit uppgif-
vit, deraf en om 200 Kannors rymd, tillhörig Hand-
landen Billquist, en om 190 Kannor Handlanden
Sparrgren och en om 100 Kannor Handlanden Scher-
lander, tillhopa 490 Kannors Pannerymd, hvarföre
enligt Tariffen vid högstberörde Nådiga Kungörelse,
Afgiften belöpte till 1,245 R:dr 20 sk.; men enär sam-
ma uppgift till Mantals- och Skattskrifningen icke
skall varit med verkliga förhållandet öfverensstäm-
mande, så hade KronoFogden, Assessoren Hellberg
till Inlands HäradsRätt instämt bemålde 3:ne Handlan-
der, att lagl. ansvara för det de 1812 vid berörde
Bränneri skola nyttjat BrännevinsPannor af större
rymd än de till skatt angifvit, hvaruppå HäradsRätten
genom Utslag den 16 Junii samma år ansett Billquist,
Sparrgren och Scherlander öfvertygade att hafva vid
ifrågavarande Bränneri till Bränvinstillverkning begag-
nat 3 serskilde Pannor, som tillsammans innehållit
613 Kannor eller, 123 Kannor mera, än de till Skatt-
skrifningen anmält; samt af sådan orsak, under åbe-
ropande af K. Kungörelsen den 13 Junii 1810, ej allenast
förklarat Brännevinspannorne förbrutne, utan äfven der-
jemte ålagt Billquist, Sparrgren och Scherlander att en
för alla och alla för en för ett år ersätta K. M:t och
Kronan den skillnad i skatt som, i följd af nämnde

K. Förordning belöpte sig på en Brännevinspanna af 613 Kannor i stället för en af 490.

Uppå häremot af Billquist, Scherlander och Sparrgren hos K. Götha HofRätt anförde Besvär, hade K. HofRätten genom Utslag den 11 Mars 1813 sig utlåtit och utan afsende på föregifvandet af Billquist att den honom tillhörige Pannan endast blifvit begagnad till profbränning och derefter utbruten samt att ej eller alla Pannorne blifvit på behörigt sätt mätte, pröfvat skäligt fastställa HäradsRättens omförmälde Utslag, dock att, hvad den Kronan försnillade Afgiften beträffade, derföre Klaganderne en för alla och alla för en borde ansvara, beloppet af samma Afgift komme att i behörig ordning af vederbörande bestämmas.

Uppå anmälan härefter af Billqvist, Scherlander och Sparrgren, hvilka låtit K. HofRättens nämnde Utslag vinna laga kraft, hade 1813 års TaxeringsComité förklarar, det någon anledning icke vore att beskatta alla tre Brännvinspannorne tillsammans eller såsom tillhörande ett Bolag, utan borde endast Scherlander och Sparrgren gemensamt efter den återopade K. Kungörelsen och 1812 års BevillningsFörfattning, erlägga Bevillning för första halfva året af 1812 för sammanlagne rymden på minsta Pannorne eller för 340 kannor samt Billqvist särskildt för en panna om 273 kannor, hvarigenom således Afgiften för de 2:ne förstnämnde Pannorne skulle belöpa till 162 R:dr, 44 sk. och för den senare till 87 R:dr 24 sk. eller till en

vida mindre summa än om någon Rättegång alldrig ägt rum.

Efter erhållne så beskaffade upplysningar, hade K. KammarRätten infortrat ej mindre KronoFogden, Assessoren Hellbergs, Handlanderne Billqvists, Scherlanders och Sparrgrens än ock Götheborgs LandtContoirs Utlåtanden i ämnet, hvarvid Billqvist, Scherlander och Sparrgren hafva påstått sig böra vara frie från allt kraf i och för den ifrågakomne Anmärkningen, på den grund att præscriptionstiden för KronoUtskylders utfordrande vore enligt deras förmenande förfluten sedan K. HofRättens Utslag fallit samt de redan betalt hvad efter TaxeringsComittéens Beslut af dem bordt utgöras; varande af Billqvist särskildt anfördt att han icke varit i Bränneri-Bolag med Scherlander och Sparrgren.

Sedan härefter så väl Andra RevisionsContoiret som K. KammarRättens AdvocatFiscalsEmbete blifvit hörde och sammanstämmande yrkat att, då verkan af K. Götha HofRätts oftaberörde laga kraftvundne Utslag icke upphört, för det att detsamma icke inom den till KronoUtskylders utfordrande stadgade tid af 3:ne år blifvit satt i verkställighet samt TaxeringsComittéen alldeles icke ägt någon befattning med målet taga enär Pannerymdsafgiften icke ankommit på Taxeringsmannaprofning, Handlanderne Billqvist, Scherlander och Sparrgren, som afgiften betala bordt, måtte förklaras skyldige att gemensamt utgöra skillnaden emellan de af dem redan erlagde 247 R:dr 28 sk. och den enligt

1810 års K. Kungörelse belöpande afgift 2,988 R:dr 18 sk. med 2,740 R:dr 38 sk. B:co, så har K. KammarRätten genom Utslag d. 9 Julii 1819 sig utlåtitt, och på anförde skäl pröfvat rättvist, det borde, utan hinder af TaxeringsComittéens obehörigt vidtagne åtgärd, till Konungens Bef:hde öfverlämnas att förordna, det BränneriInteressenterne Billqvist, Scherlander och Sparrgren blefvo af KronoBetjeningen i vanlig ordning debeterade för sine 613 kannors pannerymd samt afgiften, sådan den, efter Tariffen vid 1810 års K:gl. Förordning, sig belöpte, hos bemälda Bränneri-Interessenter En för Alla och Alla för En genast utfordrad, dock endast för $\frac{1}{2}$ år eller till halfva beloppet med afseende derå, att Interessenterne vid Skattskrifningen anmält sig vara sinnade att endast halfva året 1812 begagna Bränvins-bränning och dessutom Confiscationen af Bränvinspannorne skett i Junii månad samma år.

Detta K. KammarRättens Utslag har, uppå af Billqvist deremot anförde underd. Besvär, blifvit af K. M:t i Nåder fastställt samt i följd deraf af K. KammarRätten d. 17 Januarii 1820 till Konungens Bef:hde för laga verkställighet öfversändt, hvaruppå Billqvist, efter det Sparrgren och Scherlander enligt hvad Konungens Bef:hde anmält funnits sakna all tillgång till gäldande af den ådömde pannerymds-afgiften, hos K. M:t i Nåder anhållit att af gunst och nåd varda befriad från hvad ådömdt blifvit, men derå, under den 23 December 1823, erhållit det svar, att, innan K.

KammarRättens Utslag blifvit behörigen verkställdt kunde hans underd. Nåde-Ansökning till pröfning icke upptagas; äfvensom Konungens Bef:hde sedermera, i anseende dertill, att tillgång för Ersättningsbeloppet äfven hos Billqvist skulle saknas, gjort underd. hemställan hos K. M:t om afskrifning deraf, hvilken underd. hemställan likväl ej eller lärer komma under Nädig pröfning.

K. KammarRätten har derföre och då något inhibitorial i Utslagets verkställighet icke blifvit meddeladt, samt Borgen för ersättningsbeloppet blifvit af Billqvist vid de underd. Besvärens anförande ställd, uti förnyad Skrifvelse af den 25 Februarii sistl. år anmodat Konungens Bef:hde att genast låta foga den lagliga åtgärd vid detta Ärende, att K. KammarRättens Utslag blefve skyndsammeligen till verkställighet befordradt; till följd hvaraf, enligt ett Handlingarne vidfogadt Betyg från Götheborgs ÖfverskultsContoir utaf den 17 Maji förlidet år utmätning försiggått hos Billqvist af all dess så väl lösa, som fasta Egendom för det fastställde Anmärkningsbeloppet, utgörande 1,303 R:dr 20 sk. 6 r:st. B:co.

I Junii månad sistnämnde år har Billqvist till K. M:t inkommit med förnyad NådeAnsökning, deruti han, under framställning af sitt bekymmerfulla tillstånd, huru han, omgifven af hustru och en talrik famille, samt, genom 2:ne honom öfvergångne Eldvådor, förut beröfvad nästan allt hvad han ägt och vid 50 års ålder, skulle blifva alldeles urståndsatt att sig och de sina försörja, om det honom, Scherlander

och Sparrgren ådömde belopp skulle hos Billqvist uttagas, i underd:het anhållit att, med afseende för öfrigt på de bevekande omständigheter som vid detta Mål förekomma, att neml. anmärkningarne om det ifrågavarande beloppet icke skedt förr än 6 år efter det den ofvanberörde Bränneri-Inrättningen upphört, hvar-emedlertid Billqvists med-delägare deruti, Sparrgren och Scherlander, kommit på obestånd; att Billqvist, ej anande en efterräkning af sådan beskaffenhet som den ifrågavarande, icke eller kunnat sin rätt hos den bevaka; att hela Inrättningen för dem gått förlorad, utan att de deraf dragit minsta fördel, och att den af Billqvist särskildt ägde Brännvinspanna alldrig blifvit anorlunda än till en enda profbränning begagnad, utan därefter utbruten, — Billqvist af Gunst och Nåd måtte få njuta eftergift af det ådömde Ersättningsbeloppet och att detsamma finge afskrifvas samt således försäljning af hvad hos honom vore utmätt, nådigst inställas, hållst Billqvists i mät för 759 R:dr 24 sk. 6 rist. B:co tagne Stenhus i Götheborg, ej lämnade någon tillgång i anseende till de Inveckningar, hvarmed detsamma vore besväradt och hvilka Billqvist hittills kunnat bibehålla endast, genom ett länge fortsatt bemödande att under det torftigaste lefnadssätt och största ansträngningar, liqvidera de å Capitalerne belöpande Räntor.

Uti häröfver af K. M:t i Näder infordradt Utlåtande har sluteligen K. KammarRätten d. 13 Oct. sistl. år i underd:het hemställt att, enär numera af hvad som till Utslagets verkställande vore tillgjordt, kunde

ungefärligen slutas till Billqvists tillgångar att Ersättningsbeloppet gälda, hans underd. Ansökning måtte komma under Nådig pröfning samt i sådant fall, att, med Nådigt afseende å de af Billqvist anförde ömmande omständigheter, honom af Nåd måtte förunnas eftergift af K. M:ts och Kronans andel, om icke af hela det ådömda beloppet, åtminstone af så stor del derutaf, som skolat drabba Scherlander och Sparrgren för deras delar, om hos dem därtill funnits tillgång.

Med hufvudsakligt afseende å den omständighet att Handlanden G. Billqvist, genom den längre tid som förflutit emellan den af TaxeringsComittén origtigt verkställda debitering och vederbörande RevisionsContours i K. KammarRätten på grund deraf väckta anmärkningspåstående, blifvit satt ur tillfälle, att hos Handlanderna Sparrgren och Scherlander, som emellertid kommit på obestånd, vinna ersättning för hvad han för dem blifvit ålagd betala,

hemställer Utskottet, att honom måtte förunnas eftergift af K. M:ts och Kronans andel i det ådömda beloppet till så stor del derutaf, som skolat drabba Sparrgren och Scherlander, om hos dem dertill funnits tillgång.

Hvarom, i händelse af bifall, underd. skrifvelse läres, till svar å den Nådiga Remissen, böra till K. M:t i underd:het afgifvas.

Reservationer:

Af Hr CancellieRådet *von Hartmansdorff*: För min del kan jag ej tillstyrka den för Handlanden Bill-

quist föreslagna afskrifning. Han är icke i värre belägenhet, än hvar och en annan Bolagsman, hvilken får betala Skatten till Kronan för sina fallerade medintressenter. Kan en skattskyldig genom det harvänder sig till R. St:r få afskrifning för annat skäl än bristande tillgång att dem betala: så böra alla andra skattskyldige kunna göra lika anspråk, och afvärja utsökningstvånget, med invändningen, att de vilja hos nästkommande Ständer begära afskrifning. Hvilken mängd af treskande skattskyldige skulle icke derigenom uppkomma? hvilken utdrägt och oreda i uppbörden, hvilken brist i Statsinkomsterna skulle icke derigenom förvållas? och sluteligen hvilken myckenhet af ansökningar om afskrifning skulle icke samlas under de 5 år som förflyta från den ena lagtima Riksdagen till den andra? och huru skulle Utskott och Ständer medhinna att dessa mål pröfva och afgöra? — Redan under denna Riksdag hafva afskrifningsfrågor förekommit af så ringa vikt, att den ingalunda kan jemföras med de kostnader och den Riksdagsförlängning, som deras behandling medfört. Ännu mera skulle det blifva händelsen framdeles; alldenstund jag icke inser något skäl hvarföre R. St:r icke skulle befatta sig med en afskrifningsfråga rörande 5 eller 10 R:dr, som rörande 50 eller 100 R:dr, enär de förra summorna kunde för en fattigare skattskyldig vara lika betydliga som de sednare för en förmögnare. I stället för att vidare öppna en sådan afväg, synes man snarare böra stänga den ju förr ju häldre; hvadan jag afstyrker allt bifall till Billquists ansökning.

Uti Hufvudsaken förenade sig dermed Friherre *Palmstjerna* samt RiksdagsFullmäktige *Eric Andersson* från Westmanlands Län, *Pehr Pehrsson* från Örebro Län, *Carl Bergman* från WesterNorrlands Län, *Jan Andersson* från Upsala Län och *Olof Pehrsson* från Stockholms Län.

N:o 234.

Utlåtande, angående de så kallade Trippiska
Köpegodsen i Halland (I.A.)

I detta ämne har K. M:t under den 19 November sistl. år till Utskottet aflåtit Nådig Proposition (ordagrant införd under N:o 31 i 1:sta Samlingen af Bihaget till RiksStåndens Protocoll).

Så väl för besvarandet af denna Nådiga Proposition som till ledning vid en möjligen inträffande förnyad behandling å R. St:rs sida af detta mål, har Utskottet ansett lämpligt att, i sammandrag här gifva en framställning rörande förhållandet med ifrågasvarande, så kallade Trippiska godsens, alltifrån deras upplåtande till Trippiska släkten intill närvarande tid.

I detta hänseende har af de den Nådiga Propositionen bilagde handlingar samt af de upplysningar Utskottet ytterligare sökt och erhållit, hufvudsakligen inhämtats: att Drottning Christina, till afbetalning på de fordringar Holländske Handlanden Adrian Tripp då ägde för gjorda försträckningar till Svenska Kronan genom tvänne serskildte salubref af den 26 April och den 9 Maji 1653 till bemälte Handlande försålt till-

hopa 357 $\frac{5}{12}$:dels oförmedlade Mantal, Krono- Kloster- Kyrko- och Skatte-Hemman, jemte några lägenheter utan mantal, alla i Halland belägne, med en JordeboksRänta, af 7,262 D:lr 2 öre 18 peng:gr Silfver:mt för en efter 3 procent uträknad Köpesumma stor 161,357 Riksdaler 22 öre 8 pen:gr S:mt, samt tillegnat dessa Hemman Adrian Tripp, hans Hustru och Arfvingar till evärdelig ägo såsom allodialt och oconditionerad frälse, lika med andra Adelige gods i Halland; dock med förbehåll för Sveriges Konungar och Krona att, när så lägligt vore, återlösa berörde 357 $\frac{5}{12}$ Mantal och lägenheter, emot erläggande af sådane 161,357 R:dr 22 öre 18 penn:gr S:mt samt att i öfrigt Skatteägandens rätt alltid skulle vara oförkränkt: att sedermera, åren 1687 och 1688, ReductionsCommissionen af dessa 357 $\frac{5}{12}$ mantal till Kronan åter indrog ej allenast ett antal med 2714 D:lr 12 öres 16 $\frac{1}{2}$:dels pen:grs ränta, såsom svarande emot 60,319 D:lr 35 öre 20 pen:gr S:mt intresse eller så kalladt ofruktbart Kapital, som, i liquidationsräkning, vid köpet emellan Handlanden Tripp och Kronan, blifvit henne påfördt; men af ReductionsCommissionen ansågs icke hafva bordt med hemmans-ränta in natura betalas, utan ock andre Hemman, som räntade 845 D:lr 15 öre 20 pen:gr S:mt, för sådana Räntor som icke funnits vara sålda, hvilka sålunda indragna hemman tillsammans utgjorde 159 mantal; men återstoden, 198 $\frac{5}{12}$ Mantal, fingo Tripps Arfvingar, till följe af köpet, behålla och utgöra således nu det trippiska godset som vore återlösen underkastadt; — dock blefvo der-

af år 1705 tvänne mantal såsom Posthemman utbytte till Kronan emot vederlag af 1 mantal Krono- och 1 mantal Skatte, hvilka senare följaktligen i bemålde Arfvingars hand fingo lika egenskap med de förre: Att vidare, genom ett år 1762 den 3 December af K. M:ts och Rikets Götha HofRätt gifvet lagakraftvunnet Utslag, Kammarherren Johan Jacob DeGeer, i följd af Arfsrätt efter Handlanden Tripp, blifvit förklarad för rätt ägare till fyra tjuogoendelar af Trip-piska godsen i Halland, äfvensom bemålde Kammarherres Rättsinnehafvare ansetts berättigad, att erhålla införsel i berörde fyra tjuogoendelar, hvilka, utaf förenämnde behållne $198\frac{5}{12}$ mantal, således utgjorde $39\frac{1}{3}\frac{1}{8}$ mantal, som jemväl altsedermera förblifvit i Svenska mäns ägo och derunder gått flera händer imellan, samt med enahanda rätt som vanliga Frälsehemman äga, nu tillhöra dels åboerne sjelfve, dels andre Frälsegodsägare i Halland: att deremot de återstående $159\frac{1}{9}$ mantal oförmedlade eller $138\frac{8}{13}\frac{10}{11}$ förmedlade Mantal, hvaraf $68\frac{1}{24}$ nu äro Skattefrälse samt de öfriga $91\frac{5}{12}$ Kronohemman, verkligen ännu disponeras af Tripps utrikes vistande arfvingar; dock så, att åboerne å de af dessa Hemman som 1653 voro Krono, enligt en K. M:ts Nådiga Dom den 12 April 1796, böra ej mindre i besittningen deraf njuta för sig och barn lika säkerhet, emot skyldigheternas utgörande och vidkännas samma äfventyr vid deras uraktlåtande som vanlige Kronoåboer, än äfven vid Åbo-ombyten endast anses pligtige till sådan städja, som för andra Kronoåboer lagligen äger rum:

Att, vid 1809 års Riksdag, R. St:r i anledning af hvad RiksdagsFullmäktigen från Åhrstads, Faurås och Himble Härader andragit, väckt fråga om inlösen af Trippiske godsens, på grund hvaraf, och af hvad vid påföljande Riksdagar ytterligare framställts, åtgärder blifvit vidtagne som lemnat det Resultat, att Trippiske Arfvingarne väl icke bestridt, det de af dem nu innehafvande hemman må för Svenska Kronans egen räkning inlösas, men deremot förment sig, jemlikt Salubrefvets lydelse, icke vara skyldige att på sådant sätt afstå dem till Åboerne eller någon annan som kunde få öfverlåtelse af Kronans rätt, samt att i alla händelser, Löseskillingen därför borde till ett af Arfvingarne uppgifvet belopp presteras i samma mynt, som Köpesumman blifvit Kronan godtgjord, nemligen silfver, eller ock i Bankosedlar eller annat Svenskt mynt, efter det förhållande som imellan dessa myntslag kunde vid betalningstiden gängse vara, under förbehåll i öfrigt att, efter enahanda grunder, erhålla betalning för en serskild förment fordran hos Kronan; Att Åboerne å hemmanen, efter erhållen del af de framställningar och förslag som med anledning af Rikets år 1809 församlade St:rs underd. skrifvelse blifvit uppgjorda, dels förklarar sig icke hafva lemnat åt Fullmäktigen för omnämnde Härader vid sistberörde års Riksdag något uppdrag i detta hänseende, dels ock samt allmännast yttrat, det de icke förmådde för egen del ingå uti den ifrågavarande lösningsåtgärden och därför ej heller kunde, på sätt äskadt blifvit, göra något anbud, men deremot önskade att Kronan sjelf

densamma vidtog, i hvilket fall de hoppades att der-
 efter få tillgodonjuta vanlige Skatte- och Kronobön-
 ders rätt och förmåner; samt ändtligen att den för
 alla Trippiske Hemman $198\frac{5}{12}$ mantal belöpande Löse-
 skilling, beräknad efter samma grund som 1653 års
 Köpesumma, eller efter det årets Jordeboksränta 4,492
 R:dr 20 öre 4 p:gr, à 3 proc:t, komme att utgöra ett
 Riksdalerstal i silfver af $99,836\frac{1}{3}$, eller serskildt för de
 af Trippiske Arfvingarne i Halland innehafvande $159\frac{1}{5}$
 mantal, omkring 79,500 R:dr samt att räntorna efter
 den uppgift, som till 1819 års taxering blifvit lemnad
 om deras dåvarande belopp efter markegångspris, ut-
 gjort för dessa senare Hemman 3,494 R:dr 13 sk. 2 r:st.
 och tillsammans med de öfriga omkring 4,376 R:d. B:o.

Vid senaste Riksdagen ansågo R. Str: att inne-
 hafvarne utaf de $39\frac{1}{6}$ mantal af Trippiske Köpegod-
 sen, hvilka genom arfsrätt kommit i Svenska mäns ägo
 och sedermera gått flera händer imellan, borde vid
 deras ägande- och besittnings-rätt framgent bibehållas
 samt allt lösningsanspråk å desamma, från Kronans
 sida, upphöra. — För de återstående $159\frac{1}{5}$ mantal till
 hvilka endast Kronan således numera kan göra sin obe-
 stridliga lösningsrättighet gällande, hafva Trippiske
 Arfvingarne, enligt hvad den Nådiga Propositionen in-
 nehåller, fordrat en summa af 86,625 R:dr i silfver,
 emot afstående tillika af en förment ytterligare for-
 dran hos Svenska Kronan till ett belopp af 340,419
 Floriner Holländsk Courant; hvarjemte K. M:t till svar
 på R. Str:s år 1823 gjorde underd. anhållan om Trip-
 piske hemmanens skattevärderande, till utrönande af

hvad Kronan i Skatte-köpeskillingsmedel skulle kunna påräkna såsom ersättning för löseskillingen, i Nåder meddelat, det serskilt skattevärderings anställande å ifrågasatte lägenheter, af anförde skäl, icke ansetts lämplig eller behöflig och att det högsta som Kronan för Kronohemmanens skattelösen kunde i ersättningsväg påräkna vore 25,000 R:dr B:co.

Efter att sålunda hafva redogjort för närvarande förhållandet med detta mål, får Utskottet i sjelfva hufvudsaken eller frågan om Trippiske Hemmanens återinlösen till Kronan, vördsamt anföra, att då, jemlikt meddelad vederbörlig uppgift, Trippiske arfvingarne, utom städjepenningar till ett högst obetydligt belopp, i räntor af de Trippiske Hemmanen, beräknade efter 10 års markegång per medium, uppburit endast 3,137 R:dr 46 sk. 4 rst. om året, hvadan Staten för det Kapital, som till Trippiska arfvingarne skulle utgifvas, om detta äfven antoges till det af Kammar-Collegium nedsatte och endast efter 120 sk. Cours beräknade belopp af 210,937 R:dr B:co, icke kunde påräkna fullt 2 procent, har Utskottet, som anser Statens tillgångar icke medgifva en så betydlig uppoffring och några särskilta skäl i öfrigt icke förekomma att nu verkställa denna inlösen, skolat vördsamt hemställa:

att frågan härom må tills vidare hvila samt Trippiska arfvingarne således fortfarande, med den dem förbehållna rätt, disponera merberörde Köpegods i Halland; Och hemtar Utskottet för detta tillstyr-

kande ytterligare stöd deraf att, vid de i orten anställda undersökningar, större delen af hemmanens åboer förklarar sig med närvarande förhållanden nöjde.

Beträffande slutligen Trippiske arfvingarnes anspråk uppå en serskild fordran af 340,419 Floriner Holländsk Courant för åtskilliga till Svenska Kronan gjorda försträckningar, så lærer detta ämne så mycket hellre böra behandlas afskildt från frågan om Hemmanens i Halland återinlösen, som all anledning är, att detta förut okända anspråk icke blifvit inom den i Lag och Författningar stadgade tid af vederbörande bevakadt.
